

INCES

KONYA
GIDA VE TARIM
ÜNİVERSİTESİ

IX. INCES International Science Culture and Education Congress

“Eğitim Bilim ve Dijital Dönüşüm”

23 - 26 Nisan 2026
Manavgat / ANTALYA

ABSTRACTS BOOK

Çizgi Kitabevi Yayınları (e-kitap)

©Çizgi Kitabevi
Eylül 2026

ISBN: 978-625-396-987-5
Yayıncı Sertifika No: 52493

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
- Cataloging in Publication Data (CIP) -
IX. INTERNATIONAL SCIENCE CULTURE AND EDUCATION CONGRESS
ABSTRACTS BOOKS
“EĞİTİM BİLİM VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM”

ÇİZGİ KİTABEVİ

Sahibiata Mah.
M. Muzaffer Cad. No:41/1
Meram/**Konya**
(0332) 353 62 65

Konevi Mh.
Larende Cad. No:20/A
Meram/**Konya**
(0332) 353 62 66

Siyavuşpaşa Mh.
Gül Sk. No: 15 B
Bahçelievler/**İstanbul**
(0212) 514 82 93

www.cizgikitabevi.com

   / cizgikitabevi

Onur Kurulu

Prof. Dr. Erol TURAN (REKTÖR)	KONYA GIDA TARIM ÜNİVERSİTESİ	Türkiye
Prof. Dr. Kıvanç BİLECEN (REKTÖR YARDIMCISI)	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mehmet KILIÇ (MÜTEVELLİ HEYET BAŞKANI)	KONYA GIDA TARIM ÜNİVERSİTESİ	Türkiye

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Sabahattin ÇİFTÇİ (Kongre Başkanı)	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Erdal HAMARTA	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Erkan IŞIK (Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Temsilcisi)	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Gizem SAYGILI	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mustafa USLU	Akdeniz Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Neil Humphrey	The University of Manchester	United Kingdom
Assoc. Prof. Dr Esra Kızıloğlu	Selçuk Üniversitesi	Türkiye
Assoc. Prof. Dr Mehmet AŞIKCAN	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Assoc. Prof. Dr Nihan Arslan	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Assoc. Prof. Dr Pusat PİLTEN	Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi	Kazakhstan

Assoc. Prof. Dr Yagut ALİYEVA	Bakü Devlet Üniversitesi	Azerbayjan
Assist. Prof. Dr. Deniz SEZLEV BİLECEN	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi	Türkiye
Assist. Prof. Dr. Jale KALEMKUŞ	Kafkas Üniversitesi	Türkiye
Assist. Prof. Dr. Melek Alemdar	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Assist. Prof. Dr. Mihriban ÖZCAN	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	Türkiye
Assist. Prof. Dr. Saniye Nur ERGAN	Ordu Üniversitesi	Türkiye
Assist. Prof. Dr. Sinan ARI	Bayburt Üniversitesi	Türkiye
Expert Mümine Öztürk	The University of Manchester	United Kingdom
Dr. Aydan İÇİL	Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)	Türkiye
Dr. Nina Goldman	Basel University	Switzerland
Research Assist Elife Nur SAYDAM	Sakarya Üniversitesi	Türkiye
Research Assist Merve TEMEL	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Teacher Cansu MEMİŞ	Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)	Türkiye

GENAI AND THE REPRODUCTION OF GENDER STEREOTYPES IN VISUAL.....	20
MEDIA LITERACY IN THE AGE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE: WHAT DO METAPHORS REVEAL?.....	20
THE GENDER OF “DISCOVER”: A PHENOMENOLOGICAL PERSPECTIVE ON INSTAGRAM REPRESENTATIONS	21
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIĞI İLE YAPAY ZEKÂYA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI	21
YAPAY ZEKA İLE ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ ETKİNLİKLER YOLUYLA İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNDE STEM BECERİLERİNİN GELİŞİMİ	22
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ÖZNEL ZİNDELİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	22
FELAKET KAYDIRMASI (DOOMSCROLLİNG) DAVRANIŞININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	23
ÖRNEKLEM BÜYÜKLÜĞÜ VE SINIF DENGESİZLİĞİNİN TABPFN’DE DEĞİŞKEN ÖNEM SİRALAMALARININ KARARLILIĞINA ETKİSİ: PISA 2022 OKUMA OKURYAZARLIĞI TABANLI BİR SİMÜLASYON ÇALIŞMASI.....	23
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA YÖNELİK ALGILARI İLE 21. YÜZYIL BECERİLERİ ÖZYETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	24
DİSLEKSİYE YÖNELİK TÜRKİYE’DE YAPILMIŞ TEZLERİN İNCELENMESİ	25
SINIF KAPILARINDA FARKINDALIK: DİSLEKSİ BİLGİ VE FARKINDALIĞINA YÖNELİK ÖĞRETMEN PERSPEKTİFİ*	26
ENNEAGRAM EĞİTİMİ ALMIŞ OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNDE ÖZ-MİZAÇ FARKINDALIĞININ SINIF YÖNETİMİNE YANSIMASI	27
YAZMANIN EĞLENCELİ HÂLİ: TARİF YAZMA SÜRECİNİN KAZANIMLARI.....	27
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN ZORBALIĞI ALGILARI	28
PISA 2022 TÜRKİYE VERİLERİ ÜZERİNDEN MATEMATİK BAŞARISININ TAMAMLAYICI GÖSTERGELER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	28
SESSİZ ÇIĞLIKLARI DUYSUN: SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÖĞRENCİLERİYLE DENEYİMLERİNE İLİŞKİN BİR ÇALIŞMA	29
BASINÇ KONUSUNDA ARDUİNO TEMELLİ ETKİNLİKLERİN AKADEMİK BAŞARI VE ÖZGÜVEN DÜZEYİNE ETKİSİ.....	30
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN KAVRAM YANILGILARINA İLİŞKİN DENEYİMLERİ VE YAŞAM TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	31

EĞİTİM SİSTEMLERİNDE ÇOK KATMANLI STRES MİMARİSİ: HESAP VEREBİLİRLİK VE YÖNETİŞİM YAPILARINDA YAPISAL STRES AKTARIMI.....	32
BEYİN TEMELLİ OKUL LİDERLİĞİ: PSİKOLOJİK GÜVEN VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME ÜZERİNDEN OKUL ETKİLİLİĞİNİ AÇIKLAYAN BİR KAVRAMSAL MODEL.....	33
İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SANATIN İŞLEVİNE VE YAŞAMDAKİ YERİNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ	34
ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK DESTEKLİ ÖĞRETİM UYGULAMALARININ OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN ERKEN GEOMETRİ BECERİSİNE ETKİSİ.....	34
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SANAL GERÇEKLİK (VR) UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	35
ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİ VE DİJİTAL MATERYAL KULLANIM BECERİSİ İLE DERSTE UYGULAMA YATKINLIĞINA YÖNELİK BİR ÖLÇME ARACI GELİŞTİRME ÇALIŞMASI	36
İLKOKUL İKİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KELİME HAZİNELERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI.....	37
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİLİM İNSANI İMAJINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	38
YAŞAM BOYU ÖĞRENME PERSPEKTİFİNDEN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ GELİŞİM EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ	39
HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABI YAZMAK: FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA	40
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HABER MEDYASI OKURYAZARLIKLARININ İNCELENMESİ.....	40
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÜNLÜK YAŞAMDA ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	41
ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİKSEL MODELLEME TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	42
ÖĞRETMENLERİN HASSAS BECERİ PROFİLLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*	43
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARA RTÜK AKILLI İŞARETLERİNİN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK EĞİTİM MATERYALİ GELİŞTİRİLMESİ	44
SINAV KAYGISI YAŞAYAN ÖĞRENCİLERDE BİLİŞSEL DUYGU DÜZENLEME STRATEJİLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK NİTEL BİR ANALİZ.....	45
BİYOMİMETİK LİDERLİK VE OKUL YÖNETİMİNE YANSIMALARI.....	45
ÖĞRETMEN ADAYLARININ YENİ ATANDIKLARI YERDE YAŞADIKLARI SOSYAL UYUM SORUNUN İNCELENMESİ.....	46

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİLERİN YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖZLEMLERİ: ÖĞRENME SÜREÇLERİ, BİLİŞSEL BECERİLER VE PEDAGOJİK YANSIMALAR	47
SURİYE'YE DÖNÜŞ SÜRECİNDE MÜLTECİ ÖĞRENCİLERİN OKUL ALGISI	47
VELİLERİN MEDYA OKURYAZARLIK BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	48
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA BECERİSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	48
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNİN UYGULANMASI: KIRSAL ALANDA GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ	49
2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ DEMİREL'İN ANALİTİK PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRMESİ	50
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİKSEL YILMAZLIĞA İLİŞKİN ALGILARININ EPİSTEMOLOJİK İNANÇLARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI ..	51
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AİLE İLETİŞİMİ, STRESLE BAŞA ÇIKMA TARZLARI VE AKADEMİK MOTİVASYON ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	51
MEDYA ARACILIĞIYLA DUYGU DÜZENLEME ÖLÇEĞİ (MADDÖ)'NİN TÜRKÇE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	52
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ TEMEL EĞİTİM İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN SOLO TAKSONOMİSİNE GÖRE ANALİZİ	53
GELECEĞİN ÖĞRETMENLERİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL YETERLİK ALGILARI	53
YARATICI DRAMA YOLUYLA İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN ZORBALIĞINA YÖNELİK FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ	54
ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNDE MESLEKİ ÖZ-YETERLİK, ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARLA ÇALIŞMA KAYGISI VE SINIF İÇİ UYGULAMA BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	54
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE SU TASARRUFU BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ: DÜNYA SU GÜNÜ TEMELLİ BİR EĞİTİM UYGULAMASI VE YEREL YÖNETİM ÖRNEKLERİ (ALANYA BELEDİYESİ ÖRNEĞİ)	55
2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ DEMİREL'İN ANALİTİK PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRMESİ	56
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ: 2013, 2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE 2024 TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI	57
EXAMINING PRESERVICE TEACHERS' CHATGPT LITERACY: SCALE ADAPTATION AND THE PREDICTIVE ROLES OF COGNITIVE FLEXIBILITY AND TIME POVERTY	58

DİJİTALLEŞEN EĞİTİM PRATİKLERİ BAĞLAMINDA OKUL ÖNCESİ FENOMEN ÖĞRETMEN PAYLAŞIMLARININ ANALİZİ: PEDAGOJİK İÇERİK ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	58
ÇOCUK DOSTU TURİZM HİZMETLERİNİN KONAKLAMA İŞLETMELERİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ ; ALANYA ÖRNEĞİ	59
TÜRKİYE'DE OKUMA GÜÇLÜĞÜ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	60
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGILARININ İNCELENMESİ: ANTALYA İLİ AKSU İLÇESİ ÖRNEĞİ.....	61
YÜKSEKÖĞRETİMDE ÇEVİRİM İÇİ AKRAN GERİBİLDİRİMİNİN AKADEMİK PERFORMANS VE ÖZ-DÜZENLEMELİ ÖĞRENME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: BİR META-ANALİZ	61
TEKNOLOJİ DESTEKLİ ANALİTİK GEOMETRİ ÖĞRETİMİNİN BAŞARI PUANLARI ÜZERİNE ETKİSİ: CİNSİYETE GÖRE İNCELENMESİ.....	62
ORTAOKUL GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİM PROGRAMINDA SANAT OKURYAZARLIĞININ SİSTEM DÜŞÜNCESİ SÜREÇ BİLEŞENLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	62
ORTAOKUL GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE TANIMLANAN ÖĞRENCİ PROFİLİNİN ESTETİK BİLEŞENİ AÇISINDAN ANALİZİ	63
FEN BİLİMLERİ DERSİ SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM VE GERİ DÖNÜŞÜM ÜNİTESİ KAPSAMINDA ÖĞRENCİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIK BECERİLERİNİN BELİRLENMESİ	64
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TANILI ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE DEPREM KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKA İLE DESTEKLENMİŞ DİJİTAL HİKAYE ANLATIMININ ETKİSİ.....	65
STEM EĞİTİMİ ÜZERİNE LİTERATÜR TARAMASI: MEVCUT EĞİLİMLER VE BULGULAR.....	66
GÜNEŞ, DÜNYA VE AY ÜNİTESİNDE ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ ÖĞRENME ORTAMLARINDA BÜYÜKLÜK VE UZAKLIK ÖLÇEKLİNDİRME ETKİNLİKLERİ.....	67
MATEMATİK KAYGISI ÖLÇEKLERİNE BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ: ÖĞRETİM KADEMELERİ VE HEDEF GRUPLAR BAĞLAMINDA BİR İNCELEME	68
YEŞİL KARIYER YOLCULUĞU: ÇEVRE DOSTU GELECEK İÇİN EĞİTİM PLATFORMU TUBİTAK 2204-A PROJE ÖRNEĞİ	69
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARIN ANNELERİNE YÖNELİK OKUL TEMELLİ VELİ DESTEK ODASI MODELİ	70
TASARIM ODAKLI DÜŞÜNME TEMELLİ ETKİNLİKLERİN ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN YARATICI PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE ETKİSİ	70
ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN ALGILADIKLARI EBEVEYN TUTUMLARININ K12 ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ SÜREÇ BİLEŞENLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	71

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA ÇOK DİLLİ BİR ÇOCUĞA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE BÜTÜNCÜL GELİŞİM TEMELLİ BİREYSEL EĞİTİM PLANI: VAKA ANALİZİ	72
TÜRKİYE'DE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN YETİŞKİNLER: NEREDELER? NE YAPIYORLAR?.....	72
ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN BİR ÖĞRENCİNİN OKUMA BECERİLERİNİN TABLET DESTEKLİ SUNULAN METİNLER ARACILIĞIYLA DESTEKLENMESİ: BİR VAKA ÇALIŞMASI	73
OKUMA GÜÇLÜĞÜ OLAN BİREYLER İÇİN KANITA DAYALI DİJİTAL MÜDAHALE PROGRAMLARI: WHAT WORKS CLEARINGHOUSE TEMELLİ BİR İNCELEME	74
THE IMPACT OF VISUAL STORYTELLING-BASED FOREIGN LANGUAGE INSTRUCTION ON THE CREATIVE THINKING AND LANGUAGE SKILLS OF GIFTED STUDENTS.....	75
SÜRDÜRÜLEBİLİR SANAT UYGULAMALARININ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN YARATICI DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ.....	76
ERKEN MÜDAHALEDE AİLE EĞİTİMİ MODELLERİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ.....	76
AN INVESTIGATION INTO THE RELATIONSHIP BETWEEN LIFE SATISFACTION AND COGNITIVE FLEXIBILITY AMONG SPECIAL EDUCATION TEACHERS AND THEIR PROFESSIONAL SELF-EFFICACY	77
TÜRKİYE'DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARA YÖNELİK ERKEN MÜDAHALE KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ	77
TÜRKİYE'DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERDE ZİHİN KURAMINA YÖNELİK YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ	78
ÖĞRETMENLERİN FARKLILAŞTIRMA KAVRAMI İLE İLGİLİ ALGILARININ BELİRLENMESİ	78
ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZEL EĞİTİMDE OKUL VE KURUM DENEYİMİ DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	79
TÜRKİYE'DE ÜSTÜN YETENEK VE MÜKEMMELİYETÇİLİK İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ.....	79
TÜRKİYE'DE ÜSTÜN YETENEK VE FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ.....	80
MESLEKİ TERMİNOLOJİNİN ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL SÖZLÜK TABANLI BİR MODEL ÖNERİSİ: İŞİTME KAYIPLI BİREYLERİN DENEYİMLERİ.....	80
DİJİTAL YORGUNLUK: DEHB TANILI YETİŞKİNLERLE FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA	81
HELİKOPTER EBEVEYNLİK KAVRAMI ÜZERİNE BETİMSSEL BİR ÇALIŞMA.....	81
NOMOFOBİNİN YORDAYICISI OLARAK YALNIZLIK.....	82

KARİYER İHTİYAÇLARIM PSİKO-EĞİTİM PROGRAMININ 8. SINIF ÖĞRENCİLERİN MESLEKİ KARARSIZLIK DÜZEYLERİNE ETKİSİ	83
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN HELİKOPTER EBEVEYN TUTUMLARININ AKADEMİK ÖZGÜVENE ETKİSİNDE AKADEMİK ÖZ DİSİPLİNİN ARACI ROLÜ	84
İKİGAİ, ÖZ DİSİPLİN, HIRS VE ERTELEME ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ.....	85
KÖTÜ MUAMELE İLE MENTAL İYİ OLUŞ İLİŞKİSİNDE RUMİNASYON VE DUYGUSAL YETKİNLİĞİN PARALEL ARACILIĞI.....	86
KARİYER UYUMLULUĞU VE UMUT ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR METAANALİZ ÇALIŞMASI.....	86
ROMANTİK İLİŞKİ KALİTESİNE İLİŞKİN YAPISAL BİR MODEL: PARTNER SOSYOTELİZMİ, BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE YAKINLIK	87
THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PROBLEMATIC INTERNET USE, CYBERBULLYING AND EMOTIONAL AUTONOMY LEVELS OF HIGH SCHOOL STUDENTS	88
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIKLI YAŞAM BECERİLERİ İLE AKADEMİK BAŞARI İLİŞKİSİ	89
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE TEKRARLAYAN OLUMSUZ ÖZ-DERİN DÜŞÜNCELER VE SOSYAL İLİŞKİLER İLE PSİKOLOJİK YARDIM ARAMADA KENDİNİ DAMGALAMA ARASINDAKİ İLİŞKİ	90
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE MUTLULUK KORKUSU İLE İYİMSERLİK-KÖTÜMSERLİK VE KİŞİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	90
ÇALIŞAN YETİŞKİNLERİN UYKU KALİTESİNİN ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	91
ERGENLERDE DEPRESYON İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2026.....	91
ERGENLERDE YALNIZLIK İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2026.....	92
ERGENLERDE BENLİK SAYGISI İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2026.....	92
ERGENLERDE SİBER ZORBALIK İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2025.....	93
ERGENLERDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI İLE İLGİLİ YAYIMLANMIŞ ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2025	93
KARİYER PLANLAMA AMACIYLA KULLANILAN YAPAY ZEKÂ ARAÇLARININ İNCELENMESİ	94
KARİYERİME ADANMIŞ HİSSETTİĞİMİN FARKINDAYIM: BİR OLGUBİLİM ARAŞTIRMASI..	95

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN STRES, SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI VE YALNIZLIK ARASINDAKİ İLİŞKİLER: BİR ARACILIK MODELİ.....	95
KÜLTÜREL ZEKA (CQ) ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2015-2025.....	96
BAĞLANMA STİLLERİ İLE ALEKSİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜ.....	96
WHAT MICRO-TEACHING VIDEOS REVEAL ABOUT PRE-SERVICE TEACHERS	97
İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN KÜLTÜREL OKURYAZARLIK YETERLİK VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ	97
EBA DESTEKLİ TERS YÜZ ÖĞRENME MODELİNİN İLKOKUL 3. SINIF MATEMATİK DERSİ AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ.....	98
DİJİTAL EBEVEYNLİK DAVRANIŞLARI ÖLÇEĞİNİN 0-6 YAŞA GENİŞLETİLMESİ: GEÇERLİK, GÜVENİRLİK VE ÖLÇME DEĞİŞMEZLİĞİ.....	99
İLKOKULDA ÇATIŞMA ÇÖZME STRATEJİLERİNİN ÖĞRETİMİNDE MASALLARIN ROLÜ VE ÖNEMİ.....	99
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ HAYAT BİLGİSİ DERSİ (1., 2. VE 3. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ÇIKTILARININ ÇOKKÜLTÜRLÜLÜKLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	100
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ TÜRKÇE İKİNCİ SINIF DERS KİTAPLARININ ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ	101
OKUDUĞUNU ANLAMA VE ÜSTBİLİŞSEL FARKINDALIK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE SESLİ DÜŞÜNME STRATEJİSİNİN ROLÜ.....	102
DİJİTAL OKURYAZARLIK ENGELLERİNİN TEMEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAPAY ZEKÂ TUTUMLARINA ETKİSİ.....	102
2018 VE 2024 TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ İLKOKUL 2. SINIF DÜZEYİNDE KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ	103
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE STEM EĞİTİMİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE ETKİSİ: HAYALİ ÇÖZÜMLERDEN MÜHENDİSLİK TASARIMLARINA BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	104
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ ÇOCUKLARININ ZİHİNLERİNDEKİ BİLİM İNSANI İMAJI: CİNSİYET VE STEREO TİPLER ÜZERİNE BİR İNCELEME	105
ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ ETKİNLİKLERİN İLKOKUL İKİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KELİME BİLGİLERİNE VE YARATICI YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ ..	106
SINIF İÇİ SORUNLARA DAYALI AHLAKİ İKİLEM SENARYOLARINDA ÖĞRETMEN ADAYLARININ DEĞER TERCİHLERİ VE ÖĞRENCİ TEPKİLERİ	107
DUVARLARIN ÖTESİNDE EĞİTİM: İLKOKULDA OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI	107

SAYFALARDAN SAHNEYE KARAKTER YOLCULUĞU: BİLGELİK ERDEMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNDE DESTEKLENMESİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI.....	108
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİJİTAL VATANDAŞLIK VE ÇEVİRİM İÇİ GÜVENLİĞE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	109
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİREYSEL VE İŞBİRLİKLİ MAKER ATÖLYELERİ VE YARATICI DÜŞÜNME: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ.....	110
ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNFOGRAFIK VE İNFOGRAFIK GELİŞTİRMeye YÖNELİK FARKINDALIKLARININ DESTEKLENMESİ	111
1. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN HAZIRLANAN GELİŞİM RAPORLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	112
4-6 YAŞ ARASI ÇOCUKLAR İÇİN ŞİPŞAK SAYILAMA (SUBİTİZİNG) TESTİNİN GELİŞTİRİLMESİ	113
OKUL ÖNCESİ ÇOCUK EDEBİYATINDA BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN (BİT) TEMSİLİ: MEB 365 GÜN ÖYKÜ SERİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	114
İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA DÜZEYLERİNDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE DİKKAT BECERİLERİNİN ETKİSİNİN İNCELENMESİ	115
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİM PROGRAMININ DİSİPLİNE DAYALI SANAT EĞİTİMİ YAKLAŞIMI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	116
TÜRKİYE'DE İLKOKUL DÜZEYİNDE KÜLTÜREL MİRAS EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ.....	117
STEM UYGULAMALARINA İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	118
ÖĞRETMEN YETİŞTİRMEDE YENİ BİR MODEL: MİLLİ EĞİTİM AKADEMİLERİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ALGI VE GÖRÜŞLERİ	119
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN ÖĞRENME ÇIKTILARININ VATANSEVERLİK DEĞERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	120
İLKOKUL 4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ AKSİYOLOJİK OLGUNLUK AÇISINDAN İNCELENMESİ	120
OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN BAŞ ETME BECERİLERİNİN YORDAYICISI OLARAK DOĞAYLA BAĞLANTI KURMAYA EĞİLİMLERİ.....	121
TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ (TPACK) ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ: BİR LİTERATÜR DERLEMESİ	122
MÜHENDİSLİK TASARIM BECERİLERİ ALANINDAKİ EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	123

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLKOKUL MATEMATİĞİ ÖLÇME KONULARINDA YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN VE KAVRAM YANILGILARININ İNCELENMESİ.....	123
OKUL ÖNCESİ DÖNEME YÖNELİK RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINDA KARAR VERME SÜRECİNİN İNCELENMESİ	124
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İŞSİZLİK KAYGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	124
ANASINIFI VE ANAOKULU YÖNETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	125
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİMSSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	126
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIĞI İLE YAPAY ZEKÂ KOMPLO İNANÇLARININ İNCELENMESİ	127
ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ OKUMA DENEYİMLERİNE İLİŞKİN NİTEL BİR İNCELEME	128
İLKOKULDA SOSYAL-DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİNE YÖNELİK YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ	129
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE DİJİTAL YETKİNLİK VE ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ BAĞLAMINDA ÖĞRETMEN DENEYİMLERİ: KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE UYUM BECERİLERİ	130
DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HİKÂYE YAZMA BECERİSİ, OKUDUĞUNU ANLAMA VE YAZMA TUTUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	130
DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU OLAN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA SIRASINDA YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLERE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ	131
AN EXAMINATION OF PRESCHOOL TEACHERS' VIEWS ON OUT-OF-SCHOOL LEARNING IN EARLY CHILDHOOD	131
İLKOKULDA MATEMATİK ÖĞRETİMİ DERSİNE BÜTÜNCÜL BAKIŞ: BİR YAKINSAYAN PARALEL DESEN ARAŞTIRMASI	132
TÜRKİYE'DE 2020–2026 YILLARI ARASINDA İLKOKUL DÜZEYİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA YÖNELİK ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ.....	132
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK UYGULAMA VE DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN ERDEM–DEĞER–EYLEM BAĞLAMINDA İNCELENMESİ.....	133
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ: BÜTÜNCÜL EĞİTİM ANLAYIŞI	134
STRUCTURAL ANALYSIS OF PEER INTERACTION IN DIGITAL LEARNING ENVIRONMENTS: A STUDY ON PRE-SERVICE TEACHERS	134

IDENTIFYING AI-GENERATED TEXTS THROUGH PEER ASSESSMENT: AN ANALYSIS OF PRE-SERVICE TEACHERS' REASONING AND PERCEPTION PATTERNS.....	135
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNDE DİJİTAL FARKINDALIK VE VERİMLİ EKLAN KULLANIMI: OKUL-AİLE TEMELLİ BİR PEDAGOJİK ÇERÇEVE ÖNERİSİ	136
3. SINIF HAYAT BİĞİSİ DERS KİTABI METİNLERİNDE YER ALAN ETİK İKİLEMLERİN ANALİZİ	137
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OKUL OLGUNLUĞUNUN BELİRLEYİCİLERİ: DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER VE ERKEN EĞİTİM DENEYİMLERİNİN YORDAYICI ROLÜ.....	138
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARINA İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENİ ADAYI GÖRÜŞLERİ: AÇIK VE KAPALI ALAN DENEYİMLERİ.....	139
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ HAZIRLIK SORULARININ SİNAPTİK PLASTİSİTE BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: YEDİİKLİM ÖRNEĞİ	140
TUĞBA COŞKUNER'İN 'DUVARIN ARDI' ADLI ÇOCUK KİTABINDA SÖZ VARLIĞI UNSURLARI	141
2010 SONRASI TÜRK ŞİİRİNDE KONU	141
WEB 2.0 ARAÇLARIYLA KÜLTÜREL AKTARIM UNSURLARINA YÖNELİK METİN VE ETKİNLİKLER OLUŞTURMA	142
MERT ARIK'IN "ÇANTAMDAN FİL ÇIKTI" ADLI ESERİNİN ÇOCUK EDEBİYATI YAPITLARINDA BULUNMASI GEREKEN TEMEL İLKELER BAKIMINDAN İNCELENMESİ	142
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN DERS KİTAPLARINDA SESLETİM ETKİNLİKLERİNİN İNCELENMESİ	143
İLKOKULDA KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞININ İNCELENMESİ	143
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL TÜRKÇE PROGRAMI HAKKINDA YAPILAN MAKALELERİN İNCELENMESİ.....	144
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ' NE GÖRE HARFLERİN YAZILIŞI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	144
DİJİTAL KÜLTÜRÜN EDEBİYAT ÖĞRETİMİNE ENTEGRASYONU: "DİJİTAL KİTAP ELÇİLERİ" MODELİNDE KİTAP TANITIM VİDEOLARI VE YAZAR KATILIMLI PODCAST SERİLERİ	145
DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİNDE DİJİTAL İÇERİK KULLANIMI.....	145
ORTAOKUL TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMALAR, METİN TÜRLERİ VE SAYILARI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	146
PIRLS 2021 TÜRKİYE VERİLERİNE GÖRE OKUMA BAŞARISINI YORDAYAN FAKTORLERİN ANALİZİ: EV ORTAMI VE OKUMA TUTUMU	147

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HİKAYELERİNDE EN SIK KULLANDIĞI SÖZCÜKLER: BİR DERLEM ANALİZİ.....	147
BEHİÇ AK'IN ÇOCUK KİTAPLARININ ÇOCUK EDEBİYATININ ESTETİK ÖLÇÜTLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ.....	148
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ HAZIRLIK SORULARININ SİNAPTİK PLASTİSİTE BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: YEDİİKLİM ÖRNEĞİ	149
STORYBOARD WEB ARACIYLA OKUMA-YAZMA ETKİNLİKLERİ BAĞLAMINDA ÖZERK ÖĞRENME VE UYGULAMA STRATEJİLERİ	150
İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKUL DÜZEYİNDE ANA DİLİ VE HEDEF DİL KULLANIM DURUMLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	150
ELMA SUYU VE ELMA SİRKESİNDE KUERSETİN'İN ELEKTROKİMYASAL PARMAK İZİ: YENİ KARBONSU NANOKOMPOZİT SENSÖRLER KULLANILARAK ASETİK FERMANTASYONUN ANTİOKSİDAN TÜRLENMESİ ÜZERİNE ETKİSİ	151
ÜRİK ASİT TAYİNİ İÇİN KALEM GRAFİT TABANLI YENİ BİR SENSÖR ELEKTRODUNUN GELİŞTİRİLMESİ	152
TÜRKÇE SÖZLÜKLERDE KÜLTÜREL BELLEĞİN İZLERİ: “SOFRA, MİSAFİR, OCAK VE BAYRAM”	153
HAZÂ KİTÂBU KISÂSÜ'L ENBİYÂ ÜZERİNE İNCELEME	153
GELENEKSELDEN MODERN SANATA TOPLUMSAL BİR OKUMA: KADIN EMEĞİ VE NAKİŞ	154
ATIK AHŞAPLA ÜRETİLEN MÜZİK ÇALGILARIN YENİ AHŞAPLA ÜRETİLEN ÇALGILARA GÖRE KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ	155
MÜZİK ALANINA İLİŞKİN MESLEKİ ALGI VE YÖNELİMLER: GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİ VE MÜZİK ÖĞRETMEN ADAYLARI	156
ÇAĞDAŞ BASKİRESİMDE "ZEHİRSİZ (NON-TOXİC)" UYGULAMALAR	156
BASKİRESİMDE DENEYSELLİĞİN DOĞUŞU: ATÖLYE 17	157
“ÇAĞDAŞ TÜRK RESİM SANATINDA MİTOLOJİK BİR İFADE ŞEKLİ OLARAK HAYAT AĞACI İMGESİ İLE DOĞA UNSURU OLARAK AĞAÇ FİĞÜRÜNÜN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ”	157
EVALUATION OF AGRICULTURAL SMART IRRIGATION SYSTEMS USING PICTURE FUZZY MULTIMOORA.....	158
GIDALARDA BULUNAN BİYOJENİK AMİNLER	158
SENSORY CHARACTERISTICS OF GLUTEN-FREE CREPES	159
COMPARISON OF CAKES MADE FROM SOY FLOUR AND CHICKPEA FLOUR WITH CAKES MADE FROM WHEAT FLOUR.....	159

ÇOCUK ERGEN PSİKİYATRİ POLİKLİNİĞİ ÇOCUK GELİŞİM BİRİMİNE BAŞVURAN 0-6 YAŞ ARASINDAKİ ÇOCUKLARIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE GELİŞİMSEL AÇIDAN İNCELENMESİ	160
MEDİKAL OZON TERAPİNİN BİYOKİMYASAL ETKİ MEKANİZMALARI VE KLİNİK UYGULAMA ALANLARI.....	161
RESEARCH TRENDS IN OBJECTIVE STRUCTURED CLINICAL AND PRACTICAL EXAMINATIONS IN DENTAL EDUCATION: A BIBLIOMETRIC STUDY	162
EFFECTS OF RHODIOLA ROSEA ON CELL VIABILITY IN ISHIKAWA CELLS: A TIME- AND DOSE-DEPENDENT STUDY	163
KURULUŞTAN 50. YILINA YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (YÖK)	164
AKÖREN İLÇESİ MAHALLELERİNİN NÜFUS GELİŞİMİ VE MAHALLELERİN YER ADLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	165
1945 GENEL NÜFUS SAYIMI VERİLERİNE GÖRE KONYA İLİ NÜFUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	166
KURUM BAKIMINDAN EBEVEYNLİĞE: DEVLET KORUMASINDA YETİŞMİŞ BİREYLERİN EBEVEYNLİK ALGILARI	167
BİRLİKTE KULLANIM VE TEKNOFERANS BAĞLAMINDA DİJİTAL TEKNOLOJİLERİN ANNE-BEBEK ETKİLEŞİMİNE YANSIMALARINA BOYLAMSAL BİR BAKIŞ	168
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DİL GELİŞİMİ, DİJİTAL OYUN VE EKLAN SÜRESİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ: DİJİTAL ÇAĞ PERSPEKTİFİNDE BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME	169
ERKEN ÇOCUKLUKTA REGÜLASYON SÜREÇLERİ: ÖZ-DÜZENLEME VE EŞ-DÜZENLEMeye YÖNELİK SİSTEMATİK BİR DERLEME	170
PRE-ERGENLİK DÖNEMİNDE DİJİTAL BAĞIMLILIK DÜZEYİNİN SOSYAL DIŞLANMA VE SOSYAL KAYGI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	171
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE EBEVEYNLERİN DUYGU SOSYALİZASYONU: ANNE VE BABALARIN DUYGU SOSYALLEŞTİRME STRATEJİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	172
ALERJİ NEDENİYLE BEBEKLERİNİ EMZİREMEYEN ANNELERE İLİŞKİN SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN GÖZLEMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA	173
ÇOCUKLARDA SOSYAL YOKSUNLUK KONUSU ARAŞTIRMALARIN EVRİMİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ	173
DİJİTAL OYUN EBEVEYN REHBERLİK STRATEJİLERİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARININ DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIK EĞİLİMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	174
ÇOCUK MÜZELERİ ARAŞTIRMALARINDA KÜRESEL EĞİLİMLER: BİBLİYOMETRİK BİR HARİTALAMA ANALİZİ (2010-2026)	175

ÇOCUKLUK DÖNEMİ STRES YÖNETİMİ VE UYKU RUTİNLERİNDE GİYİLEBİLİR TEKNOLOJİ KULLANIMI: SİSTEMATİK İNCELEME	175
OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN GÜNLÜK STRES DENEYİMLERİNİN BABA-ÇOCUK UYKU ETKİLEŞİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	176
ÇOCUK ODAKLI ONARICI ADALET SİSTEMİ ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	177
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SU TÜKETİM TERCİHLERİNİN İNCELENMESİ.....	178
DİJİTAL ÇAĞDA ÖĞRENME: TEKNOLOJİ DESTEKLİ ORTAMLAR VE ÇOCUK GELİŞİMCİNİN ROLÜ	179
FARKLI KÜLTÜREL BAĞLAMLARDA YAŞAYAN TÜRK ANNELERİN ÇOCUK SOSYALLEŞTİRME HEDEFLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	180
ÇOKKÜLTÜRLÜ SINIFLARDA SOSYAL UYUM SÜRECİ: ÖĞRETMEN VE EBEVEYN DENEYİMLERİ.....	181
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN METABİLİŞSEL DÜŞÜNME BECERİLERİNE İLİŞKİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	181
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ARTAN AKADEMİK BEKLENTİLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	182
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ İLE ÜRETİLEN DİJİTAL HİKAYELERİN ÇOCUKLARIN YARATICILIK VE MERAK DUYGULARINA ETKİSİ: ÖĞRETMEN GÖZLEMLERİ	182
OECD ÜLKELERİNDE BEBEK ÖLÜM ORANLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN PANEL VERİ YÖNTEMİYLE BELİRLENMESİ	183
FİNANSIN YEŞİL DÖNÜŞÜMÜ: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN YENİ DİNAMİĞİ	183
ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI OLAN YETİŞKİNLERDE EMDR TERAPİSİNİN BENLİK SAYGISI VE ÖZ-ŞEFKAT DÜZEYLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ:YARI DENEYSEL BİR ÇALIŞMA	184
DECISION-MAKING IN THE AGE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE: DELEGATION, SUBJECTIVITY, AND THE FUTURE OF AGENCY.....	184
AKRAN ZORBALIĞINI ANLAMAK: ZORBALIKTA PSİKOLOJİK VE GELİŞİMSEL FAKTÖRLER	185
ERGENLERDE YALNIZLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	185
PARASOCIAL INTERACTION IN PODCAST MEDIA: A REVIEW OF AUDIENCE ENGAGEMENT IN DIGITAL AUDIO ENVIRONMENTS	186
THE ROLE OF INFLUENCERS IN SHAPING YOUTH CONSUMPTION PATTERNS.....	186

KAMU KURUMLARINDA SESSİZ İSTİFAYA NEDEN OLAN UNSURLARA İLİŞKİN BİR İNCELEME.....	187
ALTIN PİYASASINDA FİYAT BALONLARININ VARLIĞI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ ÜZERİNE SADF VE GSADF TESTİ YAKLAŞIMIYLA BİR İNCELEME.....	188
BİLİŞSEL ESNEKLİK VE MENTALİZASYON KAPASİTESİNİN BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK ÜZERİNE ETKİSİ.....	189
DİJİTAL AKTİVİZM VE MARKA EKONOMİSİ: SOSYAL MEDYA TEMELLİ BOYKOTLARIN FİRMALARIN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE YANSIMASI	190
REKLAMCILIKTA STREİSAND ETKİSİ.....	190
AKRAN ZORBALIĞININ ÖNLENMESİNDE OKUL SOSYAL HİZMETİNİN ROLÜ.....	191
AİLE VE OKUL İKLİMİNDEKİ OLUMSUZLUKLARIN CİNSEL KOMPULSİYONLAR ÜZERİNDEKİ TETİKLEYİCİ ROLÜ: YAPISAL BİR MODEL.....	192
İLK CİNSEL İLİŞKİ ZAMANLAMASINI YORDAYAN FAKTÖRLER: OKUL YAŞANTISI VE EBEVEYNLEŞMENİN ROLÜ	193
THE INTERPERSONAL DEPENDENCY SCALE (IDS): A DEVELOPMENT AND VALIDATION STUDY	193
POSITIVE AND NEGATIVE EFFECTS OF SOCIAL MEDIA USE ON PSYCHOLOGICAL WELL-BEING IN ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS.....	194
THE ROLE OF THE FAMILY IN PREVENTING JUVENILE DELINQUENCY: A REVIEW OF RISK FACTORS, PROTECTIVE FACTORS, AND INTERVENTION STRATEGIES.....	194
AİLE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞI VE MERHAMET ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ..	195
SOSYAL EŞİTSİZLİĞİN TÜRLERİ VE BİÇİMLERİ: AİLE VE ÇOCUKLARIN YAŞAM PERSPEKTİFLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ (AZERBAIJAN ÖRNEĞİNDE).....	196
ULUSLARARASI TİCARETTE DİJİTAL DÖNÜŞÜM LİTERATÜRÜNÜN YAPISI VE GELİŞİMİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ	197
FROM TRADE ROUTES TO ALGORITHMS: THE HISTORICAL EVOLUTION AND DIGITAL TRANSFORMATION OF INTERNATIONAL TRADE	197
BELİRSİZLİKLE YAŞAMAK: MULTİPL SKLEROZ HASTALARININ PSİKOSOSYAL DENEYİMLERİ.....	198
DUYGUSAL İSTİSMAR VE BENLİK SAYGISI: YETİŞKİNLERDE PSİKOLOJİK ETKİLER VE ÖNLEYİCİ MÜDAHALE STRATEJİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	199
RUH SAĞLIĞI PROFESYONELLERİNDE KÜÇÜK T TRAVMA YAŞANTILARI, BİLİNÇLİ ÖZ-BAKIM VE PSİKOLOJİK KATILIMIN İKİNCİL TRAVMATİK STRES ÜZERİNDEKİ ROLÜ.....	200
BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE ÖZ ANLAYIŞ İLE YAŞAM ANLAMI ARASINDAKİ İLİŞKİDE SANAT İLGİSİNİN ARACI ROLÜ.....	201

A HYBRID MACHINE LEARNING APPROACH FOR SPAM REVIEW DETECTION ON TURKISH E-COMMERCE PLATFORMS.....	202
ATÇILIK İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMLERİNİN UYGULANABİLİRLİĞİNDE SEKTÖREL ZORLUKLAR.....	203
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YABANCI DİL ÖĞRENME VE ÖĞRETMEYE İLİŞKİN MOTİVASYON VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	204
KADIN FUTBOL OYUNCULARININ OLANAKLARIN ALGISI: DURARAK VE KOŞARAK TAÇ ATMA GÖREVLERİ.....	204
KADIN VOLEYBOL VE HENTBOL OYUNCULARINDA ISINMA SONRASI GÖRSEL TEPKİ SÜRESİ: BASKIN VE BASKIN OLMAYAN EL ETKİSİ	205
ÇIPLAK AYAK VE AYAKKABILI KOŞULLARIN MAKSİMAL KUVVET VE DİNAMİK DENGEEYE ETKİSİ	205
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNE İLİŞKİN DENEYİMLERİ: TEMATİK ANALİZ	206
ERKEN SORGULAMA BECERİLERİ TESTİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	207
SOSYAL GÜVENLİKTE KADINLARA YÖNELİK POZİTİF AYRIMCILIK: KADINLARIN İŞ GÜCÜNE KATILIMIN ARTIRILMASI.....	208
AN EXAMINATION OF PRESCHOOL TEACHERS' VIEWS ON OUT-OF-SCHOOL LEARNING IN EARLY CHILDH.....	209
THE MOST CRITICAL SKILL FOR PRE-SERVICE TEACHERS: PRIORITIZATION OF 21ST-CENTURY SKILLS BY PRE-SERVICE PRIMARY AND PRESCHOOL TEACHERS.....	210
AN EXAMINATION OF PRE-SERVICE PRIMARY TEACHERS' VIEWS ON THEIR READINESS FOR THE TEACHING PROFESSION.....	211

GENAI AND THE REPRODUCTION OF GENDER STEREOTYPES IN VISUAL

¹ Dr. Öğr. Üyesi ÖZGE MISIRLI - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

This study aims to examine how generative artificial intelligence (GenAI) systems reproduce gender stereotypes in the production of visual content. In recent years, GenAI tools capable of generating text, images, and other media types with human-like proficiency have become an integral part of visual culture. However, it is believed that these systems not only reflect the biases inherent in the datasets they are trained on but also have the potential to reinforce social inequalities by reproducing and amplifying these biases. Within the scope of this research, outputs generated by AI-powered visual production tools were analyzed using various prompts designed for different professions and social roles. The resulting images were examined through content analysis in terms of gender representations, role distribution, spatial positioning, and visual elements. During this analysis, the contexts and visual patterns in which female and male representations were presented were systematically evaluated. The findings indicate that GenAI reproduce distinct gender stereotypes, particularly in the contexts of professional roles, representations of leadership, and care work. It was observed that male representations are more frequently associated with authority, technology, and leadership, while female representations are presented with an emphasis on care, supportive roles, and aesthetics. Additionally, it was found that differences in composition and positioning within the visuals also reinforce these stereotypes.

Keywords: GenAI, Artificial Intelligence, Gender, Gender roles

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ÖZGE MISIRLI

Abstract Id: 20261219

MEDIA LITERACY IN THE AGE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE: WHAT DO METAPHORS REVEAL?

¹ Dr. Öğr. Üyesi ÖZGE MISIRLI - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

This study aims to explore how students interpret the concept of media literacy in the age of artificial intelligence through the use of metaphors. The research was conducted with the participation of 33 undergraduate students as part of a media literacy course at a state university. In the study, participants were asked to complete the statement: "Media literacy in the age of artificial intelligence is like; because" as a metaphor. The data obtained were analyzed using content analysis using content analysis, and similar metaphors were grouped under thematic categories. Within the scope of the research, the metaphors developed by participants regarding media literacy in the age of artificial intelligence focus on four main themes: "defense and protection," "navigation," "healing power," and "epistemic inquiry." The fact that the vast majority of participants describe media literacy using concepts such as "shield," "armor," and "spam filter" indicates that AI-generated content is perceived as an "external threat" or a "cognitive attack," and that individuals' primary reflex is to build cognitive immunity. Furthermore, the emphasis on navigation tools such as a "compass" and a "lantern" points to the need for guidance in the face of the uncertainty created by the data density in the digital ecosystem. In particular, findings shaped by the "philosopher" and "archaeologist" metaphors demonstrate that, in the face of AI's production of "synthetic truth," human capacity for 'interpretation' and "deep inquiry" is positioned as the sole distinguishing factor. These findings indicate that media literacy education within the artificial intelligence ecosystem

Keywords: Media Literacy, GenAI, AI, Metaphors

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ÖZGE MISIRLI

Abstract Id: 20261222

THE GENDER OF “DISCOVER”: A PHENOMENOLOGICAL PERSPECTIVE ON INSTAGRAM REPRESENTATIONS

¹ Dr. Öğr. Üyesi ÖZGE MISIRLI - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Unlike the one-way communication of traditional media, digital media offers individuals a personalized reality through algorithmic structures. In this process, Instagram has become one of the platforms where gender representations are most intensively produced and internalized, thanks to its visually oriented structure and “Explore” algorithms. The primary objective of this study is to examine in depth how university students interpret the gender representations they encounter on the Instagram platform and the impact of these representations on their perceptions of gender in daily life. This study, designed using the phenomenological approach—one of the qualitative research methods—will consist of a sample group of 8–10 university students who are active Instagram users. As part of the research, participants will be asked to keep digital diaries and take screenshots of dominant gender roles they encounter on the platform (such as ads, influencer posts, and Explore content) over the course of one week. In the second phase of the data collection process, semi-structured in-depth interviews will be conducted with the participants based on the visual data collected. The data collected through interviews will be analyzed using descriptive analysis and content analysis methods. The study will reveal the extent to which algorithmic structures reinforce traditional gender stereotypes (such as domestic roles, beauty standards, and constructs of masculinity) and the critical attitudes students develop toward these digital representations. The findings are expected to make a contribution to the literature on new media literacy and digital gender studies.

Keywords: Instagram, Gender Representation, Algorithmic Bias, New Media Literacy

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ÖZGE MISIRLI

Abstract Id: 20261223

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIĞI İLE YAPAY ZEKÂYA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

¹ Prof. Dr. AYFER ŞAHİN - Ahi Evran Üniversitesi

² RABİA ASAL ÖZKAN - Erciyes Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenleri adaylarının yapay zekâ okuryazarlık düzeyleri ile yapay zekâya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu ilişkiyi katılımcı görüşleri doğrultusunda daha derinlemesine ortaya koymaktır. Günümüzde yapay zekâ teknolojilerinin eğitim ortamlarında giderek yaygınlaşması, öğretmen adaylarının bu teknolojilere yönelik bilgi, beceri ve tutumlarının önemini artırmaktadır. Bu bağlamda, öğretmen adaylarının yapay zekâyı ne ölçüde tanıdıkları ve bu teknolojilere nasıl yaklaştıkları, gelecekteki öğretim süreçleri açısından kritik görülmektedir. Araştırma, açıklayıcı sıralı karma yöntem desenine göre yürütülmüştür. Çalışmanın nicel boyutunda, sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarından elde edilen verilerle yapay zekâ okuryazarlığı ve tutum düzeyleri belirlenmiş; değişkenler arasındaki ilişki ve yapay zekâ okuryazarlığının tutum üzerindeki yordayıcı rolü analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel boyutunda ise açık uçlu sorular aracılığıyla katılımcıların yapay zekâya ilişkin algıları, kullanım deneyimleri ve görüşleri incelenmiştir. Araştırma bulgularının, yapay zekâ okuryazarlığı ile tutum arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ve okuryazarlığın tutumu yordadığını göstermektedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının yapay zekâ kullanımına yönelik algılarının çoğunlukla belirli kullanım alanlarıyla sınırlı olduğu, ancak eğitim süreçlerine entegrasyon konusunda hem fırsat hem de kaygı boyutlarını içeren görüşler geliştirdikleri görülmektedir. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak, öğretmen yetiştirme programlarında yapay zekâ okuryazarlığının geliştirilmesine yönelik düzenlemelerin yapılması önerilebilir.

Keywords: Yapay zekâ okuryazarlığı, öğretmen adayları, tutum, karma yöntem

Corresponding Author: RABİA ASAL ÖZKAN

Abstract Id: 20261226

YAPAY ZEKA İLE ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ ETKİNLİKLER YOLUYLA İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNDE STEM BECERİLERİNİN GELİŞİMİ

¹ YUSUF GÜNEY - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² Doç. Dr. AHMET OĞUZ AKÇAY - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Günümüzde STEM alanlarına duyulan ihtiyaç giderek artmakta ve bu alanlarda nitelikli bireyler yetiştirilmesi önemli bir gereklilik hâline gelmektedir. Bu çalışmada, yapay zeka ile zenginleştirilmiş etkinliklerin ilkökull öğrencilerinin STEM (fên, teknoloji, mühendislik ve matematik) becerileri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu bağlamda, yapay zeka destekli öğrenme ortamlarının öğrencilere kişiselleştirilmiş öğrenme fırsatları sunarak geri bildirim süreçlerini hızlandırdığı ve öğrenmeyi daha etkileşimli hâle getirdiği düşünülmektedir. Bu durum, ilkökull düzeyindeki öğrencilerin erken yaşta STEM becerilerini geliştirmeleri açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Araştırmada, nicel ve nitel verilerin birlikte kullanıldığı karma yöntem yaklaşımı benimsenmiştir. Açıklayıcı ardışık desen doğrultusunda araştırma süreci nicel verilerle başlatılmış ve elde edilen bulgular nitel verilerle desteklenmiştir. Nicel boyutta tek grup ön test-son test deseni kullanılarak öğrencilerin STEM becerilerindeki değişim incelenmiştir. Bu kapsamda öğrencilere STEM tutum ölçeği ve yapay zekaya yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Nitel boyutta ise odak grup görüşmeleri, öğrenci günlükleri, araştırmacı günlüğü ve öğrenci ürünleri aracılığıyla elde edilen veriler analiz edilerek nicel bulguların daha derinlemesine anlaşılması sağlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2025-2026 eğitim öğretim yılında Hakkâri ili Yüksekova ilçesindeki bir ilkökulda öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulguların, yapay zeka destekli STEM etkinliklerinin öğrencilerin problem çözme, disiplinler arası düşünme ve üretkenlik becerileri üzerindeki etkisini ortaya koyması ve ilkökull düzeyinde STEM eğitime yapay zeka entegrasyonu konusunda katkı sağlaması beklenmektedir.

Keywords: Yapay zeka, STEM, İlkökul, 21. yüzyıl becerileri

Corresponding Author: YUSUF GÜNEY

Abstract Id: 20261245

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ÖZNEL ZİNDELİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. SERHAT ARSLAN - Gazi Üniversitesi

Öznel zindelik, bireyin kendisini enerjik, canlı ve yaşam dolu hissetme düzeyini ifade eden önemli bir psikolojik iyi oluş göstergesidir. Ergenlik döneminde akademik taleplerin artması, sınav baskısı ve sosyal ilişkilerde yaşanan değişimler, lise öğrencilerinin öznel zindelik düzeylerini etkileyebilmektedir. Bu bağlamda, Öznel zindelik ölçeği, bireylerin öznel zindelik düzeylerini değerlendirmede yaygın olarak kullanılan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Bu çalışma, lise öğrencilerinin öznel zindelik düzeylerini çeşitli demografik ve psikososyal değişkenler açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Alanyazın, yüksek öznel zindelik düzeylerinin akademik motivasyon, psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumu ile pozitif; stres, kaygı ve tükenmişlik ile ise negatif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Elde edilen bulguların, okul temelli psikoeğitsel programların geliştirilmesine ve ergenlerin psikolojik iyi oluşlarının desteklenmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Keywords: Öznel zindelik, lise öğrencileri, psikolojik iyi oluş

Corresponding Author: Prof. Dr. SERHAT ARSLAN

Abstract Id: 20261001

FELAKET KAYDIRMASI (DOOMSCROLLİNG) DAVRANIŞININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹

Prof. Dr. NİHAN ARSLAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bireylerin dijital ve sosyal medya platformları aracılığıyla olumsuz ve kaygı uyandıran haber içeriklerini tekrarlayıcı ve kompulsif biçimde tüketmeleri olarak tanımlanmaktadır. Akıllı telefon kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, üniversite öğrencileri yoğun medya maruziyeti ve gelişimsel olarak strese duyarlılıkları nedeniyle bu davranışa karşı daha kırılgan bir grup hâline gelmiştir. Alanyazındaki bulgular, doomscrolling davranışının üniversite öğrencilerinde kaygı, depresif belirtiler, duygusal tükenmişlik ve akademik işlevsellikte azalma ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, sürekli olumsuz haberlere maruz kalmanın duygu düzenleme süreçlerini olumsuz etkileyerek geleceğe yönelik belirsizlik algısını artırabileceği belirtilmektedir. Bu kısa derleme, üniversite öğrencileri arasında doomscrolling davranışının yaygınlığını, psikolojik değişkenlerle ilişkisini ve yükseköğretim bağlamında ruh sağlığı üzerindeki olası etkilerini ele almayı amaçlamaktadır. Doomscrolling'ın işlevsel olmayan bir dijital başa çıkma davranışı olarak ele alınması, üniversite öğrencilerine yönelik önleyici psikoeğitsel müdahalelerin ve dijital iyi oluş programlarının geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

Keywords: Doomscrolling, üniversite öğrencileri, dijital medya kullanım**Corresponding Author:** Prof. Dr. NİHAN ARSLAN**Abstract Id:** 20261002

ÖRNEKLEM BÜYÜKLÜĞÜ VE SINIF DENGESİZLİĞİNİN TABPFN'DE DEĞİŞKEN ÖNEM SIRALAMALARININ KARARLILIĞINA ETKİSİ: PISA 2022 OKUMA OKURYAZARLIĞI TABANLI BİR SİMÜLASYON ÇALIŞMASI

¹ BÜŞRA EREN - Milli Savunma Üniversitesi² TUĞBA NIKSARLI - Milli Savunma Üniversitesi -

Bu çalışma, büyük ölçekli eğitim değerlendirmelerinde makine öğrenmesi modelleriyle elde edilen açıklamaların ne ölçüde güvenilir olduğuna odaklanarak, TabPFN modelinde değişken önem sıralarının örneklem büyüklüğü ve sınıf dengesizliği koşullarına duyarlılığını PISA 2022 okuma okuryazarlığı (reading literacy) verisi üzerinden simülasyon temelli bir tasarımla incelemektedir. Okuma yeterliği, PV10READ–PV10READ olası değerleri temel alınarak sabit bir eşik üzerinden ikili sınıflandırma problemine dönüştürülmüştür. Analizlerde üç örneklem büyüklüğü ($n=500, 1000, 2000$) ve üç sınıf oranı ($0.50-0.50, 0.70-0.30, 0.90-0.10$) altında, her senaryoda tekrarlı örnekleme yaklaşımıyla TabPFN çalıştırılmış; model çıktıları hem performans ölçütleriyle hem de permütasyon temelli değişken önemleri üzerinden değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar, performans göstergeleri çoğu koşulda görece kararlı görünse dahi, değişken önem sıralarının özellikle küçük örnekleme ve sınıf dengesizliği arttığında belirgin biçimde değiştiğini ortaya koymaktadır. Buna karşılık, ekonomik, sosyal ve kültürel durum indeksi (ESCS), okul dışı öğrenme amaçlı bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı (ICTENQ), bilgi ve iletişim teknolojileri kaynakları (ICTRES) ve evde bulunan eğitimsel olanaklar (HOMEPOS) gibi değişkenlerin farklı örneklem büyüklüğü ve sınıf dağılımı koşullarında görece daha tutarlı sinyal ürettiği görülmüştür. Sonuç olarak çalışma, eğitimsel karar verme süreçlerinde yalnızca tahmin başarısına değil, değişken temelli açıklamaların örneklem ve dağılım koşulları altında ne kadar dengeli kaldığına da odaklanılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Keywords: TabPFN, değişken önemi, örneklem büyüklüğü, sınıf dengesizliği, PISA 2022, okuma okuryazarlığı**Corresponding Author:** BÜŞRA EREN**Abstract Id:** 20261011

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA YÖNELİK ALGILARI İLE 21. YÜZYIL BECERİLERİ ÖZYETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

¹ HATİCE ŞAHİN - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

² SEDA BİRŞAN ŞENGÜN - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Yapay zekanın eğitimde etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin bu teknolojilere yönelik algıları oldukça önemlidir. Bu teknolojilere yönelik algı ve kullanım durumları öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerini de etkileyebilir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin eğitimde yapay zekâ kullanımına yönelik algıları ile 21. yüzyıl becerileri özyeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmanın çalışma grubunu, okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Bu çalışmada veriler, Kişisel Bilgi Formu, Öğretmenlerin Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımına Yönelik Algı Ölçeği ve Okul Öncesi Öğretmeni 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlik Ölçeği kullanılarak toplanmaktadır. “Öğretmenlerin Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımına Yönelik Algı Ölçeği”, Üzümlü vd. (2025) tarafından geliştirilmiş olup, 15 madde ve 3 boyuttan oluşmaktadır. “Okul Öncesi Öğretmeni 21. Yüzyıl Becerileri Özyeterlik Ölçeği”, Yazıt (2025) tarafından geliştirilmiş olup, 34 madde ve 6 boyuttan oluşmaktadır. Araştırma için gerekli etik izinler alınmıştır. Veriler, çevrim içi anket formu aracılığıyla toplanmakta olup, çalışmanın veri toplama süreci devam etmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinde SPSS 21.0 istatistik paket programı ve JASP kullanılacaktır. Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin eğitimde yapay zekâ kullanımına yönelik algıları ortaya konularak 21. yüzyıl becerileriyle ilişkilerine bakılacaktır. Mevcut araştırmanın, okul öncesi öğretmenlerinin eğitimde yapay zekâ kullanımlarına ve 21. yüzyıl becerileri ile ilgili yapılacak araştırmalara ve alan yazınına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Keywords: Yapay Zekâ, 21. Yüzyıl Becerileri, Okul Öncesi Öğretmenleri, Okul Öncesi Eğitim

Corresponding Author: SEDA BİRŞAN ŞENGÜN

Abstract Id: 20261215

DİSLEKSİYE YÖNELİK TÜRKİYE’DE YAPILMIŞ TEZLERİN İNCELENMESİ

¹ EZGİ KURT - Niğde Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi OSMAN GEDİK - Niğde Üniversitesi

Disleksi, bireyin yeterli zekâ düzeyine, uygun çevresel olanaklara ve kendisine sunulan eğitsel desteklere rağmen okuma becerisini kazanma ve sürdürme sürecinde yaşadığı, kalıcı nitelikteki güçlükler olarak tanımlanmaktadır. Son yıllarda Türkiye’de disleksiye yönelik farkındalığın ve akademik ilginin belirgin biçimde arttığı görülmektedir. Ancak bu artışa rağmen, disleksi alanında özellikle uygulamaya dönük çalışmaların sınırlı sayıda olduğu dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, disleksi alanında gerçekleştirilen akademik çalışmaların sistematik olarak incelenmesi önemli bir gereksinim olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de disleksi alanında yapılmış lisansüstü tezleri betimsel olarak incelemek ve alandaki genel eğilimleri ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan tezler “disleksi”, “dislektik” ve “disleksili” anahtar kelimeleri kullanılarak taranmıştır. Tarama sonucunda toplam 78 bitirme tezine ulaşılmıştır. Tezlerin araştırmaya dâhil edilmesinde; çalışma grubunun ilkökul düzeyinde öğrenim gören 7–12 yaş aralığındaki öğrencilerden oluşması ve katılımcıların disleksi tanısı almış ya da risk grubunda bulunması ölçütleri esas alınmıştır. Bu ölçütler doğrultusunda 12 doktora, 58 yüksek lisans, 1 aile hekimliği uzmanlık, 4 tıpta uzmanlık, 1 diş hekimliği uzmanlık ve 1 sanatta yeterlilik tezi incelemeye alınmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bulgular, disleksiye yönelik tez çalışmalarının özellikle 2016 yılından itibaren artış gösterdiğini, ancak yıllara göre düzensiz bir dağılım sergilediğini ortaya koymuştur. İncelenen tezlerde çalışma gruplarının çoğunlukla ilkökul çağındaki öğrencilerden oluştuğu, araştırmalarda ağırlıklı olarak nicel yöntemlerin tercih edildiği ve yarı deneysel ile deneysel desenlerin öne çıktığı belirlenmiştir. Buna karşın, farklı araştırma yöntemlerini ve disiplinlerarası yaklaşımları içeren çalışmaların sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Disleksi, Dislektik, Disleksili.

Corresponding Author: EZGİ KURT

Abstract Id: 20261019

SINIF KAPILARINDA FARKINDALIK: DİSLEKSİ BİLGİ VE FARKINDALIĞINA YÖNELİK ÖĞRETMEN PERSPEKTİFİ*

¹ Dr. Öğr. Üyesi OSMAN GEDİK - Niğde Üniversitesi

² DİLARA GÖRMÜŞ - Niğde Üniversitesi

Disleksinin erken tanınması ve uygun eğitimsel müdahalelerin planlanmasında öğretmenlerin bilgi ve farkındalık düzeyleri kritik bir rol oynamaktadır. Alanyazın incelendiğinde, Türkiye’de okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin disleksiye yönelik bilgi, farkındalık ve öz yeterliklerinin yeterli düzeyde olmadığına işaret eden bulgular dikkat çekmektedir. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin disleksiye yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerini incelemek ve bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeliyle yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini, 2024–2025 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Niğde ilinde görev yapan 141 okul öncesi ve sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ile “Disleksi Bilgi ve İnanç Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin disleksiye yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre genel bilgi ve ölçek toplam puanlarında kadın öğretmenler lehine anlamlı farklar bulunmuştur. Öğrenme güçlüğü tanıılı bir öğrencisi olan öğretmenlerin, genel olarak disleksiye yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Buna karşın branş ve hizmet süresi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin disleksiye yönelik bilgi ve farkındalıklarının artırılmasına yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerin güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, öğretmen eğitim programlarında disleksiye yönelik içeriklerin artırılması ve uygulamaya dönük destekleyici çalışmaların yaygınlaştırılması önerilmektedir. * Bu araştırma, Dr. Osman GEDİK danışmanlığında “TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı (Proje No: 1919B012406246)” kapsamında desteklenmiştir.

Keywords: Öğrenme, öğrenme güçlüğü, disleksi.

Corresponding Author: DİLARA GÖRMÜŞ

Abstract Id: 20261020

ENNEAGRAM EĞİTİMİ ALMIŞ OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNDE ÖZ-MİZAÇ FARKINDALIĞININ SINIF YÖNETİMİNE YANSIMASI

¹ Doç. Dr. MEHMET MART - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² ÖZGE CANDAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi kavramı çoğunlukla teknik uygulamalarla ilişkilendirilse de, aslında sürecin merkezinde öğretmenin kişisel özellikleri bulunmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, kişiliği dokuz tip üzerinden tanımlayan Enneagram modeli ile ilgili eğitim almış okul öncesi öğretmenlerinin, bu eğitimden elde ettikleri ‘öz-mizaç farkındalığını’ kendi sınıf içi uygulamalarına nasıl transfer ettiklerini incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması(vaka incelemesi) deseninde kurgulanan çalışmanın katılımcılarını, amaçlı örnekleme ile belirlenen dört okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplama aşamasında, yarı-yapılandırılmış görüşme ve gözlem tekniklerinden birlikte yararlanılmış olup, elde edilen veriler tematik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucu, Enneagram eğitiminin öğretmenlerde güçlü bir öz-farkındalık sağladığını işaret etmektedir. Bulgular, bu farkındalığın standart bir yansıması yerine, her öğretmenin kendi mizaç yapısına göre şekillenen farklı pedagojik profiller ortaya çıkardığını göstermektedir. Özellikle güvenlik ihtiyacı yüksek olan öğretmenlerin kurallı ve rutinlere dayalı bir yapı; deneyim odaklı öğretmenlerin ise yüksek enerjili ve esnek bir sınıf atmosferi oluşturduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin, çocukların davranışlarına duygusal ya da tamamen dürtüsel yaklaşmak yerine, kendi mizaçlarının hassas noktalarını kontrol etmek için çaba gösterdikleri, bu sayede sınıf içi kriz anlarında daha yapıcı ve sakin kalabildikleri de gözlenmiştir. Sonuç olarak bu araştırma, sınıf yönetiminin sadece pedagojik uygulamalardan ibaret olmadığı, aynı zamanda psikolojik bir süreç olduğunu da göstermiştir. Dolayısıyla, kişiliği merkeze alan eğitim yaklaşımlarının öğretmenlerin mesleki yetkinliklerini güçlendiren ve sınıf atmosferini pozitif anlamda dönüştüren işlevsel bir rol üstlendiği söylenebilir.

Keywords: Enneagram, mizaç tipleri, okul öncesi öğretmenleri, sınıf yönetimi

Corresponding Author: Doç. Dr. MEHMET MART

Abstract Id: 20261022

YAZMANIN EĞLENCİLİ HÂLİ: TARİF YAZMA SÜRECİNİN KAZANIMLARI

¹ Dr. Öğr. Üyesi CELALETTİN ÇELEBİ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yazma becerisi, bireylerin düşüncelerini, duygularını ve bilgilerini yazılı olarak ifade edebilme yeteneğidir. Bu beceri, akademik başarı ve profesyonel gelişim için kritik öneme sahiptir. Yazma süreci, bireylerin bilgiyi organize etme, mantıklı argümanlar oluşturma ve karmaşık fikirleri net bir şekilde ifade etme yeteneklerini geliştirir. Ayrıca, yazma becerisi, bireylerin kendilerini ifade etme ve iletişim kurma kapasitelerini artırarak, sosyal ve duygusal gelişimlerine de katkıda bulunur. Bu nedenle, yazma becerisinin erken yaşlardan itibaren desteklenmesi ve geliştirilmesi, bireylerin genel eğitim ve yaşam başarısı için büyük önem taşır. Dört temel dil becerisinden birisi olan yazma her yaştan bireyin geliştirmekte ve kullanmakta en çok zorlandığı beceridir. Bu çalışmanın amacı farklı konularda öğrenciler tarif yazısı yazmayı gerektiren etkinliklere dahil edilerek tarif yazma sürecinin öğrencilere kazandırdıklarını belirlemektir. Çalışmaya Türkiye’de bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde okuyan 45 öğrenci katılmıştır. 7 haftalık yazma süreci içinde farklı konularda (makarna, kek, çay ve origami) tarif yazmayı gerektiren etkinlikler yapılmıştır. Daha sonra öğrenciler tarif yazma sürecinin kendilerine kazandırdığı bilgi, beceri ve tutumla ilgili görüşlerini zihin haritalarıyla yansıtmışlardır. Zihin haritalarıyla elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular; süreç sonunda öğrencilerin tarif yazma sürecinde, sıralama yapma, ekonomi, miktar, katlama, yemek yapma, organizasyon yapma, eleştirel düşünme, işbirliği, sorumluluk, eğlenerek öğrenme gibi bilgi, beceri ve tutum gibi önemli kazanımlar elde ettikleri saptanmıştır. Çalışmada ulaşılan bu sonuçlar, ilgili literatür doğrultusunda tartışılarak öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi açısından önemi ve bu konudaki öneriler sunulmuştur.

Keywords: Yazma becerisi, tarif yazısı, zihin haritası.

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi CELALETTİN ÇELEBİ

Abstract Id: 20261026

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN ZORBALIĞI ALGILARI

¹ MUSTAFA SEYREK - Şehit İbrahim Betin İlkokulu
² HÜSEYİN TAŞPINAR - Şehit Musa Esat Kaya İlkokulu
³ MEHMET TAKAR - Haymana İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Günümüzde, en sık duyduğumuz kavramlardan birisi de akran zorbalığıdır. Gerek günlük hayatımızda gerekse eğitim hayatımızda akran zorbalığı kavramı sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Eğitim hayatının hemen hemen tüm kademelerinde akran zorbalığı ile ilgili şikayetlere rastlanmaktadır. Öğretmen olarak, her geçen gün artan öğrenci şikayetlerinden yola çıkarak öğrencilerin bu konudaki algıları ile ilgili fikir edinmek için akran zorbalığı konusunda bir çalışma yapmaya karar verdik. Çalışmayı personeli olduğum Konya İli Selçuklu İlçesi Şehit İbrahim Betin İlkokulunda yaptık. Milli Eğitim Bakanlığı'nın okullara yapmasını önerdiği Akran Zorbalığı Anketi'ni okulumuzda 4. Sınıfta öğrenim gören 102 kız, 95 erkek öğrenci olmak üzere toplam 197 öğrenciye uyguladık Öğrencilere uygulamış olduğumuz anketin madde analizlerini yaptık. Öğrenciler ortalama 10 yaş grubunda olan öğrencilerdir.. Öğrenciler akran zorbalığının fiziksel şiddetten ziyade lakap takma, şikayet etme, oyuna almama gibi şekillerde uygulandığını belirtmişlerdir. Akran zorbalığının çoğunlukla okul bahçesi ve koridorlarda gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Akran zorbalığına uğrayan öğrenciler zorbalıkta bulunan öğrencilerin genellikle diğer sınıflarda olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler kendilerine zorbalık yapan öğrencilerin genellikle erkek cinsiyette olduklarını belirtmişlerdir. Akran zorbalığına uğrayan kız öğrenciler bu durumu erkek öğrencilere göre daha fazla aileleriyle paylaşmaktadırlar. Öğrenciler akran zorbalığına uğradıklarını belirttikleri durumda çok sık olarak yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Ankete göre öğrencilerin %45 i çeşitli şekillerde akran zorbalığına uğradıklarını belirtmişlerdir. Daha net fikirlere ulaşmak için anketin daha fazla ve farklı bölgelerde yaşayan öğrenciye uygulanması tavsiye edilmektedir.

Keywords: akran zorbalığı, ilkokul, dördüncü sınıf

Corresponding Author: MUSTAFA SEYREK

Abstract Id: 20261049

PISA 2022 TÜRKİYE VERİLERİ ÜZERİNDEN MATEMATİK BAŞARISININ TAMAMLAYICI GÖSTERGELER AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ BÜŞRA EREN - Milli Savunma Üniversitesi

Büyük ölçekli uluslararası değerlendirme programları öğrencilerin akademik performansları hakkında kapsamlı bilgiler sunmaktadır. Bununla birlikte, öğrencilerin başarı durumlarının yalnızca bilişsel test puanları üzerinden değerlendirilmesi öğrenme sürecinin duyuşsal ve bağlamsal boyutlarını yeterince yansıtmayabilir. Bu nedenle ölçme-değerlendirme literatüründe öğrencilerin akademik performanslarının yorumlanmasında tamamlayıcı göstergelerin dikkate alınmasının önemi giderek daha fazla vurgulanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, PISA 2022 Türkiye verisi kullanılarak öğrencilerin matematik başarı durumunun sınıflandırılmasında duyuşsal ve bağlamsal göstergelerin rolünü incelemektir. Araştırma, PISA 2022 Türkiye matematik okuryazarlığı verisinden elde edilen 7.250 öğrenciye ait veriler kullanılarak yürütülmüştür. Bağımlı değişken, öğrencilerin matematik performansına ilişkin olasılık değerlerinden (PV1MATH–PV10MATH) elde edilen ortalama puan kullanılarak oluşturulmuş ve öğrenciler ortalama değer altında ve üzerinde yer almalarına göre başarısız ve başarılı olarak sınıflandırılmıştır. Analizde evdeki öğrenme kaynakları, matematik öz-yeterliği, matematik kaygısı, sınıf içi disiplin iklimi, azim ve öğrenme merakı gibi duyuşsal ve bağlamsal göstergeler ele alınmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi ve makine öğrenmesi tabanlı lojistik regresyon sınıflandırma algoritması kullanılmıştır. Bulgular, matematik öz-yeterliği ve azim düzeylerinin başarı ile pozitif, matematik kaygısının ise negatif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca duyuşsal ve bağlamsal göstergelerin öğrencilerin başarı durumunun sınıflandırılmasına anlamlı katkılar sunduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin akademik başarılarının değerlendirilmesinde bilişsel test puanlarının yanı sıra tamamlayıcı göstergelerin de dikkate alınmasının daha bütüncül bir değerlendirme sağlayabileceği söylenebilir.

Keywords: PISA 2022, lojistik regresyon, makine öğrenmesi, matematik okuryazarlığı, tamamlayıcı ölçme.

Corresponding Author: BÜŞRA EREN

Abstract Id: 20261057

SESSİZ ÇIĞLIKLARI DUYMAK: SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÖĞRENCİLERİYLE DENEYİMLERİNE İLİŞKİN BİR ÇALIŞMA

¹ ABDURRAHMAN GÜL - Milli Eğitim Bakanlığı -

² Prof. Dr. BEYHAN NAZLI KOÇBEKER EİD - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ Doç. Dr. MEHMET AŞIKCAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Günümüzde konuşma güçlüğü çeken çocukların sayısında artış gözlenmektedir. Çocuklar yaşadıkları bu problemde, kendilerini ifade ederken zorlanmakta, konuşmaya yönelik özgüven düşüklüğü yaşamakta ve konuşma akıcılığını kaybetmektedir. Bu durum öğrencilerin gerek akademik başarısını gerekse sosyal yaşantısını olumsuz etkilemektedir. Öğrencilerin yaşadıkları bu olumsuz durumların tespit edilmesi ve giderilmesinde sınıf öğretmenlerinin önemli bir rolü vardır. Söz konusu rol düşünüldüğünde öğretmenlerin sınıf ve okul ortamında konuşma güçlüğü çeken öğrencilerle yaşadıkları deneyimlerin önemi artmaktadır. Deneyimler problemlerin giderilmesi için yeni yollara ışık tutacaktır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin sınıflarında konuşma güçlüğü yaşayan öğrencilere dair farkındalıklarını, yaşadıkları zorlukları, uyguladıkları yöntemleri ve destek ihtiyaçlarını derinlemesine incelemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseninde yürütülmüştür. Öğretmenlerin konuşma güçlüğü yaşayan öğrencilerine yönelik deneyimleri incelenerek yaşantıların özüne ulaşmaya çalışılmıştır. Sınıflarında konuşma güçlüğü yaşayan öğrencilerle eğitim-öğretim sürecini yürüten 20 sınıf öğretmeni ile görüşülmüş, uzman görüşü alınarak hazırlanmış görüşme formundaki sorular katılımcılara yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplar içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Analiz sonucunda farkındalık ve belirleme, akademik ve sosyal etkiler, kullanılan stratejiler ve sınıf yönetimi, iş birliği ve iletişim, mesleki yeterlik ve ihtiyaçlar temaları altında sınıflandırılmıştır. Katılımcılar konuşma güçlüğü yaşayan öğrencilerde çekingenlik ve konuşmaya istekli olmama durumunu sıklıkla gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Bu öğrencilerle en çok okuma ve yazma sürecinde zorluk yaşadıklarını bu durumun sebebi olarak da seslerin tam olarak çıkarılamamasını görmekteyler. Ayrıca katılımcılar öğrencinin sosyal kabulü için diğer öğrencilere empati yaptırdıklarını ifade etmişlerdir. Sorunun farkında olan bilinçli ailelerin konuşma güçlüğüne dair raporu edindiklerini ve bir dil terapistinden destek aldıklarını bazı ailelerin ise bu sorunun ilerleyen zamanlarda çözüleceğini düşünerek ertelediklerini gözlemlemişlerdir.

Keywords: Konuşma güçlüğü, sınıf öğretmeni, fenomenoloji

Corresponding Author: ABDURRAHMAN GÜL

Abstract Id: 20261072

BASINÇ KONUSUNDA ARDUİNO TEMELLİ ETKİNLİKLERİN AKADEMİK BAŞARI VE ÖZGÜVEN DÜZEYİNE ETKİSİ

¹ Prof. Dr. ŞEBNEM KANDİL İNGEÇ - Gazi Üniversitesi

² EFTAL SILA ÖZAKÇA - Gazi Üniversitesi

³ ZEHRA SAYIM - Gazi Üniversitesi

⁴ ELİF SUDE TEPE - Gazi Üniversitesi

⁵ ZEHRA AKPINAR - Gazi Üniversitesi

TÜBİTAK 2209 ile desteklenen bu çalışmada, 9. sınıf öğrencilerinin basınç konusuna yönelik Arduino temelli etkinliklerin akademik başarı ve özgüven düzeylerine etkisini incelemek amaçlanmıştır. Alan yazın incelendiğinde, özellikle lise düzeyinde teknoloji destekli etkinliklerle basınç konusunun öğretimine ilişkin çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Ayrıca, 2024 öğretim programının beceri temelli yapısı göz önüne alındığında, araştırmada Arduino temelli etkinliklerin geliştirilmesi çalışmanın özgünlüğünü ve alana katkı potansiyelini artırmaktadır. Tek gruplu ön test-son test deseniyle yürütülen bu çalışmaya MEB'e bağlı bir devlet okulunda öğrenim gören 9. sınıf öğrencileri arasından gönüllülük esasına göre 29 öğrenci katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak öğrencilerin fizik başarılarını ölçmek için Alp (2019) tarafından geliştirilen Başarı Testi (BT), özgüven düzeylerini ölçmek için ise Akçay ve Senemoğlu (2020) tarafından geliştirilen Fizik Dersi Akademik Özgüven Ölçeği (FDAÖ) kullanılmıştır. Uygulama sürecinde 9. sınıf basınç konusuna yönelik geliştirilen iki sıvı basıncı ve bir gaz basıncı etkinliği olmak üzere üç Arduino temelli etkinlik gerçekleştirilmiştir. Uygulama öncesi ve uygulamadan 5 hafta sonra veri toplama araçları uygulanmıştır. FDAÖ puanlarının normallik varsayımlarını karşıladığından bağımlı gruplar t-testi yapılmış ve FDAÖ puanlarında son test lehine istatistiksel olarak anlamlı artış görülmüştür ($t(28)=-2,243$, $p=,033$; $d=0,42$). Hesaplanan Cohen's d katsayısı ($d = 0,42$) ise bu etkinin orta düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. BT'den elde edilen puanlar normallik varsayımlarını karşılamadığından, Wilcoxon Testi uygulanmış ve BT puanlarında da Wilcoxon testi sonucunda anlamlı fark saptanmıştır ($z=-2,006$, $p=,045$). Bu sonuç, uygulanan eğitimin hem özgüveni hem de akademik başarı puanlarını artırmada etkili olduğunu göstermektedir.

Keywords: : basınç, Arduino, akademik başarı, özgüven, fizik eğitimi

Corresponding Author: Prof. Dr. ŞEBNEM KANDİL İNGEÇ

Abstract Id: 20261074

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN KAVRAM YANILGILARINA İLİŞKİN DENEYİMLERİ VE YAŞAM TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

¹ EZGİ NUREFŞAN DEMİREL - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² Doç. Dr. ASİYE BERBER - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı fen bilimleri öğretmenlerinin kavram yanlışlarına ilişkin tanımlamalarını, bu yanlışların ortaya çıktığı konulara yönelik görüşlerini ve yaşam temelli öğrenme yaklaşımının bu yanlışların giderilmesindeki rolüne ilişkin değerlendirmelerini incelemektir. **Yöntem:** Çalışma nitel araştırma deseninde yürütülmüştür. Araştırmaya farklı mesleki kıdemlere ve eğitim düzeylerine sahip 16 fen bilimleri öğretmeni katılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. **Bulgular:** Bulgular öğretmenlerin kavram yanlışlarını çoğunlukla ısı-sıcaklık, kütle-ağırlık ve kuvvet-hareket gibi temel ve soyut kalan kavramlarda yoğunlaştığını belirttiklerini göstermektedir. Yanlışların oluşumunda günlük yaşamda kavramların yanlış kullanımı, soyut kavramların anlaşılmasındaki güçlükler, ezbere dayalı öğretim ve yanlış kaynak kullanımı öne çıkan nedenler arasında yer almaktadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu yaşam temelli öğrenme yaklaşımının kavram yanlışlarının giderilmesinde etkili olduğunu ifade etmiş; özellikle gerçek yaşam bağlamlarının öğrencilerde bilişsel çatışma oluşturarak kavramsal değişimi desteklediğini vurgulamıştır. Bununla birlikte bazı katılımcılar, uygun rehberlik sağlanmadığında günlük yaşam örneklerinin mevcut yanlışları pekiştirebileceğini belirtmiştir. **Sonuç:** Araştırma sonuçları, kavram yanlışlarının giderilmesinde yaşam temelli ve deneyimsel öğrenme süreçlerinin önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Öğretmenlerin kendi öğrenim deneyimlerinde yaşadıkları kavram yanlışlarını fark etmiş olmaları, bu sürecin sınıf içi uygulamalara yansıdığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda öğretmen eğitiminde kavramsal değişim süreçlerini destekleyen yaşam temelli öğrenme uygulamalarına daha sistemli ve bilinçli biçimde yer verilmesi önerilmektedir.

Keywords: Fen eğitimi, kavram yanlışlığı, kavramsal değişim, öğretmen görüşleri, yaşam temelli öğrenme

Corresponding Author: EZGİ NUREFŞAN DEMİREL

Abstract Id: 20261076

EĞİTİM SİSTEMLERİNDE ÇOK KATMANLI STRES MİMARİSİ: HESAP VEREBİLİRLİK VE YÖNETİŞİM YAPILARINDA YAPISAL STRES AKTARIMI

¹ İSMAİL KILIÇ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. ATİLA YILDIRIM - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Son yirmi yılda eğitim sistemlerinde çalışan profesyoneller arasında stres düzeylerinde belirgin bir artış gözlemlenmektedir. Ancak mevcut literatür bu olguyu çoğunlukla öğretmenler, okul yöneticileri veya denetmenler gibi tekil meslek grupları bağlamında ele almakta ve stresin sistem içindeki yapısal kaynaklarını yeterince açıklayamamaktadır. Bu çalışma, eğitim sistemlerinde ortaya çıkan stres olgusunu bireysel ya da örgütsel bir problem olarak değil, yönetim yapıları içerisinde ortaya çıkan çok katmanlı bir yapısal süreç olarak ele almayı amaçlamaktadır. Araştırma, 2000–2026 yılları arasında eğitimde stres, hesap verebilirlik politikaları, denetim mekanizmaları ve idari yük üzerine yapılmış çalışmaların bütünleştirici bir kuramsal sentezi üzerine kurulmuştur. Bu kapsamda İş Talepleri–Kaynaklar Kuramı, performatiflik ve hesap verebilirlik yaklaşımı, idari yük kuramı ile eğitim denetimi literatürü birlikte analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda eğitim sistemlerinde stresin yalnızca mesleki taleplerden kaynaklanmadığı, aynı zamanda politika düzeyinde üretilen hesap verebilirlik mekanizmaları, denetim süreçleri ve yönetsel uygulamalar aracılığıyla sistemin farklı katmanları boyunca aktarıldığı ortaya konmuştur. Bu bağlamda çalışma, Çok Katmanlı Stres Mimarisi (Multilevel Stress Architecture – MLSA) olarak adlandırılan yeni bir kavramsal model önermektedir. Bu modele göre stres; yönetim düzeyinde üretilmekte, denetim ve hesap verebilirlik mekanizmaları aracılığıyla yoğunlaşmakta, okul liderliği tarafından aracılanmakta ve sınıf düzeyinde öğretmen deneyimleri olarak somutlaşmaktadır. Araştırma, eğitim sistemlerinde stresin bireysel dayanıklılık yaklaşımlarıyla sınırlı biçimde ele alınmasının yetersiz olduğunu vurgulamakta ve politika tasarımı ile yönetim yapılarının stres üretimindeki rolüne dikkat çekmektedir.

Keywords: Eğitimde stres, hesap verebilirlik, eğitim yönetimi, denetim, eğitim liderliği

Corresponding Author: İSMAİL KILIÇ

Abstract Id: 20261078

BEYİN TEMELLİ OKUL LİDERLİĞİ: PSİKOLOJİK GÜVEN VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME ÜZERİNDEN OKUL ETKİLİLİĞİNİ AÇIKLAYAN BİR KAVRAMSAL MODEL

¹ İSMAİL KILIÇ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. ERCAN YILMAZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, okul liderliği ile okul etkililiği arasındaki ilişkiyi beyin temelli öğrenme, karar verme ve duygu düzenleme süreçleri bağlamında yeniden ele almak ve eğitim yönetimi alanı için bütüncül bir kavramsal model önermektir. Eğitim yönetimi literatüründe okul liderliğinin öğrenci başarısı ve okul performansı üzerindeki etkisi sıklıkla vurgulanmakla birlikte, bu etkinin hangi bilişsel ve duygusal mekanizmalar aracılığıyla ortaya çıktığı yeterince açıklanamamıştır. Bu çalışma, sinirbilim literatüründe yer alan nöroplastisite, yürütücü işlevler ve sosyal beyin bulgularını; eğitim yönetimi literatüründeki okul liderliği, psikolojik güven, örgütsel öğrenme ve etkili okul araştırmalarıyla bütünleştirerek disiplinlerarası bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, kavramsal derleme yaklaşımına dayalı olarak yürütülmüştür. Bu kapsamda Web of Science, Scopus, ERIC ve TR Dizin veri tabanlarında yer alan ve eğitim yönetimi ile sinirbilim literatürü arasında ilişki kuran çalışmalar incelenmiştir. Literatür taraması sonucunda ulaşılan 80 çalışma içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş ve tematik olarak sınıflandırılmıştır. Tematik analiz sonucunda çalışmaların nörobilişsel öğrenme süreçleri, okul liderliği, psikolojik güven, örgütsel öğrenme ve okul etkililiği olmak üzere beş ana tema etrafında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Analiz bulguları, okul liderliğinin okul etkililiği üzerindeki etkisinin doğrudan değil; psikolojik güven ve örgütsel öğrenme süreçleri aracılığıyla dolaylı biçimde gerçekleştiğini göstermektedir. Ayrıca liderlik davranışlarının okul yöneticilerinin bilişsel ve duygusal düzenleme kapasitesiyle yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmada, liderin nörobilişsel düzenleme kapasitesinden başlayarak liderlik davranışları, psikolojik güven ve örgütsel öğrenme süreçleri üzerinden okul etkililiğine uzanan çok katmanlı bir etki yapısını açıklayan Beyin Temelli Eğitim Yönetimi ve Liderlik Modeli önerilmiştir.

Keywords: Okul liderliği, beyin temelli liderlik, psikolojik güven, örgütsel öğrenme, okul etkililiği

Corresponding Author: İSMAİL KILIÇ

Abstract Id: 20261079

İLKOKUL 3. VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SANATIN İŞLEVİNE VE YAŞAMDAKİ YERİNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ

¹ YAŞAR AYYILDIZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² MUSTAFA ERKAN - Akdeniz Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, ilkokul 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin sanatın işlevine ve yaşam içindeki yerine ilişkin algılarını incelemektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüş ve veri toplama aracı olarak öğrenci görüş formu kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2025–2026 eğitim öğretim yılında öğretmenlik uygulamasına gidilen okullarda öğrenim gören toplam 73 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların 46'sı (%63) 3. sınıf, 27'si (%37) ise 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş; öğrenci ifadelerinden elde edilen kodlar benzerliklerine göre kategoriler ve temalar altında toplanmıştır. Araştırma bulguları, öğrencilerin sanatın yapılma nedenlerini üç temel boyut üzerinden anlamlandırdıklarını göstermektedir: sanatın duygusal ve ifade edici işlevleri, sanatın bireysel gelişim ve yaratıcılık işlevleri ve sanatın sosyal ve yaşam pratiklerine ilişkin işlevleri. Bulgular incelendiğinde öğrencilerin sanatı en çok eğlenme, mutlu olma, rahatlama ve kendini ifade etme ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra öğrenciler sanatın hayal gücünü geliştirdiğini, bireysel becerileri desteklediğini ve yaratıcı düşünmeyi teşvik ettiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca sanatın boş zamanı değerlendirme, çevreyi estetik açıdan güzelleştirme, sosyal paylaşım sağlama ve bazı durumlarda mesleki bir alan oluşturma gibi günlük yaşamla ilişkili yönlerine de vurgu yapılmıştır. Araştırmanın bir diğer bulgusu, öğrencilerin sanatın yokluğunu çoğunlukla eğlence ve mutluluğun azalması, yaşamın estetik açıdan yoksullaşması ve yaratıcılığın sınırlanması üzerinden tanımlamalarıdır. Bu sonuçlar, ilkokul öğrencilerinin sanatı yalnızca teknik bir beceri alanı olarak değil; duygusal, yaratıcı ve toplumsal boyutları bulunan çok yönlü bir deneyim alanı olarak algıladıklarını göstermektedir.

Keywords: sanat eğitimi, sanat algısı, ilkokul öğrencileri, sanatın işlevi, görsel sanatlar eğitimi
Corresponding Author: YAŞAR AYYILDIZ
Abstract Id: 20261096

ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK DESTEKLİ ÖĞRETİM UYGULAMALARININ OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN ERKEN GEOMETRİ BECERİSİNE ETKİSİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi BÜŞRA BİLİR ÇEVİK - Hasan Kalyoncu Üniversitesi
² Prof. Dr. YAŞARE AKTAŞ ARNAS - Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesiyle eğitimde yenilikçi yaklaşımlar giderek önem kazanmaktadır. Bu teknolojilerden biri olan artırılmış gerçeklik (AR), öğrenme süreçlerine görselleştirme, etkileşim ve deneyim kazandırarak çocukların bilişsel gelişimini desteklemektedir. Araştırmanın amacı, AR destekli erken geometri öğretim programlarının, 60-72 aylık çocukların erken geometri becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmada, öntest-sontest-kalıcılık testlerini içeren 4x3 karışık ölçümler desenine sahip, kontrol gruplu yarı deneysel yöntem kullanılmıştır. 2024-2025 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin güneydoğusunda, düşük sosyoekonomik düzeydeki bir okul öncesi eğitim kurumunda öğrenim gören 62 çocukta oluşturmıştır. Okulun seçiminde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Dijital Erken Geometri Testi ile toplanmıştır. Deney gruplarında araştırmacı tarafından hazırlanan AR-EGTP ve EGTP uygulanmış, uygulamalar 9 hafta boyunca haftada üç gün olmak üzere toplam 27 oturumda gerçekleştirilmiştir. Veriler, tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak hem AR-EGTP'un hem de EGTP'un düşük sosyoekonomik düzeydeki okul öncesi çocukların erken geometri becerisinin gelişiminde etkili olduğu; AR-EGTP ile EGTP arasında da AR-EGTP lehine anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Keywords: Artırılmış gerçeklik, erken geometri eğitimi, okul öncesi, düşük sosyoekonomik düzey
Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi BÜŞRA BİLİR ÇEVİK
Abstract Id: 20261105

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SANAL GERÇEKLİK (VR) UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

¹ FATMA NUR KÜÇÜKKOLBAŞI - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER - Necmettin Erbakan Üniversitesi

21. yüzyıl eğitim teknolojileri arasında öne çıkan Sanal Gerçeklik (VR), öğrenme sürecini pasif bir izleme eyleminden aktif bir deneyime dönüştürerek soyut kavramların somutlaştırılmasında kritik bir rol oynamaktadır. Süreci yönetecek olan öğretmenlerin lisans eğitimleri sırasında bu araçlarla tanışmaları ve pedagojik yetkinlik kazanmaları bu teknolojilerin sınıf ortamına başarılı bir şekilde entegre edilmesini kolaylaştırabilmektedir. Çalışmada okul öncesi öğretmen adayları Oculus Meta Quest 3 sanal gözlüğü ve el kontrolcülerini kullanarak 360 derece sanal video kullanımını deneyimlemiş ve sonrasında hem yaşadıkları deneyim hakkında hem de sanal gerçeklik uygulamalarının okul öncesi eğitimde kullanılabilirliği hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik araştırma modeli kapsamında yürütülmüştür. Necmettin Erbakan Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi anabilim dalında lisans eğitimlerine devam eden ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen 24 lisans öğrencisi çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi veri analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda gerçekleştirilen uygulamadan önce öğrencilerin çoğunluğunun sanal gerçeklik (VR) uygulamasını daha önce deneyimlemedikleri görülmüştür. Sanal gerçeklik teknolojisinin lisans eğitiminde kullanılması ile merak edilen her türlü bilgiye kolayca erişilebileceği böylece sınır, süre ve maliyet durumlarının ortadan kalktığı ifade edilmiştir. Bu teknolojinin kullanılması ile çocukların yaratıcı düşünme becerilerinin destekleneceği ve kalıcı öğrenmenin daha etkili sağlanacağı vurgulanmıştır. Sanal gerçeklik (VR) uygulamalarının kullanılacağı bir eğitim süreci ile geleneksel eğitim yöntemleri arasındaki farka dair görüşler incelendiğinde ise VR uygulamalara etkin katılımın olması nedeniyle eğitim sürecinde yoğun olarak kullanılabileceği belirtilmiştir. VR uygulamalarını okul öncesi öğretmenlerinin eğitim sürecinde bütün alanlarda eğitim materyali olarak kullanabilecekleri ifade edilmiştir.

Keywords: sanal gerçeklik, okul öncesi eğitim, öğretmen adayı, VR, çocuk

Corresponding Author: Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER

Abstract Id: 20261107

ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİ VE DİJİTAL MATERYAL KULLANIM BECERİSİ İLE DERSTE UYGULAMA YATKINLIĞINA YÖNELİK BİR ÖLÇME ARACI GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

¹ ÖZLEM AYKAR - Ege Üniversitesi

² DİDEM TEKİN - Ege Üniversitesi

³ Prof. Dr. BELGİN ARSLAN CANSEVER - Ege Üniversitesi

Eğitimde dijital dönüşüm, öğretmenlerin teknoloji ve dijital materyalleri pedagojik amaçlarla etkili biçimde kullanmalarını gerekli kılmaktadır. Literatürde öğretim materyallerinin öğrenme kalıcılığı ve motivasyon üzerindeki etkisinin öğretmenlerin pedagojik ve teknolojik yeterlikleriyle ilişkili olduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının teknoloji ve dijital materyal kullanım becerileri ile bu materyalleri derste uygulama yatkınlıklarının incelenmesi önem kazanmaktadır. Teknoloji ve dijital materyal kullanım becerisi, dijital araçların pedagojik stratejilerle bütünleştirilerek öğrenme süreçlerinde etkili biçimde kullanılmasını ifade ederken öğretmenlerin dijital materyalleri derste uygulama yatkınlığı; teknolojik bilgi, pedagojik bilgi ve alan bilgisinin bütünleşik kullanımını gerektiren TPACK modeli çerçevesinde açıklanabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının teknoloji ve dijital materyal kullanım becerileri ile derste uygulama yatkınlıklarını belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu araştırma tarama modeline dayalı olarak yürütülmüştür. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2012). Ölçme aracının geliştirilme sürecinde literatür incelenmiş ve 60 maddelik beşli likert tipi madde havuzu oluşturulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda maddeler kapsam ve açıklık açısından değerlendirilmiş; ölçme aracı dört soruluk Öğretmen Adayı Kişisel Bilgi Formu, 19 maddelik beşli likert tipi anket ve 6 açık uçlu sorudan oluşacak şekilde düzenlenmiştir. Pilot uygulama 47 öğretmen adayıyla gerçekleştirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış, güvenirlik analizi sonucunda ölçme aracının Cronbach Alpha katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Açık uçlu sorular içerik analiziyle incelenmiş; 5 tema, 16 kod ve 56 alt koda ulaşılmıştır. Bulgular geliştirilen ölçme aracının güçlü iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenen 1919B012325853 numaralı proje çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Keywords: Öğretmen adayı, Ölçme aracı geliştirme, Teknoloji ve dijital materyal kullanım becerisi, Teknoloji ve dijital materyal uygulama yatkınlığı

Corresponding Author: ÖZLEM AYKAR

Abstract Id: 20261108

İLKOKUL İKİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KELİME HAZİNELERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

¹ ZELİHA BÜYÜKCENGİZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Doç. Dr. MEHMET AŞIKCAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Araştırmada ilkököl ikinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi kapsamında kelime hazinelerinin eylem planları aracılığıyla geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Konya ilinde gerçekleştirilmiştir. Nitel bir araştırma deseni olan katılımcı eylem araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, kolay ulaşılabilir durum örneklemeğe uygun olan araştırmacının kendi öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubunu dokuz kız ve dokuz erkek olmak üzere toplam 18 öğrenci oluşturmuştur. Bu süreçte üç eylem planı geliştirilip uygulanmıştır. Birinci eylem planı okuma stratejilerine dayalı etkinlikleri, ikinci eylem planı görsellerin kullanımına dayalı etkinlikleri ve üçüncü eylem planı ise dramaya dayalı etkinlikleri kapsamaktadır. Her eylem planında hikâye edici, bilgilendirici metinler ve şiirler kullanılmıştır. Veri elde etme sürecinde öğrencilerin yazılı anlatımları (kompozisyon, hikâye ve şiir), araştırmacının saha günlüğü, öğrencilerin tuttıkları günlükler ve okuduğunu anlama değerlendirme rubrikleri kullanılmıştır. Uygulamalar 30 hafta sürmüş ve öğrencilerin sözlü ve yazılı anlatım süreçleri adım adım takip edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. Yaratıcı drama, görseller ve okuma etkinlikleri katkı sağlamıştır. Araştırma sonuçları öğrencilerin kelime hazinelerinde, okuma anlama ve yazılı anlatım becerilerinde anlamlı gelişmeler olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle yaratıcı drama ve görsel materyallerin kullanımı, öğrencilerin dil gelişimini destekleyici bir unsur olarak dikkat çekmiştir. Hikâye edici ve bilgi verici metinler ile şiirlerin, öğrencilerin kelime kazanımı ve anlamlandırma becerilerine katkısı tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yazılı ve sözlü ifade becerilerinde bir artış kaydedilmiştir. Araştırma sonuçları Türkçe derslerinde uygulamalı ve yaratıcı yöntemlerin önemini vurgulamakta, kelime hazinesinin geliştirilmesinde drama, görseller ve zengin dil içeriklerinin etkili araçlar olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, eğitim programlarının geliştirilmesi ve ilkököl düzeyindeki öğrenciler için yenilikçi öğrenme stratejileri oluşturulması açısından önemlidir.

Keywords: Kelime hazinesi, ilkököl eğitimi, eylem araştırması

Corresponding Author: ZELİHA BÜYÜKCENGİZ

Abstract Id: 20261110

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİLİM İNSANI İMAJINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. BARIŞ ÇAYCI - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

² YASİN UZUN - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

³ NİSA EROĞLU - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Bu çalışmanın temel amacı, ‘sınıf öğretmeni adaylarının bilim insanı imajına ilişkin görüşlerini incelemek, elde edilen verileri, belirlenen değişkenler doğrultusunda analiz ederek genel bir bakış açısına ulaşmak’ şeklinde belirlenmiştir. İfade edilen bu amaç doğrultusunda cevap aranan sorular ise; Sınıf öğretmeni adaylarının bilim insanı imajına ilişkin görüşleri; onların cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, aylık harcamalarına, yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yerlerine, anne ve baba eğitim durumlarına, kariyer hedeflerine, bilimsel etkinlik katılımlarına, bilimsel araştırma süreçlerine dahil olmalarına ve bilimsel dijital içerikleri takip etme sıklıklarına, göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? Araştırma verilerinin toplandığı çalışma grubunu, 2025-2026 öğretim yılı güz döneminde, Türkiye’deki bir devlet üniversitesinin Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim gören 224 öğretmen adayı oluşturmuştur. Bu çalışmada, nicel araştırma yaklaşımlarından tarama modeli kullanılmıştır. Veriler, Reinisch ve Krell (2023) tarafından geliştirilen, Views of Scientists, their Activities and Locations (VoSAL) isimli ölçme aracı ile toplanmıştır. İlgili ölçme aracının Türkçeye uyarlaması ile gerekli geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ise Alkış Küçükaydın ve Esen (2023) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde elde edilen verilerin normal dağılım göstermemesinden dolayı ($p = 0,962$; $p < 0,05$), non-parametrik testlerle yapılan değerlendirmeler sonucunda; Sınıf öğretmeni adaylarının bilim insanı imajına ilişkin görüşleri; cinsiyetlerine ($U=3203$; $p<0,05$) ve sınıf düzeylerine ($\chi^2=14,916$; $p<0,05$) göre anlamlı bir farklılık gösterirken; aylık harcamalarına, yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yerlerine, anne ve baba eğitim durumlarına, kariyer hedeflerine, bilimsel etkinlik katılımlarına, bilimsel araştırma süreçlerine dahil olmalarına ve bilimsel dijital içerikleri takip etme sıklıklarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Keywords: Bilim,Bilim İnsanı İmajı,Sınıf Öğretmeni Adayı

Corresponding Author: Prof. Dr. BARIŞ ÇAYCI

Abstract Id: 20261114

YAŞAM BOYU ÖĞRENME PERSPEKTİFİNDEN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ GELİŞİM EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

¹ ÖZLEM AYKAR - Ege Üniversitesi

² Prof. Dr. BELGİN ARSLAN CANSEVER - Ege Üniversitesi

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, bireylerin bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve kendilerini sürekli geliştirme gereksinimini artırmıştır. Bu gelişmeler, yaşam boyu öğrenmenin eğitim alanındaki önemini daha görünür hâle getirmiştir. Yaşam boyu öğrenme, bireylerin yaşamları boyunca bilgi, beceri ve yeterliklerini sürekli olarak geliştirmelerini ifade eden dinamik bir süreçtir. Eğitim sistemlerinin değişen toplumsal ve teknolojik koşullara uyum sağlayabilmesi ise öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sürdürebilmelerine ve öğrenmeye yönelik olumlu eğilimler geliştirmelerine bağlıdır. Bu bağlamda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi hem bireysel mesleki gelişimleri hem de öğrencilerin öğrenme süreçlerinin niteliği açısından önemli bir değişken olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişim eğilimlerini yaşam boyu öğrenme perspektifinden ele alan çalışmaları sistematik olarak inceleyerek alandaki genel eğilimlerin ortaya konulması ve gelecekte yapılacak araştırmalar için bir çerçeve sunulmasıdır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından doküman inceleme yöntemi kullanılmış; 2015–2025 yılları arasında yayımlanan makale ve lisansüstü tezler Google Scholar, ULAKBİM ve Ulusal Tez Merkezi veri tabanları üzerinden incelenmiştir. Elde edilen bulgular, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin genel olarak orta ve yüksek düzeylerde olduğunu; bu eğilimlerin mesleki gelişim süreçleriyle ilişkili bulunduğunu göstermektedir. Ayrıca eğilimlerin kıdem, öğrenim düzeyi ve alan gibi demografik değişkenlere göre farklılaştığı; 21. yüzyıl öğretmen becerileri ve dijital okuryazarlık gibi çağdaş yeterliklerle pozitif yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte literatürdeki çalışmaların büyük ölçüde nicel yöntemlere dayandığı ve çoğunlukla genel eğilim düzeylerini belirlemeye odaklandığı; sınıf öğretmenlerini doğrudan ele alan araştırmaların ise sınırlı olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki uygulamalar ve sınıf içi öğretim süreçleriyle ilişkilendirilerek incelenmesinin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Keywords: Mesleki gelişim, Sınıf öğretmeni, Yaşam boyu öğrenme eğilimi

Corresponding Author: ÖZLEM AYKAR

Abstract Id: 20261125

HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABI YAZMAK: FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA¹ Dr. Öğr. Üyesi SİNAN ARI - Bayburt Üniversitesi

Temel eğitimin merkezinde yer alan sınıf öğretmenlerinin öğretim programlarını uygulamaya aktarırken başvurdukları en temel ve güvenilir başucu kaynakları kuşkusuz ders kitaplarıdır. Özellikle somut işlemler dönemine denk gelen ilkokulda bilgi, beceri ve değerlerin bulunduğu hayat bilgisi dersinin öğretim programında yer alan öğrenme çıktılarının etkili bir şekilde aktarılması önem arz etmektedir. Bu araştırma ile hayat bilgisi ders kitabı yazarlarının kitap yazım sürecinde dikkat ettikleri hususlara, yararlandıkları kaynaklara dikkat çekerek karşılaştıkları güçlükler doğrultusunda bir değerlendirme yapmak hedeflenmiştir. Bunun için nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Bu doğrultuda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak çalışan ve hayat bilgisi ders kitabı yazarı on sınıf öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Toplanan veriler “Maxqda 24” paket program kullanılarak içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonunda yazarların hayat bilgisi ders kitabı yazım sürecinde içeriğin; güncel programa uygun olmasına, güncel yaşamla ilişkili olmasına, anlaşılabilir ve uygulanabilir olmasına dikkat ettikleri belirlenmiştir. Etkinlik tasarlama ve ölçme değerlendirme için ise; talim terbiye kurulu başkanlığı kriterlerine, öğrenci yaş ve seviyesine uygun olmasına, öğrenme çıktılarına yansıtmasına, ilgi çekici olmasına önem verdikleri anlaşılmıştır. Programın kitaba yansıtma gücü, uygun görsel seçimi, bürokratik ve editöryal süreçler gibi bazı problemler ise yazarların karşılaştıkları güçlükler olarak tespit edilmiştir. Yaşanan bu güçlüklerin ortaya konması yazarların hangi hususlarda desteğe ihtiyaçları olduğunu göstermesi ve içeriklerin daha nitelikli hale getirilmesi bakımından önemlidir.

Keywords: Ders kitabı, fenomenoloji, hayat bilgisi, program**Corresponding Author:** SİNAN ARI**Abstract Id:** 20261129**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HABER MEDYASI OKURYAZARLIKLARININ İNCELENMESİ**¹ Dr. Öğr. Üyesi SİNAN ARI - Bayburt Üniversitesi² BAHATTİN ERKUŞ - Millî Eğitim Bakanlığı³ Doç. Dr. MUSTAFA DEMİR - Bayburt Üniversitesi

Bilgiye erişimin hızlandığı ve daha kolay hale geldiği günümüzde çok çeşitli kaynaklardan haberler takip edilmektedir. Bu durumda haber kaynaklarının doğruluğu, gerçekliği, güvenilirliği gibi hususlar önem arz etmektedir. Bunun için bu araştırma ile sınıf öğretmenlerinin haber medyası okuryazarlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 102 sınıf öğretmenine haber medyası okuryazarlığı ölçeği uygulanmış ve SPSS 23.00 paket programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, sınıf öğretmenlerinin haber medyası kullanım düzeyinin genel olarak orta-üst seviyede olduğunu göstermektedir ($\bar{X}=3,95$). Dağılımın çarpıklık ve basıklık değerlerinin normale yakın olması katılımcıların haber medyası kullanımının homojen bir yapıda dağıldığını düşündürmektedir. Frekans değerlerinin özellikle 3,5–4,5 aralığında yoğunlaşması, bireylerin haber medyasını düzenli ancak aşırı yoğun olmayan bir biçimde takip ettiklerine işaret etmektedir. Alt boyutlar incelendiğinde ise haber özet boyutunun ($\bar{X}=4,32$) görece yüksek, eleştirel haber boyutunun ($\bar{X}=3,49$) ise daha düşük olduğu görülmektedir. Madde düzeyinde bazı ifadelerde (örneğin H9: $\bar{X}\approx 2,93$) düşük ortalama ve yüksek varyans değerlerinin görülmesi özellikle derinlemesine ve eleştirel haber tüketimi gerektiren davranışlarda bireysel farklılıkların belirginleştiğini ortaya koymaktadır. Demografik değişkenler açısından değerlendirildiğinde, cinsiyete göre haber medyası kullanımında gözlenen farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>,05$) ve hem toplam puan hem de alt boyutlar düzeyinde benzer eğilimlerin sürdüğü görülmektedir. Bu durum, haber medyası kullanım alışkanlıklarının cinsiyetten bağımsız bir yapı sergilediğini göstermektedir. Benzer şekilde, kıdem (hizmet yılı) değişkenine göre yapılan analizlerde de anlamlı farklılıkların bulunmaması ve korelasyon sonuçlarında hizmet yılı ile haber medyası arasında anlamlı bir ilişkinin ortaya çıkmaması, mesleki deneyimin haber tüketim davranışları üzerinde belirleyici bir rol oynamadığını düşündürmektedir.

Keywords: Haber medyası, okuryazarlık, sınıf öğretmenleri**Corresponding Author:** SİNAN ARI**Abstract Id:** 20261130

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÜNLÜK YAŞAMDA ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

¹ Doç. Dr. MUSTAFA DEMİR - Bayburt Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi SİNAN ARI - Bayburt Üniversitesi

³ BÜŞRA ÖKSÜZ - Bayburt Üniversitesi

⁴ ALİ DEMİR - MEB

Bu araştırma ile sınıf öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre günlük yaşamda eleştirel düşünme becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmış ve veriler SPSS 23.00 paket programı ile analiz edilmiştir. Bunun için 102 sınıf öğretmenine eleştirel düşünme becerisi ölçeği uygulanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin eleştirel düşünme düzeyine ilişkin bulgular, genel ortalamanın yüksek olduğunu ($\bar{X}=4,33$) ve katılımcıların kendilerini bu beceri açısından yeterli algıladıklarını göstermektedir. Dağılımın normal sınırlar içinde olması, frekans değerlerinin özellikle 4,00 ve üzeri puanlarda yoğunlaşması, eleştirel düşünmenin örneklem genelinde güçlü ve dengeli bir eğilim olarak öne çıktığını ortaya koymaktadır. Alt boyutlar incelendiğinde, en yüksek ortalamanın esneklik boyutunda ($\bar{X}=4,47$) olması, bireylerin farklı bakış açılarına açık olma ve alternatif çözüm yolları geliştirme konusunda güçlü olduklarını düşündürmektedir. Analiz ($\bar{X}=4,41$) ve sorgulama ($\bar{X}=4,37$) boyutlarının da yüksek olması, bilgiyi çözümleme ve sorgulama becerilerinin gelişmiş olduğunu göstermektedir. Buna karşın muhakeme boyutunun ($\bar{X}=4,07$) diğer boyutlara kıyasla daha düşük kalması, karmaşık durumlarda çıkarım yapma ve sonuç üretme süreçlerinin görece daha zorlayıcı olabileceğine işaret etmektedir. Demografik değişkenler açısından değerlendirildiğinde eleştirel düşünme düzeyinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($p>,05$) ve hem toplam puan hem de alt boyutlar düzeyinde kadın ve erkek katılımcıların benzer düzeylerde olduğu görülmektedir. Bu durum, eleştirel düşünmenin cinsiyetten bağımsız bir bilişsel özellik olarak dağıldığını düşündürmektedir. Benzer şekilde kıdem (hizmet yılı) değişkenine göre yapılan analizlerde de anlamlı farklılıkların bulunmaması, mesleki deneyimin eleştirel düşünme becerileri üzerinde belirleyici bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Korelasyon bulguları da bu durumu desteklemekte; hizmet yılı ile eleştirel düşünme arasında anlamlı ilişkiler bulunmamaktadır.

Keywords: Düşünme, eleştirel düşünme, günlük yaşam, sınıf öğretmenleri

Corresponding Author: SİNAN ARI

Abstract Id: 20261131

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİKSEL MODELLEME TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ ZEHRA LORDOĞLU - İstanbul Aydın Üniversitesi

² RABİA FIRAT - İstanbul Aydın Üniversitesi

³ İBRAHİM HALİL BAĞYAPAN - İstanbul Aydın Üniversitesi

⁴ Dr. Öğr. Üyesi BUKET KARADAĞ - İstanbul Aydın Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının matematiksel modellemeye yönelik tutumlarını incelemek ve bu tutumların çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, İstanbul ilinde bulunan bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesi ilköğretim matematik öğretmenliği programında öğrenim gören toplam 209 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Matematiksel Modelleme Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiş; tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma bulguları, öğretmen adaylarının matematiksel modellemeye yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir ($\bar{x} = 120.28$, $SS = 13.03$). Alt boyutlar incelendiğinde en yüksek ortalamanın gerçek yaşam boyutunda ($\bar{x} = 46.68$), en düşük ortalamanın ise anlayış boyutunda ($\bar{x} = 15.15$) olduğu belirlenmiştir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, matematiksel modelleme tutumu toplam puanı ile alt boyutları arasında pozitif ve yüksek düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur ($r = .740-.914$, $p < .01$). Bu bulgu, matematiksel modelleme tutumunun çok boyutlu olmakla birlikte bütüncül bir yapı sergilediğini göstermektedir. Bağımsız örneklem t-testi ve ANOVA sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının matematiksel modellemeye yönelik tutumlarının cinsiyet ($t(207) = -.420$, $p = .675$), öğretmenlik uygulaması dersi alma durumu ($t(206) = 1.427$, $p = .155$) ve sınıf düzeyi ($F(3,205) = .971$, $p = .408$) değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p > .05$). Sonuç olarak, öğretmen adaylarının matematiksel modellemeye yönelik tutumlarının yüksek ve tutarlı olduğu, ancak bu tutumların incelenen değişkenlerden bağımsız olarak benzer düzeyde geliştiği söylenebilir.

Keywords: Matematiksel modelleme, matematiksel modelleme tutumu, öğretmen adayları

Corresponding Author: ZEHRA LORDOĞLU

Abstract Id: 20261133

ÖĞRETMENLERİN HASSAS BECERİ PROFİLLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

¹ Doç. Dr. HANİFE ESEN AYGÜN - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Doç. Dr. MEHMET AŞIKCAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ Prof. Dr. ŞERİFE GONCA ZEREN - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

⁴ TUĞÇE SUSKAN - Hacettepe Üniversitesi

Hassas beceriler, kişilerarası beceriler, bilişsel beceriler ve duygusal kontrolü kapsayan ve bireyin yaşamındaki pek çok durumla ilişkili önemli bir kavramdır. Bu beceriler, büyük ölçüde çocukluk döneminde kazanılan deneyimlerle şekillenmektedir. Özellikle okul ortamında akranlarla ve öğretmenlerle kurulan ilişkiler hassas becerileri şekillendirmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerle doğrudan etkileşim içinde olan öğretmenlerin hassas becerileri, hem kendi mesleki gelişimleri hem de öğrencilerin hassas becerilerine ilişkin tutumlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Bu doğrultuda araştırmada öğretmenlerin hassas becerilere ilişkin profillerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Böylece, hassas becerilerin öğrenme-öğretme ortamına aktarılmasında öğretmenlerin hassas becerilerinin gelişimi açısından alınacak önlemler ve geliştirilecek politikalar için ampirik kanıtlar elde edilmesi öngörülmektedir. Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile yürütülecektir. Araştırmanın örneklemini okullarda görev yapan öğretmenler olacaktır. Araştırmaya seçkisiz örnekleme yöntemi ile yaklaşık 400 öğretmenin katılması planlanmaktadır. Araştırma verileri, öğretmenlerin hassas beceri düzeyini belirlemek amacıyla geliştirilen “Öğretmenler İçin Hassas Beceriler Ölçeği (SSS-T)” aracılığıyla toplanacaktır. Verilerin analizinde öncelikle normallik varsayımı incelenecek; ardından uygun istatistiksel testler kullanılarak öğretmenlerin hassas becerileri çeşitli değişkenlere göre analiz edilecektir. Araştırma kapsamında, öğretmenlerin hassas beceri düzeylerinin belirlenmesi ve araştırmaya katılan öğretmenlerin hassas beceri düzeylerinin cinsiyet, mesleki kıdem yılı ve mezuniyet durumu gibi değişkenlerle ilişkisi incelenecektir. Sonuçların öğretmenlerin hassas becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalara katkı sağlaması ve mesleki gelişim programlarının planlanmasında yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, araştırma sonuçlarının daha kapsayıcı ve öğrenci odaklı öğrenme-öğretme sürecinde duyuşsal becerilerin dikkate alınması anlayışının benimsenmesine zemin hazırlayacağı değerlendirilmektedir. *Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 123K650 Numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK’a teşekkürlerimizi sunarız.

Keywords: Hassas beceri, öğretmen, profil analizi, tarama modeli

Corresponding Author: Doç. Dr. HANİFE ESEN AYGÜN

Abstract Id: 20261137

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARA RTÜK AKILLI İŞARETLERİNİN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK EĞİTİM MATERYALİ GELİŞTİRİLMESİ

¹ İREM ZOR - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

² VASVİYE UÇAR - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

³ SEDA BİRŞAN ŞENGÜN - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Çocuklar, teknolojiye olan merakları ve medya içeriklerine kolay erişim imkânları nedeniyle televizyonun olumsuz etkilerine karşı savunmasız bir konumdadır. Bu bağlamda medya okuryazarlığı becerisinin erken yaşlarda kazandırılması büyük önem taşımaktadır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından 2006 yılında uygulamaya alınan akıllı işaretler sistemi; yaş sınırı (7+, 13+, 18+) ve içerik uyarıları (şiddet, cinsellik, olumsuz örnek) gibi semboller aracılığıyla izleyicileri bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. Ancak okul öncesi dönemdeki çocukların bu işaretleri tanıyıp yorumlayabilmesine yönelik özgün bir eğitim materyali alanyazında yer almamaktadır. Bu doğrultuda mevcut çalışmanın amacı, okul öncesi dönemdeki (3-6 yaş) çocuklara TV içeriklerinde yer alan akıllı işaretlerin öğretilmesine yönelik somut, görsel ve etkileşimli bir eğitim materyali geliştirmektir. TÜBİTAK 2209-A Programı kapsamında yürütülen bu çalışmada tasarım ve geliştirme araştırması yöntemi (Tip 1) benimsenmiştir. Çalışma materyal tasarımı ve uzman değerlendirmesi olmak üzere iki temel aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada, alanyazın taraması ve RTÜK'ün mevcut işaret sistemi incelenerek akıllı işaretleri oyunlaştırma yoluyla öğretmeye yönelik ahşap tabanlı bir eğitim materyali tasarlanmış ve üretilmiştir. Materyalin fiziksel üretimi tamamlanmış olup araştırmanın ikinci aşaması olan uzman değerlendirmesi süreci hâlen devam etmektedir. Bu aşamada okul öncesi öğretmenleri ile çocuk gelişimi ve okul öncesi eğitimi alanında uzman akademisyenlerle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Elde edilen görüşler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilecek; materyalin yaş grubuna uygunluğu, kullanılabilirliği ve eğitsel etkililiği açısından son düzenlemeler yapılacaktır. Çalışmanın tamamlanmasının ardından materyalin okul öncesi sınıflarında öğretmenler tarafından ve ev ortamında ebeveynler tarafından kullanılabilir nitelikte olması planlanmaktadır. Bu araştırmanın, erken çocukluk döneminde medya okuryazarlığı eğitimine yönelik somut ve uygulanabilir bir materyal geliştirme girişimi olarak alana özgün bir katkı sunduğu düşünülmektedir.

Keywords: Okul öncesi eğitim, RTÜK akıllı işaretler, medya okuryazarlığı, eğitim materyali geliştirme.

Corresponding Author: SEDA BİRŞAN ŞENGÜN

Abstract Id: 20261164

SINAV KAYGISI YAŞAYAN ÖĞRENCİLERDE BİLİŞSEL DUYGU DÜZENLEME STRATEJİLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK NİTEL BİR ANALİZ

¹ Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Doç. Dr. HATİCE İREM ÖZTEKE KOZAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ PINAR TERZİOĞLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı üniversite sınavına hazırlanan ve sınav kaygısı yaşayan öğrencilerin bilişsel duygu düzenleme stratejilerini kullanımına yönelik nitel bir analiz yapmaktır. Bu doğrultuda sınav kaygısı yaşayan öğrencilerin kullandıkları bilişsel duygu düzenleme stratejilerini öğrenmek amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, 18-20 yaş aralığında ($\bar{x}=18,9$), üniversite sınavına hazırlanan ve sınav kaygısı sebebiyle rehberlik servisine başvuran 7 kadın ve 7 erkek olmak üzere toplam 14 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın yürütülmesinde nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2018) göre olgu bilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinliğine ve ayrıntılarına hakim olmadığımız olguları ele almaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde tematik analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen veriler tema ve kategoriler aracılığıyla ortaya konulmuştur. Bulgular sonucunda 6 ana tema ve bu temalara ait kategoriler bulunmuştur. Elde edilen bulgular sonucunda sınav kaygısı yaşayan öğrencilerin bilişsel duygu düzenleme stratejilerinden, adaptif stratejileri daha az ve maladaptif stratejileri daha fazla kullandıkları ortaya çıkarılmıştır. Bulgulara yönelik olarak bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin kullanımına ilişkin psikososyal eğitim programının uygulanması önerilmektedir.

Keywords: sınav kaygısı, bilişsel duygu düzenleme, bilişsel duygu düzenleme stratejileri

Corresponding Author: PINAR TERZİOĞLU

Abstract Id: 20261165

BIYOMİMETİK LİDERLİK VE OKUL YÖNETİMİNE YANSIMALARI

¹ ÖMER FURKAN ÇAKIR - Niğde Üniversitesi

² Doç. Dr. NURAY KISA - Niğde Üniversitesi

Yaşamın taklit edilmesi anlamına gelen biyomimikri yaklaşımında doğa temel alınmaktadır. Kavramın yönetim açısından da ele alınması, biyomimetik liderlik kavramının ortaya çıkmasına neden olmuş, ilgili liderlik yaklaşımının okul yönetimi açısından da bazı doğurguları olmuştur. Biyomimetik lider doğayı bir örnek olarak kabul eden; yönetim süreçlerine doğanın öğretilerini entegre eden kişidir. Biyomimetik lider için kendisi ve örgütü doğanın bir parçası olduğundan yapılan uygulamalar ve alınan kararlarda doğaya karşı sorumluluk önemsenir. Literatür taramasına dayalı olarak yürütülecek olan bu çalışmanın amacı, biyomimetik liderliğin açıklanması ve okul yönetimine yansımaları açısından tartışılmasıdır. Süreçte ulusal ve uluslararası kaynaklar incelenerek ulaşılan bilgiler, belirlenen bazı başlıklar kapsamında derlenecek ve okul yönetimine nasıl yansıtacağı tartışılacaktır. Ele alınacak başlıklardan bazıları “biyomimetik liderin özellikleri, okul yönetimine yansımaları (öğretim programına yansımaları, okul iklimine yansımaları gibi), örgütsel sonuçlar” şeklinde belirlenmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre biyomimetik liderin özelliklerinden bazıları doğayla uyumlu uygulamalar yapmak, yaratıcılık, esneklik, bütüncül bakış açısı olarak belirlenmiştir. Biyomimetik liderliğin okul yönetimine yansımaları kapsamında öğretim programlarında içerik ve süreçlere yansımalarının olduğu, okul ikliminde rekabetçi bir anlayış yerine karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmaya dayalı bir iklimi teşvik ettiği söylenebilir. Örgütsel sonuçlar bağlamında problem çözme süreçlerine katkısından bahsedilebilir. Bu çalışma kapsamında ulaşılan sonuçlara dayalı olarak biyomimetik liderlik ile ilgili daha fazla bilimsel araştırma yapılması ve okul yönetimine uygulanarak yeni perspektifler ortaya konulması önerilmektedir.

Keywords: biyomimetik liderlik, biyomimikri, liderlik, okul yönetimi.

Corresponding Author: ÖMER FURKAN ÇAKIR

Abstract Id: 20261168

ÖĞRETMEN ADAYLARININ YENİ ATANDIKLARI YERDE YAŞADIKLARI SOSYAL UYUM SORUNUN İNCELENMESİ

¹ SILANUR ATEŞ - Başkent Üniversitesi
² Doç. Dr. HATİCE TURAN BORA - Başkent Üniversitesi

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmenlerin veya yeni atanmış aday öğretmenlerin, daha önce yaşamlarını sürdürdükleri sosyal, kültürel ve çevresel ortamdan farklı özelliklere sahip bir bölgeye atanmaları durumunda karşılaştıkları sosyal uyum sorunlarını derinlemesine incelemek ve bu süreçteki engelleyici/destekleyici unsurları saptayarak çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden günlük deneyimlerin özüne odaklanan olgubilim (fenomenoloji) deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenen, Türkiye'nin farklı bölgelerine son beş yıl içerisinde atanan ve atandığı bölgede daha önce yaşamamış olan 20 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin atama öncesi bölge algılarının medya ve çevre etkisiyle çoğunlukla önyargı, korku ve kaygı ekseninde şekillendiğini göstermektedir. Bölgeye ulaşıldığında sosyal uyumu kolaylaştıran en temel faktörün meslektaş dayanışması olduğu saptanmıştır. Buna karşın; sosyal imkân kısıtlılığı, dil bariyerleri ve toplumsal cinsiyet rollerindeki yapısal farklılıklar uyum sürecini zorlaştıran temel engeller olarak öne çıkmaktadır. Bulgular ayrıca, sosyal uyumun sağlanmasının mesleki aidiyet ve özgüveni artırarak sınıfa pozitif enerji olarak yansıdığını; uyum sorunlarının ise psikolojik tükenmişlik ve yabancılaşmaya yol açtığını kanıtlamaktadır. Çalışma sonucunda, kurumsal oryantasyon süreçlerinin teorik ve bürokratik yapıdan arındırılarak daha sosyal ve pratik odaklı hale getirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda; yeni atanan öğretmenlere yönelik bölge tanıtım gezilerinin düzenlenmesi, mesleki mentörlük mekanizmalarının (danışman öğretmenlik) etkinleştirilmesi ve öğretmenlerin üzerindeki evrak yükünün azaltılarak sosyal entegrasyona alan açılması önerilmektedir.

Keywords: Sosyal Uyum, Aday Öğretmen

Corresponding Author: SILANUR ATEŞ

Abstract Id: 20261170

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİLERİN YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖZLEMLERİ: ÖĞRENME SÜREÇLERİ, BİLİŞSEL BECERİLER VE PEDAGOJİK YANSIMALAR

¹ DENİZ GÖRGÜLÜ - Milli Eğitim Bakanlığı

² Dr. Öğr. Üyesi MELEK ALEMDAR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırma, yükseköğretimde öğrencilerin yapay zekâ kullanımına ilişkin akademisyen gözlemlerini öğrenme süreçleri, bilişsel beceriler ve pedagojik yansımalar bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Literatürde YZ'nin eğitimdeki etkileri çoğunlukla öğrenci öz-bildirimleri ve platform çıktıları üzerinden ele alınırken, akademisyenlerin gözlem ve deneyimlerine daha sınırlı yer verilmektedir. Bu çalışma, Türkiye yükseköğretim bağlamında söz konusu boşluğa katkı sunmayı hedeflemektedir. Araştırma nitel desende yürütülmüştür. Farklı üniversite ve disiplinlerde görev yapan 14 akademisyenden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veri toplanmıştır. Formda öğrencilerin YZ kullanım amaçları, YZ'nin öğrenme süreçlerine katkıları, kullanım sonrasında yaşanan güçlükler, düşünme ve öğrenme becerilerindeki değişimler ile gelecekte YZ'nin yükseköğretimde nasıl kullanılması gerektiğine ilişkin açık uçlu sorular yer almıştır. Veriler, betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri birlikte kullanılarak çözümlenmiştir. Bulgular beş tema altında toplanmıştır. İlk olarak, öğrencilerin YZ araçlarını akademik görev tamamlama, bilgiye hızlı erişim, özetleme, sınav hazırlığı, yaratıcı materyal üretimi ve dil öğrenimi gibi amaçlarla kullandıkları belirlenmiştir. İkinci olarak, YZ'nin zaman tasarrufu, erişim kolaylığı, akademik yazma, yaratıcılık, dijital okuryazarlık ve farklı bakış açıları geliştirme açısından öğrenme sürecini destekleyebildiği görülmüştür. Üçüncü olarak, bilinçsiz kullanımın bağımlılık, düşünme tembelliği, bilgi doğrulama eksikliği, etik sorunlar ve eleştirel düşünmenin zayıflaması gibi güçlükler doğurabildiği anlaşılmıştır. Dördüncü olarak, YZ kullanımının öğrencilerin analiz, sentez, çıkarım yapma, dijital yazma ve sözlü düşünme becerilerine farklı biçimlerde yansıdığı; beceri gelişiminin öğrencinin ön bilgisi ve eleştirel değerlendirme kapasitesine bağlı olduğu belirlenmiştir. Son olarak, akademisyenler YZ'nin yükseköğretimde etik çerçeveler, bilinçli kullanım, hibrit pedagojik yaklaşımlar, gerçek hayat problemleri, kişiselleştirilmiş öğrenme ve eş zamanlı akademisyen-öğrenci eğitimiyle bütünleştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Sonuç olarak, YZ'nin öğrencilerin öğrenme süreçleri üzerindeki etkisi tek yönlü değildir. YZ, bilinçli ve eleştirel kullanıldığında öğrenmeyi destekleyen bir iskele işlevi görebilirken; sorgulamadan ve hazır bilgiye dayalı kullanıldığında düşünme süreçlerini zayıflatan bir kısayola dönüşebilmektedir.

Keywords: yapay zeka, bilişsel dış aktarım, bilişsel beceriler, yapay zekâ ve öğrenme, yükseköğretim

Corresponding Author: MELEK ALEMDAR

Abstract Id: 20261270

SURİYE'YE DÖNÜŞ SÜRECİNDE MÜLTECİ ÖĞRENCİLERİN OKUL ALGISI

¹ RÜMEYSA GÜYEN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. AHMET SABAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Suriye'de yaşanan gelişmeler doğrultusunda, Suriyeli halkın ülkelerine dönüş süreci başlamıştır. Bu çalışma; sürecin en kırılgan grubunu oluşturan ve Türkiye'de doğup büyüyen Suriyeli öğrencilerin, geri dönüş sürecine yönelik algılarını belirleme açısından önemlidir. Bu araştırmanın temel amacı, Suriyeli mülteci öğrencilerin Türkiye ve Suriye'de ki okullara yönelik algılarını belirlemektir. Araştırmada nitel yöntem yaklaşımlarından olgu bilim (fenomenoloji) tercih edilmiştir. Araştırma verilerinin örneklemini 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Konya il merkezinde ilkokul 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören, Suriyeli mülteci öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde öğrencilerden okulunun ve Suriye'ye döndüğünde gideceğini düşündüğü okulunun resmini çizmeleri istenmiş ardından yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın veri toplama süreci devam etmekte olup veri analizi yapılacaktır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler analiz edilecek ve bulgular yorumlanacaktır. Bu çalışma Suriyeli öğrencilerin akademik başarılarının ötesindeki duygusal ve psikolojik dünyalarını anlama açısından önemli bir katkı sunmaktadır.

Keywords: Çocuk Resimleri, Geri Dönüş, Göç, Resim Analizi, Suriyeli Mülteciler

Corresponding Author: RÜMEYSA GÜYEN

Abstract Id: 20261177

VELİLERİN MEDYA OKURYAZARLIK BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

¹ MERVE SAFA ÇAKMAK - Gaziantep Üniversitesi
² Prof. Dr. ZEHRA KESER ÖZMANTAR - Gaziantep Üniversitesi

Erken yaşlardan itibaren çocukları medyanın olası risklerinden korumak ile medya ortamların fırsatlarından yararlanmalarını sağlamak öncelikle velilerin görevidir. Bu bağlamda araştırmanın amacı; 0-8 yaş arası çocuğu olan velilerin medya okuryazarlığına ilişkin bilgi, farkındalık ve uygulama düzeylerini belirlemek, velilerin çocukların medyaya yönelim sıklığı ve içerik tercihleri gibi medya kullanım davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi ve bu doğrultuda geliştirilecek eğitim sürecine katkı sağlamaktır. Nicel araştırma yaklaşımı doğrultusunda gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu araştırmacının görev yapmakta olduğu resmi bir ilkokulda öğrenim gören, 0-8 yaş aralığında çocuğu bulunan veliler arasından seçilen 15 gönüllü veli oluşturmaktadır. Örneklem, amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmanın nicel kısmında tek grulu ön test- son test zayıf deneysel desen tercih edilmiştir. Araştırmada uygulanan “velilere yönelik medya okuryazarlığı eğitiminde “sürecinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde eylem araştırması yaklaşımından yararlanılmıştır. Velilerin medya Okuryazarlığı eğitim programının etkilerine dair nicel veriler “Erken Çocukluk Ebeveyn Medya Aracılık Ölçeği” ve kişisel bilgi formu ile elde edilmiştir. Araştırmada Nicel veriler analiz edilirken ön test ve son test puanları arasındaki farkı incelemek amacıyla örneklem bağımlı olduğu için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmışken, velilerin medya okuryazarlığı kavramını bilme düzeyi ile ebeveyn medya aracılığı alt boyut puanları arasındaki ilişki Spearman Sıra Farkları Korelasyon analizi ile incelenmiştir. Araştırmada istatistiksel analizlerin anlamlılığının test edilmesinde 0,05 değeri dikkate alınmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre eğitim programının velilerin medya aracılık düzeylerinde aktif destekleyici ve aktif sınırlayıcı boyuta doğru olumlu katkıya sebep olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçları neticesinde; ülkemizde bilinçli medya kullanımını arttırmak ve medyaya yönelik eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilmek ulusal düzeyde medya okuryazarlığı eğitiminin verilmesi önerilmektedir.

Keywords: Medya okuryazarlığı, veli eğitimi, ebeveyn medya aracılığı

Corresponding Author: MERVE SAFA ÇAKMAK

Abstract Id: 20261185

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KONUŞMA BECERİSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

¹ FURKAN DURMAZ - İstanbul Aydın Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi MEHMET ARIF BOZAN - İstanbul Aydın Üniversitesi

Konuşma becerisi, bireyin duygu ve düşüncelerini sözlü olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade edebilmesini sağlayan temel bir dil becerisidir. Eğitim ortamlarında öğretmenin sözlü ifade gücü, sınıf içi iletişim ve öğrenme sürecinin niteliğini doğrudan etkilemektedir. Özellikle hazırlıksız konuşma, anlık durumlara etkili yanıt verebilme becerisi açısından önemlidir. Bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin konuşma becerisine yönelik görüşleri ve ilkokul sürecindeki yeri incelenmiştir. Araştırma betimleyici nitel desende yürütülmüş, veriler yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmış ve betimsel analizle çözümlenmiştir. Bulgular, öğrencilerin konuşma becerilerinin yetersiz görüldüğünü, akıcı ifade, özgüven, göz teması ve beden dili kullanımında güçlük yaşadıklarını göstermektedir. Hazırlıksız konuşmalarda çekingenlik ve kaçınma davranışları öne çıkmaktadır. Öğretmenler, konuşma becerisinin okuma ve yazma ile ilişkili olduğunu belirtmiş, en sık soru cevap ve drama yöntemlerini kullandıklarını ifade etmiştir. Sonuç olarak, konuşma becerisinin geliştirilmesi için planlı uygulamaların artırılması ve öğretmenlere uygulamaya dönük rehberlik sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Konuşma becerisi, sınıf öğretmenleri, sözlü iletişim, öğretmen görüşleri, temel dil becerileri

Corresponding Author: FURKAN DURMAZ

Abstract Id: 20261187

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNİN UYGULANMASI: KIRSAL ALANDA GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

¹ Prof. Dr. MEHMET GÜLTEKİN - Anadolu Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi ZÜLFİYE MELİS DEMİR - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

³ Doç. Dr. ZEYNEP KILIÇ - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

⁴ İŞİL GÜLTEKİN - Eskişehir Ülkü İlkokulu

Eğitimin temel işlevlerinden birisi toplumsallaşmayı sağlamaktır. Toplumsallaşma aracılığı ile bireyler içinde yaşadığı toplumun ekonomik, sosyal kültürünü, değerlerini öğrenir. Böylece bir arada yaşama zorunluluğu olan bireyler huzurlu ve barışçıl içinde bir arada yaşar, asgari düzeyde ortak bilgi, beceri ve değerler edinir. Toplumdaki değerlerin, kültürel, sosyal ve ekonomik değişimlerin bireylere aktarılmasında eğitim önemli bir işlev görmektedir. Bu kapsamda, bireylerin yaşanan politik, sosyal, kültürel, toplumsal değişimleri içselleştirmesini sağlamak için bu değişim süreci ülkelerin eğitim sistemine yansımaktadır. Bu kapsamda eğitim sistemi ya yeniden yapılandırılmakta ya da eğitim sistemi üzerinde program değişikliği, felsefe değişikliği gibi bazı düzenlemeler yapılmaktadır. Bu durumda eğitim sistemi ya yeniden yapılandırılmakta ya da eğitim sistemi üzerinde program değişikliği, felsefe değişikliği gibi bazı düzenlemeler yapılmaktadır. Ülkemizde Cumhuriyetten günümüze özellikle ilköğretim kademesinde uygulanan eğitim programlarına önem verilmiş ve 1924 yılından günümüze kadar belirli aralıklarla ya ilkökul programları geliştirilmiş ya da var olan programlar gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir. En son 2024 yılında “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları” adlı program geliştirme çalışması tüm eğitim kademelerinde gerçekleştirilmiştir. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin diğer programlardan farkı tüm eğitim kademelerinde tüm öğretim programlarını kapsaması, beceri ve değer odaklılık, öğrenci merkezliliğe vurgu yapmasıdır. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kademeli olarak geçişle birlikte tüm eğitim kademelerinde uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda ilkökul kademesinde birinci ve ikinci sınıflarda 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli uygulanmaktadır. Bu çalışmanın amacı da 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Model’ini uygulayan kırsal alanda görev yapan sınıf öğretmenlerinin 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programlarına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya kırsal alanda görev yapan ve yeni öğretim programını uygulayan sınıf öğretmenler katılmıştır. Araştırma kapsamında verilerin toplanması için on sınıf öğretmeni ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler programı teorik olarak güçlü bulurken, programa uyum süreçlerinde ve ölçme-değerlendirme evraklarının takibinde zorlandıkları belirlenmiştir.

Keywords: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, kırsal alan, sınıf öğretmeni

Corresponding Author: Doç. Dr. ZEYNEP KILIÇ

Abstract Id: 20261190

2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ DEMİREL'İN ANALİTİK PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRMESİ

¹ YAĞMUR KAYACI - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Okul öncesi dönem, bireyin bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişiminin temellerinin atıldığı kritik bir süreç olup bu dönemde uygulanan eğitim programlarının niteliği büyük önem taşımaktadır. Günümüzde erken çocukluk eğitiminin önemi giderek artmakta; bu doğrultuda eğitim programlarının çocukların gelişimsel gereksinimlerine, toplumsal değişimlere ve çağın eğitim anlayışlarına uygunluğu ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle okul öncesi eğitim programlarının yalnızca hazırlanması değil, uygulama sürecinde etkililiğinin sistematik biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir. Eğitim programlarının etkililiğini ortaya koymak amacıyla kullanılan program değerlendirme modelleri, programın hedefler, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarını bütüncül bir şekilde ele almayı mümkün kılmaktadır. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2024 yılında güncellenen Okul Öncesi Eğitim Programı, çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak geliştirilmiş olup uygulamadaki etkililiğinin belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, 2024 Okul Öncesi Eğitim Programını Demirel'in Analitik Program Değerlendirme Modeli çerçevesinde öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiş olup çalışma betimsel tarama modeli kapsamında yürütülmüştür (Karadağ, 2010). Araştırmanın çalışma grubunu, Antalya ili Alanya ilçesinde anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında 136 öğretmene “Okul Öncesi Eğitim Programı Öğretmen Memnuniyet Anketi” uygulanmış ve elde edilen veriler istatistiksel analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda frekans, yüzde ve ortalama gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda programın bazı boyutlarının yeterli bulunduğu, bazı alanlarda ise uygulama sürecine yönelik geliştirme ve destek ihtiyacının bulunduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, programın güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulmuş ve programın geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur. Programın esnek biçimde uygulanmasının ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle desteklenmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Program Değerlendirme, Demirel'in Analitik Program Değerlendirme Modeli, Okul Öncesi Eğitim Programları

Corresponding Author: YAĞMUR KAYACI

Abstract Id: 20261204

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MATEMATİKSEL YILMAZLIĞA İLİŞKİN ALGILARININ EPİSTEMOLOJİK İNANÇLARI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: BİR OLGUBİLİM ÇALIŞMASI

¹ HAKAN ÇİTE – Milli Eğitim Bakanlığı
² Doç. Dr. HATİCE ÇETİN - Necmettin Erbakan Üniversitesi
³ ELİF CANAN ÇİTE – Milli Eğitim Bakanlığı

Matematiksel yılmazlık, öğrencilerin matematiksel öğrenmelerin içerdiği zorluklara karşı ısrarcı tutum sergilemeleri, mücadelelerinden taviz vermeden kararlı davranmaları, gösterecekleri çaba sonucunda başarıya ulaşmaya güven duymaları ve tartışmalara istekli bir şekilde katılma durumu olarak tanımlanmaktadır. Öğrencilerin matematiğe yönelik bakış açılarındaki değişimi en güçlü şekilde sınıf düzeyinde gerçekleştiği bilinmektedir. Dolayısıyla sınıf içerisinde öğretim yaklaşımlarının uygulayıcıları olan öğretmenler, öğrenci başarısı üzerindeki en büyük fark yaratan faktör olarak görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenler, sınıf içi etkileşimleri, geri bildirimleri, hata yapmaya, çabaya göstermeye bakış açıları, örtük mesajları ve matematiğe yönelik inançları ile öğrencilerde olumlu ya da olumsuz tutum ve inançlar geliştirmede kritik bir öneme sahiptir. İnançlar, bireylerin bir konu ile ilgili düşünce ve davranışlarının tamamı olarak tanımlanırken, epistemolojik inançlar ise bilginin ve bilmenin kaynağı, bilginin ne olup olmadığı, bilginin nasıl elde edildiği ve öğrenmenin nasıl oluştuğuyla ilgili bireysel inançları ifade etmektedir. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin matematiksel yılmazlık algıları ile bu algıların epistemolojik inançları ile nasıl ilişkilendiğinin derinlemesine araştırılması hem öğretmen davranışlarının altında yatan inanç sistemlerini ortaya koymak hem de öğrencilerin matematiksel öğrenme süreçlerinin anlamlandırılması açısından önemli bir araştırma alanı olarak değerlendirilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin matematiksel yılmazlık kavramına ilişkin algılarını ve bu algıların epistemolojik inanç boyutları çerçevesinde nasıl anlam kazandığını ortaya konulmasını amaçlandığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenolojik) deseni kullanılarak gerçekleştirilecektir. Araştırmanın çalışma grubunu farklı kıdem ve farklı sınıf düzeyinde eğitim öğretim gerçekleştiren sınıf öğretmenleri oluşturacaktır. Araştırmacı tarafından geliştirilecek görüşme soruları ile sınıf öğretmenlerinden veriler toplanacaktır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara istinaden sınıf öğretmenlerine ve gelecekteki araştırmacılara öneriler sunulacaktır.

Keywords: Epistemolojik İnanç, Matematiksel Yılmazlık, Sınıf Öğretmeni, İlkokul

Corresponding Author: HAKAN ÇİTE

Abstract Id: 20261206

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AİLE İLETİŞİMİ, STRESLE BAŞA ÇIKMA TARZLARI VE AKADEMİK MOTİVASYON ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

¹ SEHER ÖZTÜRK - Selçuk Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin aile iletişimi kalitesi, stresle başa çıkma tarzları ve akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırma, ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüş olup, farklı fakültelerde öğrenim gören 85 üniversite öğrencisinden elde edilen veriler kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak aile iletişimi, stresle başa çıkma ve akademik motivasyon ölçeklerinden oluşan anket formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre, aile iletişimi ile stresle başa çıkma arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna karşın, aile iletişimi ile akademik motivasyon ve stresle başa çıkma ile akademik motivasyon arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Ayrıca cinsiyet değişkenine göre incelenen değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Elde edilen sonuçlar, aile iletişiminin bireylerin stresle başa çıkma becerileri üzerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu doğrultuda, öğrencilerin psikososyal gelişimini destekleyici rehberlik hizmetlerinin ve stres yönetimi eğitimlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Keywords: Aile iletişimi, stresle başa çıkma, akademik motivasyon, üniversite öğrencileri

Corresponding Author: SEHER ÖZTÜRK

Abstract Id: 20261212

MEDYA ARACILIĞIYLA DUYGU DÜZENLEME ÖLÇEĞİ (MADDÖ)'NİN TÜRKÇE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

¹ SEDA BİRŞAN ŞENGÜN - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

² HATİCE ŞAHİN - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Günümüzde çocukların medya kullanım sürelerinin artmasıyla birlikte, ebeveynlerin çocuklarının olumsuz duygularını yatıştırmak veya ruh hallerini düzenlemek amacıyla dijital araçlara başvurduğu görülmektedir. Alan yazında "medya aracılığıyla duygu düzenleme" olarak tanımlanan bu durumun, erken çocukluk döneminde problemli medya kullanımı örüntüleriyle ilişkili olduğu bilinmektedir. Ancak Türkiye’de medya aracılığıyla duygu düzenlemeyi ölçmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının bulunmadığı görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Coyne ve ark. (2021) tarafından geliştirilen Media Emotion Regulation Scale/Medya Aracılığıyla Duygu Düzenleme Ölçeği (MADDÖ)’nin Türkçe’ye uyarlanması ve Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik özelliklerinin incelenmesidir. Araştırma, nicel araştırma yaklaşımı kapsamında yürütülen bir ölçek uyarlama çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın örneklemini, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenen ve 4-6 yaş aralığında çocuğu bulunan ebeveynler oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde; araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, 7 maddelik MADDÖ ve ölçüt geçerliği için Problemli Medya Kullanım Ölçeği (PMKÖ) kullanılması planlanmaktadır. Araştırma için gerekli etik izinler alınmıştır. Ölçeğin dil eşdeğerliği (çeviri-geri çeviri) çalışmaları tamamlanmış, Türkçe maddeler için uzman görüşleri alınarak ölçeğe son şekli verilmiş ve pilot uygulama aşamasına geçilmiştir. Araştırmanın veri toplama süreci devam etmektedir. Yapı geçerliğini test etmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanması; güvenirlik için ise Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması planlanmaktadır. Elde edilecek bulgular doğrultusunda, ölçeğin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olup olmadığı değerlendirilecektir. Bu çalışmanın, erken çocukluk döneminde medya kullanımı ve duygu düzenleme alanlarında yapılacak araştırmalara katkı sağlaması ve alan yazına geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı kazandırması hedeflenmektedir.

Keywords: Medya, Duygu Düzenleme, Erken Çocukluk, Ölçek Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik.

Corresponding Author: SEDA BİRŞAN ŞENGÜN

Abstract Id: 20261214

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ TEMEL EĞİTİM İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN SOLO TAKSONOMİSİNE GÖRE ANALİZİ

¹ EMRE MUSA TURHAN - Niğde Üniversitesi

Bu araştırma; 2024-2025 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya giren Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Temel Eğitim İngilizce Öğretim Programı'nda yer kazanımlardaki süreç bileşenlerinin SOLO taksonomisine göre bilişsel düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma deseniyle gerçekleştirilen çalışmada doküman analizi yöntemi benimsenmiştir. Veriler; MEB tarafından yayımlanan TYMM İngilizce Öğretim Programı'nın 2. sınıftan 8. sınıfa kadar "School Life" temasındaki tüm süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Analizde literatürden derlenen göstergelere dayanan bir kodlama çerçevesi kullanılmış; bu fiillerle örtüşmeyen süreç bileşenleri kapsam dışında tutulmuş; toplam 381 bileşen analize dahil edilmiştir. Araştırma bulguları; analiz edilen 381 süreç bileşeninin 249'unun (%65,4) Tek Yönlü Yapı, 16'sının (%4,2) Çok Yönlü Yapı, 80'inin (%21,0) İlişkisel Yapı ve 36'sının (%9,5) Soyutlanmış Yapı düzeyinde yer aldığını ortaya koymaktadır. İlkokul kademesinde (2-4. sınıflar) Tek Yönlü Yapı bileşen oranı %74,5-%75,0 arasında sabit seyretmekte; ortaokul kademesine (5-8. sınıflar) geçişle birlikte İlişkisel Yapı ve Soyutlanmış Yapı bileşenlerinde kademeli bir artış gözlemlenmektedir. Soyutlanmış Yapı bileşen sayısı 2. sınıftaki 1 değerinden 8. sınıfta 13'e yükselmiş; bu artış programın bilişsel sarmal tasarımını sayısal olarak doğrulamaktadır. Öte yandan Çok Yönlü Yapı bileşenlerinin tüm kademelerde 2-3 adet ile sınırlı kalması, programın gelişmeye açık yapısal bir zayıflığı olarak değerlendirilmektedir. Sonuç olarak TYMM İngilizce Öğretim Programı'nın yüzeysel öğrenmeden derin öğrenmeye doğru giden sarmal ve gelişmeci yapısını başarıyla kurguladığı görülmektedir. Bununla birlikte Çok Yönlü Yapı evresinin sistematik biçimde zayıf temsili ve ölçülebilirliği belirsiz fiillerin (comprehend, internalise, grasp vb.) sıklıkla kullanılması, programın sahada uygulanabilirliğini ve değerlendirme standartlarını olumsuz etkileyebilecek unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bu bulguların program geliştirme süreçlerine ve İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişim çalışmalarına katkı sunması beklenmektedir.

Keywords: SOLO taksonomisi, İngilizce öğretim programı, Türkiye yüzyılı maarif modeli, temel eğitim

Corresponding Author: EMRE MUSA TURHAN

Abstract Id: 20261216

GELECEĞİN ÖĞRETMENLERİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL YETERLİK ALGILARI

¹ EMRE MUSA TURHAN - Niğde Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının dijital yeterlik algılarını belirlemek ve bu algıların çeşitli bağımsız değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama (survey) modeli benimsenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2025-2026 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, öğretmen adaylarının dijital becerilerini ve teknoloji entegrasyonu kapasitelerini ölçmek amacıyla literatürde geçerliği ve güvenilirliği kanıtlanmış olan "Öğretmen Adayı Dijital Yeterlik Algısı Ölçeği" (Karakuş, Sünbül ve Kılıç, 2022) kullanılmıştır. Toplanan veriler analiz edilmeye başlanmış olup, elde edilen bulgular raporlanma aşamasındadır. Araştırmanın sonuçları, tartışma ve öneriler bölümü ile birlikte tam metin içerisinde sunulacaktır. Bu çalışmanın, öğretmen adaylarının dijital çağa uyum süreçlerini anlamlandırmaya, eğitim fakültelerindeki teknoloji odaklı ders içeriklerinin güncellenmesine ve öğretmen yetiştirme politikalarında dijital yetkinlik stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Keywords: Dijital yeterlik, öğretmen adayları, teknoloji entegrasyonu

Corresponding Author: EMRE MUSA TURHAN

Abstract Id: 20261218

YARATICI DRAMA YOLUYLA İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN ZORBALIĞINA YÖNELİK FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ

¹ BÜŞRA FAYETÖRBAY - Atatürk Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, ilkökul 1. sınıf öğrencilerinin akran zorbalığına yönelik farkındalıklarını yaratıcı drama temelli bir atölye süreci üzerinden derinlemesine incelemektir. Akran zorbalığı, erken çocukluk döneminde bireylerin sosyal ve duygusal gelişimlerini olumsuz yönde etkileyen önemli bir problem alanıdır. Bu tür olumsuz deneyimler, çocukların empati kurma, sosyal ilişkiler geliştirme ve duygularını ifade etme becerilerini zayıflatabilmektedir. Bu nedenle, zorbalığa yönelik farkındalığın erken yaşlarda kazandırılması ve çocukların olumlu sosyal davranışlar geliştirmelerinin desteklenmesi kritik öneme sahiptir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Bu kapsamda belirli bir sınıf ortamında gerçekleştirilen yaratıcı drama temelli atölye süreci bir durum olarak ele alınmış ve öğrencilerin bu süreçteki deneyimleri bütüncül bir bakış açısıyla incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, bir ilkökulda öğrenim gören 1. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme ile belirlenmiştir. Veri toplama sürecinde, öğrencilerin aktif katılımını esas alan yaratıcı drama temelli bir akran zorbalığı farkındalık atölyesi uygulanmıştır. Atölye süreci; duygu heykelleri ile duygusal farkındalık geliştirme, hikaye canlandırma ile zorbalık durumlarını deneyimleme, dondurma tekniği ile duygu ve davranışları analiz etme ve “alkış-sus-değiştir” etkinliği ile olumlu davranış alternatifleri üretme aşamalarından oluşmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin hem bilişsel hem de duygusal katılımları desteklenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış gözlem formu, görsel temelli değerlendirme aracı ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiş ve öğrencilerin ifadeleri tematik olarak sınıflandırılmıştır. Araştırma bulguları, öğrencilerin akran zorbalığını fark etme, empati kurma ve olumlu sosyal davranış geliştirme süreçlerinde anlamlı bir gelişim gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin zorbalık davranışlarını tanıma ve bu durumlara yönelik çözüm sunmaları gözlemlenmiştir.

Keywords: Yaratıcı drama, Akran zorbalığı, ilkökul öğrencileri, empati, saygı

Corresponding Author: BÜŞRA FAYETÖRBAY

Abstract Id: 20261224

ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNDE MESLEKİ ÖZ-YETERLİK, ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARLA ÇALIŞMA KAYGISI VE SINIF İÇİ UYGULAMA BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

¹ ESRA ÖNSOY - Selçuk Üniversitesi

Bu araştırmanın temel amacı, çocuk gelişimi programında öğrenim gören lisans öğrencilerinin mesleki öz-yeterlik düzeyleri, özel gereksinimli bireylerle çalışma kaygıları ve sınıf içi uygulama becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Çalışma grubunu, çocuk gelişimi lisans programında öğrenim gören toplam 202 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Mesleki Öz-Yeterlik Ölçeği, Özel Gereksinimli Bireylerle Çalışma Kaygısı Ölçeği ve Sınıf İçi Etkili İletişim Becerileri Algı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde, katılımcıların demografik özelliklerini ve ölçek puanlarını betimlemek amacıyla betimsel istatistiklerden yararlanılacaktır. Araştırmanın temel değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek için Pearson korelasyon analizi yapılması planlanmaktadır. Ayrıca, mesleki öz-yeterlik ve özel gereksinimli bireylerle çalışma kaygısının sınıf içi uygulama becerilerini yordayıcı rolünü belirlemek amacıyla çoklu regresyon analizi gerçekleştirilecektir. Demografik değişkenlere göre farklılıkların incelenmesinde ise bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılabilecektir. Araştırmanın veri analizi işlemleri devam ettiğinden dolayı özetle araştırma sonucuna yer verilmemiştir. Elde edilecek bulguların, çocuk gelişimi öğrencilerinin mesleki öz-yeterliklerinin güçlendirilmesi ve mesleki kaygılarının azaltılmasına yönelik eğitim içeriklerinin ve uygulama süreçlerinin geliştirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Keywords: öz-yeterlik, özel gereksinimli bireylerle çalışma kaygısı, sınıf içi uygulama becerileri, çocuk gelişimi öğrencileri.

Corresponding Author: ESRA ÖNSOY

Abstract Id: 20261230

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE SU TASARRUFU BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ: DÜNYA SU GÜNÜ TEMELLİ BİR EĞİTİM UYGULAMASI VE YEREL YÖNETİM ÖRNEKLERİ (ALANYA BELEDİYESİ ÖRNEĞİ)

¹ FATMA HÜDA TAN - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

² YAĞMUR KAYACI - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Erken çocukluk dönemi, bireyin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişim alanlarında hızlı ve belirleyici değişimlerin yaşandığı kritik bir evredir. Bu dönemde kazanılan tutum ve davranış örüntülerinin bireyin yaşam boyu sürdüreceği alışkanlıkları şekillendirdiği bilinmektedir. Bu bağlamda, erken yaşlarda yapılandırılan çevre ve sürdürülebilirlik temelli öğrenme yaşantıları, çevreye duyarlı bireylerin yetişmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Su, tüm canlılar için yaşamsal öneme sahip, sınırlı ve korunması gereken temel bir doğal kaynaktır. İklim değişikliği, nüfus artışı ve artan tüketim alışkanlıkları su kaynakları üzerindeki baskıyı artırmakta; bu durum su tasarrufu bilincinin erken yaşlarda kazandırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, erken çocukluk döneminde su tasarrufu bilincinin geliştirilmesine yönelik Dünya Su Günü temelli eğitim uygulamalarını, sınıf içi etkinlik örnekleri, öğretmen görüşleri ve yerel yönetim uygulamaları çerçevesinde incelemektir. Araştırma, 180 öğrenci kapasiteli bir erken çocukluk eğitim kurumunda, 3-4-5 yaş grubu çocuklarla çalışan öğretmenlerin katılımıyla yürütülmüş; 2026 yılının ilk çeyreğinde gerçekleştirilen uygulamalara ilişkin öğretmen görüşleri ve etkinlik örnekleri veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Uygulama sürecinde, deney, oyun, drama ve günlük yaşam temelli etkinlikler aracılığıyla çocukların aktif katılımı sağlanmış; su tasarrufu davranışlarının somut yaşantılar yoluyla kazandırılması hedeflenmiştir. Ayrıca Alanya Belediyesi tarafından yürütülen su yönetimi ve çevreye yönelik uygulamalar incelenerek eğitim süreciyle ilişkilendirilmiştir. Elde edilen bulgular, erken çocukluk döneminde gerçekleştirilen etkinlik temelli çevre eğitimi uygulamalarının çocuklarda su tasarrufu bilinci geliştirmede etkili olduğunu göstermektedir. Öğretmen görüşleri, bu farkındalığın çocukların günlük yaşam davranışlarına yansıdığını desteklemektedir. Ayrıca sosyal belediyecilik anlayışı kapsamında yürütülen yerel uygulamaların, erken çocukluk döneminde istenik davranış değişikliklerinin oluşmasına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: erken çocukluk, su, su tasarrufu, sürdürülebilir çevre

Corresponding Author: FATMA HÜDA TAN

Abstract Id: 20261236

2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ DEMİREL'İN ANALİTİK PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRMESİ

¹ YAĞMUR KAYACI - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

² Prof. Dr. NEŞE ÖZKAL - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Okul öncesi dönem, bireyin bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişiminin temellerinin atıldığı kritik bir süreç olup bu dönemde uygulanan eğitim programlarının niteliği büyük önem taşımaktadır. Günümüzde erken çocukluk eğitiminin önemi giderek artmakta; bu doğrultuda eğitim programlarının çocukların gelişimsel gereksinimlerine, toplumsal değişimlere ve çağın eğitim anlayışlarına uygunluğu ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle okul öncesi eğitim programlarının yalnızca hazırlanması değil, uygulama sürecinde etkililiğinin sistematik biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir. Eğitim programlarının etkililiğini ortaya koymak amacıyla kullanılan program değerlendirme modelleri, programın hedefler, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarını bütüncül bir şekilde ele almayı mümkün kılmaktadır. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2024 yılında güncellenen Okul Öncesi Eğitim Programı, çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak geliştirilmiş olup uygulamadaki etkililiğinin belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, 2024 Okul Öncesi Eğitim Programını Demirel'in Analitik Program Değerlendirme Modeli çerçevesinde öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiş olup çalışma betimsel tarama modeli kapsamında yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, Antalya ili Alanya ilçesinde anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında 136 öğretmene "Okul Öncesi Eğitim Programı Öğretmen Memnuniyet Anketi" uygulanmış ve elde edilen veriler istatistiksel analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda frekans, yüzde ve ortalama gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda programın bazı boyutlarının yeterli bulunduğu, bazı alanlarda ise uygulama sürecine yönelik geliştirme ve destek ihtiyacının bulunduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, programın güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulmuş ve programın geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur. Programın esnek biçimde uygulanmasının ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle desteklenmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Program Değerlendirme, Demirel'in Analitik Program Değerlendirme Modeli, Okul Öncesi Eğitim Programları

Corresponding Author: YAĞMUR KAYACI

Abstract Id: 20261250

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ: 2013, 2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI VE 2024 TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI

¹ BAHİRİ CAN KUŞAKSIZ - Bartın Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi ÜMMÜHAN AKPINAR AFŞİN - Bartın Üniversitesi

Araştırmanın amacı, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Eğitim Programları olan 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı (OÖEP), 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı (OÖEP) ve 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Okul Öncesi Eğitim Programının karşılaştırılmasıdır. Bu çalışma ile programda yapılan değişiklikler, yenilikler, önceki programdan çıkarılan noktaları ortaya koymak ve okul öncesi öğretmenlerine rehber olmak hedeflenmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüşüne sunulurken son hali verilen “Program Karşılaştırma Formu” kullanılmıştır. Form, programın yapısı, eğitim süreci, içerik ve değerlendirme olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. Veri toplama süreci, betimsel tarama, kavramsal haritalama, sayısal verilerin çıkarılması, içerik analizi olmak üzere dört aşamadan oluşmuştur. Güvenilirliğin artırılması amacıyla, araştırma kapsamında ele alınan üç Okul Öncesi Eğitim Programı incelenerek “Program Karşılaştırma Formu” araştırmacılar tarafından ayrı ayrı doldurulmuştur. Bunun yanı sıra veri teyidi, ayrıntılı betimleme, veri çeşitlemesi, maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemleri de kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak MAXQDA programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçları, programlar arasındaki genel farklılıklar, programlar arasındaki yapısal farklılıklar, programların eğitim süreci arasındaki farklılıklar, programların içerikleri arasındaki farklılıklar ve programların değerlendirme kısımları arasındaki farklılıklara göre yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre 2013 OÖEP’ye göre 2024 OÖEP (EÇE)’nin daha detaylandırıldığı ve benzer noktaların çok olduğu görülmektedir. Fakat 2024 TYMM OÖEP incelendiğinde diğer programlara göre daha köklü değişikliklerin yapıldığı görülmektedir. Buna göre 2024 TYMM OÖEP hem yapısal olarak hem de içerik olarak yapılan eklemelerle diğer programlardan ayrılmaktadır. Programların öğrenme birimi, temel felsefesi, değerler eğitimi ve beceri yaklaşımı kriterlerinde farklılıklar görülmüştür.

Keywords: Okul Öncesi Eğitim Programı, Okul Öncesi Eğitim Programı Karşılaştırması, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı
Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ÜMMÜHAN AKPINAR AFŞİN
Abstract Id: 20261249

EXAMINING PRESERVICE TEACHERS' CHATGPT LITERACY: SCALE ADAPTATION AND THE PREDICTIVE ROLES OF COGNITIVE FLEXIBILITY AND TIME POVERTY

¹ MUSA ÇALIŞIR - Sakarya Üniversitesi
² Doç. Dr. GÜLDEN KAYA UYANIK - Sakarya Üniversitesi

This study aims to adapt the ChatGPT Literacy Scale (GPTLS), which assesses preservice teachers' competencies in using ChatGPT, into Turkish and to examine how these competencies differ with respect to levels of time poverty and cognitive flexibility. The study consists of two sub-studies. In the first study, the scale was adapted into Turkish, and validity and reliability analyses were conducted. Confirmatory factor analyses indicated that the five-factor structure of the scale was retained in the Turkish sample. In the second study, regression analyses based on a correlational survey design conducted with 326 preservice teachers showed that the alternatives subscale of cognitive flexibility was the strongest predictor of ChatGPT literacy, followed by time poverty in a negative direction and the cognitive control subscale of cognitive flexibility in a positive direction. Together, these variables explain 60% of the total variance in ChatGPT literacy. The findings indicate that preservice teachers' ability to use generative artificial intelligence tools in a deep and meaningful manner depends not only on technical knowledge but also on time management skills and flexible cognitive strategies. The study suggests that teacher training programs should develop holistic approaches to support artificial intelligence literacy.

Keywords: chatgpt literacy, time poverty, cognitive flexibility, teacher education, artificial intelligence

Corresponding Author: MUSA ÇALIŞIR

Abstract Id: 20261251

DİJİTALLEŞEN EĞİTİM PRATİKLERİ BAĞLAMINDA OKUL ÖNCESİ FENOMEN ÖĞRETMEN PAYLAŞIMLARININ ANALİZİ: PEDAGOJİK İÇERİK ÜZERİNE BİR İNCELEME

¹ Doç. Dr. DİDEM TÜRKOĞLU - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
² ALEYNA TARTAR - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Gelişen dijital teknoloji ile kullanımı giderek artan sosyal medya, okul öncesi profesyonelleri için de yalnızca bir paylaşım alanı değil; bilgi üretimi, mesleki görünürlük, etkileşim ve pedagojik içerik yayılımı sağlayan önemli bir platform haline gelmiştir. Bu araştırma, okul öncesi alanında içerik üreten sosyal medya hesaplarını çok boyutlu olarak inceleyerek; içerik türleri, etkileşim biçimleri, kullanılan materyaller, hedeflenen gelişim alanları ve görsel sunum özellikleri gibi unsurları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel durum çalışması desenine dayanmaktadır. Çalışma grubunu, Instagramda çocuklara yönelik içerik paylaşan, 10 fenomen öğretmen oluşturmaktadır. Veriler, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile seçilen hesaplardan 30 gönderinin analiz edilmesiyle oluşturulmuştur. Veri toplama sürecinde araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmış içerik analiz formu kullanılmıştır. Veri analizinde; MaxQDA Pro Analytics yazılımı kullanılarak; kodlama, kategorilendirme ve görselleştirme işlemleri sistematik biçimde gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, incelenen gönderilerin tamamının video formatında olduğu; gönderilerin çoğunluğunda çocuk görsellerinin açık şekilde yer aldığı tespit edilmiştir. İçeriklerin sunumunda en sık tercih edilen anlatı biçiminin video uygulama olduğu saptanmıştır. Etkinlik türleri açısından, en sık paylaşılan etkinliğin oyun ve hareket etkinliği olduğu; daha az sıklıkta drama, dil, fen ve matematik etkinliklerine yer verildiği tespit edilmiştir. Öğrenme alanları bağlamında; en fazla ince motor ve bilişsel becerilerin bir arada hedeflendiği; kullanılan malzeme türleri incelendiğinde ise hazır kırtasiye malzemelerinin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmüştür. Araştırma sonucunda, dijitalleşen eğitim pratikleri bağlamında fenomen öğretmenlerin içerik üretimlerinin büyük ölçüde görsel çekicilik ve uygulamaya dayalı sunum stratejileri etrafında şekillendiği; buna karşın içeriklerin pedagojik çeşitlilik, gelişim alanlarının dengeli temsili ve etik hassasiyetler açısından sınırlılıklar barındırdığı saptanmıştır.

Keywords: Okul öncesi, instagram, fenomen öğretmen, pedagojik içerik.

Corresponding Author: ALEYNA TARTAR

Abstract Id: 20261254

ÇOCUK DOSTU TURİZM HİZMETLERİNİN KONAKLAMA İŞLETMELERİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ ; ALANYA ÖRNEĞİ

¹ Doç. Dr. DİDEM TÜRKOĞLU - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

² HİLAL ŞİMŞEK - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Turizm sektöründe çocuk odaklı hizmet anlayışının giderek önem kazanmasıyla birlikte çocuk dostu turizm kavramı ön plana çıkmaktadır. Çocuklu ailelerin konaklama tercihlerini doğrudan etkileyen bu hizmetler, çocukların güvenliği, sağlığı ve gelişimini destekleyen bütüncül uygulamaları da kapsamaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Antalya'nın Alanya ilçesinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinde sunulan çocuk dostu hizmetlerin mevcut durumunu, uygulama süreçlerini ve hizmetlere ilişkin yönetici görüşlerini incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak durum çalışması deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubunu, Alanya'da faaliyet gösteren, 20 farklı konaklama işletmesinde görev yapan yöneticiler oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler tematik analiz yöntemi ile çözümlenmiş MAXQDA yazılımı kullanılarak kodlama, tema oluşturma ve veri düzenleme işlemleri sistematik biçimde gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulguları, otellerde en yaygın çocuk dostu uygulamaların çocuk havuzları, mini kulüpler, oyun alanları ve çocuklara özel yeme-içme hizmetleri olduğunu göstermektedir. Güvenlik önlemleri kapsamında fiziksel düzenlemeler, priz koruma sistemleri, kayıt uygulamaları gibi önlemlerin yaygın olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte hizmetlerin tüm otellerde standart bir yapıya sahip olmadığı, bazı işletmelerde çocuklara yönelik hizmetlerin sınırlı olduğu ya da hiç sunulmadığı görülmüştür. Ayrıca çocuklara yönelik hizmetlerde, çocuk gelişimi uzmanlarının sürece katılımının oldukça sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, çocuk dostu turizmin daha sistemli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşabilmesi için sektörel standartların oluşturulması, uzman personel istihdamının artırılması ve çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını merkeze alan hizmet modellerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Keywords: çocuk dostu turizm, konaklama işletmeleri, turizm

Corresponding Author: HİLAL ŞİMŞEK

Abstract Id: 20261253

TÜRKİYE’DE OKUMA GÜÇLÜĞÜ ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

¹ KÜBRA AĞAR - Kastamonu Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi ŞAFAK KAMAN - Kastamonu Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 2002–2024 yılları arasında okuma güçlüğü alanında hazırlanmış lisansüstü tezleri çeşitli boyutlarıyla incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu kapsamda veri kaynağı olarak Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanı esas alınmış ve belirlenen ölçütler doğrultusunda toplam 55 lisansüstü tez (16 doktora, 39 yüksek lisans) araştırmaya dâhil edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmış, tezler yıl, üniversite, araştırma yöntemi, örneklem özellikleri, veri toplama araçları ve ele alınan temalar açısından ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Araştırma bulguları, okuma güçlüğü alanındaki tez çalışmalarının özellikle 2011 yılından sonra belirgin bir artış gösterdiğini ve en yoğun üretimin son yıllarda gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Tezlerin ağırlıklı olarak belirli üniversitelerde yoğunlaştığı, özellikle eğitim bilimleri alanında köklü kurumların öne çıktığı görülmüştür. Araştırma yöntemleri açısından hem nicel hem de nitel desenlerin tercih edildiği, ancak örneklem gruplarının çoğunlukla sınırlı sayıda katılımcıdan oluştuğu dikkat çekmektedir. Çalışmaların büyük bir kısmının ilkökul düzeyindeki öğrenciler üzerinde yürütüldüğü belirlenmiştir. Veri toplama araçları incelendiğinde, en yaygın kullanılan aracın okuduğunu anlama envanteri olduğu saptanmıştır. Tematik açıdan değerlendirildiğinde ise tezlerin önemli ölçüde okuma akıcılığı ve okuduğunu anlama becerileri üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışmaların genelinde, okuma güçlüğü yaşayan öğrencilerin akademik başarılarının akranlarına kıyasla daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmalarda, özellikle strateji temelli öğretim uygulamalarının yaygınlaştırılması gerektiği yönünde önerilerin öne çıktığı belirlenmiştir. Anahtar kelime analizleri de “akıcı okuma” ve “okuma güçlüğü” kavramlarının alanda en sık kullanılan ifadeler olduğunu göstermektedir.

Keywords: Okuma güçlüğü, disleksi, özel öğrenme güçlüğü

Corresponding Author: KÜBRA AĞAR

Abstract Id: 20261258

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGILARININ İNCELENMESİ: ANTALYA İLİ AKSU İLÇESİ ÖRNEĞİ

¹ CANSU ŞAHAN– Erüenal Sosyal Bilimler Lisesi

² Doç. Dr. İLKAY KUTLAR - Akdeniz Üniversitesi

Bireyin toplumsal cinsiyet kalıplarını fark etme ve içselleştirme süreci okul öncesi dönemde aile içerisinde başlamaktadır. Daha sonra okul ve eğitim ortamlarında bu süreç devam etmektedir. Eğitim ortamlarının, ayrıştırıcı toplumsal cinsiyet pratiklerini içermemesi bireylerin kendilerini gerçekleştirme hedeflerine ulaşmaları boyutunda önemli bir role sahiptir. Ancak mesleki eğitimde toplumda var olan toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının devam ettirilmesi, ayrıştırıcı tutumların öğrencilere aktarılması ve ders uygulamalarında kız ve erkek öğrencilere toplumsal cinsiyet kalıplarına göre görevler verilmesi toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin devam etmesine neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, farklı meslek alanlarında eğitim veren iki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet kalıpları hakkında bilgi ve farkındalık düzeylerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenolojik görüşme yöntemi kullanılarak Antalya ili Aksu ilçesinde tarım alanında eğitim veren “Aysel Akın - Klaus Wagner Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi” ve uçak bakım alanında eğitim veren “Aksu Uçak Bakım Teknolojisi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi”nde rastgele belirlenen 10 kız ve 10 erkek öğrenci olmak üzere toplam 20 öğrenci ile görüşmeler derinlemesine görüşme formu aracılığıyla yapılmış ve gözlem notları kullanılmıştır. Demografik özelliklerle ilgili sorular yapılandırılmış, diğer sorular ise yarı yapılandırılmış şekilde kurgulanmıştır. Verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Doğrudan alıntılama yoluyla öğrencilerin ifadelerine yer verilerek içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen verilere göre öğrencilerin toplumsal cinsiyet kalıpları hakkında bilgi ve farkındalık düzeyinin yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Ancak bu durumu hali hazırda var olan ataerkil toplum pratiklerine dayandırmaktadırlar.

Keywords: Cinsiyet, toplumsal cinsiyet, Toplumsal cinsiyet eşitliği, mesleki eğitim, Antalya

Corresponding Author: Doç. Dr. İLKAY KUTLAR

Abstract Id: 20261263

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÇEVİRİM İÇİ AKRAN GERİBİLDİRİMİNİN AKADEMİK PERFORMANS VE ÖZ-DÜZENLEMELİ ÖĞRENME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: BİR META-ANALİZ

¹ Doç. Dr. HAKAN ULUM- Necmettin Erbakan Üniversitesi

Çevrim içi akran geri bildirimi, yükseköğretimde önemli bir öğrenme stratejisi olsa da yöntemsel sınırlılıklar nedeniyle etkileri tam netleşmemiştir. Bu meta-analizde, Asya ve Avrupa bağlamı 4 çalışma ve 8 etki büyüklüğü sentezlenmiştir. Comprehensive Meta-Analysis programında gerçekleştirilen ve rastgele etkiler modeline dayandırılan analizlere göre, genel etki büyüklüğü istatistiksel olarak anlamlı ve orta düzeydedir ($g = 0,517$, %95 GA [0,207, 0,828], $z = 3,272$, $p = ,001$). Çalışmalar arasında yüksek heterojenlik ($Q(7) = 52,515$, $p < ,001$, $I^2 = 86,67\%$, $\tau^2 = 0,158$) tespit edilmiştir. Çıktı bazındaki analizler, akademik performans için anlamlı pozitif bir etki ($g = 0,449$, %95 GA [0,124, 0,774], $p = ,007$) ve öz-düzenlemeli öğrenme için büyük bir etki ($g = 1,149$, %95 GA [0,528, 1,771], $p < ,001$) göstermiştir. Keşifsel moderatör analizleri, çevrim içi akran geri bildiriminin öğretmen dönütünden daha sınırlı; öz-geribildirimden veya aynı koşul içindeki değişimden ise daha güçlü etkiler ürettiğine işaret etmektedir. Trim-and-fill yöntemi, Begg ve Egger testleri ile hesaplanan fail-safe $N = 14$ değeri, yayın yanlılığı açısından ciddi bir sorun olmadığını ortaya koymuştur. Sonuç olarak bulgular, bu uygulamanın öğretimsel açıdan değerli bir araç olabileceğini; ancak daha güçlü deneysel tasarımlara, ayrıntılı raporlamaya ve çoklu etki büyüklükleri arasındaki bağımlılığı hesaba katan ileri meta-analitik modellere ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Keywords: çevrim içi akran geribildirimi, yükseköğretim, akademik performans, öz-düzenlemeli öğrenme, meta-analiz

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi HAKAN ULUM

Abstract Id: 20261268

TEKNOLOJİ DESTEKLİ ANALİTİK GEOMETRİ ÖĞRETİMİNİN BAŞARI PUANLARI ÜZERİNE ETKİSİ: CİNSİYETE GÖRE İNCELENMESİ

¹ DEVRİŞE NUR ADANALI - Selçuk Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi YUNUS YUMAK - Selçuk Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı teknoloji destekli analitik geometri öğretiminin ilköğretim matematik öğretmen adaylarının deney - kontrol grubuna ve cinsiyete göre akademik başarısına etkisinin incelenmesidir. Araştırma deneysel desen çerçevesinde yürütülmüştür. Çalışma grubunu üniversitede ilköğretim programında öğrenim gören 41 kadın (%78,8) ve 11 erkek (%21,1) olmak üzere toplamda 52 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak analitik geometri başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizinde leven's testi, bağımsız örneklem t-testi, shapiro wilk, Mann-whitney U testleri uygulanmıştır. Bulgular ilköğretim matematik öğretmen adaylarının deney ve kontrol grubuna göre anlamlı bir fark görülmediği, deney grubundaki öğrencilerin puan ortalamasının ($\bar{x}=56,5$) kontrol grubunun puan ortalamasından ($\bar{x}=52,3$) yüksek olduğu ancak bunun anlamlı düzeyde olmadığı görülmektedir ($t=0,59$, $p=0,55$). Analitik geometri başarı puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı kadın öğrencilerin analitik geometri başarı puanları ($\bar{x} = 57,0$) ile erkek öğrencilerinin analitik geometri başarı puanları ($\bar{x} = 45,6$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır ($u=159$; $p>0,05$).

Keywords: analitik geometri, teknoloji destekli, akademik başarı, üniversite öğrencileri

Corresponding Author: DEVRİŞE NUR ADANALI

Abstract Id: 20261282

ORTAOKUL GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİM PROGRAMINDA SANAT OKURYAZARLIĞININ SİSTEM DÜŞÜNCESİ SÜREÇ BİLEŞENLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ YAŞAR AYYILDIZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Doç. Dr. HATİCE KÜBRA ÖZALP HAMARTA - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Ortaokul Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nda sanat okuryazarlığının Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) kapsamında tanımlanan sistem düşüncesi süreç bileşenleri açısından nasıl yapılandırıldığını incelemektir. TYMM'de sanat okuryazarlığı farkındalık, işlevsellik ve eylemsellik olmak üzere üç gelişimsel düzey üzerinden tanımlanmaktadır. Farkındalık düzeyi sanat türlerini ve tekniklerini tanımayı, işlevsellik düzeyi sanat eserlerini inceleme ve kültürel bağlam içinde anlamlandırmayı, eylemsellik düzeyi ise sanatsal üretim ve yaratıcı uygulama süreçlerini kapsamaktadır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde doküman incelemesi deseniyle yürütülmüştür. Veri kaynağını Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1–8. sınıflar) oluşturmuştur. Analiz birimi olarak ortaokul düzeyindeki 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri ele alınmış, veriler betimsel analiz tekniği ile değerlendirilmiştir. Kodlama sürecinde her öğrenme çıktısı ve süreç bileşeni baskın öğrenme amacı dikkate alınarak farkındalık, işlevsellik veya eylemsellik düzeylerinden birine atanmıştır. Bulgular, program genelinde sanat okuryazarlığının ağırlıklı olarak eylemsellik boyutunda yapılandırıldığını göstermektedir. Toplam 139 analiz biriminin %60,4'ü eylemsellik, %31,7'si işlevsellik ve %7,9'u farkındalık düzeyinde kodlanmıştır. Tüm sınıf düzeylerinde üretim ve uygulama temelli öğrenme çıktılarının baskın olduğu görülürken, işlevsellik boyutunun özellikle 8. sınıfta güçlendiği belirlenmiştir. Buna karşılık farkındalık boyutunun tüm sınıf düzeylerinde sınırlı kaldığı ve 5. ile 8. sınıflarda öğrenme çıktıları düzeyinde temsil edilmediği dikkat çekmektedir. Sonuç olarak programın sanat okuryazarlığını büyük ölçüde üretim merkezli bir yaklaşımla yapılandığı ve sistem düşüncesi boyutları arasında daha dengeli bir dağılıma ihtiyaç duyulabileceği anlaşılmaktadır.

Keywords: görsel sanatlar eğitimi, sanat okuryazarlığı, sistem düşüncesi, öğretim programı analizi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

Corresponding Author: YAŞAR AYYILDIZ

Abstract Id: 20261093

ORTAOKUL GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE TANIMLANAN ÖĞRENCİ PROFİLİNİN ESTETİK BİLEŞENİ AÇISINDAN ANALİZİ

¹ YAŞAR AYYILDIZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1–8. sınıflar) kapsamında ortaokul (5–8. sınıf) düzeyine ait öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerini, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde tanımlanan öğrenci profilinin estetik bileşeni doğrultusunda incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde doküman analizi desenine dayanmaktadır. Veri seti, 5–8. sınıf düzeylerine ait öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Veriler, estetik bileşenin alt boyutları olan güzelliğe duyarlılık, seçicilik, sanatsal yeteneklerini kullanma, olgunluk, zarafet ve ölçülülük kategorileri temelinde betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Bulgular, estetik bileşenin tüm sınıf düzeylerinde ağırlıklı olarak sanatsal üretim ve uygulama süreçleri üzerinden yapılandırıldığını; bu boyutun 5. sınıfta %35,3, 6. ve 7. sınıflarda %61,7 ve 8. sınıfta %59,5 oranında temsil edildiğini göstermektedir. Seçicilik boyutunun ise tüm sınıf düzeylerinde %17 ile %21 arasında değişen sınırlı fakat süreklilik gösteren bir dağılıma sahip olduğu belirlenmiştir. Buna karşılık güzelliğe duyarlılık boyutu oldukça düşük düzeyde kalmakta ve estetik bileşenin olgunluk, zarafet ve ölçülülük boyutlarına ilişkin herhangi bir öğrenme çıktısı ya da süreç bileşenine rastlanmamaktadır. Ayrıca estetik bileşenle ilişkilendirilemeyen analiz birimlerinin varlığı (5. sınıfta %44,2; 6. ve 7. sınıflarda %17,6; 8. sınıfta %16,2), estetik bileşenin programda bütüncül bir yapı içinde ele alınmadığını göstermektedir. Sonuç olarak, görsel sanatlar öğretim programının estetik bileşeni büyük ölçüde sanatsal üretim ve sınırlı düzeyde estetik değerlendirme süreçleri ekseninde yapılandırıldığı; estetik bileşenin duyuşsal ve davranışsal boyutlarını sistematik biçimde içermediği belirlenmiştir.

Keywords: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, görsel sanatlar öğretim programı, estetik bileşen, program analizi, öğrenci profili

Corresponding Author: YAŞAR AYYILDIZ

Abstract Id: 20261178

FEN BİLİMLERİ DERSİ SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM VE GERİ DÖNÜŞÜM ÜNİTESİ KAPSAMINDA ÖĞRENCİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIK BECERİLERİNİN BELİRLENMESİ

¹ GÜLŞAH ÇİÇEK - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² Prof. Dr. BURCU ANILAN - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Bu araştırma, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında fen öğretiminde giderek daha fazla önem kazanan sürdürülebilirlik okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasına yönelik mevcut durumu ve öğrenme deneyimleri üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmanın yürütülme sürecinde bilimsel yöntemlerden biri olan nitel araştırma yöntemi, durum çalışması yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışma grubunu 6.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Günümüzde sürdürülebilirlik eğitimi, toplumun ihtiyaç duyduğu temel bir gereklilik halini almıştır. Fen bilimleri dersinin çevre ünitesinde bu konu, öğrencilerin ekolojik dengeyi anlamaları, doğal kaynakların bilinçli kullanımını fark etmeleri ve geri dönüşümün önemini kavramaları açısından kritik bir rol oynamaktadır. Bu önem doğrultusunda araştırma da veri toplamak için 5. Sınıf fen bilimleri dersi “Sürdürülebilir Yaşam ve Geri Dönüşüm” ünitesi kapsamında Sürdürülebilirlik Okuryazarlık Becerilerini belirlemeye yönelik iki farklı etkinlik tasarlanmıştır. Bu bağlamda ünite içerisinde yer alan sürdürülebilirlik okuryazarlık becerileri, farkındalık düzeyi, sürdürülebilirliği ve sürdürülebilir kalkınmayı anlama bütünleşik becerileri ve sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçlerin farkında olmak süreç bileşeni ele alınarak etkinlikler hazırlanmış, uzman görüşleri ve öğrenci ön uygulamaları doğrultusunda etkinliklerin son hali belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan etkinlikler aracılığıyla öğrencilerin sürdürülebilirlik okuryazarlık becerilerine yönelik mevcut durum incelemesi hazırlanan etkinlik formlarının öğrencilere uygulanması ile elde edilmiştir. Sürdürülebilirlik okuryazarlık becerilerinin öğrencilere nasıl yansıdığını belirleyebilmek için etkinlik kağıtları ve görüşlerinden direkt alıntılar yapılmıştır. Öğrenciler sürdürülebilir süreçleri çoğunlukla geri dönüşüm uygulamalarıyla, sürdürülebilir olmayan süreçleri ise çevresel kirlilik ve hava kirliliği ile ilişkilendirmiştir. Araştırmada, öğrencilerin sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçlere dair farkındalık geliştirdikleri ve sonuç olarak öğrencilerin, sürdürülebilirlik okuryazarlık becerilerini genel anlamda kazanmış olduklarını göstermektedir.

Keywords: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Sürdürülebilirlik Okuryazarlık Becerileri, Fen Bilimleri, Sürdürülebilir Yaşam ve Geri Dönüşüm Ünitesi

Corresponding Author: GÜLŞAH ÇİÇEK

Abstract Id: 20261077

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TANILI ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE DEPREM KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKA İLE DESTEKLENMİŞ DİJİTAL HİKAYE ANLATIMININ ETKİSİ

¹ ARMAĞAN BİCAN - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Doç. Dr. NAGİHAN İMER ÇETİN - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), sınırlı ve tekrarlı davranışlar ve sınırlı ilgi alanları ile kendini gösteren, sosyal etkileşim ve iletişimde yetersizlik yaratan nörolojik bir bozukluk olarak ifade edilmektedir (APA, 2013). OSB tanısı almış çocukların yetersizliklerini en aza indirebilmesi için sistemli ve düzenli bir şekilde eğitim almaları gerekmektedir (Vuran, 2016). Dolayısı ile OSB tanılı öğrencilere kanıt temelli eğitim sunulmalıdır (Vuran, 2018). Teknoloji destekli eğitim ve müdahaleler kanıt temelli uygulamalar arasındadır (Odom vd., 2013). Bu çalışmanın amacı, OSB tanısı almış ortaokul öğrencilerine yapay zeka desteği ile oluşturulmuş dijital hikayeler kullanılarak fen bilimleri dersinin bir konusu olan deprem konusu ile ilgili verilen eğitiminin etkililiğinin araştırılmasıdır. Çalışmada, tek denekli araştırma desenlerinden biri olan katılımcılar arası çoklu yoklama modeli kullanılmıştır. Katılımcılar arası çoklu yoklama modeli, bir bağımsız değişkenin etkililiğinin üç farklı katılımcı üzerinde incelendiği araştırma modelidir (Tekin- İftar, 2012). Çalışmanın katılımcılarını hafif düzeyde OSB tanısı almış, ortaokul düzeyinde kaynaştırma/ bütünleştirme eğitimine devam eden üç öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılara yapay zeka desteği ile oluşturulmuş dijital hikayeler ile deprem konusunda eğitim verilmiş, Web 2.0 aracı ile etkililiği test edilmiştir. Verilerin analizinde tek denekli araştırma analizinde yaygın olarak kullanılan grafik analiz tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular, yöntemin etkili olduğunu göstermektedir.

Keywords: Otizm Spektrum Bozukluğu,Kanıt Temelli Eğitim,Teknoloji Destekli Eğitim,Dijital Hikaye,Deprem, Fen Eğitimi

Corresponding Author: ARMAĞAN BİCAN

Abstract Id: 20261173

STEM EĞİTİMİ ÜZERİNE LİTERATÜR TARAMASI: MEVCUT EĞİLİMLER VE BULGULAR

¹ EMİNE ÇETİNKAYA - Niğde Üniversitesi
² Prof. Dr. ELA AYŞE KÖKSAL - Niğde Üniversitesi

Günümüz bilgi ve teknoloji toplumunda, bireylerin 21. yüzyıl becerilerini kazanması eğitim sistemleri için kritik bir hedef hâline gelmiştir. STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) eğitimi; problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcılık ve analitik düşünme becerilerini geliştirmede etkili, sürdürülebilir ve yenilikçi bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, STEM eğitimi alanında gerçekleştirilen akademik araştırmaları sistematik bir biçimde inceleyerek hem ulusal hem de uluslararası düzeydeki eğilimleri, bulguları, güçlü yönleri ve sınırlılıkları kapsamlı bir şekilde ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, 2015–2025 yılları arasında yayımlanmış makaleler, tezler ve konferans bildirileri literatür taraması yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analiz nicel ve nitel çalışmaları kapsamakta ve STEM uygulamalarının öğrenci başarısı, problem çözme becerileri, yaratıcılık, eleştirel düşünme, öğrenmeye katılım ve derse olan ilgi üzerindeki etkilerini bütüncül bir biçimde değerlendirmektedir. Ayrıca, öğretmen yeterlikleri, öğretmenlerin tutumları, eğitim ortamlarının kalitesi ve disiplinler arası uygulama örnekleri de ele alınmıştır. Analiz sonuçları, STEM çalışmalarının özellikle öğrencilerin derse olan motivasyonunu artırmada, özgüvenlerini geliştirmede ve gerçek dünya problemlerini çözme becerilerini güçlendirmede etkili olduğunu göstermektedir. Disiplinler arası yaklaşımlar, öğrenme süreçlerini zengin ve anlamlı hâle getirerek öğrencilerin kavramsal bağlantılar kurmasını, farklı alanlar arasında bütüncül ve yaratıcı düşünmesini kolaylaştırmaktadır. Literatürde öğretmen eğitimi eksiklikleri, yetersiz altyapı, müfredat uyumsuzluğu, uygulamaya dönük strateji eksikliği, zaman yetersizliği ve sınırlı kaynaklar gibi önemli sınırlılıklar dikkat çekmektedir. Bu bulgular ışığında, gelecekteki araştırmalarda uygulamaya dönük, öğrenci merkezli ve disiplinler arası modellerin geliştirilmesi, öğretmenlere yönelik sürekli ve etkileşimli gelişim programlarının artırılması, STEM eğitimi ile müfredat entegrasyonunun sağlanması ve eğitim politikalarıyla uyumlu hâle getirilmesi önerilmektedir. Bu literatür taraması araştırmacılar ile eğitimcilere yol gösterici, kapsamlı ve uygulanabilir bilgiler sağlamaktadır.

Keywords: STEM eğitimi, STEM eğitimi faydaları, disiplinler arası öğrenme, sınırlılıklar, literatür taraması

Corresponding Author: EMİNE ÇETİNKAYA

Abstract Id: 20261174

GÜNEŞ, DÜNYA VE AY ÜNİTESİNDE ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ ÖĞRENME ORTAMLARINDA BÜYÜKLÜK VE UZAKLIK ÖLÇEKLENDİRME ETKİNLİKLERİ

¹ AYŞEGÜL UĞRAŞ - Milli Eğitim Bakanlığı

² Doç. Dr. NEJLA GÜLTEPE - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Bu bildiri, 5. sınıf öğrencilerinin “Güneş, Dünya ve Ay” ünitesinde yer alan soyut astronomi kavramlarını anlamlandırmada karşılaştıkları güçlükleri gidermeye yönelik olarak tasarlanmış zenginleştirilmiş öğrenme ortamlarını ve bu ortamlarda uygulanan ölçeklendirme temelli etkinlikleri sunmaktadır. Astronomi eğitiminin temel problemlerinden biri, öğrencilerin doğrudan gözlemleyebildikleri görünür örüntüler ile bilimsel çıkarım gerektiren görünmez mekanizmalar arasında anlamlı bağlar kurmakta zorlanmalarıdır. Bu durum, özellikle büyüklük ve uzaklık ilişkilerinin algılanması, gök cisimlerinin göreceli hareketlerinin kavranması ve eş zamanlı döngülerin anlaşılması gibi konularda belirginleşmektedir. Bu doğrultuda çalışmada; filtreli teleskop gözlemleri, bilim insanı söyleşileri, yapılandırılmış münazara etkinlikleri, Ay’ın evreleri kutusu uygulaması ve uzay evi gezisi gibi farklı öğrenme deneyimleri bütüncül bir yaklaşımla bir araya getirilmiştir. Bu uygulamalar, istasyon tekniği kullanılarak gerçekleştirilen veri doğrulama süreçleri, robotik kodlama ile geliştirilen eş zamanlı hareket simülasyonları, stop-motion destekli karanlık oda çalışmaları ve makro düzeyde büyüklük-uzaklık ölçeklendirme etkinlikleri ile desteklenmiştir. Böylece öğrencilerin yalnızca gözlem yapmaları değil, aynı zamanda elde ettikleri verileri yorumlamaları, karşılaştırmaları ve bilimsel gerekçelerle açıklamaları hedeflenmiştir. Yapararak-yaşayarak öğrenme temeline dayanan bu zenginleştirilmiş öğrenme tasarımı, öğrencilerin perspektif koordinasyonu geliştirmelerine, farklı referans noktalarından düşüncelerine ve soyut astronomi kavramlarını somut deneyimlerle ilişkilendirmelerine olanak sağlamaktadır. Süreç içerisinde öğrenciler, gözlem ve çıkarım arasındaki ilişkiyi daha tutarlı biçimde kurarak zihinsel modellerini yeniden yapılandırmakta; ilkel ve sentez modellerden bilimsel modellere geçiş süreçleri hızlanmaktadır. Ayrıca bu yaklaşımın, öğrencilerde sıkça karşılaşılan dirençli kavram yanılgılarının giderilmesinde etkili olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, temel astronomi uygulamalarını algoritmik düşünme, modelleme ve disiplinler arası etkinliklerle bütünleştiren bu yenilikçi öğretim çerçevesinin, fen bilimleri öğretiminde kalıcı, derin ve anlamlı öğrenmeyi desteklediği değerlendirilmektedir. Bu bağlamda çalışma, öğretmenlere uygulanabilir örnekler sunmaktadır.

Keywords: Zenginleştirilmiş Öğrenme Ortamları, Uzaklık ve Büyüklük Ölçeklendirme ,Astronomi Eğitimi,Güneş-Dünya ve Ay ,Astronomi Etkinlikleri

Corresponding Author: AYŞEGÜL UĞRAŞ

Abstract Id: 20261255

MATEMATİK KAYGISI ÖLÇEKLERİNE BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ: ÖĞRETİM KADEMELERİ VE HEDEF GRUPLAR BAĞLAMINDA BİR İNCELEME

¹ Dr. Öğr. Üyesi MUHAMMED CELAL URAS - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Matematik kaygısı, bireylerin matematikle ilgili görevler, değerlendirme durumları ve öğretim süreçleri karşısında yaşadıkları gerginlik, endişe ve kaçınma eğilimini yansıtan çok boyutlu bir duyuşsal yapıdır. Öğrencilerde matematik başarısı, öz yeterlik, tutum ve derse katılım ile ilişkili olan bu yapı, öğretmen ve öğretmen adaylarında genel matematik kaygısının yanında matematik öğretme kaygısı, öğretim öz yeterliği ve sınıf içi uygulamalar bağlamında ele alınmaktadır. Ancak alan yazında ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmaları çoğu zaman öğrenci, öğretmen ve öğretmen aday örneklemeleri ile ilkökul, ortaokul, lise ve yükseköğretim düzeyleri arasında parçalı biçimde incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı, matematik kaygısını ölçen araçları öğretim kademeleri ve hedef gruplar açısından birlikte incelemek, bu ölçeklerin yıllara göre gelişimini, ölçme odaklarını ve kavramsal yönelimlerini karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir. Çalışma, ERIC, TR Dizin, PubMed, Web of Science ve Scopus veritabanlarında yer alan yayınlara dayalı bir literatür derlemesidir. Tarama sürecinde matematik kaygısı ve matematik öğretimi kaygısı gibi anahtar sözcükler kullanılmıştır. İncelemeye meta-analizler, bibliyometrik çalışmalar, ampirik araştırmalar ile ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmaları dâhil edilmiştir. Bulgular, erken dönem ölçeklerin daha çok genel matematik kaygısını ölçmeye yöneldiğini, sonraki yıllarda ise araçların öğretim kademeleri ve hedef gruplara göre çeşitlenerek daha özgül yapılara odaklandığını göstermektedir. İlkokul düzeyinde erken matematik kaygısı, ortaokul düzeyinde matematik sınavı kaygısı ve öz yeterlikle ilişkili kaygı, lise ve yükseköğretimde genel ve kısa form ölçekler, öğretmen ve öğretmen adaylarında ise matematik öğretme kaygısı öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, matematik kaygısı tek tip bir yapı değildir; gelişimsel dönem, öğrenme bağlamı ve mesleki role göre farklı biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Bu bulgu, ölçme araçlarının bağlama duyarlı seçilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Keywords: Matematik kaygısı, Matematik öğretme kaygısı, İlkokul, Ortaokul, Öğretmen, Öğretmen adayları

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi MUHAMMED CELAL URAS

Abstract Id: 20261293

YEŞİL KARIYER YOLCULUĞU: ÇEVRE DOSTU GELECEK İÇİN EĞİTİM PLATFORMU TÜBİTAK 2204-A PROJE ÖRNEĞİ

¹ BUĞRA KIRAÇ - Eskişehir Eti Sosyal Bilimler Lisesi

² ADA TOMSUK - Eskişehir Eti Sosyal Bilimler Lisesi

³ SADİFE DEMİRAL - Milli Eğitim Bakanlığı

Sanayi devrimiyle iş ilişkileri ve üretimde köklü değişimler yaşanmış, işçi sınıfı ve yaka kavramları şekillenmiştir. Bu çerçevede, doğal kaynaklar hızla tüketilmeye başlanmış ve çevresel sorunlar doğmuştur. Bu problemler, yeşil yakalı mesleklerin doğmasına zemin hazırlamıştır. Yeşil yakalılar, çevre dostu teknolojiler geliştirerek çevresel iyileştirme ve ekonomik sürdürülebilirlik sağlayan mesleklerdir. Türkiye’de bu kavram, sürdürülebilir kalkınma politikalarıyla desteklenmiş, yenilenebilir enerji gibi alanlarda gelişmiştir. Gençler adına yeşil yakalı meslekler kariyer dostu fırsatlar ve yeni iş imkanları doğurmaktadır. Ancak bu mesleklerle olan farkındalığın artırılması için çevre eğitimi ve kariyer farkındalığına yönelik öğretim süreçleri güçlendirilmelidir. Bu doğrultuda, TÜBİTAK 2204-A projesi kapsamında ‘Wakelet’ uygulaması kullanılarak, yeşil yakalı kavramını tanıtan ve yeşil mesleklerle ilişkin bilgi sunan ortaöğretim öğrencilerine yönelik interaktif bir eğitim platformu geliştirilmiştir. Uygulamaya; interaktif testler, doğru/yanlış ve eşleştirme oyunları gibi web 0.2 araçları, video sunumları, sanal müze ve tartışma duvarı dahil edilmiş, bir sözlük ve chatbot aracılığıyla yapay zeka ile kişiselleştirilmiş asistan oluşturulmuştur. Katılımcılardan açık uçlu görüşme sorularıyla geri bildirim toplanmıştır. Eğitim bilimleri perspektifinden, öğrencilerin çevre bilinci ve kariyer eğilimi üzerindeki etkilerine katkı sağlamayı amaçlayan proje, olgubilim (fenomenoloji/phenomology) deseninden oluşturulmuş nitel bir çalışmadır. Çalışma grubu, yeşil yakalı meslekler hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan 24 gönüllü öğrenciden oluşturulmuş, platform öğrencilere tanıtılarak deneyimlemeleri sağlanmıştır. Elde edilen veriler araştırmacılar tarafından analiz edilmiştir. Sonuç olarak, interaktif eğitim platformunun kullanılması, öğrencilerin yeşil yakalı kavramı hakkındaki bilgilerini ve yeşil meslekleri tercih etme eğilimini artırmıştır. Araştırma sosyal alanlar eğitimi kapsamında öğrencilerin çevre bilincini artırarak çevresel farkındalıklarını güçlendirme potansiyeli taşımakta; yeşil yakalı farkındalığını artırmak adına interaktif platformların erişilebilir, çok dilli ve yenilikçi hale getirilmesini önermektedir.

Keywords: Yeşil Yakalı Meslekler,İnterektif Eğitim Platformu,Çevre Bilinci

Corresponding Author: BUĞRA KIRAÇ

Abstract Id: 20261252

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARIN ANNELERİNE YÖNELİK OKUL TEMELLİ VELİ DESTEK ODASI MODELİ

¹ SEDEF ÇETİN - Şerife Bacı Özel Eğitim Anaokulu

Bu çalışma, özel gereksinimli okul öncesi çocukların annelerine yönelik olarak geliştirilen okul temelli bir ebeveyn destek odası modelini tanıtmaktadır. Model, okul ortamında bulunan ve velilerin okul saatleri süresince kullandığı bir ebeveyn destek alanında, yapılandırılmış destek oturumları aracılığıyla uygulanmaktadır. Çalışmanın temel amacı; annelerin çocuklarıyla olan etkileşimlerine ilişkin farkındalıklarını artırmak, okul-aile iş birliğini güçlendirmek ve annelere günlük yaşamda uygulanabilir destekleyici yaklaşımlar sunmaktır. Uygulama, özel gereksinimli okul öncesi çocukların anneleri arasında gönüllülük esasına göre belirlenen 6-10 anne ile yürütülmektedir. Model, dört haftalık bir süreyi kapsamakta olup, haftada bir gün gerçekleştirilen birer saatlik oturumlardan oluşmaktadır. Oturumlar sınıf öğretmeni tarafından yürütülmekte ve kısa bilgilendirmeler, etkileşimli etkinlik örnekleri ve annelerin deneyim paylaşımına dayalı uygulamaları içermektedir. Model, esnek bir yapıya sahip olup farklı okul ortamlarına uyarlanabilecek şekilde tasarlanmıştır. Bu model kapsamında, annelerin çocuklarıyla geçirdikleri zamanın niteliğine ilişkin farkındalıklarının artması, okul ile aile arasındaki iletişimin güçlenmesi ve annelerin kendilerini desteklenmiş hissetmeleri beklenmektedir. Çalışmanın, erken çocukluk özel eğitiminde aile katılımını destekleyen okul temelli uygulamalara yönelik uygulanabilir bir model örneği sunacağı düşünülmektedir.

Keywords: ebeveyn desteği, aile katılımı, özel eğitim, okul öncesi eğitim

Corresponding Author: SEDEF ÇETİN

Abstract Id: 20261005

TASARIM ODAKLI DÜŞÜNME TEMELLİ ETKİNLİKLERİN ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN YARATICI PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE ETKİSİ

¹ TUĞÇE MERVE SAĞIR - Adnan Menderes Üniversitesi

21. yüzyıl eğitiminde öğrencilerin yalnızca bilgiye sahip olmaları yeterli değildir; aynı zamanda bu bilgiyi yaratıcı ve etkili bir şekilde kullanabilmeleri de önem taşımaktadır. Bu durum, eğitim programlarının yalnızca bilgi aktarımıyla sınırlı kalmayıp, öğrencilerin üst düzey düşünme ve üretkenlik becerilerini de geliştirmeye odaklanmasını gerekli kılmaktadır. Özellikle üstün yetenekli öğrenciler, sahip oldukları yüksek bilişsel potansiyel nedeniyle, öğrenme süreçlerinde bu tür becerilerin desteklenmesine ihtiyaç duyarlar. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Tasarım Odaklı Düşünme (TOD) temelli etkinliklerin, üstün yetenekli öğrencilerin yaratıcı problem çözme becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırma, karma desen yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüş olup, çalışma grubunu BİLSEM’de eğitim gören 10 üstün yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında öğrenciler, kendilerine etkinlikler aracılığıyla sunulan çeşitli problemlere Tasarım Odaklı Düşünme (TOD) basamaklarını kullanarak çözüm geliştirmişlerdir. Veri toplama sürecinde Yaratıcı Problem Çözme Rubriği ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmış; elde edilen veriler bağımlı gruplar t-testi ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, etkinlikler sonrasında öğrencilerin yaratıcılık ve problem çözme becerilerinde anlamlı bir artış olduğunu göstermektedir ($t = -6.24, p < .001$). Rubrik boyutları incelendiğinde, özellikle fikir üretme ve özgünlük alanlarında belirgin bir gelişim gözlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler ise, Empati, Tanımlama, Fikir Üretme, Prototip ve Test aşamalarının öğrencilere farklı bakış açıları kazandırdığını ve öğrenme sürecini daha ilgi çekici hâle getirdiğini ortaya koymuştur. Sonuç olarak, Tasarım Odaklı Düşünme temelli etkinliklerin üstün yetenekli öğrencilerin yaratıcı problem çözme kapasitelerini artırmada etkili bir yöntem olduğu görülmüştür. Bu bulgular ışığında, Tasarım Odaklı Düşünme (TOD) yaklaşımının eğitim süreçlerine entegre edilmesi, gelecek araştırmalarda daha geniş öğrenci grupları ve disiplinlerarası uygulamalar çerçevesinde incelenmesi önerilmektedir.

Keywords: Tasarım Odaklı Düşünme, Üstün Yetenekli Öğrenciler, Yaratıcı Problem Çözme

Corresponding Author: TUĞÇE MERVE SAĞIR

Abstract Id: 20261064

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN ALGILADIKLARI EBEVEYN TUTUMLARININ K12 ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ SÜREÇ BİLEŞENLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ TUĞÇE MERVE SAĞIR - Adnan Menderes Üniversitesi

Bireylerin bilişsel ve sosyal gelişimi, çevresel etkenler ve etkileşimler aracılığıyla şekillenmektedir. Bu bağlamda eleştirel düşünme, bilgi ve durumları sorgulama, mantıksal akıl yürütme ve elde edilen sonuçları yansıtma süreçlerini içeren bir üst düzey düşünme becerisi olarak kabul edilmektedir. Bu noktada becerilerin gelişimi, öğrencilerin bilişsel yetkinliklerini pekiştirmesinin yanı sıra problem çözme, karar verme ve yaratıcı düşünme gibi diğer üst düzey becerileri de desteklemektedir. Aile ortamı ve ebeveyn tutumları, üstün yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmede kritik rol oynamaktadır. Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli öğrencilerin algıladıkları ebeveyn tutumlarının K12 eleştirel düşünme becerileri süreç bileşenleri (sorgulama, akıl yürütme ve çıkarımlarını yansıtma) açısından incelemektir. Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş ve durum çalışması deseni uygulanmıştır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme ile seçilen 8 üstün yetenekli öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, K12 eleştirel düşünme süreç bileşenleri çerçevesinde hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin ebeveynlerini demokratik, otoriter, aşırı koruyucu, mükemmeliyetçi ve olumlu/sağlıklı tutumlar kapsamında algıladıklarını göstermektedir. Demokratik ve olumlu/sağlıklı tutum algısı yüksek olan öğrenciler, sorgulama, akıl yürütme ve fikirlerini yansıtma davranışlarını daha belirgin sergilemektedir. Buna karşın otoriter ve aşırı koruyucu tutumların algılanması, öğrencilerin eleştirel düşünme davranışlarını sınırlamaktadır. Araştırma sonuçları, ebeveyn tutumlarının üstün yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ebeveynlerin demokratik-olumlu tutumlar geliştirmesi ile eğitimcilerin program tasarımı bu bulguları dikkate alması, öğrencilerin üst düzey becerilerini desteklemeye katkı sağlayabilir. Üstün yetenekli bireylerin eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesini desteklemek için ebeveyn tutumları, okul ortamı ve rehberlik hizmetlerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve gelecek çalışmalarda farklı yaş grupları ve sosyo-kültürel değişken faktörleri ile bu etkileşimlerin incelenmesi önerilmektedir.

Keywords: üstün yetenekli öğrenci, ebeveyn tutumları, eleştirel düşünme

Corresponding Author: TUĞÇE MERVE SAĞIR

Abstract Id: 20261066

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA ÇOK DİLLİ BİR ÇOCUĞA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE BÜTÜNCÜL GELİŞİM TEMELLİ BİREYSEL EĞİTİM PLANI: VAKA ANALİZİ

¹ AYŞE SENA BİLGİN - KTO Karatay Üniversitesi

² Prof. Dr. GÖKHAN KAYILI - Selçuk Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanılı çok dilli bir çocuğa Türkçe öğretiminin bütüncül gelişim temelli bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) aracılığıyla yapılandırılmasını ve sürecin dil edinimi ile sosyal uyuma katkılarını incelemektir. Araştırma tek vaka analizi yöntemiyle yürütülmüştür. Katılımcı, 2019'da İngiltere'de doğmuş, İngilizce-Rusça-Türkçe dilli aile ortamında büyüyen OSB tanılı erkek çocuktur. Temmuz 2023'te Türkiye'ye göç etmiş ve rehabilitasyon merkezinde Türkçe öğretimi içeren eğitim programına alınmıştır. Müdahale süreci 2024-2025 eğitim yılı boyunca 12 ay sürmüştür; dil, sosyal, bilişsel, motor ve duyuşsal alanları kapsayan 28 program seti uygulanmıştır. Eğitim sürecinde doğal bağlamlarda etkileşim temelli yöntemler kullanılmış, aile katılımı aktif biçimde sürece dahil edilmiştir. Veri toplamada Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL), gözlem formları ve aile görüşmeleri kullanılmıştır. Başlangıçta Türkçe dil üretimi bulunmadığından TEDİL ön testi uygulanamamış ve başlangıç düzeyi "sıfır düzey" olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle değerlendirme müdahale süreci sonunda uygulanan test sonuçları üzerinden yapılmıştır. Bulgular, çocuğun Türkçe performansının kronolojik yaşının üzerinde olduğunu göstermektedir. TEDİL sonuçlarına göre alıcı dilde 26 ham, 85 standart puan; ifade edici dilde 31 ham, 89 standart puan elde edilmiştir. Toplam 57 ham ve 174 standart puanla çocuğun performansı, 6,5 yaşlık kronolojik yaşına rağmen 8 yaş düzeyinde belirlenmiştir. Müdahale sürecinde ayrıca ifade edici dil, yönerge takibi, öz bakım, sosyal etkileşim ve akademik becerilerde belirgin ilerlemeler gözlenmiştir. Özellikle 6-9. aylarda gelişim hızı artmış, 12. ay sonunda kazanımların farklı ortamlarda genellenebilir hale geldiği görülmüştür. Bulgular, çok dilli OSB vakalarında bütüncül gelişim temelli BEP yaklaşımının dil edinimi, sosyal uyum ve yürütücü işlevlerin gelişimi açısından işlevsel katkılar sunduğunu göstermektedir.

Keywords: bireyselleştirilmiş eğitim planı, çok dillilik, otizm spektrum bozukluğu, Türkçe öğretimi, vaka analizi

Corresponding Author: AYŞE SENA BİLGİN

Abstract Id: 20261070

TÜRKİYE'DE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN YETİŞKİNLER: NEREDELER? NE YAPIYORLAR?

¹ NEFİZE ARACI - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² Prof. Dr. MACİD AYHAN MELEKOĞLU - Boğaziçi Üniversitesi

Türkiye'de özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) olan yetişkinlerin aile ve iş yaşamı ile duygusal ve sosyal hayata katılım durumlarının belirlenmesinin amaçlandığı araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiş 60 yetişkin katılmıştır. Veriler Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Yetişkinlerin Günlük Hayata Katılım Anketi (ÖGYEHA) kullanılarak toplanmıştır. Betimsel olarak analiz edilen verilerin çözümlenmesinde frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır ve evli yetişkinlerin %58,82'sinin ailesindeki birey sayısının üç ya da dört kişiden oluştuğu, %54,55'inin çocuklarının da ÖÖG ya da farklı bir güçlük yaşadığı; ÖÖG olan yetişkinlerin %65,12'sinin aktif olarak bir işte çalıştıkları, %73,33'ünün eğitim sektöründe oldukları, hizmet sürelerinin 5 ay ile 30 yıl arasında değiştiği, %93,33'ünün çalıştıkları kurumlarda ÖÖG'ye ilişkin herhangi bir uyarılma yapılmadığı, %66,67'sinin çalışma yaşamındaki insanlara ÖÖG'yle ilgili bilgiler verdikleri; ÖÖG olan bekâr yetişkinlerin %53,33'ünün bir ilişkisi olduğu, %46,67'sinin evlilikle ilgili olumlu görüşleri olduğu; ÖÖG olan yetişkinlerin serbest zamanlarında genel olarak okumak, yürüyüş yapmak, gezmek ve dizi-film izlemekten hoşlandıkları, bu etkinlikleri %33,33'ünün tek başına yaptığı, %20'sinin sinema + tiyatro, %25'inin konser gibi sanat etkinliklerine katıldıkları ve %33,33'ünün fiziksel etkinlik olarak yürüyüş yaptığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda ÖÖG olan yetişkinlerin sosyal becerilerini geliştirmek için desteklenmesi ve işverenlerin farkındalıklarının artırılması önerilebilir.

Keywords: Özel öğrenme güçlüğü, Yetişkin, Aile, İş yaşamı, Sosyal ve duygusal hayat

Corresponding Author: NEFİZE ARACI

Abstract Id: 20261075

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN BİR ÖĞRENCİNİN OKUMA BECERİLERİNİN TABLET DESTEKLİ SUNULAN METİNLER ARACILIĞIYLA DESTEKLENMESİ: BİR VAKA ÇALIŞMASI

¹ ESRA AKIN - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) olan öğrenciler, özellikle akıcı okuma ve okuduğunu anlama bileşenlerinde güçlük yaşamakta ve bu durum akademik başarılarını olumsuz etkilemektedir. Alanyazında okuma becerilerinin desteklenmesine yönelik çeşitli müdahale çalışmalarına yer verilmeyle birlikte, tablet destekli sunulan metinlerin kullanıldığı uygulamaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu araştırmada, özel öğrenme güçlüğü olan bir ilkökul öğrencisinin okuma becerilerinin tablet destekli metinler aracılığıyla desteklenmesi amaçlanmıştır. Araştırma vaka çalışması deseni yürütülmüştür. Katılımcı, ikinci sınıfa devam eden ve özel öğrenme güçlüğü tanısı bulunan bir öğrencidir. Veri toplama sürecinde SOBAT-II, gözlem, hata analizi ve yarı yapılandırılmış görüşmelerden yararlanılmıştır. Değerlendirme sonuçlarına dayalı olarak öğrencinin gereksinimlerine uygun bir müdahale programı hazırlanmış; bu süreçte tablet üzerinden sunulan metinlerle tekrarlı okuma etkinlikleri uygulanmış ve öğrenciye düzenli geri bildirim verilmiştir. Müdahale süreci yedi ay boyunca haftada üç gün uygulanmış ve belirli aralıklarla izleme değerlendirmeleri gerçekleştirilmiştir. Bulgular, öğrencinin bir dakikada okuduğu doğru kelime sayısında, doğru okuma yüzdesinde ve okuduğunu anlama puanlarında belirgin artış olduğunu göstermektedir. Ayrıca hata analizleri, öğrencinin okuma sürecindeki hata türlerinde azalma olduğunu ortaya koymuştur. Ebeveyn ve öğretmen görüşleri, tabletle sunulan metinlerin öğrencinin okuma motivasyonunun arttığını ve okuma etkinliklerine katılımında gelişme olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular, tablet destekli metinler aracılığıyla sunulan okuma uygulamalarının özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin okuma becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir yaklaşım olabileceğini göstermektedir.

Keywords: özel öğrenme güçlüğü, okuma becerileri ,tablet destekli,vaka analizi

Corresponding Author: ESRA AKIN

Abstract Id: 20261143

OKUMA GÜÇLÜĞÜ OLAN BİREYLER İÇİN KANITA DAYALI DİJİTAL MÜDAHALE PROGRAMLARI: WHAT WORKS CLEARINGHOUSE TEMELLİ BİR İNCELEME

¹ ESRA AKIN - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Alan yazınında özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) olan çocuklara erken dönemde sağlanan birincil ve ikincil müdahalelerin önemi konusunda fikir birliği bulunmaktadır. Bu müdahaleler, güçlüklerin erken dönemde belirlenmesi ve ilerlemesinin önlenmesini amaçlarken, yetersiz kaldıkları durumlarda öğrencilerin üçüncü düzey desteklere yönlendirilmesi gerekmektedir. Son yıllarda dijital teknolojilerin eğitim ortamlarına entegrasyonu ile birlikte, okuma güçlüğü olan bireyler için geliştirilen dijital müdahale programlarına olan ilgi artmıştır. Ancak bu programların kanıta dayalı bir çerçevede ele alındığı çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, What Works Clearinghouse kapsamında etkililiği kanıtlanmış ve dijital olarak uygulanabilen okuma müdahale programlarını incelemektir. Bu çalışma derleme yöntemiyle desenlenmiştir. Araştırma kapsamında What Works Clearinghouse veri tabanında yer alan dijital destekli programlar incelenmiştir. Bu doğrultuda Web-Based Intelligent Tutoring of the Structure Strategy (ITSS), READ 180 ve Achieve3000 programları ele alınmıştır. ITSS, öğrencilerin metin yapısını anlamalarını, karşılaştırma yapmalarını ve neden-sonuç ilişkileri kurmalarını destekleyen web tabanlı bir programdır. READ 180, teknoloji ile yüz yüze öğretimi harmanlayan ve farklı öğretim düzenlemeleriyle okuma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir müdahale programıdır. Achieve3000 ise öğrencilerin okuma seviyelerine göre metinleri bireyselleştirerek sunan ve çok boyutlu okuma becerilerini destekleyen çevrimiçi bir platformdur. Elde edilen bulgular, bu programların özellikle okuduğunu anlama, akıcı okuma ve kelime bilgisi gibi temel okuma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca bireyselleştirilmiş içerik sunma ve anında geri bildirim sağlama gibi özelliklerin öğrencilerin öğrenme süreçlerine olumlu katkı sağladığı görülmektedir. Bu bağlamda, kanıta dayalı dijital müdahale programlarının okuma güçlüğü olan bireylerin desteklenmesinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Keywords: okuma güçlüğü, dijital müdahale, kanıta dayalı uygulamalar, What Works Clearinghouse

Corresponding Author: ESRA AKIN

Abstract Id: 20261144

THE IMPACT OF VISUAL STORYTELLING-BASED FOREIGN LANGUAGE INSTRUCTION ON THE CREATIVE THINKING AND LANGUAGE SKILLS OF GIFTED STUDENTS

¹ SERDAR DANIŞ - Konya Bilim ve Sanat Merkezi

² SEDA SUR - Konya Bilim ve Sanat Merkezi

This study aimed to examine the effects of using digital tools and visual storytelling techniques in foreign language (English) instruction for gifted students on their creative thinking skills, language performance, and learning motivation, as well as to identify student views on the implementation process. The research was designed using a mixed methods approach, combining quantitative and qualitative data. The participants consisted of gifted secondary school students attending a Science and Arts center. During the implementation, students designed original characters, settings, and storylines using digital tools, transformed these into digital visuals, and produced English texts based on their visual narratives. Their works were compiled into digital portfolios and shared in an online environment. Data were collected using the Torrance Tests of Creative Thinking (TTCT) as pre and post-tests, along with student opinion forms. The resulting quantitative data were analyzed using appropriate statistical methods, while qualitative data were evaluated through student feedback and portfolio analysis. The findings indicated that digital visual storytelling significantly enhanced students' motivation and made the learning process more interactive, engaging, and meaningful. The technique had a strong positive impact on creative thinking skills. Significant progress was also observed in English language performance, particularly in vocabulary development, original expression, written communication, and contextual language use. In conclusion, the integration of digital tools and visual storytelling in foreign language instruction for gifted students produces substantial benefits for creativity, language development, and affective outcomes. These findings highlight the importance of student-centered, production-based pedagogical approaches supported by digital technologies.

Keywords: Digital visual storytelling, gifted students, foreign language instruction, creative thinking, language performance, student-centered learning, mixed methods research, English language learning

Corresponding Author: SERDAR DANIŞ

Abstract Id: 20261148

SÜRDÜRÜLEBİLİR SANAT UYGULAMALARININ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN YARATICI DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ

¹ SERDAR DANIŞ - Konya Bilim ve Sanat Merkezi
² LATİFE ESRA CANDAN - Konya Bilim ve Sanat Merkezi

Sürdürülebilir sanat uygulamalarının özel yetenekli öğrencilerin yaratıcı düşünme ve çevresel farkındalık düzeylerine etkisini incelemeyi amaçlayan bu çalışma, görsel sanatlar eğitiminde geri dönüştürülebilir ve atık malzemelerin kullanımına dayalı bir öğretim sürecinin bilişsel ve duyuşsal çıktılar üzerindeki rolünü ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, sürdürülebilir sanat yaklaşımıyla yürütülen etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri, çevresel duyarlılıkları ve sanatsal üretim becerileri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma, nicel ve nitel verilerin birlikte ele alındığı yakınsayan karma yöntem deseni ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya bir Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören özel yetenekli ortaokul öğrencileri katılmıştır. Uygulama sürecinde öğrencilerden plastik, karton, metal ve tekstil gibi atık materyalleri dönüştürerek özgün sanat eserleri üretmeleri istenmiş; süreç hem bireysel hem de işbirlikli çalışmalarla desteklenmiştir. Veri toplama sürecinde Torrance Yaratıcı Düşünce Testi'nin Türkçe formu ön test ve son test olarak uygulanmış; çevresel farkındalık ve duyuşsal özellikleri ölçmeye yönelik öğrenci görüş formları kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin ürün dosyaları süreç temelli olarak değerlendirilmiştir. Nicel veriler istatistiksel analizlere tabi tutulmuş, nitel veriler ise betimsel ve içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular, sürdürülebilir sanat uygulamalarının öğrencilerin yaratıcı düşünme becerileri üzerinde anlamlı ve yüksek düzeyde etkili olduğunu göstermektedir. Özellikle özgünlük ve ayrıntı boyutlarında belirgin gelişmeler gözlenmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin çevresel farkındalık düzeylerinde artış olduğu, atık materyallere yönelik bakış açılarının değiştiği ve çevreye karşı daha sorumlu tutumlar geliştirdikleri belirlenmiştir. Sonuç olarak, sürdürülebilir sanat yaklaşımının özel yetenekli öğrencilerin yaratıcı düşünme, çevresel duyarlılık ve öğrenmeye yönelik duyuşsal özellikleri üzerinde güçlü ve olumlu etkiler oluşturduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, sürdürülebilirlik temelli sanatsal uygulamaların eğitim ortamlarında yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Keywords: Sürdürülebilir sanat, özel yetenekli öğrenciler, görsel sanatlar eğitimi, yaratıcı düşünme, Torrance Yaratıcı Düşünce Testi, çevresel farkındalık, atık malzemelerle sanat
Corresponding Author: SERDAR DANIŞ
Abstract Id: 20261149

ERKEN MÜDAHALEDE AİLE EĞİTİMİ MODELLERİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

¹ BÜŞRA PAŞ DUMAN - Selçuk Üniversitesi
² Prof. Dr. GÖKHAN KAYILI - Selçuk Üniversitesi

Erken müdahale, gelişimsel risk altında olan ya da yetersizliği bulunan çocukların gelişimini desteklemede kritik bir rol oynamaktadır ve bu süreçte aile eğitimi temel bir bileşen olarak öne çıkmaktadır. Son yıllarda aile merkezli, ebeveyn aracılı ve rutin temelli yaklaşımlar başta olmak üzere farklı aile eğitimi modellerine yönelik bilimsel ilginin giderek arttığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, erken müdahalede aile eğitimi modellerine ilişkin akademik yayınların bibliyometrik özelliklerini inceleyerek alandaki araştırma eğilimlerini ve bilgi yapısını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda Web of Science ve Scopus veri tabanlarında yer alan, “early intervention”, “family education”, “parent-mediated intervention”, “parent training” ve “family-centered practices” anahtar sözcüklerini içeren çalışmalar analiz kapsamına alınacaktır. Elde edilen veriler; yıllara göre yayın dağılımı, en üretken yazarlar, ülkeler, dergiler, atıf sayıları ve anahtar kelime eş-oluşumları açısından değerlendirilecektir. Bibliyometrik analizler VOSviewer yazılımı kullanılarak gerçekleştirilecektir. Bu çalışma, erken müdahalede aile eğitimi modellerine yönelik bilimsel üretimin gelişimini bütüncül biçimde değerlendirmektedir.

Keywords: Erken müdahale, aile eğitimi, bibliyometrik analiz
Corresponding Author: BÜŞRA PAŞ DUMAN
Abstract Id: 20261154

AN INVESTIGATION INTO THE RELATIONSHIP BETWEEN LIFE SATISFACTION AND COGNITIVE FLEXIBILITY AMONG SPECIAL EDUCATION TEACHERS AND THEIR PROFESSIONAL SELF-EFFICACY

¹ ABDULLAH TUNÇ - İnönü Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi PELİN SEZER - İnönü Üniversitesi

Aim: The aim of this study is to examine the relationship between special education teachers' levels of life satisfaction and cognitive flexibility and their professional self-efficacy. **Method:** The study was conducted using the correlational survey model, one of the quantitative research methods. The study group consisted of 119 special education teachers working in the province of Malatya. The data collection tools used were the Demographic Information Form, the Teacher Self-Efficacy Scale for the Education of Individuals with Special Needs, the Life Satisfaction Scale, and the Cognitive Control and Flexibility Scale. The data were analysed using the SPSS 31 software package. **Findings:** According to the research findings, professional self-efficacy, cognitive flexibility and life satisfaction scores were examined in relation to the gender variable; for all three variables, female teachers' scores were found to be significantly higher than those of male teachers. In analyses based on professional experience, it was found that there was no significant difference in the levels of self-efficacy and cognitive flexibility between teachers with 0–5 years' experience and those with 6–10 years' experience; however, life satisfaction levels were found to be significantly higher among teachers with 6–10 years' experience. When the relationships between the variables were examined, positive and significant relationships were found between professional self-efficacy and life satisfaction and cognitive flexibility. Regression analysis results indicated that cognitive flexibility is a significant predictor of professional self-efficacy, whilst life satisfaction did not contribute significantly to the model; it was determined that the model explained 59% of the total variance.

Keywords: special needs teaching, professional self-efficacy, life satisfaction, cognitive flexibility

Corresponding Author: ABDULLAH TUNÇ

Abstract Id: 20261157

TÜRKİYE'DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARA YÖNELİK ERKEN MÜDAHALE KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ

¹ HİKMET BEYZA YAKICI - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan çocuklara yönelik erken müdahale alanında gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin nitel analiz yöntemiyle incelenmesidir. Araştırma kapsamında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan ve belirlenen ölçütleri karşılayan toplam 30 yüksek lisans ve doktora tezi analiz edilmiştir. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular, incelenen tezlerin büyük bir kısmının uygulama temelli araştırmalar olduğunu ve özellikle davranışsal müdahale yaklaşımlarına odaklandığını göstermektedir. Tezlerde sıklıkla tek denekli araştırma desenlerinin tercih edildiği, nicel yöntemlerin ağırlıkta olduğu ancak son yıllarda nitel ve karma yöntem çalışmalarında artış gözlemlendiği belirlenmiştir. Araştırmaların önemli bir bölümünde sosyal beceriler, iletişim becerileri ve problem davranışların azaltılması gibi gelişim alanlarına odaklanıldığı görülmüştür. Bununla birlikte aile katılımı, öğretmen eğitimi ve doğal ortamda müdahale uygulamalarının ele alındığı çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, Türkiye’de OSB’li çocuklara yönelik erken müdahale alanında yapılan lisansüstü tezlerin belirli yöntem ve konu alanlarında yoğunlaştığı, ancak alanın daha bütüncül ve çeşitlendirilmiş araştırmalara ihtiyaç duyduğu söylenebilir. Bu bağlamda gelecekte yapılacak çalışmaların farklı araştırma yöntemlerini içermesi, aile ve çevresel faktörlere daha fazla odaklanması önerilmektedir.

Keywords: Otizm Spektrum Bozukluğu, Erken Müdahale, Lisansüstü Tezler, Nitel Analiz, Doküman İncelemesi

Corresponding Author: HİKMET BEYZA YAKICI

Abstract Id: 20261183

TÜRKİYE’DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERDE ZİHİN KURAMINA YÖNELİK YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ

¹ HİKMET BEYZA YAKICI - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. ZELİHA TRAF - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan bireylerde zihin kuramına yönelik gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin nitel analiz yöntemiyle incelenmesidir. Araştırma kapsamında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan ve belirlenen ölçütleri karşılayan toplam 36 yüksek lisans ve doktora tezi analiz edilmiştir. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular, incelenen tezlerin özellikle son yıllarda artış gösterdiğini ve zihin kuramının ağırlıklı olarak duygu tanıma, yanlış inanç, perspektif alma ve sosyal biliş becerileri çerçevesinde ele alındığını ortaya koymaktadır. Araştırmalarda çoğunlukla nicel yöntemlerin tercih edildiği, deneysel ve yarı deneysel desenlerin yaygın olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Nitel ve karma yöntem çalışmalarının ise sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Müdahale temelli çalışmalarda zihin kuramı becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim programları ve öğretim uygulamalarının kullanıldığı; betimsel çalışmalarda ise bireylerin mevcut performanslarının çeşitli ölçme araçlarıyla değerlendirildiği dikkat çekmektedir. Bununla birlikte aile katılımı, doğal ortamda uygulamalar ve uzun dönemli izleme çalışmalarının sınırlı olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, Türkiye’de OSB’li bireylerde zihin kuramına yönelik yapılan lisansüstü tezlerin belirli konu ve yöntemler etrafında yoğunlaştığı, ancak alanın daha kapsamlı ve çeşitlendirilmiş araştırmalara ihtiyaç duyduğu söylenebilir. Bu bağlamda, gelecekte yapılacak çalışmaların nitel ve karma yöntemlere daha fazla yer vermesi, ekolojik geçerliliği yüksek uygulamaların artırılması ve sosyal etkileşim bağlamlarının daha derinlemesine ele alınması önerilmektedir.

Keywords: Otizm Spektrum Bozukluğu, Zihin Kuramı, Lisansüstü Tezler, Nitel Analiz, Doküman İncelemesi

Corresponding Author: HİKMET BEYZA YAKICI

Abstract Id: 20261184

ÖĞRETMENLERİN FARKLIlaştırma KAVRAMI İLE İLGİLİ ALGILARININ BELİRLENMESİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi YAHYA ÇIKILI - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Eğitim, bireylerin en temel haklarından birisini oluşturmaktadır. Bu hakkın sunumu ise okullarda sunulmaktadır. Okullarda yürütülmekte olan eğitim-öğretim süreçlerinden bireylerin eşit şekilde yararlanabilmesi için ise fırsat eşitliğinin sağlanması gerekmektedir. Başka bir ifade ile bireylerin yürütülmekte olan eğitimden eşit şekilde yararlanabiliyor olması gerekir. Çünkü özellik ve yeterlikler açısından bireyler farklılıklar gösterebilmektedir. Akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireyler özel gereksinimli bireyler olarak tanımlanmakta ve öğretim süreçlerinde çeşitli düzenlemelere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası yasal düzenlemelerde eğitim hakkı ve gerekli düzenlemelere yer verilmiştir. Bu kapsamda Türkiye’de 2024-2025 öğretim yılında uygulamaya konulan Türkiye Yüzyılı Maarif Programında ilk kez kavramsal olarak yer verilmiş ve farklılaştırma kavramı kullanılmıştır. Farklılaştırılmış öğretim; bir çatı kavram olarak öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik, bireyselleştirilmiş ve esnek bir yaklaşımı olarak programda ele alınmakta ve zenginleştirme ve destekleme kavramları açıklanmıştır. Bireysel özellik ve ihtiyaçlara bağlı olarak öğretimde farklılaştırma sürecini planlama ve yürütmekten sorumlu kişiler öğretmenlerdir. Bu araştırmanın genel amacı öğretmenlerin farklılaştırma kavramı ile algılarını belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve farklı branşlardan 60 öğretmen katılmıştır. Verilerin toplanmasında ‘farklılaştırılmış öğretim Benzer. Çünkü ... formu ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda araştırmaya katılan öğretmenlerin farklılaştırılmış öğretimi en çok mağaza ve akvaryuma benzettikleri, mağazada herkese uyan bir kıyafetin bulunduğu, akvaryumda ise farklı özellik, renkte balıkların birlikte yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Keywords: Özel eğitim, özel gereksinimli birey, farklılaştırma, farklılaştırılmış öğretim.

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi YAHYA ÇIKILI

Abstract Id: 20261200

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZEL EĞİTİMDE OKUL VE KURUM DENEYİMİ DERSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi YAHYA ÇIKILI - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özel eğitimin temel amacı, özel gereksinimli bireylerin yaşama bağımsız katılım becerilerini kazandırmaktır. Bu süreçte en önemli görev ise öğretmenler düşmektedir. Çünkü özel eğitimin tanımında özel olarak yetiştirilmiş öğretmenlerle yürütülmesine vurgu yapılmaktadır. Eğitim-öğretim sürecinin öğrenci özellik ve yeterliklerine yürütmek özel gereksinimli öğrencilerin öğretim sürecinden üst düzeyde yararlanması açısından önemli bir yere sahiptir. Bu durum özel eğitim öğretmenlerinin öğrenci performansını belirleme, öğrenci performansına uygun plan hazırlama, uygun yöntem-tekniklerle öğretimi yürütme, öğrenci davranışlarını kayıt etme ve değerlendirme gibi görevlerinin bulunduğunu göstermektedir. Bu görevlerin yerine getirilmesi ise özel eğitim öğretmenlerinin yeterlikleri ile yakından ilgilidir. Özel eğitim öğretmenlerinin yetiştirilmesi hizmet öncesi ve hizmet içi olmak üzere iki başlıkta ele alınmaktadır. Hizmet öncesi özel eğitim öğretmeni eğitimi 2018 yılında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından yayınlanan özel eğitim öğretmenliği lisans programı kapsamında yürütülmektedir. Bu programda dersler teorik ve uygulamalı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Uygulamalı derslerden birisi de özel eğitimde okul ve kurum deneyimi dersidir. Bu ders haftada 4 saat uygulama okullarında, 1 saat ise fakültede teorik olarak yürütülmektedir. Uygulama okullarında özel eğitim öğretmen adaylarının gerçek ortamlarda deneyim edinmeleri amaçlanmaktadır. Bu araştırmada özel eğitim öğretmen adaylarının özel eğitimde okul ve kurum deneyimi dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma kullanılmış ve 20 özel eğitim öğretmeni katılmıştır. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda özel eğitim öğretmen adaylarının özel eğitimde okul ve kurum deneyimi kapsamında gerçek ortamda öğrenci davranışlarını, öğretmen uygulamalarını gözlemleme fırsatı elde ettikleri, alan dışı öğretmenlerin bulunduğu uygulama sınıflarında deneyim edinmede sorun yaşadıkları belirlenmiştir.

Keywords: Özel eğitim, özel gereksinimli birey, kurum deneyimi.

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi YAHYA ÇIKILI

Abstract Id: 20261202

TÜRKİYE’DE ÜSTÜN YETENEK VE MÜKEMMELİYETÇİLİK İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ

¹ ELMAS NUR İBAOĞLU - Gaziantep Üniversitesi

² Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de üstün yetenek ve mükemmeliyetçilik ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin nitel analiz yoluyla incelenmesidir. Bu araştırmada nitel analiz yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını 2003-2026 yılları arasında gerçekleştirilen ve Ulusal Tez Merkezi’nde erişime açık olan 32 yüksek lisans ve doktora tezi oluşturmaktadır. Ulusal Tez Merkezi veri tabanında “özel yetenek”, “üstün yetenek”, “üstün zekâ”, “üstün zeka” ve “mükemmeliyetçilik” anahtar kelimeleri kullanılarak taramalar gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular tezlerin yılına ve türüne, yapıldığı üniversite, enstitü, anabilim dalına, kullanılan yöntem, veri toplama araçlarına, çalışma gruplarına ve tezlerin amacına göre sunulmuş ve yorumlanmıştır. Analiz sonucunda tezlerin 31’inin yüksek lisans 1 tanesinin doktora tezi olarak gerçekleştirildiği, çoğunlukla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemiyle, ağırlıklı olarak lisansüstü eğitim ve sosyal bilimleri enstitülerinde ve psikoloji anabilim dallarında yürütüldüğü sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Keywords: Özel Yetenek, Üstün Yetenek, Mükemmeliyetçilik, Nitel Analiz, Doküman Analizi

Corresponding Author: ELMAS NUR İBAOĞLU

Abstract Id: 20261207

TÜRKİYE’DE ÜSTÜN YETENEK VE FARKLIlaştırILMIŞ ÖĞRETİM İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN NİTEL ANALİZ YOLUYLA İNCELENMESİ

¹ ELMAS NUR İBAOĞLU - Gaziantep Üniversitesi

² Prof. Dr. ZELİHA TRAF - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de üstün yetenek ve farklılaştırılmış öğretim ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin nitel analiz yoluyla incelenmesidir. Bu çalışmada nitel analiz yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını 2012-2026 yılları arasında gerçekleştirilen ve Ulusal Tez Merkezi’nde erişime açık olan 37 yüksek lisans ve doktora tezi oluşturmaktadır. Ulusal Tez Merkezi veri tabanında “özel yetenek”, “üstün yetenek”, “üstün zekâ”, “üstün zeka” ve “farklılaştır*” anahtar kelimeleri kullanılarak taramalar gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular tezlerin yılına ve türüne, yapıldığı üniversite, enstitü, anabilim dalına, kullanılan yönteme, veri toplama araçlarına, çalışma gruplarına ve tezlerin amacına göre sunulmuş ve yorumlanmıştır. Analiz sonucunda tezlerin 7’sinin yüksek lisans 30 tanesinin doktora tezi olarak gerçekleştirildiği görülmektedir. Tezlerin çoğunlukla deneysel desenle gerçekleştirildiği ancak nitel ve karma yöntemlerin de kullanıldığı ortaya çıkmaktadır. İlgili tezler ağırlıklı olarak lisansüstü eğitim enstitülerinde gerçekleştirilse de eğitim bilimleri, fen bilimleri ve sosyal bilimleri enstitülerinde, özel eğitim, üstün zekâlılar eğitimi, matematik ve fen bilimleri eğitimi, Türkçe ve sosyal bilimler eğitimi ve görsel sanatlar eğitimi gibi çeşitli anabilim dallarında yürütüldüğü sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Keywords: Özel Yetenek, Üstün Yetenek, Farklılaştırılmış Öğretim, Nitel Analiz, Doküman Analizi

Corresponding Author: ELMAS NUR İBAOĞLU

Abstract Id: 20261208

MESLEKİ TERMİNOLOJİNİN ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL SÖZLÜK TABANLI BİR MODEL ÖNERİSİ: İŞİTME KAYIPLI BİREYLERİN DENEYİMLERİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi ÇİĞDEM İSTEL - Anadolu Üniversitesi

Terminoloji bilgisi; bireylerin, iş ortamlarındaki iletişimine ve mesleki gelişmelerinde önemlidir. İşitme kayıplı bireyler üniversite düzeyine geldiklerinde seçtikleri meslek alanıyla ilgili pek çok terimle karşı karşıya kalmaktadırlar. Sözcük dağarcıkları, okuma-anlama ve iletişim becerilerindeki sınırlılıklar nedeniyle hem mesleki kavramlara erişimde hem de alana özgü beceri ve yetkinlikleri edinmede zorluklar yaşamaktadırlar. Alanyazın incelemesinde basılı ve dijital materyallerin; işitme kayıplı bireylerin günlük dil kullanımını desteklediği görülmektedir. Özel gereksinimli bireyler için mesleki terminolojinin erişilebilir, görsel destekli ve öğrenen merkezli sunulmasına yönelik tasarım ve uygulamalı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmalar, bilişim ve teknolojik gelişmelerle birlikte işitme kayıplı bireyler için görsel girdiye dayalı multimedya öğelerle destekli elektronik sözlüklerin; geleneksel kelime arama işlemlerine göre daha karmaşık, hızlı kelime arama imkanları ile etkili bir pedagojik araç olduklarını göstermektedir. Bu çalışmada, mesleki terminolojinin öğretiminde dijital sözlük tabanlı bir model önerisi sunulmakta ve uygulamaya ilişkin kullanıcı görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, işitme kayıplı bireylere mesleki eğitim sunan Engelliler Entegre Yüksekokulu’nda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları 2025-2026 öğretim yılı Bahar Dönemi’nde Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, Yapı Ressamlığı Programı’nın 1. sınıfında eğitim alan 6 işitme kayıplı bireydir. Bu çalışmada model önerisine ilişkin kullanıcı deneyimlerini belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler, görüşme formu ile toplanmıştır. Model; evrensel tasarım yaklaşımının ilkelerine göre çoklu temsil ilkesi, çoklu eylem ve ifade ilkesi ile çoklu katılım ilkelerini ve bağlam temelli kelime öğretimini temel almaktadır. Araştırma bulguları; öğrencilerin dijital sözlükteki açıklamaların anlaşılır olduğunu, görsellerin hatırlamayı kolaylaştırdığını, özellikle işaret dilinin öğrenmelerine katkı sağladığını göstermektedir. Üç öğrenci sunum boyutunda daha ilgi çekici ara yüz kullanılmasını, örnek cümleler ve sesli okuma özelliğinin eklenmesini önermişlerdir.

Keywords: İşitme Kayıplı Bireyler, Mesleki Terminoloji Öğretimi, Dijital Terminoloji, Yapı Terminolojisi

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ÇİĞDEM İSTEL

Abstract Id: 20261210

DİJİTAL YORGUNLUK: DEHB TANILI YETİŞKİNLERLE FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA

¹ Prof. Dr. SEVAL ERDEN ÇINAR - Marmara Üniversitesi

² SEVDA KISRIK - Marmara Üniversitesi

Dijital teknolojilerin günlük yaşamın merkezine yerleşmesiyle birlikte bireylerin ekran maruziyeti artmış, bu durum yeni psikolojik zorlanmaları da beraberinde getirmiştir. Son yıllarda alan yazında öne çıkan dijital yorgunluk kavramı, bireylerin dijital ortamlarda yaşadığı bilişsel, duygusal ve psikolojik tükenmişliği tanımlamaktadır. Dikkat, dürtüsellik ve öz-düzenleme güçlükleriyle karakterize edilen Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) tanılı bireyler için dijital ortamların özgül bir yük oluşturabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, DEHB tanısı almış yetişkin bireylerin teknoloji kullanım deneyimlerini dijital yorgunluk bağlamında nasıl yaşadıklarını ve anlamlandırdıklarını incelemektir. Çalışma, DEHB tanılı 9 yetişkinle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmaktadır. Veriler fenomenolojik yaklaşım doğrultusunda toplanmış ve tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Analizler sonucunda bilişsel yük, duygusal etki ve başa çıkma olmak üzere üç ana tema ortaya konmuştur. Bulgular, dijital yorgunluğun katılımcılar tarafından yalnızca fiziksel ya da bilişsel bir tükenmişlik olarak değil; sürekli uyarılma, zihinsel dağılma, duygusal zorlanma ve benlik algısında aşınma ile karakterize edilen çok boyutlu bir deneyim olarak yaşandığını göstermektedir. Katılımcılar, dijital talepler karşısında sıklıkla kontrol kaybı ve yetersizlik hissi yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışma, dijital yorgunluğu DEHB bağlamında öznel yaşantılar üzerinden ele alarak medya psikolojisi alanına katkı sunmakta ve dijital ortamların nöroçeşitlilik çerçevesinde psikolojik deneyimler üzerindeki etkilerine ilişkin daha derin bir anlayış önermektedir.

Keywords: DEHB, Dijital yorgunluk, nitel araştırma, medya psikolojisi

Corresponding Author: SEVDA KISRIK

Abstract Id: 20261008

HELİKOPTER EBEVEYNLİK KAVRAMI ÜZERİNE BETİMSSEL BİR ÇALIŞMA

¹ ŞULE KARADUMAN - Uşak Üniversitesi

Çocuklarını yetiştirmede tutarsız bir otoriterlik ve aşırı korumacılık karışımıyla bilinen helikopter ebeveynlik tarzı; çocuğun yaşından bağımsız olarak onları kontrol etme ihtiyacı, onlara özerklik vermeme veya sınırlandırma, çocuklarını gerçekten sevmedikleri etkinlikleri yapmaya zorlama, farklı konularda ders aldırma veya başkalarıyla sosyalleşmesinden mahrum etme, akademik sonuçları her şeyden önemli ve öncelikli tutma, çocuklarının yaptıkları her şeyde haklı olduklarını düşünme eğilimi, okul öncesinden üniversiteye kadar her kademedede öğretmen ve okul kurullarından sürekli olarak şikâyetle bulunma davranışlarıyla karakterize bir çocuk yetiştirme yaklaşımıdır. Bu çalışmada helikopter ebeveynlik kavramı kuramsal çerçeve bağlamında ele alınmaktadır. Son yıllarda çocuk ve ergen gelişimi alanında öne çıkan kavramlardan biri olan helikopter ebeveynlik, ebeveynlerin çocuklarının günlük yaşam deneyimlerine aşırı düzeyde katılması ve onların karşılaşılabileceği riskleri ortadan kaldırmak amacıyla sürekli müdahale etmesiyle tanımlanmaktadır. Helikopter ebeveynlik aşırı müdahale, özerklik sınırlayıcı kontrol ve riskten kaçınma eğilimi gibi bileşenlere sahip çağdaş bir ebeveynlik biçimidir. Helikopter ebeveynlerin özellikleri arasında çocuklarıyla ve onun yaşadığı her problemle aşırı derecede ilgilenme, sorunları çözebilecek olmasına rağmen çocuğuna bırakmadan tüm sorunları çözme, çocuğunun okul hayatıyla ve okul başarısıyla fazlaca ilgilenme, çocuğunun hayatını planlama, yönetme, katılacağı etkinliklere, kurslara çocuğu adına karar verme, hedef belirleme gibi tutumlar vardır. Geleneksel koruyucu ebeveynlikten farklı olarak çocuğun karar alma ve hata yapma alanını ciddi biçimde daraltmaktadır. Sonuç olarak; helikopter ebeveynlik, özellikle özerklik gereksinimini ihlal ederek çocukların içsel motivasyonunu ve benlik yapılanmasını olumsuz etkilemektedir. Bu bağlamda ebeveynlere özerklik destekleyici eğitimler verilmesi, okullarda ebeveyn tutumlarına yönelik psiko-eğitim programları geliştirilmesi ve çocuklara bağımsız karar verme becerileri kazandırılması önerilmektedir.

Keywords: çocuk, ebeveynlik, helikopter ebeveynlik

Corresponding Author: ŞULE KARADUMAN

Abstract Id: 20261016

NOMOFOBİNİN YORDAYICISI OLARAK YALNIZLIK

¹ Dr. Öğr. Üyesi RUMEYSA HOŞOĞLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, nomofobi ile bazı değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek ve sosyal ve duygusal yalnızlığın nomofobi ile ilişkisini yordama rolünü belirlemektir. Nomofobi kavramı, kişinin yeni teknolojilerle bağlantı kuramayacağına dair patolojik bir korkuyu ifade etmektedir. Bu korku, telefon görüşmesi yapamama, mesajlaşamama, internet bağlantısına veya sosyal ağ sitelerine erişememe korkusu olarak da kavramsallaştırılmaktadır. Araştırma, üniversite öğrencilerinin genel ruh sağlığını olumsuz etkileyen yalnızlığın nomofobik davranışlar üzerindeki etkisini incelemesi ve elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin nomofobik davranışlarını azaltmaya yönelik bulgular sunması açısından önemlidir. Yöntem: Bu araştırma, ilişkisel tarama modeline dayalı nicel bir yöntem kullanılarak üniversite öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Çalışma grubu 399 üniversite öğrencisinden (322 kadın ve 77 erkek) oluşmaktadır. Üniversite öğrencileri kolayda örnekleme yoluyla seçilmiştir. Çalışmada Kişisel Bilgi Formu, Fırat Nomofobi Ölçeği ve Sosyal-Duygusal Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. Sürekli değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson korelasyon ve regresyon testleri kullanılmış, ardından analiz için bir regresyon modeli oluşturulmuştur. Araştırma protokolü Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır. Bu çalışmanın bulguları, kadın öğrencilerin, romantik ilişkileri olanların, telefonlarını beş saatten fazla kullananların, yanlarında şarj cihazı veya taşınabilir şarj cihazı taşıyanların ve uyanır uyanmaz ve gece telefonlarını kontrol edenlerin nomofobi düzeylerinin anlamlı derecede daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bulgular ayrıca sosyal-duygusal yalnızlığın nomofobinin önemli bir yordayıcısı olduğunu göstermiştir. Öğrenciler nomofobi davranışlarını azaltmak için yalnızlık duygularını azaltmaları ve etkili telefon kullanım becerilerini artırmaları konusunda desteklenmeleri Aynı zamanda bilinçli akıllı telefon kullanımı üzerine, öğrencilerin ve eğitimcilerin yararlanabileceği, yeni psiko-eğitim programları hazırlanması önerilmektedir.

Keywords: Nomofobi, Teknoloji Kullanımı, Üniversite Öğrencileri, Yalnızlık

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi RUMEYSA HOŞOĞLU

Abstract Id: 20261018

KARİYER İHTİYAÇLARIM PSİKO-EĞİTİM PROGRAMININ 8. SINIF ÖĞRENCİLERİN MESLEKİ KARARSIZLIK DÜZEYLERİNE ETKİSİ

¹ EDA YAVUZ - Anadolu Üniversitesi

² BERRA İREM YANGINCI - Anadolu Üniversitesi

³ FIRAT BİLEM - Anadolu Üniversitesi

⁴ Dr. Öğr. Üyesi NİLÜFER UYAR - Anadolu Üniversitesi

Bu araştırmada “Kariyer İhtiyaçlarım Psikoeğitim” programının Eskişehir’de alt sosyoekonomik düzeyi sahip ailelerin yoğunlukta olduğu bir ortaokulda öğrenim gören 8. Sınıf öğrencilerinin mesleki kararsızlık düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma ön test–son test kontrol gruplu gerçek deneysel desen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, söz konusu ortaokulda öğrenim gören 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilere, Çakır (2003) tarafından geliştirilen, 8. Sınıflarda geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları Yazıcıoğlu (2008) tarafından yapılan Mesleki Karar Envanteri uygulanarak bir üye havuzu oluşturulmuş ve yansız atamayla gruplar belirlenmiştir. Deney grubunda yer alan 12 kız 6 erkek toplam 18 öğrenci, kontrol grubunda yer alan 11 kız, 6 erkek toplam 18 öğrenci ile analizler gerçekleştirilmiştir. Deneysel müdahale öncesinde, 8. sınıf öğrencilerinin kariyer ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla bir anket uygulanmıştır. Öğrencilerin gelişimsel özellikleri ve anket sonuçları dikkate alınarak 8 oturumdan oluşan “Kariyer İhtiyaçlarım Psikoeğitim Programı” geliştirilmiştir. Program, Kasım–Aralık 2025 tarihleri arasında deney grubuna uygulanmıştır. Çalışmada, analiz öncesinde izlenecek istatistiksel yolun belirlenmesi amacıyla varsayımlar test edilmiş ve normallik varsayımları karşılandığı için grup içi farklarda bağımlı örneklem t testi, gruplararası farklarda ise bağımsız örneklem t testi analizleri kullanılmıştır. Araştırma bulguları, gruplar arası karşılaştırmalarda, deney grubunun mesleki kararsızlık toplam puanı ile içsel çatışmalar, kendini yeterince tanımama ve meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlar alt boyutlarındaki ortalama puanlarının kontrol grubuna kıyasla daha düşük olduğunu; ancak bu farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığını ortaya koymuştur. Grup içi karşılaştırmalarda ise, deney grubunda kendini yeterince tanımama alt boyutunda ön test ve son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir azalma olduğu görülmüştür.

Keywords: Mesleki kararsızlık, ortaokul öğrencileri, kariyer ihtiyaçları, psiko-eğitim.

Corresponding Author: Yrd. Doç. Dr. NİLÜFER UYAR

Abstract Id: 20261021

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN HELİKOPTER EBEVEYN TUTUMLARININ AKADEMİK ÖZGÜVENE ETKİSİNDE AKADEMİK ÖZ DİSİPLİNİN ARACI ROLÜ

¹ Dr. Öğr. Üyesi ALİ FUAT YALÇIN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² SALİHA DUTAR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ ÖMER FARUK ÜZER - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışma ile helikopter ebeveyn tutumlarının akademik özgüvene etkisinde öz disiplinin aracı rolünün belirlenmesini amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli ile yürütmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, öğrenim görmekte olan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Akademik Öz Güven Ölçeği ve Akademik Öz Disiplin Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda 132 erkek ve 406 kadın toplam 508 katılımcı bulunmaktadır. Betimsel bulgulara göre normallik varsayımı tüm ölçek ve alt boyutlar için sağlanmıştır. Cinsiyete göre yapılan karşılaştırmalarda helikopter ebeveynlik ($p=.99$) ve akademik öz disiplin ($p=.15$) düzeyleri açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak akademik özgüven açısından cinsiyet farkı anlamlıdır ($p=.02$). Kız öğrencilerin özgüven düzeyleri erkek öğrencilerden daha yüksek çıkmıştır. Değişkenler arası korelasyonlara göre; Helikopter Anne-Babalık puanları ile Toplam Akademik Öz Disiplin ($r=-.05$, $p>.05$) ve Toplam Akademik Özgüven ($r=-.07$, $p>.05$) arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Buna karşılık, Toplam Akademik Öz Disiplin ile Toplam Akademik Özgüven arasında orta-yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r=.54$, $p<.01$). Analizler sonucunda değişkenler arasındaki ilişkilerin zayıf düzeyde olduğu görülmüş ve bu nedenle klasik aracılık ön koşulları sağlanamamıştır.

Keywords: Helikopter Ebeveyn Tutumu, Akademik Özgüven, Akademik Öz Disiplin

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ALİ FUAT YALÇIN

Abstract Id: 20261037

İKİGAI, ÖZ DİSİPLİN, HİRS VE ERTELEME ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ

¹ BESTE ERDİNÇ - Nişantaşı Üniversitesi

² MUSTAFA YILMAZ - Milli Eğitim Bakanlığı

³ NURSENEM SARI - Yıldız Teknik Üniversitesi

⁴ ESRA NUR PEKDOĞAN - Ahi Evran Üniversitesi

⁵ EZGİ GÜNEY UYGUN KARAKUŞ - İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

⁶ OKAN TIRİNG - Milli Eğitim Bakanlığı

⁷ Dr. Öğr. Üyesi SÜLEYMAN AKÇİL - Bülent Ecevit Üniversitesi

İkigai bireyin yaşamda sahip olduğu amaç ve yaşam sevinciyle varoluşuna yön verirken öz disiplin davranışa dönüştürme kapasitesini, hırs hedeflere ulaşma itici gücünü, erteleme ise bu süreci sekteye uğratabilen öz düzenleme güçlüğü temsil etmektedir. Bu çalışmanın amacı öz disiplin, hırs ve ertelemenin ikigaiyi ne düzeyde yordadığını belirlemektir. Çalışmaya 209 erkek ve 274 kadın olmak üzere toplamda 483 beliren yetişkinlik dönemindeki birey katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 22.90'dır (ss = 6.33). Çalışma verileri "Kişisel Bilgi Formu", "İkigai-9 Ölçeği" (Belice vd., 2022), "Öz Disiplin Ölçeği" (Şimşir & Dilmaç, 2021), "Hırs Ölçeği" (Şahin & Ayvaz, 2024) ve "Erteleme Ölçeği" (Şimşir Gökcalp vd., 2022) kullanılarak elde edilmiştir. Kullanılan değişkenler arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Öncelikle toplanan verilerin betimsel analizleri yapılmıştır. Değişkenler arasındaki korelasyona bakılmıştır. Daha sonra sırasıyla erteleme, öz disiplin ve hırs değişkenleri eklenerek hiyerarşik regresyon analizi ile dört model oluşturulmuştur. Bu modellerde cinsiyet ve yaş kontrol değişkeni olarak kullanılmıştır. Erteleme, öz disiplin ve hırs değişkenlerinin ikigai varyansının %33'ünü açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. Erteleme davranışı ile birey ikigaiden uzaklaşabilir, öz disiplin ve hırs ile daha çok ikigai deneyimi yaşayabilir. Bu sonuçlara göre erteleme ile birey yapacağı görevi yerine getirmemenin huzursuzluğunu yaşaması dolayısıyla ikigaiyi açıklıyor olabilir. Öz disiplin ve hırs ile birey yapacaklarını zamanında ve motive şekilde yaparak görevini bitirmenin doyumunu yaşaması ile daha fazla ikigai deneyimleyebilir.

Keywords: İkigai, Öz disiplin, Hırs, Erteleme

Corresponding Author: BESTE ERDİNÇ

Abstract Id: 20261046

KÖTÜ MUAMELE İLE MENTAL İYİ OLUŞ İLİŞKİSİNDE RUMİNASYON VE DUYGUSAL YETKİNLİĞİN PARALEL ARACILIĞI

¹ İLAYDA OLUŞAN AYDIN - Yıldız Teknik Üniversitesi

² KEMAL KILIÇ - Milli Eğitim Bakanlığı

³ TEVFİK SERTAÇ ÇELİKÇEKEN - Milli Eğitim Bakanlığı

⁴ ABDULSAMET CAN - Milli Eğitim Bakanlığı

⁵ Doç. Dr. YUSUF AKYIL - Milli Eğitim Bakanlığı

Çocukluk döneminde yaşanan kötü muamele deneyimi bireyin yaşam boyu iyi oluşu için önemli bir belirleyici olabilir. Bireylerin tekrarlayıcı bir şekilde düşündüğü yaşantılarının olması durumu zorlaştırma potansiyeline sahipken duygusal anlamda yetkin olması ise iyi oluşu koruyabilir. Buradan hareketle mevcut araştırmada kötü muamele ile mental iyi oluş ilişkisinde ruminasyon ve duygusal yetkinliğin aracı rolünü incelemek amaçlanmaktadır. Araştırmaya 331 birey katılım sağlamıştır. Bu bireyler ortalama 25.26 (ss = 7.04) yaşındadır. Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) kullanılan bu araştırmanın bulguları psikolojik kötü muamele ile mental iyi oluş arasındaki ilişkide ruminasyon ve duygusal yetkinliğin paralel aracılığı olduğunu ortaya koymuştur. Diğer bir ifadeyle psikolojik kötü muamele'nin ruminasyon ve duygusal yetkinlik üzerinden mental iyi oluşu yordadığı görülmüştür. Bu durum bilişsel ve duygusal süreçlerin kötü muamele ve iyi oluş ilişkisindeki önemini vurgulamaktadır. Kötü muamele deneyimleri bireyin olumsuz yaşantılara tekrarlayıcı biçimde odaklanmasına ve duygusal kapasitesini sınırlandırması dolayısıyla iyi oluşu tehdit edebilir. Bu sonuçlar psikolojik kötü muamelenin etkilerini azaltmaya yönelik müdahalelerde hem ruminatif düşünce örüntülerinin hedeflenmesinin hem de duygusal yetkinlik becerilerinin güçlendirilmesinin kritik olduğunu ortaya koymaktadır.

Keywords: Psikolojik kötü muamele, ruminasyon, duygusal yetkinlik, mental iyi oluş

Corresponding Author: İLAYDA OLUŞAN AYDIN

Abstract Id: 20261047

KARİYER UYUMLULUĞU VE UMUT ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR METAANALİZ ÇALIŞMASI

¹ AYHAN ÜNAL - Selçuk Üniversitesi

² Prof. Dr. HASAN BOZGEYİKLİ - Selçuk Üniversitesi

Umut, bireylerin geleceğe yönelik hedefler belirlemesini, bu hedeflere ulaşmak için yollar geliştirmesini ve karşılaşılan engellere rağmen motivasyonlarını sürdürmesini sağlayan önemli bir psikolojik kaynak olarak kabul edilmektedir. Kariyer uyumluluğu ise bireylerin kariyer gelişim görevleri, geçişler ve beklenmedik kariyer olaylarıyla başa çıkma kapasitesini ifade etmektedir. Bu çalışmanın amacı, kariyer uyumluluğu ile umut arasındaki ilişkinin büyüklüğünü meta-analiz yöntemiyle ortaya koymaktır. Bu kapsamda toplam 16 bağımsız çalışmadan elde edilen 7877 katılımcıya ait veriler analiz edilmiştir. Analizler JAMOVİ 2.6.13 programı kullanılarak gerçekleştirilmiş ve sosyal bilimlerde çalışmalar arası farklılıkların yüksek olabileceği dikkate alınarak rastgele etkiler modeli tercih edilmiştir. Yayın yanlılığını incelemek amacıyla Orwin's Fail-Safe N, Begg ve Mazumdar sıra korelasyon testi ve Egger regresyon testi uygulanmıştır. Çalışmalar arasındaki heterojenlik ise Cochran Q ve I² istatistikleri ile değerlendirilmiştir. Meta-analiz sonuçları, kariyer uyumluluğu ile umut arasında güçlü ve pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir (r = 0,672; %95 GA [0,56–0,77]; p < .001). Yayın yanlılığı analizleri, yüksek Fail-Safe N değeri (19217) ve Begg ile Egger testlerinin anlamlı olmaması nedeniyle önemli bir yayın yanlılığı bulunmadığını göstermektedir. Bununla birlikte heterojenlik analizleri çalışmalar arasında yüksek düzeyde heterojenlik bulunduğunu ortaya koymuştur (I² = %95,4). Elde edilen bulgular, umut düzeyi yüksek bireylerin kariyer gelişim görevleri ve kariyer geçişleriyle başa çıkma konusunda daha uyumlu olduklarını göstermektedir. Bu sonuçlar, kariyer psikolojik danışma uygulamalarında bireylerin umut düzeyini güçlendirmeye yönelik müdahalelerin kariyer uyumluluğunu destekleyebileceğine işaret etmektedir.

Keywords: kariyer uyumluluğu, umut, metaanaliz

Corresponding Author: AYHAN ÜNAL

Abstract Id: 20261051

ROMANTİK İLİŞKİ KALİTESİNE İLİŞKİN YAPISAL BİR MODEL: PARTNER SOSYOTELİZMİ, BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE YAKINLIK

¹ ALEYNA CENGİZ - Yıldız Teknik Üniversitesi

² Doç. Dr. BEGÜM SATICI - Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu çalışmada partner sosyotelizmi ile algılanan romantik ilişki kalitesi arasındaki ilişkide bilinçli farkındalık ve yakınlığın aracılık rolünü yapısal bir model çerçevesinde incelemek amaçlanmıştır. Ek olarak, algılanan romantik ilişki kalitesi düzeyleri çeşitli demografik değişkenlerle (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ilişki süresi, çalışma durumu) göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği de analiz edilmiştir. Araştırma verileri SPSS ve AMOS programları kullanılarak analiz edilmiştir. Değişkenler arası ilişkiler için korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırmanın temel modeli kapsamında sosyotelizmin ilişki kalitesi üzerindeki etkisinde bilinçli farkındalık ve yakınlık düzeyinin aracı rolü yapısal eşitlik modellemesi ile test edilmiştir. Bu analizler AMOS programında gerçekleştirilmiştir. Model doğrulayıcı faktör analizi ile sınanmış, ardından yapısal modelde kısmi ve tam aracılık modelleri karşılaştırılmıştır. Bulgular, algılanan ilişki kalitesinin cinsiyet, eğitim durumu ve ilişki süresine göre farklılaşmadığını, fakat 18-30 yaş grubunun 46 ve üzeri yaş grubuna kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğunu saptamıştır. Özel sektör çalışanlarının romantik ilişki kalitesi puanları kamu çalışanları ve çalışmayanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Partner sosyotelizminin; yakınlık, bilinçli farkındalık ve ilişki kalitesi ile negatif yönlü ilişkili; yakınlık ile romantik ilişki kalitesi arasında güçlü ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. YEM bulguları, partner sosyotelizmin bilinçli farkındalık ve yakınlığı negatif etkileyerek ilişki kalitesini yordadığını, bilinçli farkındalık ve yakınlığın tam aracı rol üstlendiğini, partner sosyotelizmin bu değişkenler üzerinden ilişki kalitesini dolaylı ve negatif yönde etkilediğini göstermiştir. Bu çalışma, dijital çağın getirisi olan sosyotelizm davranışının romantik ilişkiler üzerindeki olumsuz etkilerini ve bu etkide psikolojik faktörlerin aracı rolünü yapısal bir modelle doğrulamıştır. Elde edilen sonuçlar aile ve çift danışmanlığı süreçlerinde bilinçli farkındalık ve yakınlık odaklı müdahalelerin önemini vurgulamaktadır.

Keywords: Bilinçli farkındalık, ilişki kalitesi, partner sosyotelizmi, yakınlık

Corresponding Author: ALEYNA CENGİZ

Abstract Id: 20261052

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PROBLEMATIC INTERNET USE, CYBERBULLYING AND EMOTIONAL AUTONOMY LEVELS OF HIGH SCHOOL STUDENTS

¹ Dr. Öğr. Üyesi ALİ FUAT YALÇIN - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² SİDDİKA SÜNTAR – Milli Eğitim Bakanlığı

In this study, it was aimed to examine the relationship between high school students' problematic internet use, cyberbullying and emotional autonomy. Relational survey model was used in this quantitative study. The study group consisted of a total of 650 students (333 female students (51.2%) and 317 male students (48.8%)) from different high school types (science high school, Anatolian high school, imam hatip high school, vocational high school and sports high school) in the central districts of Konya province. Adolescent Problematic Internet Use Scale, Cyberbullying Scale, Emotional Autonomy Scale and Personal Information Form were used to collect the data used in the study. SPSS 22.0 package program was used to analyze the data collected in the study. Pearson Product Moment Correlation Coefficient was used to determine the relationship between variables, Multiple Linear Regression Analysis was used to determine predictive relationships, and Independent Sample t Test and One-Way ANOVA Test were used to examine students' problematic internet use in terms of sociodemographic information. Afterwards, Tukey and Games-Howell tests were used in independent pairwise group comparisons to determine which groups had significant differences in variances. It was found to explain 6.2% of the variance. According to the results of the study, problematic Internet use levels of high school students do not show a statistically significant difference according to gender, grade level, participation in an artistic, sportive activity and participation in a personal development course (robotic coding, language, office programs, software, diction courses, etc.). Students' problematic Internet use levels show a statistically significant difference

Keywords: Problematic internet use, cyberbullying, emotional autonomy

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ALİ FUAT YALÇIN

Abstract Id: 20261063

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIKLI YAŞAM BECERİLERİ İLE AKADEMİK BAŞARI İLİŞKİSİ

¹ DİLARA KARA - Sakarya Üniversitesi

² İREM TAZEGÜL - Sakarya Üniversitesi

³ MAKBULE HİLAL ARTVİNLİ - Sakarya Üniversitesi

⁴ MESUDE SEVEN GÜRÇEN - Sakarya Üniversitesi

Bu araştırma, Sakarya Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans öğrencilerinin sağlıklı yaşam becerilerini etkileyen faktörlerin sağlıklı yaşam becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada öğrencilerin; cinsiyete, yaşa, sınıf düzeyine, barındıkları yere ve aylık gelir gibi değişkenlere göre farklılıklarını belirlemek ve akademik başarı ile ilişkisini değerlendirmek hedeflenmektedir. Araştırma, nicel yöntemlerden korelasyonel model ile yürütülmüş olup veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Üniversite Öğrencilerinde Sağlıklı Yaşam Becerilerini Ölçen Ölçek kullanılmıştır. Ölçek dört faktörden oluşmakta ve 4'lü likert tipi ile değerlendirilmektedir; faktörler sağlığa verilen önem, sağlıklı ilgili kaynaklara ulaşma, sağlık önceliği ve sağlıklı beslenme olarak belirlenmiştir. Çalışma grubunu Sakarya Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans öğrencileri oluşturmakta olup toplamda 400 öğrenciye ulaşılması hedeflenmiştir. Veriler SPSS 22.0 ile analiz edilecek, cinsiyete göre bağımsız örneklem t testi, yaş, sınıf düzeyi, aylık gelir ve barındıkları yere göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve sağlıklı yaşam becerilerinin akademik başarıyı yordayıp yordamadığını değerlendirmek için basit doğrusal regresyon uygulanacaktır. Analizlerin, öğrencilerin sağlıklı yaşam becerilerinin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, barındıkları yer ve aylık gelir gibi değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyması beklenmektedir. Ayrıca sağlıklı yaşam becerileri ile akademik başarı arasındaki ilişkinin korelasyon ve regresyon analizleri ile incelenmesi planlanmaktadır. Bu bulgular ile öğrencilerin sağlıklı yaşam alışkanlıkları ile akademik performansları arasındaki ilişkinin ortaya konması beklenmektedir. Araştırmanın, öğrencilerin sağlıklı yaşam farkındalıklarını artırmaya, eğitimcilere ve öğrencilere öneriler sunmaya katkı sağlaması öngörülmektedir. Bulguların, üniversite öğrencilerinin sağlıklı yaşam alışkanlıkları ve akademik başarılarını geliştirmek için stratejiler oluşturulmasında yol gösterici olması beklenmektedir.

Keywords: Sağlıklı yaşam becerileri, akademik başarı

Corresponding Author: DİLARA KARA

Abstract Id: 20261084

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE TEKRARLAYAN OLUMSUZ ÖZ-DERİN DÜŞÜNCELER VE SOSYAL İLİŞKİLER İLE PSİKOLOJİK YARDIM ARAMADA KENDİNİ DAMGALAMA ARASINDAKİ İLİŞKİ

¹ Doç. Dr. ABDULLAH SÜRÜCÜ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinde tekrarlayan olumsuz öz-derin düşünceler ve sosyal ilişkiler ile psikolojik yardım aramada kendini damgalama arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu üniversitelerin farklı fakülte ve bölümlerde öğrenim görmekte olan 397 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin analizinde t testi, korelasyon analizi teknikleri kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda üniversite öğrencilerinde tekrarlayan olumsuz öz-derin düşünceler ve psikolojik yardım aramada kendini damgalamanın cinsiyete göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Tekrarlayan olumsuz öz-derin düşünceler, sosyal ilişkiler ve psikolojik yardım aramada kendini damgalamanın rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğrencileri ile diğer bölümlerde öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı farklılıklar gösterdiği bulunmuştur. Tekrarlayan olumsuz öz-derin düşünceler ve sosyal ilişkilerin psikolojik bir yardıma ihtiyaç duyma durumuna göre anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Tekrarlayan olumsuz öz-derin düşünceler ile psikolojik yardım aramada kendini damgalama arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişkinin olduğu bulunmuştur. Sosyal ilişkiler ile psikolojik yardım aramada kendini damgalama arasında da pozitif yönlü oldukça zayıf bir ilişki belirlenmiştir. Üniversite öğrencilerinde tekrarlayan olumsuz öz-derin düşünceleri azaltmaya yönelik çalışmalar yapılmasının psikolojik yardım aramada kendini damgalamayı azaltacağı düşünülmektedir.

Keywords: olumsuz düşünceler, sosyal ilişkiler, kendini damgalama

Corresponding Author: Doç. Dr. ABDULLAH SÜRÜCÜ

Abstract Id: 20261086

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE MUTLULUK KORKUSU İLE İYİMSERLİK-KÖTÜMSERLİK VE KİŞİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

¹ Doç. Dr. ABDULLAH SÜRÜCÜ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırma üniversite öğrencilerinde mutluluk korkusu ile iyimserlik-kötümserlik ve kişilik arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, farklı üniversite ve programlarda öğrenim gören 420 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Verilerin analizinde t testi, korelasyon analizi ve regresyon analizi teknikleri kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda üniversite öğrencilerinde yumuşak başlılık ve duygusal dengelilik kişilik alt boyutlarının cinsiyete göre anlamlı farklılıklar gösterdiği bulunmuştur. Mutluluk korkusu ile kişilik alt boyutlarından sorumluluk ve duygusal dengelilik arasında negatif yönlü orta düzeyde, dışa dönüklük, yumuşak başlılık ve deneyime açıklık arasında ise negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğu bulunmuştur. Mutluluk korkusu ile iyimserlik arasında negatif yönlü orta düzeyde, kötümserlik arasında ise pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür. Regresyon analizi sonucunda da kişilik alt boyutlarından duygusal dengelilik ve iyimserlik-kötümserliğin mutluluk korkusunu anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür. Üniversite öğrencilerinde kötümserliği azaltmaya iyimserliği artırmaya yönelik çalışmaların mutluluk korkusunu azaltacağı düşünülmektedir.

Keywords: mutluluk korkusu, iyimserlik, kötümserlik, kişilik

Corresponding Author: Doç. Dr. ABDULLAH SÜRÜCÜ

Abstract Id: 20261087

ÇALIŞAN YETİŞKİNLERİN UYKU KALİTESİNİN ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ ÇİĞDEM KESKİN - Yıldız Teknik Üniversitesi
² Doç. Dr. SEHER MERVE ERUS - Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı 18 yaş üstü ve en az bir yıldır çalışmakta olan yetişkin bireylerin uyku kalitesi düzeylerinde cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, çalışma sektörü, çalışma süresi değişkenlerine göre anlamlı bir fark olup olmadığını incelemektir. Araştırma grubu, Türkiye de yaşayan 400 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu” ve “Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi” kullanılmıştır. Katılımcıların uyku kalitesi düzeylerinde cinsiyet, medeni durum, çalışma sektörü, çalışma şekli değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla bağımsız gruplar t-testi; yaş, eğitim düzeyi, çalışma süresi değişkenlerine göre anlamlı farklılığı test etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların uyku kalitesi düzeylerinin çalışma sektörü değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte; ancak cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, çalışma süresi, çalışma şekli biçimlerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Keywords: uyku kalitesi, problemli telefon kullanımı, iş tükenmişliği, öznel mutluluk

Corresponding Author: ÇİĞDEM KESKİN

Abstract Id: 20261113

ERGENLERDE DEPRESYON İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2026

¹ YASEMİN DEMİREL - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmada 2020-2026 yılları arasında ergenlikte depresyon ile ilgili yapılmış çalışmaların bibliyometrik olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla konu ile ilgili çalışmalar, ergenlikte depresyon ile ilgili terimler kullanılarak Web of Science (WoS) veritabanında listelenmiş ve başlangıçta 63647 çalışmaya ulaşılmıştır. Bazı hariç tutma kriterlerinin uygulanması sonucu 16549 araştırmaya ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz ve bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Betimsel analiz yapılırken 2020-2026 yılları arasında konu ile ilgili en çok yayın yapan yazarlar ve yayın sayılarına ulaşılmıştır. Yıl olarak analiz sonuçlarına bakıldığında dağılım yıllar içinde artış eğilimi gözlenmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde en çok yayın yapan ülkenin ABD(n=5976) olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye bu sıralamada 13. sırada yer almaktadır (n=315). Bibliyometrik analiz sonuçları ile yazar iş birliklerine, ülkeler arası iş birliklerine, ortak atıf verilerine ve ortak kelime analizi verilerine ulaşılmış olup görsel haritalar kullanılarak verilerin analizleri ortaya konmuştur.

Keywords: depresyon, ergenlik, bibliyometrik analiz

Corresponding Author: YASEMİN DEMİREL

Abstract Id: 20261127

ERGENLERDE YALNIZLIK İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2026

¹ Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin

² FERİDE MORDONLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmada 2020-2026 yılları arasında ergenlikte yalnızlık ile ilgili yapılmış çalışmaların bibliyometrik olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla konu ile ilgili çalışmalar, ergenlikte yalnızlık ile ilgili terimler kullanılarak Web of Science (WoS) veritabanında listelenmiş ve başlangıçta 4455 çalışmaya ulaşılmıştır. Bazı hariç tutma kriterlerinin uygulanması sonucu 1575 araştırmaya ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz ve bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Betimsel analiz yapılırken 2020-2026 yılları arasında konu ile ilgili en çok yayın yapan yazarlar ve yayın sayılarına ulaşılmıştır. Yıl olarak analiz sonuçlarına bakıldığında yıllar içinde artış eğilimi gözlenmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde en çok yayın yapan ülkenin ABD(n=404) olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye bu sıralamada 10.sırada yer almaktadır (n=45). Bibliyometrik analiz sonuçları ile yazar iş birliklerine, ülkeler arası iş birliklerine, ortak atıf verilerine ve ortak kelime analizi verilerine ulaşılmış olup görsel haritalar kullanılarak verilerin analizleri ortaya konmuştur.

Keywords: Yalnızlık,Ergenlik, bibliyometrik analiz

Corresponding Author: FERİDE MORDONLU

Abstract Id: 20261155

ERGENLERDE BENLİK SAYGISI İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2026

¹ Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² ESEN DAMLA YÜKSEL - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmada 2020-2026 yılları arasında ergenlikteki benlik saygısı ile ilgili yapılmış çalışmaların bibliyometrik olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla konu ile ilgili çalışmalar, ergenlikte benlik saygısı ile ilgili terimler kullanılarak Web of Science (WoS) veritabanında listelenmiş ve başlangıçta 15,588 çalışmaya ulaşılmıştır. Bazı hariç tutma kriterlerinin uygulanması sonucu 1533 araştırmaya ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz ve bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Betimsel analiz yapılırken 2020-2026 yılları arasında konu ile ilgili en çok yayın yapan yazarlar ve dergiler sıralamasına ve yayın sayılarına ulaşılmıştır. Yıl olarak analiz sonuçlarına bakıldığında her hangi bir artma veya azalma gözlemlenmemiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde en çok yayın yapan ülkenin ABD(n=429) olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye bu sıralamada 15 .sırada yer almaktadır. (n=26). Bibliyometrik analiz sonuçları ile yazar iş birliklerine, ülkeler arası iş birliklerine, ortak atıf verilerine ve ortak kelime analizi verilerine ulaşılmış olup görsel haritalar kullanılarak verilerin analizleri ortaya konmuştur.

Keywords: benlik saygısı, ergenlik, bibliyometrik analiz

Corresponding Author: ESEN DAMLA YÜKSEL

Abstract Id: 20261147

ERGENLERDE SİBER ZORBALIK İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2025

¹ Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² ALPEREN NECİP ÇETİN - Necmettin Erbakan Üniversitesi
³ ELİF YORGANCILAR DEMİR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırma ile 2020 – 2025 yılları arasında ergenlik döneminde siber zorbalık ile ilgili yapılmış olan çalışmaların bibliyometrik olarak incelenmesini amaçlanmıştır. Bu amaçla konu ile ilgili çalışmalar, siber zorbalık ve siber zorbalık ile ilişkili kelimeler ile ergenlik terimleri kullanılarak Web of Science (WoS) veritabanında listelenmiş ve başlangıçta 3881 çalışmaya ulaşılmıştır. Bazı hariç tutma kriterlerinin uygulanması sonucu 1326 araştırmaya ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz ve bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Betimsel analiz yapılırken 2020-2025 yılları arasında konu ile ilgili en çok yayın yapan yazarlar ve dergiler sıralamasına ve yayın sayılarına ulaşılmıştır. Buna ek olarak yayın sayısında pandemi sonrası süreçte giderek artan bir ivme olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışmalar incelendiğinde ilk sıradaki Çin'i (n= 291) 287 yayın ile Amerika Birleşik Devletleri'nin takip ettiği görülmektedir. Ülkemiz bu sıralamada 9.sırada bulunmaktadır (n=39). Bibliyometrik analiz sonuçları ile yazar iş birliklerine, ülkeler arası iş birliklerine, ortak atıf verilerine ve ortak kelime analizi verilerine ulaşılmış olup görsel haritalar kullanılarak verilerin analizleri ortaya konmuştur.

Keywords: siber zorbalık, ergenlik, bibliyometrik analiz
Corresponding Author: ELİF YORGANCILAR DEMİR
Abstract Id: 20261152

ERGENLERDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI İLE İLGİLİ YAYIMLANMIŞ ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2020-2025

¹ Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² HATİCE MERVE GÖRDES - Necmettin Erbakan Üniversitesi
³ ELİF YORGANCILAR DEMİR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı ergenlik döneminde sosyal medya bağımlılığı ile ilgili yapılmış olan araştırmaların bibliyometrik olarak incelenmesidir. Bu amaçla Web of Science (WoS) veri tabanında son 6 yılda yapılmış olan çalışmalara ulaşılmıştır. Veri seti oluşturulurken başlangıçta 2460 çalışmaya ulaşılmış, sonrasında belirli Web of Science (WoS) kategorilerine göre filtrelemeler yapıldıktan sonra 1187 çalışma ile analizler yürütülmüştür. Verilerin analizinde betimsel analiz ve bibliyometrik analiz birlikte kullanılmıştır. Betimsel içerik analizinde en çok yayın yapan dergiler, ülkeler, yazarlar ve yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı incelenmiştir. Bibliyometrik analiz kapsamında ülke iş birlikleri, ortak atıf, ortak kelime incelemeleri yapılmış ve yazar iş birlikleri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre en çok yayın yapan ülke Çin (n=255) iken ülkemiz 77 çalışma ile 5.sırada bulunmaktadır. Ayrıca 2022 yılında yayınlanan çalışmalarda diğer yıllara oranla bir artış olduğu bunun yanında 2025 yılında son 6 yılın en yüksek yayın sayısına ulaşıldığı görülmüştür (n=286).

Keywords: sosyal medya bağımlılığı, ergenlik, bibliyometrik analiz
Corresponding Author: HATİCE MERVE GÖRDES
Abstract Id: 20261153

KARİYER PLANLAMA AMACIYLA KULLANILAN YAPAY ZEKÂ ARAÇLARININ İNCELENMESİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi EMİRHAN AKTAŞ - Bayburt Üniversitesi

Yapay zekâ destekli kariyer planlama uygulamaları, bireylerin kendini tanıma, meslek seçimi, kariyer kararı verme, beceri geliştirme ve iş arama süreçlerini destekleyen dijital araçlar olarak giderek yaygınlaşmaktadır. Bununla birlikte, bu uygulamaların hangi kuramsal temellere dayandığı, hangi amaçlarla geliştirildiği ve kariyer gelişimi alanına nasıl katkı sunduğu konusunda bütüncül incelemelere ihtiyaç vardır. Bu bildirinin amacı, kariyer planlama amacıyla kullanılan seçilmiş yapay zekâ destekli uygulamaları belirli ölçütler çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelemektir. Araştırmada nitel doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. İnceleme kapsamında Kariyo.io, CareerExplorer, PathwayU, Careerflow.ai, JobSeer, Pymetrics, Notion, Coursera, LinkedIn Learning, IBM Watson Career Coach ve CASVE temelli bazı uygulamalar ele alınmıştır. Uygulamalar; geliştirildiği yıl, geliştiriciler, geliştirildiği ülke, kullanım amacı, kuramsal/teorik dayanak, kullanıcı kitlesi, kullanıcı sayısı ve kullanım ücreti başlıkları altında analiz edilmiştir. Veriler, uygulamaların resmî internet siteleri, tanıtım sayfaları ve erişilebilir kurumsal açıklamaları üzerinden derlenmiştir. Bulgular, incelenen uygulamaların üç temel grupta toplandığını göstermektedir: Doğrudan kariyer planlama araçları, İş arama ve kariyer yönetimi araçları ile Öğrenme/beceri geliştirme platformları. Bazı uygulamaların kuramsal dayanaklarını daha açık biçimde sunduğu; buna karşın birçok uygulamanın kariyer gelişimini açık bir kariyer kuramı yerine veri temelli eşleştirme, beceri analizi ve istihdam odaklı öneriler üzerinden ele aldığı görülmüştür. Ayrıca kullanıcı sayısı ve ücretlendirme bilgileri bazı platformlarda açıkça paylaşılrken, özellikle kurumsal çözümlerde bu bilgilerin sınırlı olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, yapay zekâ destekli kariyer uygulamaları kariyer karar süreçlerinde erişilebilir ve ölçeklenebilir destek sunmakla birlikte, kariyer gelişiminin anlam, kimlik, bağlam ve yaşam öyküsü boyutlarını sınırlı düzeyde yansıtmaktadır. Bu nedenle söz konusu araçların kariyer danışmanlığının yerine geçen sistemler olarak değil, danışma sürecini destekleyen yardımcı araçlar olarak değerlendirilmesi önerilmektedir. Araştırmanın en önemli sınırlılığı, incelemenin kamuya açık verilerle sınırlı olması ve bazı uygulamalarda kuramsal altyapı ile kullanıcı istatistiklerine ilişkin bilgilerin yetersiz kalmasıdır.

Keywords: Yapay zekâ, kariyer planlama, kariyer danışmanlığı, dijital uygulamalar, doküman analizi.

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi EMİRHAN AKTAŞ

Abstract Id: 20261159

KARİYERİME ADANMIŞ HİSSETTİĞİMİN FARKINDAYIM: BİR OLGUBİLİM ARAŞTIRMASI

¹ Doç. Dr. AHMET KARA - Kastamonu Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, kariyer adanmışlığını üniversite öğrencilerin algılarına dayalı olarak derinlemesine keşfetmektir. Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımına göre dizayn edilmiştir. Bu kapsamda araştırma modeli olarak nitel araştırma yaklaşımının bir türü olan olgubilim desenine göre tasarlanmıştır. Araştırmaya amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniğiyle belirlenen on beş üniversite öğrencisi katılım göstermiştir. Veri toplama yöntemi olarak bireysel görüşme tercih edilmiştir. Veri toplama aracı ise yarı yapılandırılmış görüşme formundan faydalanılmıştır. Veri analizinde ise Creswell (2007) tarafından önerilen üç aşamalı yöntem kullanılmıştır. Bu araştırmada veriler analiz aşamasındadır. Beklenen bulgular açısından katılımcıların önemli ifadelerinden veya cümlelerinden birtakım temaların oluşması öngörülmektedir. Bunu biraz daha somutlaştırmak gerekirse, katılımcıların önemli ifadelerinden veya cümlelerinden mesleğe yönelik kariyer planlaması yapmak, meslekle ilgili bilgi sahibi olmak, mesleki gelişim için araştırma becerisine sahip olmak ve mesleki açıdan gelişmek için görev ve sorumluluklarının farkında olmak gibi temaların oluşması beklenmektedir. Bu temaların kariyer adanmışlık olgusu ile ilişkilendirilerek bazı kapsamlı tanımlamalara çevrilmesi planlanmaktadır. Diğer bir deyişle, katılımcıların mesleğe yönelik kariyer planlaması yapmak ve meslekle ilgili bilgi sahibi olmak gibi temaların ortak yönleri açısından değerlendirilerek çevresel kariyer keşfi isimli kapsamlı tanımlamaya çevrilmesi düşünülmektedir. Bunun yanında, katılımcıların mesleki gelişimi için araştırma becerisine sahip olmak ve mesleki açıdan gelişmek için görev ve sorumluluklarının farkında olmak temaları ise ortak yönleri açısından ilişkilendirilerek kariyerde kendini keşfetme adlı kapsamlı tanımlamaya çevrilmesi beklenmektedir.

Keywords: Kariyer adanmışlığı, olgubilim, nitel araştırma

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi AHMET KARA

Abstract Id: 20261189

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN STRES, SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI VE YALNIZLIK ARASINDAKİ İLİŞKİLER: BİR ARACILIK MODELİ

¹ İŞILAY AÇAR - Ahi Evran Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi ÖMER FARUK AKBULUT - Sağlık Bilimleri Üniversitesi

³ Doç. Dr. ÖNDER BALTACI - Ahi Evran Üniversitesi

⁴ Prof. Dr. ERDAL HAMARTA - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Son yıllarda yalnızlık, algılanan stres ve sosyal medya bağımlılığı, özellikle üniversite öğrencileri arasında giderek artan ve birbiriyle ilişkili önemli psiko-sosyal sorunlar olarak ele alınmaktadır. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin algılanan stres ile yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkide sosyal medya bağımlılığı düzeylerinin aracı rolünü incelemektir. Araştırma, 337 üniversite öğrencisinden (%81.3 kadın, %18.7 erkek) oluşan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür. Veriler, algılanan stres, sosyal medya bağımlılığı ve yalnızlık düzeylerini ölçen öz-bildirim ölçekleri aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma modelini test etmek amacıyla SPSS 25.00 Hayes Process Makro eklentisi kullanılarak basit aracılık analizi (Model 4) gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları, algılanan stresin sosyal medya bağımlılığını anlamlı ve pozitif yönde yordadığını göstermiştir. Ayrıca sosyal medya bağımlılığı ve algılanan stresin yalnızlığı anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Bootstrap analizi (5000 örnekleme, %95 G.A.) sonuçlarına göre sosyal medya bağımlılığının, algılanan stres ile yalnızlık arasındaki ilişkide anlamlı bir aracı role sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, doğrudan etkinin de anlamlı kalması, sosyal medya bağımlılığının bu ilişkide kısmi aracı rol oynadığını göstermektedir. Elde edilen bulgular, stres yaşayan bireylerin sosyal medya kullanımına yönelerek bağımlılık benzeri davranışlar geliştirebileceğini ve bunun da yalnızlık düzeylerini artırabileceğini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, özellikle üniversite öğrencilerinde psiko-sosyal uyum süreçlerinin anlaşılması açısından önemli ipuçları sunmaktadır. Ayrıca, sosyal medya kullanımına yönelik müdahale programlarının yalnızlık ve stresin azaltılmasında dolaylı katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Keywords: algılanan stres, yalnızlık, sosyal medya bağımlılığı, üniversite öğrencileri, aracılık analizi

Corresponding Author: İŞILAY AÇAR

Abstract Id: 20261279

KÜLTÜREL ZEKA (CQ) ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2015-2025

¹ Prof. Dr. ZELİHA TRAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² ELEONORA AIYLCHIEVA - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırma, 2015-2025 yılları arasındaki on yıllık süreçte kültürel zeka (CQ) olgusunu ele alan akademik üretimin bibliyometrik bir haritasını sunmayı amaçlamaktadır. Küreselleşme, artan öğrenci hareketliliği ve dijitalleşen çalışma ortamları, bireylerin farklı kültürel bağlamlarda etkin çalışabilme becerisini ifade eden kültürel zekayı, modern çağın temel bir psikolojik sermayesi haline getirmiştir. Bu doğrultuda Web of Science (WoS) veri tabanı üzerinden gerçekleştirilen taramada başlangıçta 10.778 yayına ulaşılmış; araştırmanın odağını netleştirmek amacıyla uygulanan filtreleme (eğitim ve psikoloji) neticesinde, analiz kapsamı 442 nitelikli çalışma ile sınırlandırılmıştır. Yapılan incelemeler, kültürel zeka literatürünün temel olarak eğitim, disiplinlerarası psikoloji ve sosyal psikoloji alanlarında kümелendiğini göstermektedir. Yayınların kronolojik dağılımı, konunun özellikle kültürel adaptasyon ve psikolojik esneklik bağlamında son on yılda dinamik bir artış sergilediğini kanıtlamaktadır. Ülke bazlı performans verilerine göre ABD, 115 yayın ile alandaki baskın konumunu korurken; Türkiye'nin 10 yayın (n=10) ile listede 16. sırada yer alarak gelişmekte olan bir literatüre sahip olduğu saptanmıştır. Bibliyometrik ağ analizleri sonucunda ise yazar iş birlikleri ve kavramsal haritalar ortaya konmuş; görsel ağ modelleri aracılığıyla alandaki entelektüel yapı somutlaştırılmıştır.

Keywords: kültürel zekâ, bibliyometrik çalışma

Corresponding Author: ELEONORA AIYLCHIEVA

Abstract Id: 20261213

BAĞLANMA STİLLERİ İLE ALEKSİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜ

¹ Doç. Dr. AHMET KARA - Kastamonu Üniversitesi

² SUDENAZ ZENGİN - Kastamonu Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı bağlanma stilleri ile aleksitimi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolünü incelemektir. Bu amaca uygun olarak mevcut araştırma ilişkisel desenle tasarlanmıştır. Araştırmaya 173 kadın (%73.9) ve 61 erkek (%26.1) olmak üzere 234 gönüllü birey katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Bağlanma Stilleri Ölçeği Kısa Formu, Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği ve Türkçe Toronto Aleksitimi Ölçeğinden yararlanılmıştır. Veri analizi için yol (path) analizi kullanılmıştır. Ayrıca duygu düzenleme güçlüğü'nün aracı rolünün anlamlı olup olmadığı bootstrapping analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre güvenli bağlanma stili'nin duygu düzenleme güçlüğü'nü ($\beta = -.32$, $t = -5.586$, $p < .001$) ve aleksitimini ($\beta = -.21$, $t = -3.750$, $p < .001$) anlamlı ve negatif yönde yordadığı bulunmuştur. Kaygılı bağlanma stili'nin duygu düzenleme güçlüğü'nü ($\beta = .34$, $t = 5.860$, $p < .001$) anlamlı ve pozitif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Kaçınan bağlanma stili'nin aleksitimini ($\beta = .25$, $t = 4.778$, $p < .001$) anlamlı ve pozitif yönde yordadığı belirlenmiştir. Duygu düzenleme güçlüğü'nün aleksitimini ($\beta = .38$, $t = 6.595$, $p < .001$) anlamlı ve pozitif yönde yordadığı saptanmıştır. Ayrıca güvenli, kaygılı, kaçınan bağlanma stilleri ve duygu düzenleme güçlüğü, hepsi birlikte aleksitiminin yaklaşık %38'ini açıklamaktadır. Son olarak yapılan bootstrapping analizi bulgularında kaygılı bağlanma stili ile aleksitimi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüğü'nün aracılık rolü anlamlıdır [$\beta = .129$, $SE = .03$ (95% CI = .069, .192, $p < .05$)]. Ayrıca güvenli bağlanma stili ile aleksitimi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüğü'nün aracılık rolünün anlamlı olduğu bulunmuştur [$\beta = -.123$, $SE = .04$ (95% CI = -.223, -.059, $p < .05$)].

Keywords: Bağlanma stilleri, duygu düzenleme güçlüğü, aleksitimi

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi AHMET KARA

Abstract Id: 20261229

WHAT MICRO-TEACHING VIDEOS REVEAL ABOUT PRE-SERVICE TEACHERS

¹ Dr. Öğr. Üyesi SANIYE NUR ERGAN - Ordu Üniversitesi

This paper presents an analysis of micro-teaching videos produced by pre-service teachers in a teacher education course. The study focuses on the recorded micro-teaching lessons and examines how pre-service teachers enact teaching during these short instructional episodes. The data consist of video recordings collected as part of a micro-teaching course in a four-year teacher education program. In this course, pre-service teachers planned and taught brief lessons, which were video recorded for instructional purposes. The analysis focuses on observable aspects of teaching practice in the videos, such as lesson structure, teacher talk, interaction with students, use of materials, and classroom presence. The study adopts a descriptive approach to understanding what takes place in pre-service teachers' micro-teaching performances. Attention is given to how teaching practices are carried out in a simulated classroom setting and how pre-service teachers position themselves in the role of the teacher during the lesson. The paper offers an account of how pre-service teachers' teaching practices appear in micro-teaching videos within a specific context. By focusing on the video data, the study aims to contribute to discussions on the use of micro-teaching in teacher education and to provide insights that may be useful for instructors who work with video-recorded teaching activities.

Keywords: micro teaching, video analysis, teacher education, primary education, peer feedback

Corresponding Author: Yrd. Doç. Dr. SANIYE NUR ERGAN

Abstract Id: 20261007

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN KÜLTÜREL OKURYAZARLIK YETERLİK VE FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ

¹ SELİN YAVAŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, ilkököl öğretmenlerinin kültürel okuryazarlık olgusuna yönelik görüşlerinin tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda katılımcı öğretmenlerin kültürel okuryazarlığa ilişkin görüşleri elde edilerek bu veriler analiz edilmiştir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması deseni ve nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme soruları uygulanmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemleri arasında yer alan kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Toplamda 3 okul ile sınırlı olmak üzere, farklı devlet okullarında görev yapmakta olan 15 katılımcı ilkököl öğretmeni, çalışma grubu içinde yer almaktadır. Görüşme verileri, kategorilere ve kodlara ayrılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda ilkököl öğretmenlerinin kültürel okuryazarlık kavramını kültürel yapıyı bilen/aktarabilen, dünyaya açılım göstermeye hazır meraklı, iyi bir okur ve kendilerini geliştirmek amacıyla bilgiyi elde edip kullanabilen bir birey olarak ele aldığı ortaya konmuştur. Kültürel okuryazarlığı "farklı kültürleri tanıma" şeklinde ele alan katılımcı gruba göre, ağırlıklı olarak ailelerinden aldıkları eğitimle bu süreci destekledikleri ve bir dile ait kültürü bilmenin dünyaya açılım yapma ve dünya vatandaşlığı ile ilişkili olma noktasında katkı sağladığı verisi . Tarihi alan ve kültürel yapıların izlemi, ziyareti, incelenmesiyle kültürel değerleri ele alan diyalog ve anlatım etkinlikleri, bu alanda öne çıkan çalışmalar olarak bulgulanmıştır. Yabancı uyruklu öğrencilere Türk kültürünü tanıtmaya ve hissettirmeye bağlamında ise değerler kavramının çokça kullanıldığı bulgular arasındadır. İlkokul öğretmenlerinin kendilerine yönelik yaptıkları öz değerlendirme sonucunda, katılımcıların ağırlıklı olarak kendilerini kültürel okuryazar olarak nitelendirmedikleri bulgulanmıştır. Alanyazında kültürel okuryazarlık alanındaki çalışma eksikliği gerekçesiyle benzer bir çalışmanın daha geniş bir örnekleme ve farklı alan öğretmenleri ile yapılması önerilmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin kültürel okuryazarlıktaki yeterliklerini artıracak farklı eğitimler verilebilir.

Keywords: Farkındalık, İlkokul Öğretmeni, İnceleme, Kültürel Okuryazarlık, Yeterlilik

Corresponding Author: SELİN YAVAŞ

Abstract Id: 20261025

EBA DESTEKLİ TERS YÜZ ÖĞRENME MODELİNİN İLKOKUL 3. SINIF MATEMATİK DERSİ AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ

¹ HARUN BASTIK - Necmettin Erbakan Üniversitesi

İlkokulda geleneksel anlatım yaklaşımları öğrencilerin derslere aktif katılım ve etkinlikleri uygulama bağlamında eksik kalmaktadır. Öğrenciler ders zamanının büyük kısmını öğretmeni dinlemekle geçirmekte öğrendiği bilgileri uygulamada sınıf içinde yeterli zamanı bulamamaktadır. Özellikle kalabalık sınıflarda müfredatı yetiştirmeye çalışan öğretmen, öğrencilerin etkin olduğu; bilgilerini karşılaştacağı problemleri çözmede kullanacağı bireysel veya grup çalışmalarına gereken süreyi ayıramamaktadır. Bu nedenle EBA uygulaması üzerinden evde yapılan konu öğrenimleriyle öğrenci ders zamanının büyük bölümünü geçirdiği öğretmeni dinleme ve not alma gibi eylemler yerine aktif katılım sağlayacağı etkinlikler yapma fırsatına sahip olacaktır. Ters yüz öğrenme (TYÖ) gibi yenilikçi yöntemlerin kullanıldığı, aktif öğrenme deneyimi, derse yönelik ilginin artması ve etkin öğrenmenin sağlanması gibi pozitif sonuçlar oluşturabilmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, ilkokul 3. Sınıf Matematik dersinde, kesirler konusunun 4 haftalık sürede EBA uygulaması ile desteklenerek TYÖ modelinin akademik başarıya etkisini belirlemektir. TYÖ modeline eğitsel oyunlar, grup çalışmaları, drama, somutlaştırma gibi etkinlikler dâhil edilerek bu çalışmada yarı deneysel model kullanılmıştır. Araştırma verileri, Matematik Dersi “Matematik Kesirler Akademik Başarı Testi” kullanılarak toplanmıştır. Benzer özellikte 19 öğrenci deney ve 19 öğrenci kontrol grubu, akademik başarı düzeyleri açısından karşılaştırılmıştır. Veriler bağımsız örneklem t-Testi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, EBA uygulaması ile desteklenen TYÖ modeline uygun işlenen derslerde, öğrencilerin akademik başarılarının deney grubu lehine anlamlı düzeyde pozitif etkisine ulaşılmıştır. Bu çerçevede, ilkokul düzeyinde ters yüz öğrenme modelinin Matematik dersinde etkin bir şekilde kullanılabileceği ve öğrencilerin akademik başarılarına katkı sağladığı söylenebilir. Bu çerçevede, ilkokul düzeyinde ters yüz öğrenme modelinin Matematik dersinde etkin bir şekilde kullanılabileceği ve öğrencilerin akademik başarılarına katkı sağladığı söylenebilir.

Keywords: Akademik Başarı ile EBA Matematik ile Ters Yüz Öğrenme ile Ters Yüz Öğrenme

Corresponding Author: HARUN BASTIK

Abstract Id: 20261033

DİJİTAL EBEVEYNLİK DAVRANIŞLARI ÖLÇEĞİNİN 0-6 YAŞA GENİŞLETİLMESİ: GEÇERLİK, GÜVENİRLİK VE ÖLÇME DEĞİŞMEZLİĞİ

¹ DİLARA HARMANDAR ERGÜL - Pamukkale Üniversitesi

² Prof. Dr. NESRİN IŞIKOĞLU - Pamukkale Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, 0-3 yaşlarında çocuğu olan ebeveynlere yönelik Dijital Ebeveynlik Davranışları Ölçeğinin (DEDÖ) (Harmandar Ergül ve Işıkoğlu, 2024) kapsam geçerliliğinin 4-6 yaş grubuna uygunluğunu incelemektir. Bu amaçla geçerlik ve güvenirlik çalışmaları gerçekleştirilmiş ve 0-3 ile 4-6 yaş gruplarında ölçme değişmezliği test edilmiştir. Ölçek uyarlama çalışması olarak tasarlanan araştırmanın örneklemini, 0-3 ve 4-6 yaş çocukların temsil edilebilmesi için kotalı örneklemeyle ulaşılan toplam 645 ebeveyn oluşturmuştur. Yapı geçerliği kapsamında AFA 323, DFA ise 322 kişilik farklı alt örneklem grupları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri 2026 yılı Ocak ve Şubat aylarında DEDÖ ve demografik bilgi formu ile toplanmıştır. Bu süreçte uzman görüşü alınarak ölçek maddelerinin 0-6 yaşlarında çocuğu olan ebeveynler için de uygun olduğu teyit edilmiş ve kapsam geçerliği sağlanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23 ve AMOS 22 paket programları kullanılmıştır. AFA bulguları; ölçeğin özgün formuna uygun olarak 0-6 yaşlarda çocuğu olan ebeveynlerde de 5 boyut ve 25 maddelik yapısının korunduğunu göstermiştir. DFA sonuçları model uyum indekslerinin kabul edilebilir ($\chi^2/df = 2.362$, CFI = .921, RMSEA = .070, SRMR=.0727) düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. AVE (>.50) ve CR (>.70) değerleri uyum geçerliğinin sağlandığına işaret etmektedir. Ölçeğin güvenirliği Cronbach's alpha, madde toplam korelasyonları ve madde ayırt ediciliği analizleri ile sağlanmıştır. Son olarak çoklu grup DFA ile ölçme değişmezliği incelenmiş ve metrik ($\Delta CFI=.01$; $\Delta RMSEA=.01$; $\Delta SRMR=.012$) ve skalar ($\Delta CFI=.01$; $\Delta RMSEA=0$; $\Delta SRMR=.001$) modellerin kabul edilebilir uyuma sahip olduğu görülmüştür. Bu bulgular ışığında; Dijital Ebeveynlik Davranışları Ölçeğinin 0-6 yaşlarında çocuğu olan ebeveynlere yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu, 0-3 ve 4-6 yaş gruplarında ölçme değişmezliğinin sağlandığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Keywords: Dijital ebeveynlik, Erken çocukluk dönemi, Ölçek uyarlama

Corresponding Author: DİLARA HARMANDAR ERGÜL

Abstract Id: 20261035

İLKOKULDA ÇATIŞMA ÇÖZME STRATEJİLERİNİN ÖĞRETİMİNDE MASALLARIN ROLÜ VE ÖNEMİ

¹ MERVE GÜRKANER BENLİ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. AHMET SABAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmada, ilkokul öğrencilerine çatışma çözme stratejilerini öğretmede masalların rolü ve önemi incelenmiştir. Çalışmada, Tahir Alangu'nun "Keloğlan Masalları" ve Eflatun Cem Güney'in "Masallar" adlı kitaplarında yer alan 42 masal çatışma çözme sürecinin temel unsurları bakımında analiz edilmiştir. Her masalın içeriği, çalışmada geliştirilen bir kodlama formu doğrultusunda (1) çatışma tarafları (kişi-kişi, kişi-kendi, kişi-doğa ve kişi-toplum), (2) çatışma nedenleri (temel yaşam gereksinimi, sevgi gereksinimi, güç gereksinimi, özgürlük gereksinimi, eğlenme gereksinimi, sınırlı kaynaklar ve farklı değerler), (3) çatışma türleri (tartışma, kavramsal çatışma, çıkar çatışması ve gelişimsel çatışma), (4) çatışma çözme stratejileri (kaplumbağa, oyuncak ayı, köpek balığı, tilki ve baykuş) ve (5) çatışma sonuçları (kazan-kazan, kazan-kaybet ve kaybet-kaybet) bakımından analiz edilmiştir. Bulgulara göre, en yaygın görülen çatışma tarafları "kişi-kişi" (%47,4) ve "kişi-kendi" (%32,1) arasında yaşanmaktadır. Çatışmalar temel olarak "farklı değerler" (%29,1) ve "güç gereksinimi" (%22,3) değişkenlerinden kaynaklanmaktadır. Masallarda genellikle "çıkar" (%38,9) ve "kavramsal" (%30,6) çatışmalar görülmektedir. "Baykuş" (%31,5) ve "tilki" (%21,3) en yaygın kullanılan çatışma çözme stratejileri olarak yansıtılmaktadır. Çatışma sonuçları bakımından "Keloğlan Masalları" kitabında daha çok "kazan-kaybet" (%78,9), "Masallar" kitabında ise "kazan-kazan" (%64) öne çıkmaktadır. Bu çalışmaya göre masallar yalnızca bir kültürel aktarım aracı olarak değil, aynı zamanda ilkokulda çatışma çözme stratejilerinin öğretiminde kullanılabilecek etkili bir öğretim materyali olarak da işlev görebilir.

Keywords: Çatışma Çözme Stratejileri, Masallar, İlkokul

Corresponding Author: MERVE GÜRKANER BENLİ

Abstract Id: 20261044

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ HAYAT BİLGİSİ DERSİ (1., 2. VE 3. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ÇIKTILARININ ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

¹ MELİKE DOĞAN - Milli Eğitim Bakanlığı

² Prof. Dr. FATİH YILMAZ - Dicle Üniversitesi

Farklılıklara saygıyı temel alan çokkültürlülük, eğitim alanında da etkili olmuş ve çokkültürlü eğitim kavramı ortaya çıkmıştır. Çokkültürlü eğitim, öğrencilerin taşıdığı kimlik ve kültürel özellik ne olursa olsun okulda eşit öğrenme fırsatlarına sahip olmalarını savunmaktadır. Çokkültürlü eğitimin en önemli olduğu alan öğretim programlarıdır. Ülkemiz 2024 yılında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle program yapısında değişikliğe gitmiştir. Bu yeni modelde öğrencinin eleştirel düşünen, analitik düşünen ve problem çözen gibi becerilere sahip olması hedeflenmektedir. Hedeflenen öğrenci profiline ulaşmak için öğrenme çıktıları ölçüt olarak kabul edilmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yenilenen Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında disiplinler arası bir yaklaşım benimsenerek kendini tanıyan, ailenin önemini bilen, toplumun değerlerini önemseyen, yaşadığı çevreyi tanıyan, ülkesini seven bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme çıktılarının çokkültürlü eğitimle ilişkileri incelenmesi amaçlanmıştır. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Talim ve Terbiye Başkanlığı tarafından yayınlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı, araştırma materyali olarak kullanılmıştır. 1. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme çıktılarıyla ilgili bulgular incelendiğinde çokkültürlülük ve çokkültürlü eğitimle 'Doğrudan' ilişkili öğrenme çıktı sayısı 7, 'Dolaylı' olarak ilişkili olan öğrenme çıktı sayısı 14 ve ilişkisi olmayan öğrenme çıktı sayısı 2'dir. 2. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Öğretim programında yer alan öğrenme çıktılarının bulgularına bakıldığında çokkültürlülük ve çokkültürlü eğitimle, 10 Öğrenme çıktısı 'Doğrudan', 10 öğrenme çıktısı 'Dolaylı' 3 öğrenme çıktısı 'İlişkisiz' dir. 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Öğretim programında yer alan öğrenme çıktılarının bulgularına bakıldığında çokkültürlülük ve çokkültürlü eğitimle, 6 Öğrenme çıktısı 'Doğrudan', 10 çıktı Dolaylı, 2'si ilişkisizdir.

Keywords: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Çokkültürlülük ve Çokkültürlü Eğitim, Öğrenme Çıktıları

Corresponding Author: Prof. Dr. FATİH YILMAZ

Abstract Id: 20261045

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ TÜRKÇE İKİNCİ SINIF DERS KİTAPLARININ ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

¹ VAHİT GÖRÜR - Milli Eğitim Bakanlığı

² Doç. Dr. MEHMET AŞIKCAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Değer eğitimi, öğrencilerin ahlaki gelişimini destekleyen ve toplumsal uyumlarını güçlendiren önemli bir eğitim alanı olarak görülmektedir. Değerlerin içselleştirilmesinde öğretim programlarının yanı sıra ders kitapları da kritik rol oynamaktadır. TYMM’de değerler “Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi” kapsamında saygı, sorumluluk ve adalet çatı değerleri etrafında yapılandırılmaktadır. Bu çerçevede belirlenen değerlerin ders kitaplarında nasıl yer aldığı önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır. Alanyazında, “Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi” kapsamında yapılan çalışmalar mevcut olmakla birlikte, ilkökul düzeyinde ders kitaplarının bu kapsamda incelendiği araştırmalar sınırlıdır. Bu araştırmada, ilkökul Türkçe ikinci sınıf ders kitaplarında (1. ve 2. kitap) yer alan metinler “Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi” kapsamında incelenmiştir. Araştırmada belirtilen çerçeve doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır: 1. İncelenen metinlerde “Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi” kapsamındaki değerlerin dağılımı nasıldır? 2. İncelenen metinlerde değerlerin ders kitaplarına (1. ve 2. kitap) göre dağılımı nasıldır? 3. İncelenen metinlerde değerlerin temalara göre dağılımı nasıldır? Nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi ile yürütülen bu araştırmada veriler betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir. Bu araştırmada toplam 40 metin analiz edilmiştir. Vatanseverlik, çalışkanlık, saygı ve duyarlılık değerlerinin metinlerde daha sık işlendiği; özgürlük, sağlıklı yaşam ve tasarruf değerlerinin metinlerde sınırlı düzeyde işlendiği görülmüştür. Mütevazılık, dürüstlük ve mahremiyet değerlerinin metinlerde yer almadığı belirlenmiştir. İkinci kitaptaki metinlerde değerlerin çeşitlilik ve yoğunluk bakımından birinci kitaba kıyasla daha belirgin işlendiği görülmüştür. Tematik dağılım incelendiğinde metinlerde yer verilen değerlerin büyük ölçüde temaların içerik özellikleriyle uyumlu bir yapı sergilediği saptanmıştır. Elde edilen bulgular, ders kitaplarında değer eğitiminin bazı temel değerler etrafında yoğunlaştığını ve bazı değerlerin öğretim sürecinde yeterince görünür olmadığını ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, gelecekte hazırlanacak ders kitaplarında değerlerin daha dengeli bir dağılımla ele alınması önerilmektedir.

Keywords: Değer Eğitimi, Türkçe Ders Kitapları, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi

Corresponding Author: VAHİT GÖRÜR

Abstract Id: 20261073

OKUDUĞUNU ANLAMA VE ÜSTBİLİŞSEL FARKINDALIK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE SESLİ DÜŞÜNME STRATEJİSİNİN ROLÜ

¹ AYL A ÇELİK - Milli Eğitim Bakanlığı -
² Prof. Dr. ÖMÜR GÜRDOĞAN BAYIR - Anadolu Üniversitesi
³ Dr. Öğr. Üyesi MEDİHA GÜNER ÖZER - Anadolu Üniversitesi

Okuduğunu anlama becerisi, öğrencilerin metinlerden anlam çıkarmalarını ve üst düzey düşünme süreçlerine katılmalarını sağladığı için, tüm disiplinlerde öğrenmede merkezi bir rol oynamaktadır. Sesli düşünme stratejisi gibi öğrencilerin düşünme süreçlerini görünür kılan stratejiler ise, sosyal bilgiler dersi gibi metin temelli öğrenme ortamlarında hem okuduğunu anlama becerisini hem de üstbilişsel farkındalığı desteklemek açısından önemli kabul edilmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı sesli düşünme stratejisinin sosyal bilgiler dersinde kullanımının öğrencilerin okuduğunu anlama ve üstbilişsel farkındalığına etkisini belirlemek ve öğrencilerin öğrenme sürecine ilişkin deneyimlerini ortaya koymaktır. Araştırmada ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desen ile nitel verilerin bütünleştirildiği karma yöntem yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmaya 50 ilkokul 4. sınıf öğrencisi katılmıştır. Veriler okuduğunu anlama puanlama rubriği, üstbilişsel farkındalık ölçeği ve yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen nicel veriler karma ANOVA, nitel veriler ise içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler dersinde kullanılan sesli düşünme stratejisinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiği, üstbilişsel farkındalık becerileri üzerinde ise anlamlı bir etkisinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin sesli düşünme stratejisi ile işlenen sosyal bilgiler derslerini daha ilgi çekici ve etkili buldukları; bu stratejinin tahmin etme, anlama sürecini izleme ve özetleme dahil olmak üzere okuma sürecinin çeşitli yönlerini desteklediğini bildirdikleri de araştırmada ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Keywords: okuduğunu anlama,metabilişsel farkındalık,sesli düşünme stratejisi,ilkokul,sosyal bilgiler

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi MEDİHA GÜNER ÖZER

Abstract Id: 20261081

DİJİTAL OKURYAZARLIK ENGELLERİNİN TEMEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAPAY ZEKÂ TUTUMLARINA ETKİSİ

¹ Doç. Dr. REMZİ KILIÇ - Aksaray Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi FEYZA AYDIN BÖLÜKBAŞ - Aksaray Üniversitesi
³ KADRIYE SELİN BUDAK TOPALOĞLU - Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı dijital okuryazarlık engellerinin temel eğitim öğretmen adaylarının yapay zeka tutumlarına etkisini belirlemektir. Araştırma nicel araştırma paradigması temelinde ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, İç Anadolu Bölgesinde yer alan iki farklı devlet üniversitesinin eğitim fakültelerinde öğrenim gören toplam 395 okul öncesi ve sınıf eğitimi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yapay zekaya yönelik genel tutum ölçeği ve dijital okuryazarlık engelleri (dilbar) ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının yapay zeka tutumları orta üstü olarak belirlenirken, dijital okuryazarlık engellerinin ise düşük olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının yapay zeka tutumları ve dijital okuryazarlık engellerinin üniversite, bölüm ve cinsiyet değişkenlerine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri, yapay zekaya yönelik bakış açıları, yapay zeka uygulaması ve asistanı kullanma durumlarının ise yapay zeka tutumları ve dijital okuryazarlık engelleri üzerinde önemli birer faktör olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının yapay zeka tutumları ve dijital okuryazarlık engelleri arasında negatif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Temel eğitim öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık engellerinin yapay zeka tutumlarını etkileme durumlarını belirlemek amacıyla yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonucunda elde edilen model anlamlı olarak bulunmuş ve dijital okuryazarlık engellerinin yapay zeka tutumu üzerinde yaklaşık yüze onluk bir etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur.

Keywords: Dijital Okuryazarlık Engelleri, Öğretmen Adayları, Temel Eğitim, Yapay Zeka Tutumu

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi REMZİ KILIÇ

Abstract Id: 20261288

2018 VE 2024 TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ İLKOKUL 2. SINIF DÜZEYİNDE KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ

¹ MUSTAFA ZİYA UYSAL – Milli Eğitim Bakanlığı

² AYFER ÖZKAN - Milli Eğitim Bakanlığı

³ AYŞE AYAZ - Milli Eğitim Bakanlığı

Bu araştırmanın temel amacı, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan 2018 İlkokul Matematik Dersi Öğretim Programı ile 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Matematik Dersi Öğretim Programı'nın ikinci sınıf düzeyindeki yapılarını karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman analizi yöntemiyle yürütülmüş ve verilerin analizinde betimsel içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Analiz sürecinde her iki program; felsefi yaklaşım, yapı ve içerik organizasyonu, beceri ve değerler eğitimi ile ölçme ve değerlendirme boyutları temel alınarak incelenmiştir. Araştırma bulguları, 2018 programının bilişsel süreçleri merkeze alan yapılandırmacı ve sarmal bir anlayışa dayandığını; 2024 TYMM programının ise öğrenciyi zihinsel, sosyal ve duygusal yönleriyle bir bütün olarak ele alan bütüncül ve tematik bir yaklaşımı benimsediğini göstermektedir. 2018 programında yer alan parçalı ve sonuç odaklı kazanım yapısının, 2024 programında beceri, değer ve eğilimlerin bütünleştiği öğrenme çıktısı ve süreç bileşenleri temelli bir yapıya dönüştüğü belirlenmiştir. İlkokul ikinci sınıf düzeyinde 2018 programında yer alan elli kazanımın, 2024 programında nicel bir sadeleşme ile yirmi beş öğrenme çıktısına düşürüldüğü görülmüştür. Beceri çerçevesi incelendiğinde matematiksel okuryazarlık odaklı yapıdan; kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme ve veri okuryazarlığı gibi çoklu okuryazarlık alanlarını kapsayan daha geniş bir beceri anlayışına geçildiği tespit edilmiştir. Değerler eğitimi bağlamında ise 2018 programında daha çok örtük biçimde ele alınan kök değerlerin, 2024 TYMM programında Erdem–Değer–Eylem çerçevesi doğrultusunda öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirildiği belirlenmiştir. İçerik organizasyonunda ölçme alanının sayılar ve nicelikler temasıyla bütünleştirildiği, veri işleme konusunun veriye dayalı araştırma sürecine dönüştürüldüğü görülmüştür. Sonuç olarak, 2024 TYMM matematik öğretim programının matematik öğretimini teknik işlemlerin ötesine taşıyan ve öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimini destekleyen bütüncül bir yaklaşım benimsediği belirlenmiştir.

Keywords: Doküman analizi, İlkokul matematik, Öğrenme çıktısı, Öğretim programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

Corresponding Author: MUSTAFA ZİYA UYSAL

Abstract Id: 20261088

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE STEM EĞİTİMİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE ETKİSİ: HAYALİ ÇÖZÜMLERDEN MÜHENDİSLİK TASARIMLARINA BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

¹ ZELİHA ARAZ - Hacettepe Üniversitesi

Erken çocukluk dönemi, çocukların dünyayı anlama ve karşılaştıkları sorunlara çözüm üretme biçimlerinin hayali ögelerden mantıksal çıkarımlara evrildiği kritik bir gelişim sürecidir. STEM eğitimi, çocuklara gerçek yaşam problemlerini disiplinlerarası bir bakış açısıyla analiz etme, iş birliği yapma ve somut mühendislik çözümleri üretme becerisi kazandırmayı hedefleyen bütüncül bir yaklaşımdır. Bu araştırmanın amacı, üç aylık sistematik STEM eğitiminin, 5 yaş grubu çocukların "nehri karşıya geçme" gibi karmaşık bir problem durumuna sundukları çözüm önerileri üzerindeki değişimini incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden "eylem araştırması" deseniyle tasarlanmıştır. Çalışma grubu, Mersin Bahçeşehir Koleji bünyesinde öğrenim gören üç farklı sınıftan toplam 45 öğrenciden (5 yaş) oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından kurgulanan ve çocukların üst düzey düşünme becerilerini tetikleyen "Kaşif ve Nehir" örnek olay senaryosu kullanılmıştır. Veriler, STEM eğitimi öncesi ve sonrası olmak üzere iki aşamada toplanmıştır. Çocukların tasarımlarını resmettikleri çizimler ve sürece dair sözel ifadeleri, literatürde kabul görmüş tümevarımsal içerik analizi yöntemiyle; "hayali çözümler" ve "teknik mühendislik çözümleri" kategorileri altında, görsel doküman analizi ilkelerine göre çözümlenmiştir. Eğitim öncesi verilerde çocukların çözümlerinin "ışınlanmak, bir hayvandan yardım almak veya uçarak geçmek" gibi fantastik ve hayali temalarda yoğunlaştığı görülmüştür. Üç aylık eğitim sonrasında ise çözüm önerilerinin teknik odaklı mühendislik tasarımlarına belirgin bir şekilde kaydığı saptanmıştır. Bulgular arasında; "yeraltı tünelleri", "yarım daire taş köprüler", "makaralı teleferik düzenekleri" ve "çark mekanizmalı yüzen ev tasarımları" dikkat çekmektedir. Çocukların büyük çoğunluğunun materyal bilgisini (taş, makara, tel ve tahta bloklar vb.) tasarım süreçlerine entegre ettiği gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, sistematik STEM uygulamalarının çocukların problem çözme becerilerini hayali kurgulardan teknik mühendislik tasarımlarına taşıdığı görülmüştür. Ayrıca çocukların tasarımlarında "güvenlik" ve "çevresel duyarlılık" (panzehir kullanma ve ağaçlara zarar vermeme isteği) gibi kavramlara da yer verdikleri saptanmıştır. Bu bulgular, tasarım odaklı senaryoların erken çocukluk döneminde teknik düşünme becerilerini geliştirmedeki gücünü kanıtlamaktadır.

Keywords: STEM Eğitimi, Problem Çözme Becerisi, Mühendislik Tasarım Süreci, Erken Çocukluk Dönemi, Eylem Araştırması.

Corresponding Author: ZELİHA ALYA ARAZ

Abstract Id: 20261089

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ ÇOCUKLARININ ZİHİNLERİNDEKİ BİLİM İNSANI İMAJI: CİNSİYET VE STEREO TİPLER ÜZERİNE BİR İNCELEME

¹ ZELİHA ARAZ - Bahçeşehir Koleji - Hacettepe Üniversitesi

Erken çocukluk dönemi, çocukların bilimsel kavramlara ve bilim insanı figürüne yönelik temel algılarını geliştirdikleri kritik bir süreçtir. Bu araştırmanın amacı, 5 yaş grubu çocukların "bilim insanı" kavramına yönelik zihinsel tasvirlerini; fiziksel özellikler, çalışma ortamı ve cinsiyet rolleri bağlamında incelemektir. Araştırma, Mersin ilinde Bahçeşehir Koleji bünyesinde 45 öğrenci ile yürütülen bir durum çalışmasıdır. Veri toplama aracı olarak literatürde kabul görmüş Chambers (1983) kaynaklı DAST (Draw a Scientist Test) yöntemi kullanılmıştır. Çocuklardan zihinlerindeki bilim insanını çizimleri istenmiş; elde edilen çizimler içerik analizi yöntemiyle "fiziksel özellikler", "çalışma ortamı" ve "cinsiyet temsili" kategorilerinde analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, çocukların bilim insanını büyük oranda "her şeyi bilen ve icat yapan" idealize edilmiş figürler olarak tanımladıklarını göstermiştir. Çizimlerde bilim insanının genellikle kabarık saçlı, laboratuvar önlüğü giyen, masa başında ve deney tüpleriyle çalışan bir figür olarak tasvir edildiği saptanmıştır. Cinsiyet temsilleri açısından çocukların büyük çoğunluğunun kendi cinsiyetleriyle özdeşleşen figürler çizdiği ve bu noktada stereotipik bir eğilim sergiledikleri görülmüştür. Ayrıca, bilim insanının sadece "kimyasal deneyler" yapan bir figür olarak algılanması, çocukların bilimsel süreçleri sınırlı bir perspektifle ele aldıklarını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, okul öncesi dönemdeki çocukların bilim insanı algılarının geleneksel ve kültürel stereotiplerden etkilendiği söylenebilir. Bu kapsamda, eğitim programlarında çocukların bilimsel rol modelleriyle etkileşimini artıracak ve çeşitlilik sağlayacak uygulamalara yer verilmesi önerilmektedir.

Keywords: Bilim İnsanı İmajı, DAST, Erken Çocukluk Eğitimi, Cinsiyet Algısı, Stereotipler.

Corresponding Author: ZELİHA ALYA ARAZ

Abstract Id: 20261090

ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ ETKİNLİKLERİN İLKOKUL İKİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KELİME BİLGİLERİNE VE YARATICI YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ

¹ MUSTAFA ZİYA UYSAL - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² ABDURRAHMAN GÜL - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ ÇAĞATAY ÇAKMAK - Necmettin Erbakan Üniversitesi

⁴ Doç. Dr. MEHMET AŞIKCAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

İlkokul ikinci sınıf, öğrencilerin mekanik okuma ve yazmadan akıcı ve yaratıcı ifadeleri kullandığı döneme bir geçiş sürecidir. Bu sınıf düzeyinde çeşitli yazma yöntemleri işe koşulmaktadır. Ancak bunlardan geleneksel yöntemler, çocukların ilgisini çekmede ve yazar tikanıklığını aşmalarında sınırlı kalabilmektedir. Günümüzde bu sınırlılıkları aşmak için üretken yapay zekâ modelleri, öğrencilere anlık geri bildirim sunan iş birlikli bir rol üstlenmektedir. Bu araştırmanın temel amacı üretken yapay zekâ destekli etkinliklerin, ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin kelime bilgisi ve yaratıcı yazma becerileri üzerindeki etkisini geleneksel öğretim yöntemleriyle karşılaştırmalı olarak incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Konya'da bir devlet okulunda öğrenim gören ve yansız olarak atanan ikinci sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak İlkokul Kelime Bilgisi Testi ve Yaratıcı Yazma Rubriği kullanılmıştır. 10 haftalık uygulama sürecinde deney grubunda üretken yapay zeka araçlarıyla görseller ve metin taslakları oluşturularak yaratıcı yazma etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubunda ise MEB müfredatına bağlı geleneksel yazma çalışmaları uygulanmıştır. Başlangıçta yapılan t-testi, kontrol grubunun ön test puanlarının deney grubundan anlamlı düzeyde yüksek olduğunu göstermiştir. Bu denkliği sağlamak için uygulanan Kovaryans Analizi sonucunda, ön test puanları kontrol edildiğinde deney ve kontrol gruplarının yaratıcı yazma düzeltilmiş son test ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Aynı şekilde, İKEBİT ön test puanlarına göre düzeltilmiş son test puanları arasında da gruplar arası anlamlı farklılık bir bulunmamıştır. Fakat deney grubunun ön testteki dezavantajlı konumuna rağmen son testte kontrol grubuyla istatistiksel olarak eşit seviyeye ulaşması müdahale programının aradaki başarı makasını hızla kapatma konusundaki etkililiğine işaret etmektedir.

Keywords: İlkokul Yazma Eğitimi, Üretken Yapay Zekâ, Yaratıcı Yazma, Kelime Bilgisi

Corresponding Author: ÇAĞATAY ÇAKMAK

Abstract Id: 20261091

SINIF İÇİ SORUNLARA DAYALI AHLAKİ İKİLEM SENARYOLARINDA ÖĞRETMEN ADAYLARININ DEĞER TERCİHLERİ VE ÖĞRENCİ TEPKİLERİ

¹ Doç. Dr. AHU TANERİ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının sınıf içi gözlemlerine dayalı olarak oluşturdukları ahlaki ikilem senaryolarında yer alan değer tercihlerini ve bu senaryolara verilen öğrenci tepkilerini incelemektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüş ve verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin okul öncesi öğretmenliği programında öğrenim gören 26 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde öğretmen adaylarından öğretmenlik uygulamasına gittikleri okullarda gözlemledikleri sınıf içi durumlara dayalı, iki değer arasında çatışma içeren ahlaki ikilem senaryoları oluşturmaları ve bu senaryolara öğrencilerin verdikleri tepkileri kaydetmeleri istenmiştir. Araştırma verileri öğretmen adaylarının hazırladığı 26 senaryo ve bu senaryolara ilişkin öğrenci tepki ifadelerinden oluşmaktadır. Bulgular, öğretmen adaylarının senaryolarında en çok dürüstlük, dostluk ve yardımseverlik değerlerine yer verdiklerini göstermektedir. En sık karşılaşılan değer çatışmasının dostluk ile dürüstlük arasında ortaya çıktığı belirlenmiştir. Değer tercih nedenlerinin çoğunlukla paylaşma sorunları, doğruyu söyleme durumları ve sosyal etkileşim problemleriyle ilişkili olduğu görülmüştür. Öğrenci tepkileri incelendiğinde çocukların ahlaki ikilem durumlarında farklı çözüm stratejileri geliştirdikleri belirlenmiştir. Öğrenciler bazı durumlarda öğretmene başvurma, bazı durumlarda paylaşma ve iş birliği yoluyla çözüm üretme, bazı durumlarda ise arkadaşını koruma veya sessiz kalma yönünde tepkiler ortaya koymuştur. Bunun yanında özür dileme, telafi etme ve duygusal destek sağlama gibi tepkilerin de bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak bulgular, sınıf içi sorunlardan hareketle oluşturulan ahlaki ikilem senaryolarının değer öğretimi açısından önemli bir öğrenme bağlamı sunduğunu ve öğrencilerin bu durumlarda çok boyutlu ahlaki değerlendirme stratejileri geliştirebildiklerini göstermektedir.

Keywords: ahlaki ikilem, ahlaki muhakeme, değer eğitimi, öğretmen adayları, öğrenci tepkileri

Corresponding Author: Doç. Dr. AHU TANERİ

Abstract Id: 20261092

DUVARLARIN ÖTESİNDE EĞİTİM: İLKOKULDA OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI

¹ Dr. Öğr. Üyesi ESRA NUR DEMİRTAŞ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Günümüzde öğrenme yalnızca sınıf ortamıyla sınırlı kalmamakta, öğrencilerin farklı çevrelerde edindikleri deneyimler de eğitim sürecinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Okul dışı öğrenme ortamları; müzeler, bilim merkezleri, doğa alanları, tarihi mekânlar ve kültürel alanlar gibi öğrencilerin gerçek yaşamla etkileşim kurarak öğrenmelerine olanak sağlayan önemli öğrenme alanlarıdır. Bu bölümde ilkökul düzeyinde okul dışı öğrenme ortamlarının eğitim sürecine katkıları alanyazın ışığında ele alınmaktadır. Öncelikle okul dışı öğrenme kavramı ve kuramsal temelleri açıklanmakta, ardından müzeler, bilim merkezleri, doğal çevreler ve kültürel mekânlar gibi farklı okul dışı öğrenme ortamlarının eğitimdeki rolü incelenmektedir. Ayrıca bu ortamların öğrencilerin bilişsel, sosyal ve duyuşsal gelişimleri üzerindeki etkileri tartışılmaktadır. Bölümün sonunda okul dışı öğrenme etkinliklerinin ilkökul öğretim programlarıyla bütünleştirilmesine yönelik önerilere yer verilmiştir. Bu bağlamda okul dışı öğrenme ortamlarının öğrencilerin aktif katılımını destekleyen, deneyim temelli öğrenmeyi güçlendiren ve öğrenmeyi daha anlamlı hale getiren önemli bir eğitimsel fırsat sunduğu vurgulanmaktadır.

Keywords: okul dışı öğrenme, alternatif öğrenme ortamları, ilkökul

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ESRA NUR DEMİRTAŞ

Abstract Id: 20261095

SAYFALARDAN SAHNEYE KARAKTER YOLCULUĞU: BİLGELİK ERDEMİNİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNDE DESTEKLENMESİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

¹ ABDÜL SAMET ÇINAR - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Doç. Dr. MURTAZA AYKAÇ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
³ SEVGİ ÇINAR - Çukurova Üniversitesi

Bu çalışma, ilkokul öğrencilerinde karakter güçlerinin gelişimini desteklemeyi amaçlayan “Sayfalardan Sahneye Karakter Yolculuğu: İlkokul Öğrencilerinde Karakter Güçlerini Desteklemeye Yönelik Bir Eylem Araştırması” isimli uzun soluklu eylem araştırmasının ikinci döngüsünü oluşturmaktadır. Araştırmanın ilk döngüsünde, kullanılacak resimli çocuk kitaplarının seçimi için geliştirilen sistematik rubrik ve uzman görüşleri doğrultusunda materyal seçimi tamamlanmıştır. İkinci döngüde ise Peterson ve Seligman’ın (2004) sınıflandırmasında Bilgelik erdemi altında yer alan beş karakter gücü (Merak, Yaratıcılık, Öğrenme Aşkı, Açık Fikirlilik, Perspektif) yaratıcı drama yöntemleri ve seçilen resimli çocuk kitapları aracılığıyla desteklenmiştir. Araştırma, Niğde Yeşilgölcük Yenimahalle İlkokulu’nda öğrenim gören 3A Sınıfı öğrencileri (20 öğrenci) ile yürütülmüştür. Her oturum, “hazırlık–canlandırma–değerlendirme” aşamalarından oluşan yaratıcı drama atölyeleri şeklinde yapılandırılmış ve ilgili kitap etkileşimli biçimde okunmuştur. Veri toplama sürecinde araştırmacı günlüğü, öğrenci ürünleri (resim, yazı, mektup vb.) ve odak grup görüşmeleri kullanılmıştır. Uygulama sonrasında öğrencilerin merak gücünü farklı olasılıklar üretme ve soru sorma davranışlarıyla somutlaştırdıkları; yaratıcılık gücünü küçük adımlarla başlama cesareti ve özgün ürünler ortaya koyma eğilimleriyle geliştirdikleri; öğrenme aşkını yeni beceriler edinme sürecinde azim ve kararlılık göstermeleriyle içselleştirdikleri; açık fikirlilik gücünü önyargıların farkına vararak farklı bakış açılarını değerlendirme becerisiyle sergiledikleri; perspektif gücünü ise olayları çok yönlü değerlendirme, alternatif sonuçları fark etme ve duyguların bakış açısına göre değişebileceğini kavrama becerisiyle ortaya koydukları bulgulanmıştır. Bu bulgular, Bilgelik erdeminin ilkokul düzeyinde yaratıcı drama ve çocuk edebiyatı aracılığıyla işlenebilir ve öğrencilerde davranışsal karşılık bulabilir olduğunu göstermektedir.

Keywords: Karakter Güçleri, Yaratıcı Drama, Resimli Kitap

Corresponding Author: ABDÜL SAMET ÇINAR

Abstract Id: 20261098

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİJİTAL VATANDAŞLIK VE ÇEVİRİM İÇİ GÜVENLİĞE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

¹ YASİN UZUN - Niğde Üniversitesi

Dijital vatandaşlık, bireylerin dijital ortamlarda etik, sorumlu, bilinçli ve güvenli biçimde hareket etmelerini ifade eden çok boyutlu bir kavramdır. Günümüzde çocukların dijital araçlarla erken yaşlarda karşılaşmaları, dijital vatandaşlık ve çevrim içi güvenlik konularının ilkökul düzeyinde ele alınmasını önemli hâle getirmektedir. Gelecekte ilkökul öğrencilerine rehberlik edecek olan sınıf öğretmeni adaylarının dijital vatandaşlık ve çevrim içi güvenliğe ilişkin bakış açıları, hem öğretim sürecinin niteliği hem de öğrencilerin güvenli dijital alışkanlıklar geliştirmesi açısından değerli görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı bağlamında sınıf öğretmeni adaylarının dijital vatandaşlık ve çevrim içi güvenliğe yönelik görüşlerini incelemek olarak belirlenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 16 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış; elde edilen verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın genel bulguları, sınıf öğretmeni adaylarının dijital vatandaşlık ve çevrim içi güvenliği salt teknik bir kullanım becerisi olarak değil; etik, mahremiyet, bilgi okuryazarlığı ve mesleki itibar ekseninde çok boyutlu bir toplumsal sorumluluk olarak algıladıklarını göstermektedir. Adaylar, dijital riskleri hem çocukların psikososyal güvenliği hem de kendi dijital ayak izleri bağlamında değerlendirirken; bu konuların öğretiminde pedagojik iletişim becerilerine güvenmekte, ancak teknik müdahale, hukuki boyut ve kriz yönetimi konularında mesleki gelişim ihtiyacı duymaktadırlar. Bu doğrultuda, etkili bir dijital vatandaşlık eğitiminin izole bir yapıdan ziyade; oyunlaştırma ve drama gibi aktif öğrenme yöntemleriyle desteklenen, müfredata organik olarak entegre edilmiş ve veli iş birliğiyle güçlendirilmiş bir yaklaşımla ele alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Dijital vatandaşlık, Çevrimiçi güvenlik, Sınıf öğretmeni adayı, Hayat bilgisi, İlkökul

Corresponding Author: YASİN UZUN

Abstract Id: 20261111

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİREYSEL VE İŞBİRLİKLİ MAKER ATÖLYELERİ VE YARATICI DÜŞÜNME: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ

¹ KÜBRA NUR CANPOLAT - Fırat Üniversitesi

² Doç. Dr. SEDA ÖZER ŞANAL - Fırat Üniversitesi

2209/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destek Programı kapsamında desteklenen ve başarıyla tamamlanan bu çalışma, bireysel ve iş birlikli maker atölyelerinin yaratıcı düşünme becerisi üzerindeki etkisinin incelenmesi ve bireysel ve iş birlikli maker atölyelerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesini kapsamaktadır. Araştırmanın uygulama grubu, Elâzığ ilinde öğrenim gören 25 ilkokul üçüncü sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Etkinlikler öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri dikkate alınarak ilkokul fen bilimleri kazanımlarıyla ilişkili olacak şekilde planlanmış, basitten karmaşığa doğru yapılandırılmıştır. Öğrencilere yaratıcı düşünme ön testlerinin uygulanmasını ardından etkinlikler tamamlanmıştır. Her bir etkinlikte öğrencilere belirli temel yönergeler sunulmuş, etkinlik yönergesi ‘Hayal et’, ‘Tasarla’, ‘Yap’ şeklinde hazırlanmıştır. Etkinlikleri tamamlayan öğrencilere yaratıcı düşünme son testini uygulanmış ve yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla bireysel ve iş birlikli maker atölyelerine yönelik görüşleri elde edilmiştir. Ayrıca beş sınıf öğretmeni de maker atölyelerini yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla değerlendirmiştir. Nicel veriler hem bireysel hem de iş birlikli maker atölyelerinin ilkokul öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerini desteklediğini göstermiştir. Öğretmen görüşleri; deneyimler, bireysel ve iş birlikli atölyelerin etkileri, atölyelerin zorlukları, akademik beceri üzerindeki etki sosyal beceri üzerindeki etki ve etkili atölye önerileri olmak üzere çözümlenmiştir. Öğrenci görüşleri ise; bireysel ve iş birlikli atölyelerin etkileri, atölyeden öğrenilenler ve kullanım alanları ve atölyeye katılım isteği ve nedenleri temaları kapsamında çözümlenmiştir. Çalışma ile maker hareketinin müfredata, bağlama uygun biçimde tasarlandığında öğrenme sürecini desteklediğini göstermektedir.

Keywords: maker hareketi, işbirlikli öğrenme, ilkokul, nitel, tematik analiz

Corresponding Author: Doç. Dr. SEDA ÖZER ŞANAL

Abstract Id: 20261117

ÖĞRETMEN ADAYLARININ İNFOGRAFİK VE İNFOGRAFİK GELİŞTİRMEYE YÖNELİK FARKINDALIKLARININ DESTEKLENMESİ

¹ NİSANUR EMRE - Fırat Üniversitesi

² Doç. Dr. SEDA ÖZER ŞANAL - Fırat Üniversitesi

Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) 2023 Eğitim Vizyonu ve 12. Kalkınma Planı doğrultusunda öğretmen adaylarının dijital materyal geliştirme ve yenilikçi öğretim yöntemleri konusundaki becerilerinin artırılması önemli bir hedef olarak belirlenmiştir. TÜBİTAK 2209/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destek Programı kapsamında desteklenen çalışma öğretmen adaylarının infografikler ve infografik geliştirme süreçleri hakkındaki farkındalıklarını artırmayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yöntemle tasarlanan çalışma, öğretmen adaylarının infografiklere ilişkin algılarını derinlemesine incelemiştir. Çalışma, katılımcılara dijital araçlar ve infografik tasarımı hakkında teorik bilginin yanı sıra bu bilgileri pratiğe dökme fırsatı sunacak bir atölye çalışmasını içermektedir. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören 20 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veriler yapılandırılmış görüşmeler ve katılımcılar tarafından üretilen infografiklerden elde edilmiştir. Araştırma süreci, öğretmen adaylarının infografiklere ilişkin ön bilgi düzeylerini ve farkındalıklarını belirlemek amacıyla uygulanan ön test ile başlamıştır. Ardından öğretmen adayları infografik atölyesine katılmışlardır. Atölye sonrasında öğretmen adayları bireysel olarak kendi infografiklerini tasarlamışlardır. Sonrasında son test uygulanarak araştırma süreci tamamlanmıştır. Analiz sürecinde öğretmen adaylarının infografiklere yönelik algılarındaki değişim, infografik geliştirme sürecine ilişkin deneyimleri, dijital materyal geliştirme becerilerindeki gelişim ve infografiklerin eğitimde kullanımına yönelik görüşleri ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Proje kapsamında öğretmen adaylarına infografik tasarımı ve dijital içerik üretimi konusunda hem kuramsal bilgi hem de uygulamaya dayalı deneyim kazandırılmıştır. Çalışmanın, öğretmen adaylarının teknoloji destekli öğretim materyali geliştirme becerilerini güçlendirdiği, medya okuryazarlığı farkındalıklarını artırdığı ve infografiklerin öğrenme-öğretme süreçlerindeki potansiyeline yönelik bilinç oluşturduğu öngörülmektedir.

Keywords: öğretmen adayları, infografik, farkındalık, nitel, tematik analiz

Corresponding Author: Doç. Dr. SEDA ÖZER ŞANAL

Abstract Id: 20261118

1. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN HAZIRLANAN GELİŞİM RAPORLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

¹ CANDAN ZIMBA ÖZBAKİ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

² Prof. Dr. EMRE ÜNAL - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Eğitim sürecinde öğrencilerin gelişimlerinin bütüncül biçimde değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda ilkokul birinci sınıf öğrencileri için uygulanan gelişim raporları, öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerini takip etmeyi amaçlayan alternatif bir değerlendirme aracı olarak kullanılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, 1. sınıf öğrencileri için hazırlanan gelişim raporlarına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin farklı illerinde görev yapan 153 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve gelişim raporlarının akademik gelişimi yansıtırma durumu, sosyal-duygusal gelişimi değerlendirme yeterliliği, veli ile iletişim aracı olma özelliği, öğretmen açısından zaman gerektirmesi, kullanılan ifadelerin açıklığı, bireysel farklılıkları yansıtırma durumu ve eğitim sürecine katkısı gibi boyutları içeren 7 maddeden oluşan 5'li Likert tipinde bir anket kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler analiz edildiğinde hem yapı geçerliliği sağlanmış olup hem de çok yüksek düzeyde güvenilirlik sağlanmıştır. Ayrıca Her Madde için frekans dağılımları incelenmiş ve görselleştirilerek grafikler eklenmiştir. Bulgular bölümünde ise öğretmenlerin gelişim raporu için çok zaman aldığı, bu raporların öğrencilerin gelişimini yansıtmada yetersiz kaldığını ve veli ile iletişim kurma konusunda sınırlı kaldığı belirtilmiştir. Ayrıca eğitim sürecine katkı sağlama düzeyine ilişkin görüşler de öğretmenlerin farklı farklı görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarının, ilkokul birinci sınıfta uygulanan gelişim raporlarının öğretmen bakış açısıyla değerlendirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir. Araştırma sonuçları dikkate alındığında Uygulamanın geliştirilmesine yönelik hizmetiçi eğitim, gelişim raporlarının geliştirilmesi gibi öneriler sunulmuştur.

Keywords: İlkokullarda ölçme değerlendirme, karne, ilkokullarda not, ilkokulda değerlendirme

Corresponding Author: CANDAN ZIMBA ÖZBAKİ

Abstract Id: 20261121

4-6 YAŞ ARASI ÇOCUKLAR İÇİN ŞİPŞAK SAYILAMA (SUBİTİZİNG) TESTİNİN GELİŞTİRİLMESİ

¹ MERVE BOZGEYİK - Hasan Kalyoncu Üniversitesi

² MEHMET CEYLAN - Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, 4-6 yaş arası çocukların şipşak sayılama (subitizing) becerilerini ölçmeye yönelik standartlaştırılmış, dijital bir ölçme aracı geliştirmektir. Alanyazında okul öncesi döneme yönelik standart ve dijital formatta kullanılabilen bir şipşak sayılama testinin sınırlı olması, bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Araştırma, test geliştirme modeli temelinde yürütülmüştür. Testte 1-9 arası özdeş siyah noktaların farklı sayıda dizilimleri kullanılmış ve her madde tableten 0,5 sn. - 1 sn. - 2 sn. süreyle çocuklara sunulmuştur. Çalışma grubu Gaziantep ilinde okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arası 130 çocuktan oluşmaktadır. Uygulama sonuçlarına göre testin madde güçlük indeksleri 0.18 ile 0.94 arasında değişmekte olup testin ortalama güçlük değeri 0.54'tür. Ayrıca 6 hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenirlik katsayısı $r=0,90$ olarak hesaplanmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğu $KMO=0,59$ ve Bartlett Küresellik Testi'nin anlamlı olması ($p<0,01$) ile doğrulanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda testin tek faktörlü bir yapı sergilediği ve bu faktörün toplam varyansın %57'sini açıkladığı görülmüştür. Test maddelerinin faktör yüklerinin 0,61-0,88 arasında değiştiği belirlenmiş, faktör yükü düşük ve ayırt ediciliği sınırdan olan 1. madde testten çıkarılmıştır. Tek boyutlu yapının doğrulanmasının ardından yapılan Rasch analizine göre maddelerin infit ve outfit uyum değerleri genel olarak kabul edilebilir aralıkta bulunmuştur. Madde güçlüklerinin -3,36 ile 2,57 logit arasında değişmesi testin farklı güçlük düzeylerinde maddeler içerdiğini göstermektedir. Geliştirilen 17 maddelik Şipşak Sayılama Testi'nin, 4-6 yaş arası çocukların şipşak sayılama becerilerini ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olduğu görülmüştür. Testin tablet ve bilgisayar ile uygulanabilir olması, erken matematik becerilerinin değerlendirilmesinde standart ve pratik bir uygulama sunarken, Rasch skorları güvenilir psikometrik özellikler sergilemektedir.

Keywords: Erken matematik becerileri, okul öncesi, subitizing, şipşak sayılama, test geliştirme

Corresponding Author: MERVE BOZGEYİK

Abstract Id: 20261126

OKUL ÖNCESİ ÇOCUK EDEBİYATINDA BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN (BİT) TEMSİLİ: MEB 365 GÜN ÖYKÜ SERİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

¹ Dr. Öğr. Üyesi MEHMET CEYLAN - Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Dijital çağın içine doğan Alfa kuşağı çocuklarının teknolojiyle ilişkisi henüz erken çocukluk döneminde şekillenmektedir. Çocuk edebiyatı, gündelik yaşamı yansıtmaya ve doğru alışkanlıklar kazandırmada kritik bir işleve sahiptir. Bu çalışmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından dijital kitap formatında yayımlanan 53 kitaplık "365 Gün Öykü" serisinde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) nasıl temsil edildiğini incelemektir. Nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılan çalışmada, serideki 53 dijital kitabın tamamı incelenmiştir. Veriler; BİT araçlarının varlığı, kullanıcı kimliği ve kullanım amacı (pasif/aktif) kriterlerine göre betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. İnceleme sonucunda, 53 kitabın 39'unda (%73.6) insan karakterler yer almasına karşın, serinin genelinde yalnızca 4 kitapta (%7.5) BİT araçlarına rastlanmıştır. İki kitapta BİT araçları arka planda pasif bir dekor olarak yer almış ve metne yansımamıştır. Sadece iki kitapta aktif kullanım tespit edilmiştir. Bu kitapların birinde bilgisayarın anne rehberliğinde çocuk tarafından araştırma amaçlı kullanıldığı, diğerinde ise annenin bilgisayarla çalıştığı ve çocuğun cihazla doğrudan bir etkileşiminin olmadığı görülmüştür. Çalışmadan elde edilen bulgular, dijital bir materyal olarak hazırlanan bu serinin büyük ölçüde çocukların dijital gerçekliğini yansıtmaktan uzak kaldığını ve teknolojiden izole bir dünya kurguladığını göstermektedir. Alfa kuşağı çocuklarının çevresinde geniş yer tutan BİT araçlarının hikâyelerde neredeyse hiç yer bulmaması, eğitimdeki “yakından uzağa” ilkesiyle çelişmektedir. Ayrıca bu araçların büyük ölçüde göz ardı edilmesi; teknolojinin doğru, amacına uygun, etkin ve sağlıklı kullanımına yönelik eğitici modelleme fırsatlarının da kaçırılmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, gelecekteki çocuk edebiyatı eserlerinde teknolojinin dışlanması yerine; araştırmayı, STEM becerilerini ve dijital vatandaşlığı destekleyen, bilinçli, sınırlı ve sorumlu kullanılan bir yaşam becerisi olarak kurgulanması önerilmektedir.

Keywords: Çocuk Edebiyatı, Okul Öncesi Eğitim, Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT), Resimli Çocuk Kitapları

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi MEHMET CEYLAN

Abstract Id: 20261134

İLKOKUL 4.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA DÜZEYLERİNDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE DİKKAT BECERİLERİNİN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. AYFER ŞAHİN - Ahi Evran Üniversitesi

² LÜTFİYE NUR KARADELİ - Ahi Evran Üniversitesi

Okuma ve anlama; dikkatin okuma materyaline odaklanmasını ve bu odağın sürdürülmesini gerektiren aktif bir bilişsel süreç olarak tanımlanmaktadır. Okuduğunu anlama sürecinin temel bileşenlerinden biri dikkat olup bireyin metindeki bilgileri seçmesi, işlemesi ve anlamlandırabilmesi için gerekli zihinsel kaynakları yönlendirmesini sağlamaktadır. Dikkat düzeyindeki yetersizlikler, metindeki anlam ilişkilerinin kurulmasını zorlaştırarak okuduğunu anlama performansını olumsuz etkileyebilmektedir. Dikkat dışında okuma ve anlamayı etkileyen bir başka değişken de öğrencinin bilinçli farkındalık becerisidir. Bilinçli farkındalık, öğrencinin okuma esnasında kendi düşünme süreçlerini izlemesine, metnin yapısal özelliklerini daha etkili biçimde çözümlemesine ve zihinsel kaynaklarını bilinçli şekilde yönetmesine fayda sağlayan üstbilişsel bir beceri olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle dikkat ve bilinçli farkındalık becerilerinin okuduğunu anlama başarısını etkileyen önemli değişkenler arasında yer aldığı söylenebilir. Bu çalışmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeylerinde dikkat ve bilinçli farkındalık becerilerinin etkisini incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini İç Anadolu Bölgesi'ndeki 4. sınıf öğrencileri, örneklemini ise uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen ilkokul 4. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Veriler, "d2" Dikkat Testi, Çocuklar İçin Bilinçli Farkındalık Ölçeği ve Okuduğunu Anlama Testi kullanılarak toplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda araştırma bulguları, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarının dikkat ve bilinçli farkındalık düzeyleri tarafından anlamlı biçimde yordandığını göstermiştir. Kurulan regresyon modeli okuduğunu anlamadaki varyansın %54,7'sini dikkat ve bilinçli farkındalık becerileri açıklamaktadır. Dikkat değişkeninin güçlü ve baskın bir yordayıcı olduğu ($\beta = 0,733$, $p < .001$), bilinçli farkındalığın ise daha düşük düzeyde ancak istatistiksel olarak anlamlı bir katkı sunduğu ($\beta = 0,188$, $p < .05$) tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, okuduğunu anlamamanın öğrencilerin dikkat becerileri ve bilinçli farkındalık becerileri ile yakından ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu doğrultuda ilkokul düzeyinde yürütülen okuma çalışmalarının dikkat geliştirme etkinlikleri ile desteklenmesi, ders süreçlerine yaşa uygun bilinçli farkındalık uygulamalarının entegre edilmesi ve öğrencilerin odaklanma becerilerini artırmaya yönelik programların geliştirilmesi önerilmektedir.

Keywords: Dikkat, Bilinçli Farkındalık, Okuduğunu Anlama, İlkokul 4. Sınıf

Corresponding Author: LÜTFİYE NUR KARADELİ

Abstract Id: 20261135

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİM PROGRAMININ DİSİPLİNE DAYALI SANAT EĞİTİMİ YAKLAŞIMI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. BURÇİN TÜRKCAN - Anadolu Üniversitesi

² TUĞÇE BAYRAM - Anadolu Üniversitesi

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile birlikte öğretim programları yeniden yapılandırılmış ve bu kapsamda İlkokul Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı güncellenmiştir. Sanat eğitimi alanında önemli bir kuramsal yaklaşım olan Disipline Dayalı Sanat Eğitimi (DBAE) açısından program içeriğinin nasıl yapılandırıldığının ortaya konulması, programın sanat eğitimi anlayışını değerlendirmek açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan İlkokul Görsel Sanatlar Öğretim Programını Disipline Dayalı Sanat Eğitimi (DBAE) yaklaşımı bağlamında incelemektir. Bu bağlamda İlkokul Görsel Sanatlar Öğretim Programının içerik çerçevesi, öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri, öğrenme-öğretme yaşantıları ve öğrenme kanıtlarının disipline dayalı sanat eğitimi yaklaşımının temel bileşenleri olan sanat tarihi, sanat eleştirisi, estetik ve sanat uygulaması boyutları açısından nasıl yapılandırıldığının ortaya konulması hedeflenmektedir. Araştırmada nitel araştırma deseni çerçevesinde yürütülecek olup doküman incelemesi yöntemi kullanılacaktır. Araştırmanın veri kaynağını Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlkokul Görsel Sanatlar Öğretim Programı oluşturmaktadır. Elde edilen verilerin içerik analizi yöntemiyle incelenmesi planlanmaktadır. Araştırma sürecinde yapılacak analiz sonucunda, programın hangi boyutlarda sanat tarihi, sanat eleştirisi, estetik ve sanatsal uygulamaya ağırlık verdiği; bu boyutların içerik çerçevesi ve öğrenme-öğretme yaşantılarına nasıl yansıtıldığı ortaya konulacaktır. Araştırma sonucunda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlkokul Görsel Sanatlar Öğretim Programının disipline dayalı sanat eğitimi yaklaşımı bağlamında nasıl bir yapı sergilediğine ilişkin bütüncül bir değerlendirme yapılması hedeflenmektedir. Çalışmanın, sanat eğitimi alanındaki program inceleme çalışmalarına katkı sağlaması ve öğretim programlarının kuramsal yaklaşımlar doğrultusunda değerlendirilmesine yönelik bir çerçeve sunması beklenmektedir.

Keywords: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Görsel Sanatlar Öğretim Programı, Disipline Dayalı Sanat Eğitimi, Program İncelemesi

Corresponding Author: TUĞÇE BAYRAM

Abstract Id: 20261138

TÜRKİYE'DE İLKOKUL DÜZEYİNDE KÜLTÜREL MİRAS EĞİTİMİ ÜZERİNE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

¹ VAHİT GÖRÜR - Milli Eğitim Bakanlığı

² AYŞEGÜL YILDIZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ Doç. Dr. MEHMET AŞIKCAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Kültürel miras, geçmişten günümüze aktarılan ve toplumların kimliğini yansıtan somut ve somut olmayan değerlerdir. Bu mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması, planlı ve sistematik bir eğitim sürecini gerekli kılmaktadır. Bu süreçte özellikle ilkokul düzeyi önemli bir yer tutmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de ilkokul düzeyinde kültürel miras eğitimi üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ile yürütülmüştür. Veri toplama sürecinde YÖKTEZ veri tabanında “kültürel miras”, “kültür mirası” ve “miras” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmış; arama sonuçları “eğitim ve öğretim” konu alanı ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca gelişmiş tarama bölümünde “kültür” ve “miras” kelimeleri, arama alanı “tümü” seçilmiş ve “içinde geçsin” ölçütü esas alınarak yeniden taranmıştır. Elde edilen çalışmalar arasından ilkokul düzeyine yönelik olanlar seçilmiş ve 23 Mart 2026 tarihi itibarıyla toplam 22 lisansüstü tez incelemeye dahil edilmiştir. Veriler betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, tezlerin en fazla 2025 yılında yoğunlaştığı ve incelenen tezlerin tamamının yüksek lisans düzeyinde olduğu belirlenmiştir. İlkokul düzeyindeki çalışmaların incelenmesi nedeniyle tezlerin ağırlıklı olarak Temel Eğitim Ana Bilim Dalında toplanacağı öngörülmüş; nitekim en fazla tez bu alanda gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, Resim-İş Eğitimi, Kültürel Miras Yönetimi gibi farklı anabilim dallarında da tez üretilmiştir. Araştırma yöntemleri açısından en çok nitel yöntemin tercih edildiği görülmüştür. Tezlerde çalışma grubunun çoğunlukla öğrencilerden oluştuğu; veri toplama araçları arasında görüşme formları, ölçekler ve gözlem formları öne çıktığı belirlenmiştir. Veri analiz yöntemlerinde ise betimsel analiz ve içerik analizi tekniklerinin öne çıktığı görülmüştür. Elde edilen sonuçların, bu alandaki lisansüstü araştırmaların mevcut görünümünü ortaya koyarak ileride yapılacak çalışmalara yön göstereceği düşünülmektedir.

Keywords: Kültürel Miras Eğitimi, İlkokul, Doküman Analizi, Lisansüstü Tezler

Corresponding Author: VAHİT GÖRÜR

Abstract Id: 20261151

STEM UYGULAMALARINA İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

¹ SEMRA GÖNCEL - Yıldırım Beyazıt İlkokulu

² MUHAMMED BAYIR - 1.Hava İkmal Bakım Merkezi İlkokulu

³ GÜLAY KUTLU - 1. Hava İkmal Bakım Merkezi İlkokulu

⁴ HAYDAR ARSLAN - Yıldırım Beyazıt İlkokulu

STEM; farklı disiplinleri kendi bünyesinde barındıran Öğrenci merkezli bir yaklaşımdır. STEM eğitimi öğrencilerin farklı alanlar hakkında da bilgi sahibi olmasına ayrıca ilgi, motivasyon, problem çözme ve iş birlikli öğrenme becerilerinin gelişmesine olanak sağlamaktadır. STEM temelli bir öğretim programı, öğrencilerin günlük yaşam problemlerini yaparak yaşayarak çözmesine, dolayısıyla öğrenmenin kalıcı olmasını sağlamaktadır. STEM eğitimi üzerine çalışmalara son yıllarda Türkiye’de de ağırlık verilmiş olup, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde de öğrencilerin bütüncül gelişimini destekleyecek şekilde ve doğrudan ya da dolaylı STEM yaklaşımını destekleyen birçok yaklaşıma yer verilmiştir. Bu kapsamda STEM eğitimi almış sınıf öğretmenlerinin gözünden STEM uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesinin hem alana hem de uygulayıcılara katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu da çalışmanın gereklilik boyutunu oluşturmuştur. Bu bağlamda araştırmanın amacı, STEM eğitimi almış sınıf öğretmenlerinin STEM uygulamalarına ilişkin görüşlerini araştırmaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmaya Eskişehir ilinde görev yapan ve STEM eğitimi almış 10 sınıf öğretmeni katılmıştır. Veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Araştırma sonucuna göre; genel olarak sınıf öğretmenlerinin STEM eğitimi hakkında olumlu görüşe sahip oldukları, STEM’i disiplinlerarası öğrenme olarak tanımladıkları, öğrencilerin problem çözme ve üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmen yeterliği ve mesleki gelişim açısından süreci etkilediği, öğrenci açısından aktif ve deneyim temelli öğrenme sürecinin yaşandığı bulgularına ulaşılmıştır. Zaman ve öğretim programı ve fiziksel ve teknoloji kaynaklı zorluklar yaşadıkları noktasındaki bulgular ise ulaşılan olumsuz sonuçlarıdır. Elde edilen sonuçlar çerçevesinde STEM eğitimi ile ilgili farklı çalışmaların yapılması hem öğrenciler için hem alan açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Keywords: STEM, sınıf öğretmeni, öğretim programı

Corresponding Author: SEMRA GÖNCEL

Abstract Id: 20261163

ÖĞRETMEN YETİŞTİRMEDE YENİ BİR MODEL: MİLLİ EĞİTİM AKADEMİLERİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ALGI VE GÖRÜŞLERİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi ESRA NUR DEMİRTAŞ - Niğde Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, öğretmen yetiştirme sisteminde önemli bir dönüşüm olarak gündeme gelen Milli Eğitim Akademilerine ilişkin sınıf öğretmen adaylarının algı ve görüşlerini ortaya koymaktır. Öğretmen yetiştirme süreçlerinin niteliği, eğitim sisteminin genel başarısını doğrudan etkileyen temel unsurlardan biridir. Bu bağlamda, Milli Eğitim Akademilerinin öğretmen adayları tarafından nasıl değerlendirildiğinin belirlenmesinin, sistemin uygulanabilirliği ve etkililiği açısından önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından temel nitel araştırma deseni kullanılacaktır. Çalışma grubunu, eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturacaktır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilecek yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanacaktır. Görüşme sorularının, öğretmen adaylarının Milli Eğitim Akademilerine yönelik bilgi düzeylerini, algılarını, beklentilerini ve olası kaygılarını ortaya koyacak şekilde hazırlanması planlanmaktadır. Elde edilecek verilerin içerik analizi yöntemiyle çözümlenmesi öngörülmektedir. Araştırma sonucunda elde edilecek bulguların; öğretmen adaylarının Milli Eğitim Akademilerine yönelik görüşlerinin “akademilerin gerekliliği ve işlevi”, “mesleki yeterliklere katkı”, “olası avantajlar ve dezavantajlar” ve “uygulamaya yönelik öneriler” gibi temalar altında toplanması beklenmektedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının akademilere ilişkin olumlu beklentilerinin yanında, süreçteki belirsizlikler ve seçme-değerlendirme kriterlerine yönelik kaygılar da dile getirebilecekleri öngörülmektedir. Bu çalışmanın, öğretmen yetiştirme politikalarının geliştirilmesine katkı sağlaması ve Milli Eğitim Akademilerinin yapılandırılmasına yönelik veri temelli öneriler sunması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Keywords: Milli Eğitim Akademisi, öğretmen yetiştirme, öğretmen adayları

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ESRA NUR DEMİRTAŞ

Abstract Id: 20261166

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN ÖĞRENME ÇIKTILARININ VATANSEVERLİK DEĞERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ ALEYNA YAZICI - MEB -

² Prof. Dr. FATİH YILMAZ - Dicle Üniversitesi

Ülkeler vatandaşlarının milli kimlik ve milli bilinç oluşturmalarını istemekte ve bu noktada değerler eğitime başvurmaktadır. Bu bilinci en iyi oluşturacak olan değerlerden biri de vatanseverlik değeridir. Geçmiş dönemlerde millet olma sürecinin etkisi doğrultusunda şekillenen vatanseverlik eğitimi günümüzde diğer çağdaş eğitim değerleriyle uyumlu bir biçimde verilmesine özen gösterilmektedir (Yazıcı ve F. Yazıcı, 2010). Türk milli eğitiminin genel amacı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmektir (T.C. Resmi Gazete, 1973). Bu noktada ülkemizin de vatanseverlik değerini benimsemiş bireyler yetiştirmeye önem verdiği ve öğretim programlarını bu kanun doğrultusunda düzenlediği söylenebilir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi yapılarak hazırlanmıştır. Bu çalışmada; T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı araştırmanın materyali olarak seçilmiştir. Araştırma kapsamında ilkök 4. Sınıf düzeyi öğrenme çıktıları incelenmiştir. Elde edilen veriler incelendiğinde, söz konusu sınıf düzeyine ait öğrenme çıktıları 3'ü çalışkanlık, 6'sı sorumluluk, 1'i dostluk, 2'si duyarlılık, 6'sı saygı, 1'i mütevazılık, 1'i adalet, 2'si aile bütünlüğü, 3'ü estetik, 1'i sağlıklı yaşam 1'i temizlik, 1'i merhamet, 7'si vatanseverlik, 1'i sevgi, 1'i yardımseverlik 2'si tasarruf, 1'i mahremiyet, 1'i sabır değerini kazandırdığı görülmektedir. Bulgular, öğrenme çıktıları tek bir değerde yoğunlaşmadığını neredeyse tüm değerlere değinildiğini, vatanseverlik değerine programın %17'sinde yer verildiğini göstermektedir.

Keywords: Türkiye Yüzyılı, Maarif Modeli, Sosyal Bilgiler, Vatanseverlik

Corresponding Author: Prof. Dr. FATİH YILMAZ

Abstract Id: 20261169

İLKOKUL 4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ AKSİYOLÖJİK OLGUNLUK AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ Doç. Dr. AHU TANERİ - Niğde Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4. sınıf) kapsamında yer alan öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerini aksiyolojik olgunluk açısından incelemektir. Araştırma, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nde tanımlanan aksiyolojik gelişim ölçütleri temel alınarak yürütülen nitel bir doküman incelemesidir. Veriler betimsel analiz yaklaşımıyla çözümlenmiş; öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri önceden belirlenmiş aksiyolojik kategorilere göre kodlanmıştır. Analiz sonucunda programda toplam 40 birimin aksiyolojik olgunluk kriterleriyle ilişkilendirilebildiği belirlenmiştir. Bulgular, aksiyolojik yapının ağırlıklı olarak değerlerin anlaşılması düzeyinde yoğunlaştığını (f=19) göstermektedir. Bunu, değerlerin eyleme yansıtılması (f=9) ve değerlerin değerlendirilmesi (f=5) izlemektedir. Buna karşılık ahlaki ilkeleri değerlendiren (f=4), ahlaki ilkeleri anlama (f=2) ve ahlaki bilinç geliştirme (f=1) düzeylerinin sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Öğrenme alanları açısından incelendiğinde “Birlikte Yaşamak” (f=12) ve “Yaşayan Demokrasimiz” (f=11) öğrenme alanlarının aksiyolojik açıdan daha yoğun bir yapı sergilediği; “Ortak Mirasımız” öğrenme alanında ise aksiyolojik boyutun değerlerin tanınması düzeyinde kaldığı görülmüştür. Ayrıca programda etik olgunlaşma ve estetik değer yargılarının gelişimi gibi bazı aksiyolojik boyutların doğrudan temsil edilmediği belirlenmiştir. Sonuç olarak programın aksiyolojik yapısının ağırlıklı olarak değer farkındalığı ve sınırlı düzeyde davranışa yansıtma ekseninde yapılandığı, üst düzey ahlaki muhakeme ve bütüncül aksiyolojik gelişim boyutlarının ise sınırlı kaldığı söylenebilir.

Keywords: ilkök, sosyal bilgiler dersi, aksiyolojik olgunluk, değer eğitimi, öğretim programı analizi

Corresponding Author: Doç. Dr. AHU TANERİ

Abstract Id: 20261179

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN BAŞ ETME BECERİLERİNİN YORDAYICISI OLARAK DOĞAYLA BAĞLANTI KURMAYA EĞİLİMLERİ

¹ Prof. Dr. FİLİZ ERBAY - KTO-Karatay Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi CANAN KELEŞ ERTÜRK - KTO-Karatay Üniversitesi

³ ELİFE BEKAR - KTO-Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

⁴ NARİN KANAÇ - KTO-Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Okul Öncesi Çocukların Baş Etme Becerilerinin Yordayıcısı Olarak Doğayla Bağlantı Kurmaya Eğilimleri
Amaç: Bu araştırmanın amacı, 60-72 aylık okul öncesi dönem çocuklarının doğayla bağlantı kurmaya eğilimlerinin, günlük baş etme becerileri üzerindeki yordayıcı etkisini incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: 1. Okul öncesi çocukların günlük baş etme becerileri ile doğayla bağlantı kurmaya eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişki var mıdır? 2. Okul öncesi çocukların doğayla bağlantı kurmaya eğilim düzeyleri baş etme becerilerinin istatistiksel olarak anlamlı bir açıklayıcısı mıdır? 3. Okul öncesi çocukların baş etme becerileri demografik değişkenlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? Yöntem: Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu, Konya ili merkez ilçelerine bağlı anaokullarına devam eden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle seçilen 60-72 aylık 371 çocuk ve ebeveyn oluşturmaktadır. Veriler; demografik bilgiler için "Kişisel Bilgi Formu", çocukların doğaya yönelik ilgisini ölçmek için "Doğayla Bağlantı Kurmaya Eğilim Ölçeği" ve "Çocuklarda Baş Etme Ölçeği" ile toplanmıştır. Sonuç ve Bulgular: Okul öncesi çocukların günlük baş etme becerileri ile doğayla bağlantı kurmaya eğilimleri arasında istatistiksel olarak "Pozitif Başa Çıkma" becerisinde anlamlı bir ilişki bulunmadığı, "Negatif Başa Çıkma - Duygu Dışa Vurumu" becerisinde düşük düzeyde, "Duyguları Bastırma" alt boyutunda ise negatif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Doğayla bağlantı kurmaya eğilim puanlarının " Pozitif Başa Çıkma" becerilerinin negatif başa çıkma-duyguları dışa vurumu ve duyguları bastırma puanlarına göre daha yüksek olduğu ve negatif başa çıkma-duyguları bastırma puanlarının negatif yönde yordadığı belirlenmiştir. Demografik değişkenlere göre yaş değişkeninin anlamlı bir fark yaratmadığı, cinsiyet değişkenine bakıldığında kız ve erkek çocukların puanlarının yaklaşık olarak eşit olması, doğayla kurulan bağın cinsiyetten bağımsız, evrensel bir eğilim olduğunu göstermektedir. Ancak, erkek çocukların duyguları bastırma eğilimlerinin kız çocuklara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Keywords: Doğayla bağlantı kurmaya eğilim,baş etme becerileri,okul öncesi dönem

Corresponding Author: ELİFE BEKAR

Abstract Id: 20261182

TÜRKİYE’DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ (TPACK) ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ: BİR LİTERATÜR DERLEMESİ

¹ FİGEN GÜNEBAKAN - Hasan Kalyoncu Üniversitesi

² Doç. Dr. ŞERMİN METİN - Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPACK) çerçevesinde gerçekleştirilen araştırmaların genel eğilimlerini sistematik bir biçimde ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, alanyazında yer alan çalışmaların yıllara göre dağılımı, kullanılan araştırma yöntemleri, örneklem grupları ve ele alınan değişkenler açısından incelenerek alanın mevcut durumu bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilecektir. Ayrıca, Türkiye bağlamında okul öncesi eğitimde teknoloji entegrasyonuna ilişkin araştırma yönelimlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden literatür derlemesi olarak tasarlanmıştır. Bu kapsamda, Türkiye’de okul öncesi eğitim alanında TPACK çerçevesinde yürütülen makaleler ve lisansüstü tezler belirli dahil etme ölçütleri doğrultusunda seçilecektir. Bu ölçütler; çalışmaların okul öncesi eğitime (0–6 yaş) yönelik olması, TPACK kuramsal çerçevesine dayanması, Türkiye örneklemini içermesi, hakemli dergilerde yayımlanmış makaleler veya lisansüstü tezlerden oluşması, belirlenen tarih aralığında yayımlanmış olması ve tam metnine erişilebilir olması şeklinde belirlenmiştir. Bu ölçütleri karşılamayan çalışmalar araştırma kapsamı dışında bırakılacaktır. Verilerin analizinde, çalışmaların sistematik biçimde sınıflandırılması ve temalar altında toplanması amacıyla içerik analizi ve betimsel analiz yöntemlerinden yararlanılacaktır. İçerik analizi ile çalışmaların ortak temaları ve eğilimleri ortaya çıkarılacak; betimsel analiz ile ise elde edilen veriler düzenlenerek yorumlanacaktır. Ayrıca, çalışmaların yıllara göre dağılımı ve yöntemsel özelliklerinin ortaya konulmasında frekans ve yüzde gibi betimsel istatistiklerden de yararlanılacaktır. Çalışma kapsamında elde edilecek bulgular doğrultusunda, Türkiye’de okul öncesi eğitimde TPACK alanındaki araştırmaların güçlü ve sınırlı yönleri tartışılacak ve alandaki boşluklara yönelik öneriler geliştirilecektir. Çalışmanın, özellikle teknoloji entegrasyonu ve öğretmen yeterlikleri bağlamında alanyazına katkı sağlaması ve gelecekte yapılacak araştırmalara yol gösterici olması öngörülmektedir.

Keywords: okul öncesi eğitim, teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPACK), teknoloji entegrasyonu, literatür derlemesi, okul öncesi öğretmenleri, Türkiye

Corresponding Author: FİGEN GÜNEBAKAN

Abstract Id: 20261194

MÜHENDİSLİK TASARIM BECERİLERİ ALANINDAKİ EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

¹ GÖZDENUR KARA - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
² Doç. Dr. NURHAN ATALAY - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

21.yy becerilerinden biri olan mühendislik tasarım becerisi her bireyin sahip olması gereken bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu becerinin sınıf ortamında nasıl kazandırıldığı gerek öğretmen eğitiminde gerekse öğrenciler üzerinde yapılan çalışmaların incelenmesi önemlidir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı tüm eğitim kademelerinde mühendislik tasarım becerisine ait 2005-2026 yılları arasında yapılan çalışmaların genel yapısını ortaya koyarak bibliyometrik analizini gerçekleştirmektir. Bu amaç doğrultusunda “Web of Science” (WOS) veri tabanı kullanılmış ve tarama süreci 2005 ile 2026 yılları arası kabul edilerek “Education Educational Research” ve “Education Scientific Disciplines” kategorileri ile sınırlandırılmıştır. Tarama sürecinde "engineering design, engineering design thinking, engineering design skills, basic education, "primary school, elementary school, K-12, high school, preservice teacher, high school students, undergraduate students, teacher" anahtar kelimeleri tüm yayın türlerinde taranmış olup 714 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalar; yazarlara, anahtar kelimelere ve birlikte görülme ağına, ilgili kavramlara, üçlü alan grafiğine, ülkelere, yayın türlerine, yıllara, yer aldığı dergilere, dergilerin atıflarına göre incelenmiş ve tablolar halinde açıklanmıştır. Araştırmanın sonucunda, eğitim kademelerinde mühendislik tasarım becerisine yönelik çalışmalarda en fazla kullanılan anahtar kelime “engineering design”, en çok yayın yapan ülkenin “ABD” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra en çok yayın yapan dergi “International Journal of Technology and Design Education” olmasına rağmen en çok atıf alan dergi ise “Journal of Engineering Education” olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Mühendislik Tasarım, Mühendislik Tasarım Becerisi, Eğitim, Öğretmen, Öğrenci
Corresponding Author: GÖZDE NUR KARA
Abstract Id: 20261196

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İLKOKUL MATEMATİĞİ ÖLÇME KONULARINDA YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN VE KAVRAM YANILGILARININ İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. ÖZLEM DOĞAN TEMUR - Dumlupınar Üniversitesi
² ASUDE DEMİRDÖĞEN - Dumlupınar Üniversitesi
³ İREM CEYDA KURT - Dumlupınar Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenliği lisans programına devam eden dördüncü sınıf öğretmen adaylarının Matematik öğretimi sürecinde ölçme öğrenme alanında sahip oldukları kavram yanlışları ve zorlukları ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla öğretmen adaylarının ilkökul matematik “ölçme” konularındaki bilgi düzeylerini ve sahip oldukları kavram yanlışlarını derinlemesine incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması (case study) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında dördüncü sınıfa devam eden 26 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının sorulara verdikleri yanıtlarda cisimlerin özellikleri, açının döndürülmesi, şekillerin köşe ve kenar özellikleri, sıvı ölçme konularında zorluklara ve kavram yanlışlarına sahip oldukları görülmüştür. Adaylarla yapılan görüşmelerde sorulara doğru cevap verenlerin daha ayrıntılı ve aşamalı ifadeleri olduğu görülmüştür.

Keywords: Sınıf öğretmeni adayı, matematik kavram yanlışları, matematiksel zorluklar
Corresponding Author: İREM CEYDA KURT
Abstract Id: 20261199

OKUL ÖNCESİ DÖNEME YÖNELİK RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINDA KARAR VERME SÜRECİNİN İNCELENMESİ

¹ ELİF ÖZER - Dumlupınar Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi TUĞBA AYDEMİR ÖZALP - Dumlupınar Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi döneme yönelik resimli çocuk kitaplarında yer alan karakterlerin karar verme süreçlerinin amaç oluşturma, seçenek belirleme, seçim yapma ve sonucu değerlendirme boyutları açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Türkiye’de 2026 yılı Mart ayı itibarıyla kitap satış siteleri (Amazon, Kitapseç, İdefix, Kitapyurdu, D&R, BKM Kitap) üzerinden her bir sitede en çok satan ilk beş resimli çocuk kitabı belirlenmiştir. Bu doğrultuda, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak toplam 22 resimli çocuk kitabı araştırma kapsamına alınmıştır. Veriler, karar verme sürecine ilişkin amaç oluşturma, seçenek belirleme, seçim yapma ve sonucu değerlendirme boyutları doğrultusunda tematik analiz ile çözümlenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen 22 resimli çocuk kitabının büyük çoğunluğunda karar verme sürecinin tüm boyutları yer alırken, sınırlı sayıda kitapta bazı boyutların yer almadığı belirlenmiştir. Amaç oluşturma boyutunda amaçların ihtiyaç temelli ve sorun temelli olarak iki ana kategoride toplandığı; ihtiyaç temelli amaçların günlük gereksinimlerden, sorun temelli amaçların ise problem durumlarından kaynaklandığı görülmüştür. Seçenek belirleme boyutunda seçeneklerin çözüme yönelik ve planlanmış seçenekler olarak ikiye ayrıldığı görülmüştür. Çözüme yönelik seçenekler, doğrudan sorunu gidermeye ya da hedefe ulaşmaya yönelik davranışları içerirken; planlanmış seçeneklerin daha çok düşünme, değerlendirme ve strateji geliştirme süreçlerini yansıttığı belirlenmiştir. Seçim yapma boyutuna ilişkin bulgular, kararların tek başına ve birlikte olmak üzere iki farklı şekilde alındığını göstermektedir. Tek başına yapılan seçimlerin bireysel tercihlere dayandığı; birlikte yapılan seçimlerin ise iş birliği ve sosyal etkileşim süreçlerini içerdiği görülmüştür. Sonucu değerlendirme boyutunda ise sonuçların olumlu ve olumsuz olarak iki kategoride ele alındığı belirlenmiştir. Olumlu sonuçların; mutluluk, memnuniyet, sosyal bağların güçlenmesi ve öz güven gelişimi gibi kazanımlarla ilişkilendirildiği görülmüştür. Olumsuz sonuçların ise daha sınırlı sayıda olduğu; ancak bu durumların çoğunlukla farkındalık geliştirme, hatalardan öğrenme ve olumlu benlik algısına ulaşma süreçleriyle dengelendiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak, incelenen kitaplar çocuklara karar verme sürecinin genellikle tüm aşamalarını deneyimleme olanağı sunmaktadır.

Keywords: Karar Verme Süreci, Okul Öncesi Dönem, Resimli Çocuk Kitapları

Corresponding Author: ELİF ÖZER

Abstract Id: 20261217

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ İŞSİZLİK KAYGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ ZAHİDE ÖRGEN - Niğde Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının işsizlik kaygısı düzeylerini belirlemek ve bu kaygının çeşitli demografik ve akademik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Nicel araştırma yaklaşımı kapsamında betimsel tarama deseniyle yürütülen çalışmanın çalışma grubunu 141 sınıf öğretmeni adayı oluşturmuştur. Veriler, Özder vd. (2018) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygısı Ölçeği” ile toplanmış; elde edilen veriler SPSS 24 programı aracılığıyla Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının işsizlik kaygısı düzeyleri cinsiyet, akademik ortalama, aylık harcama/ekonomik durum ve kariyer hedefi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Buna karşın, sınıf düzeyi değişkenine göre işsizlik kaygısı puanları arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Sıra ortalamaları incelendiğinde, işsizlik kaygısının en düşük düzeyde 1. sınıf öğrencilerinde olduğu; 2. sınıftan itibaren ise kaygı düzeyinin arttığı ve en yüksek düzeye 2. sınıf öğrencilerinde ulaştığı görülmüştür. Elde edilen bulguların, öğretmen adaylarının istihdam sürecine yönelik kaygılarının anlaşılmasına, kariyer danışmanlığı hizmetlerinin planlanmasına ve öğretmen yetiştirme politikalarının değerlendirilmesine katkı sunması beklenmektedir.

Keywords: İşsizlik kaygısı, Mesleki kaygı, Kariyer planlama, Sınıf öğretmeni adayı

Corresponding Author: ZAHİDE ÖRGEN

Abstract Id: 20261225

ANASINIFI VE ANAOKULU YÖNETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

¹ NURAY TAŞCI – Milli Eğitim Bakanlığı

Okul öncesi eğitim kademesi, eğitim sisteminin temel taşı oluşturmakta olup, bu dönemde sunulan eğitimin niteliğinde kurumun yönetim yapısı önemli bir rol oynamaktadır. Ülkemizde okul öncesi eğitim hizmetleri, hem bağımsız anaokulları aracılığıyla hem de ilkokul, ortaokul ve lise bünyesinde yer alan anasınıfları aracılığıyla yürütülmektedir. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin okul yönetimi süreçlerine ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu görüşlerin görev yapılan kurum türü (anasınıf/anaokulu) bağlamında farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmada, nicel ve nitel verilerin birlikte ele alındığı karma yöntem kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılan Mersin ilinde görev yapan 80 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. 80 öğretmen ile anket, 20 öğretmen ile de yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Nicel veriler betimsel istatistikler kullanılarak analiz edilirken, nitel veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, kurum türünün öğretmenlerin okul yönetimine ilişkin algıları üzerinde belirleyici bir etkisi olduğunu göstermektedir. İlkokul ve ortaokul bünyesindeki anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin, farklı branşlardan yöneticilerle çalışmaları nedeniyle anlaşılma sorunu yaşadıkları ve yönetimde alan uzmanlarının yer almasının süreci daha etkili kılacağını düşündükleri belirlenmiştir. Ayrıca, fiziksel alanların ortak kullanımı da önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir. Buna karşılık, bağımsız anaokullarında görev yapan öğretmenlerin fiziksel imkânlar ve yönetsel süreçler açısından daha yüksek düzeyde memnuniyet duydukları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, okul öncesi eğitimin özgün gereksinimlerine yönelik yönetici farkındalığının artırılması ve fiziksel olanakların iyileştirilmesi önerilmektedir.

Keywords: okul öncesi eğitim, okul yönetimi, okul öncesi öğretmeni, kurum türü, öğretmen görüşleri

Corresponding Author: NURAY TAŞCI

Abstract Id: 20261227

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. BARIŞ ÇAYCI - Niğde Üniversitesi

² Doç. Dr. AHU TANERİ - Niğde Üniversitesi

³ YASİN UZUN - Niğde Üniversitesi

Öğretmen yetiştirme sürecinde bilimsel araştırma yeterliklerinin geliştirilmesi, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme, sorgulama, bilgiye ulaşma, veriyi değerlendirme ve mesleki uygulamalarını bilimsel temellere dayandırma becerileri açısından önemli görülmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersine yönelik tutumları, söz konusu dersin etkililiğinin ve öğretmen yetiştirme programlarındaki işlevinin anlaşılması bakımından dikkate değer bir değişken olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırma, sınıf ve okul öncesi öğretmen adaylarının Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırma, nicel araştırma yaklaşımı çerçevesinde betimsel tarama deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 149 sınıf ve okul öncesi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma verileri, Yaşar (2014) tarafından geliştirilen Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler, araştırmanın amacı doğrultusunda parametrik testler ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğretmen adaylarının Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersine yönelik tutumları; cinsiyet, öğrenim görülen anabilim dalı, sınıf düzeyi ve bilimsel etkinliklere katılım sıklığı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Buna karşın; akademik not ortalaması yüksek olan, lisansüstü eğitim almayı planlayan ve daha önce bilimsel bir araştırma/proje sürecinde yer almış olan öğretmen adaylarının derse yönelik tutumlarının anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, bilimsel gelişmeleri düzenli olarak aylık periyotlarla ve özellikle makaleler üzerinden takip eden adayların da derse karşı daha yüksek ve olumlu bir tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulguların, öğretmen adaylarının bilimsel araştırma süreçlerine ilişkin eğilimlerinin anlaşılmasına, öğretmen yetiştirme programlarının değerlendirilmesine ve Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersinin daha etkili biçimde yapılandırılmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

Keywords: Bilimsel araştırma yöntemleri, Sınıf öğretmeni adayı, Okul öncesi öğretmeni adayı, Tutum, Öğretmen yetiştirme

Corresponding Author: YASİN UZUN

Abstract Id: 20261228

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIĞI İLE YAPAY ZEKÂ KOMPLO İNANÇLARININ İNCELENMESİ

¹ BÜŞRA SARI - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² BAHAR BADIR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ HATİCE BURCU ÇİFTÇİ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

⁴ KÜBRA YAĞMUR TOLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

⁵ Prof. Dr. SABAHATTİN ÇİFTÇİ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Günümüzde teknolojik gelişmelerin hız kazanmasıyla birlikte toplumsal yaşamın önemli bir parçası haline gelen ve pek çok alanda kullanılan yapay zekâ; diğer bilim dallarında olduğu gibi eğitim alanında da popüler bir hale gelmektedir. Öğretmenlerin ve eğitimcilerin yapay zekâ teknolojilerini eğitim ortamlarına dahil etmesi, bu araçları etkin ve bilinçli kullanması önem kazanmaktadır. Öğretmenin, öğretim sürecinde yapay zekâ teknolojilerini etkili biçimde kullanabilmesi bu teknolojileri anlama, değerlendirme ve bilinçli bir biçimde uygulama becerilerine sahip olmasından geçmektedir. Bu yetkinlikler eğitimcilerin yapay zekaya yönelik daha gerçekçi ve olumlu tutumlar geliştirmesini desteklemektedir. Bununla birlikte Yapay zekâ teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin bireylerde çeşitli kaygıların ortaya çıkmasına neden olduğu ve yapay zekânın bağımsız bir güç olarak algılanarak komplo temelli düşünceleri oluşturduğu da ifade edilmektedir. Bu çalışma, yapay zekaya yönelik algıların bilinçli ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi gerektiği düşüncesinden hareketle, yapay zekâ okuryazarlığı ile yapay zekâya yönelik komplo inançlarına ilişkin algıları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel model kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubu kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 173 öğretmen adayı olarak belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yapay Zekâ Okuryazarlığı Ölçeği ile Yapay Zekaya Yönelik Komplo Teorileri Ölçeği öğretmen adaylarına uygulanarak, IBM SPSS Statistics 29.0 veri analiz programı ile gerçekleştirilecektir. Elde edilen bulgular analiz edilerek ortaya çıkan sonuçlar paylaşılacaktır.

Keywords: Yapay Zekâ Okuryazarlığı, Yapay Zekâ Komplo İnançları, Öğretmen Adayları

Corresponding Author: BÜŞRA SARI

Abstract Id: 20261235

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ OKUMA DENEYİMLERİNE İLİŞKİN NİTEL BİR İNCELEME

¹ NALAN TOLĞAY - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yapay zeka uygulamaları hızla gelişen teknoloji içerisinde yerini almaya başlamaktadır. Teknoloji alanında görülen bütün bu gelişmelerin etkisi eğitim alanına da yansımaktadır. Bu çalışma özel yetenekli öğrencilerin yapay zekâ (YZ) destekli okuma süreçlerine ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın verileri 2025-2026 eğitim öğretim yılında Türkiye'deki bir Bilim ve Sanat Merkezinde (BİLSEM) eğitim gören ve özel yetenekli tanısı almış 20 4. Ve 5. sınıf (11 kız, 9 erkek) öğrencilerin görüşlerinden elde edilmiştir. Örneklem seçiminde, teknolojiye erişimi olan ve okuma düzeyi yüksek öğrenciler arasından katılımcı seçilmiş, "ölçüt örnekleme" stratejisi kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmış, veriler öğrencilerin görüşlerini derinlemesine ortaya çıkarmak amacıyla, nitel veri toplama araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Görüşme formunun birinci bölümünde öğrencilerin kişisel bilgileri ile ilgili sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise öğrencilerin okuma süreçlerinde yapay zekâyı kullanmalarına yönelik sorular yer almaktadır. Bu soruların hazırlanma aşamasında öğretmenlerle ön görüşmeler yapılmış ve uzman görüşünden faydalanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin görüşlerinden elde edilen veriler, benzerliklerine göre belirli kavramlar etrafında kodlanarak temalar oluşturulmuştur. Kodlar ve temalar organize edilip, sonuçlara bağlanmış, alıntılara yer verilerek bulgular betimsel olarak açıklanmıştır. Çalışmanın mevcut sonuçlarına göre katılımcıların tamamının okuma süreçlerinde yapay zeka sohbet robotlarını kullandığı ve en fazla 'ChatGPT' ve 'Gemini'den yararlandıkları ortaya çıkmıştır. Araştırma kapsamında yapılan içerik analizi sonucunda çalışma grubundaki öğrencilerin 2 ana tema (olumlu ve olumsuz) ürettikleri belirlenmiştir. Olumlu temalarda YZ destekli okuma süreçlerinin bireysel motivasyonlarını artırması, uygun içerikler sunarak kolaylıkla materyaller hazırlaması, bilinmeyen veya soyut kavramları somutlaştırması, her an ulaşılabilir kaynaklar sunması gibi kodlar yer alırken, olumsuz temalarda dikkat dağınıklığına yol açması, odak süresini kısaltması, ve yoruculuk kodlarına ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular, eğitimde yapay zekâ uygulamalarının geliştirilmesi ve öğrencilerin bu teknolojilere olan adaptasyonunun artırılması açısından önemli ipuçları sunmaktadır. Sonuç olarak, YZ destekli okuma süreçleri özel yetenekli öğrencilerin görüşlerine göre önemli fırsatların yanında riskler de barındırmaktadır. YZ'nin eğitimde pedagojik temellere dayalı sağlıklı entegrasi, okuma süreçlerinde de etkili olacağı sonucuna varılmıştır.

Keywords: Özel yetenekli öğrenciler, yapay zekâ, okuma becerisi, nitel araştırma

Corresponding Author: NALAN TOLĞAY

Abstract Id: 20261238

İLKOKULDA SOSYAL-DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİNE YÖNELİK YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ

¹ KÜBRA TÜM - Gaziantep Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi NEŞE UYGUN - Gaziantep Üniversitesi

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’de ilkökul kademesinde sosyal-duygusal öğrenme becerilerine yönelik yapılmış olan lisansüstü tez ve makale çalışmalarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, araştırmaların yıllara, türlerine, tercih edilen araştırma yöntemlerine, çalışma gruplarına, kullanılan veri toplama araçlarına ve ulaşılan sonuçlara göre dağılımı detaylı olarak araştırılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kapsamında doküman incelemesi kullanılmıştır. Veri kaynağı olarak ilgili akademik veri tabanlarından ulaşılan, 2014-2025 yılları arasında tamamlanmış olan 7’si lisansüstü tez ve 3’ü akademik makale olmak üzere toplam 10 bilimsel çalışma sistematik olarak incelenmiştir. Elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde; çalışmaların çoğunlukla yüksek lisans tezi türünde olduğu ve yıllara göre bakıldığında özellikle 2017, 2023 ve 2025 yıllarında bu alandaki araştırmaların nispeten artış gösterdiği tespit edilmiştir. Yöntemsel olarak, incelenen çalışmaların yarısında nicel araştırma desenlerinin ağırlıklı olarak tercih edildiği ve veri toplama aracı olarak da sıklıkla Sosyal-Duygusal Öğrenme Ölçeği gibi ölçme araçlarının kullanıldığı belirlenmiştir. Çalışma grubu bağlamında, araştırmaların çok büyük bir bölümünün ilkökul 4. sınıf öğrencileri ile yürütüldüğü saptanmıştır. Bununla birlikte, daha alt sınıf düzeylerinde ve özellikle birleştirilmiş sınıflarda öğrenim gören öğrencilerle yapılan çalışmaların alanyazında oldukça sınırlı kaldığı dikkat çekmektedir. Araştırmaların ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde, ilkökullarda uygulanan sosyal-duygusal öğrenme programlarının ve sınıf içi etkinliklerin öğrencilerin empati kurma, öz düzenleme, iletişim becerileri ve olumlu akran ilişkileri geliştirmesinde anlamlı düzeyde kalıcı etkiler yarattığı sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonucunda; mevcut eksiklikler dikkate alınarak sosyal-duygusal öğrenme becerilerine yönelik uygulamaların farklı sınıf düzeylerinde ve birleştirilmiş sınıflarda deneysel olarak incelenmesine ayrıca süreci daha derinlemesine yansıtacak nitel araştırma yöntemlerinin artırılmasına yönelik öneriler sunulmuştur.

Keywords: Sosyal-duygusal öğrenme, ilkökul, doküman incelemesi.

Corresponding Author: KÜBRA TÜM

Abstract Id: 20261247

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE DİJİTAL YETKİNLİK VE ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ BAĞLAMINDA ÖĞRETMEN DENEYİMLERİ: KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE UYUM BECERİLERİ

¹ ESRA OVALI - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Günümüzde eğitim ortamlarının hızla dijitalleşmesi, eğitimde yeni model ve öğretim yöntemlerine gidilmesi öğretmenlerin yalnızca alan bilgisi ve pedagojik yeterliklerini değil, aynı zamanda dijital becerilerini ve dijital hazırbulunusluk durumlarını da ön plana çıkarmaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerin dijital araçları etkili kullanma düzeyleri, karşılaştıkları teknik ve pedagojik sorunlar ile bu sorunlara yönelik geliştirdikleri bireysel ve mesleki stratejiler önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır. Bu araştırmanın amacı, eğitimde dijitalleşme sürecinde öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve bu sorunlara karşı geliştirdikleri uyum stratejilerini, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan dijital yetkinlik ve öz düzenleme becerileri bağlamında incelemektir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji ile yürütülmüştür. Çalışma grubunu farklı okullarda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, öğretmenlerin dijital araç kullanımında teknik yetersizlikler, altyapı sorunları, zaman yönetimi güçlükleri ve dijital içerik üretme konusunda eksiklikler yaşadıklarını göstermektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin bu sorunlara karşı meslektaş iş birliği, bireysel öğrenme çabaları ve dijital platformlardan yararlanma gibi çeşitli uyum stratejileri geliştirdikleri belirlenmiştir. Bununla beraber öğretmenlere sunulan çeşitli hizmet içi eğitimlerin uygulamada etkili olmadığı gibi olumsuz sonuçlara ulaşılma ile beraber sürecin hali hazırda geliştirilmeye açık olduğu görülmüştür.

Keywords: maarif modeli,dijital yetkinlik,öz düzenleme

Corresponding Author: ESRA OVALI

Abstract Id: 20261256

DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HİKÂYE YAZMA BECERİSİ, OKUDUĞUNU ANLAMA VE YAZMA TUTUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

¹ ŞEYDA OKCU - Kastamonu Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi ŞAFAK KAMAN - Kastamonu Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, ilkököl dördüncü sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerileri, okuduğunu anlama düzeyleri ve yazma tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışma, ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüş olup araştırma grubunu Kastamonu il merkezindeki resmi ilkökullarda öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımcılar basit rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Veriler; Okuduğunu Anlama Başarı Testi, Yazma Tutum Ölçeği ve Hikâye Yazma Değerlendirme Rubriği aracılığıyla toplanmış, elde edilen veriler uygun istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda betimsel istatistiklerin yanı sıra değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için korelasyon analizi, yordayıcı etkileri belirlemek için regresyon analizi ve gruplar arası karşılaştırmalar için t-testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, öğrencilerin hikâye yazma becerilerinin genel olarak iyi düzeyde olduğunu, okuduğunu anlama başarılarının orta düzeyin üzerinde seyrettiğini ve yazmaya yönelik tutumlarının olumlu olduğunu göstermektedir. Değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, okuduğunu anlama ile hikâye yazma becerileri arasında pozitif yönlü ancak düşük düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre yapılan karşılaştırmalar, kız öğrencilerin okuduğunu anlama ve hikâye yazma becerilerinde erkek öğrencilere kıyasla daha başarılı olduklarını ortaya koyarken, yazmaya yönelik olumlu tutumun erkek öğrenciler lehine daha yüksek olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, öğrencilerin dil becerileri arasında anlamlı ancak sınırlı düzeyde ilişkiler bulunduğu ve cinsiyetin bu beceriler ile tutumlar üzerinde farklı yönlerde etkili olduğu görülmüştür. Bu bulgular, okuma ve yazma becerilerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasının önemine işaret etmektedir.

Keywords: Hikaye Yazma Becerisi,anlama,yazma tutumu

Corresponding Author: ŞEYDA OKCU

Abstract Id: 20261259

DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU OLAN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA SIRASINDA YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLERE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

¹ NİSA ÖNER - Anadolu Üniversitesi

² Prof. Dr. TURAN TEMUR - Anadolu Üniversitesi

Okuma, zihinsel kaynakların eş zamanlı yönetimini gerektiren dinamik bir süreçtir. Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) tanısı konmuş öğrenciler için bu süreç, bilişsel kaynakların organizasyonundaki bozulmalar nedeniyle karmaşık bir hale gelmektedir. Alanyazın bu öğrencilerin yaşadığı okuma güçlüklerinin sadece kod çözme eksikliğinden değil, çalışma belleği, ketleme ve odaklanma gibi yürütücü işlevlerdeki sınırlamalardan kaynaklanan yapısal bir sorun olduğunu vurgulamaktadır. Bu araştırmanın amacı, DEHB tanısı olan ilkökul öğrencilerinin yaşadığı okuma güçlüklerini ele alan çalışmaları doküman analizi yöntemiyle incelemektir. Bu bağlamda, incelenen çalışmalarda bildirilen okuma güçlüklerinin temel özelliklerini ve çalışma grubunun seçiminde disleksiye bir komorbidite olarak dışlayan "saf DEHB" ayrımının dikkate alınıp alınmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Veriler Google Scholar ve Scopus veri tabanlarından elde edilmiştir. Örnekleme, "DEHB", "saf DEHB", "ilkokul" ve "okuma güçlüğü" anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan aramalardan elde edilen son 10 yılda yapılmış çalışma kriterlerini karşılayan 25 bilimsel çalışmadan oluşmaktadır. Seçilen çalışmalar içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, DEHB tanılı ilkökul öğrencilerinin harfleri tanımda zorlanma, harfleri karıştırma, metne odaklanamama, okuduğunu anlamama güçlükleri yaşadıkları belirtilmiştir. DEHB grubu ile disleksi grubu arasındaki ayrımı yapan sınırlı sayıda çalışma görülmüştür. DEHB'li çocuklarda okuma güçlüklerinin bilişsel bir sorun olduğu ve disleksi ile eş tanılı olan DEHB'li öğrencilerin ayrı değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Gelecekteki çalışmaların saf DEHB gruplarına odaklanması ve süreç odaklı ölçümler kullanması gerektiği önerilmektedir.

Keywords: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, İlkokul, Okuma güçlüğü, Saf DEHB

Corresponding Author: NİSA ÖNER

Abstract Id: 20261261

AN EXAMINATION OF PRESCHOOL TEACHERS' VIEWS ON OUT-OF-SCHOOL LEARNING IN EARLY CHILDHOOD

¹ Doç. Dr. SÜMEYRA AKKAYA - İnönü Üniversitesi

² DEMET GÜLTEKİN - Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü

The aim of this study is to examine preschool teachers' views on out-of-school learning in early childhood. The study was conducted using a qualitative case study design. The participants consisted of 27 preschool teachers working in central districts of Malatya during the 2025–2026 academic year. Data were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers and analyzed using content analysis. The findings revealed that teachers conceptualize out-of-school learning environments from a broad perspective, including not only physical settings such as parks, museums, and natural environments, but also home and online contexts. Out-of-school learning was found to play a significant role in supporting social, cognitive, and emotional development, promoting experiential learning, enhancing retention, and fostering curiosity and exploration. However, several challenges were also identified, including safety concerns, classroom management difficulties, procedural barriers, financial constraints, and limited parental involvement. The results further indicated that teachers' perceived competence in implementing out-of-school learning activities varies depending on factors such as experience, institutional support, and school-family collaboration. Based on these findings, it is recommended to expand in-service training opportunities, improve safe and well-equipped learning environments, strengthen parental awareness, and enhance institutional support mechanisms.

Keywords: Out-of-school learning, early childhood, preschool teachers, teacher perspectives

Corresponding Author: Doç. Dr. SÜMEYRA AKKAYA

Abstract Id: 20261267

İLKOKULDA MATEMATİK ÖĞRETİMİ DERSİNE BÜTÜNCÜL BAKIŞ: BİR YAKINSAYAN PARALEL DESEN ARAŞTIRMASI

¹ FATİH SELİM SELLÜM - Sakarya Üniversitesi

İnsanların analitik düşünme, problem çözme ve akıl yürütme becerilerinin temeli, yaşamın erken dönemlerinde, özellikle ilkokul yıllarında atılmaktadır. Bu kritik dönemde verilen ilkokulda matematik eğitimi, çocukların somut işlemler döneminden soyut matematiksel kavramlara geçiş sürecinde hayati bir köprü görevi görmektedir. Bu yönüyle, sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının matematik öğretimine yönelik pedagojik alan bilgilerinin ve mesleki yeterliklerinin geliştirilmesi, nitelikli bir temel eğitim sisteminin en önemli yapı taşlarından biri olarak kabul edilmektedir. Ancak ilgili alanyazın ve sahadan gelen geri bildirimler, sınıf öğretmeni adaylarının lisans eğitimleri sırasında aldıkları "İlkokulda Matematik Öğretimi" dersini gerçek sınıf dinamiklerine ve uygulamaya aktarmada çeşitli yapısal ve pedagojik güçlükler yaşadıklarını göstermektedir. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı, "İlkokulda Matematik Öğretimi" dersinin üniversitelerdeki mevcut durumunu ve eğitim sürecinde karşılaşılan problemleri; bu dersi yürüten öğretim elemanları, sahada aktif görev yapan sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının eş zamanlı görüşleri doğrultusunda bütüncül bir yaklaşımla incelemektir. Araştırma, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma araştırma yaklaşımlarından yakınsayan paralel desene uygun olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın nicel boyutu kapsamında, Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (NUTS-1) temel alınarak belirlenen farklı bölgelerdeki eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği ana bilim dallarında öğrenim gören sınıf öğretmeni adayları (üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri) ile aynı bölgelerde görev yapan sınıf öğretmenlerinden çevrimiçi anketler aracılığıyla veri toplanmıştır. Çalışmanın nitel boyutunda ise, ilkokulda matematik öğretimi dersini bizzat yürüten öğretim elemanlarıyla derinlemesine çevrimiçi yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular dersin temel ihtiyaçlarının olduğunu göstermektedir.

Keywords: İlkokulda matematik öğretimi, yakınsayan paralel desen, öğretim elemanı, sınıf öğretmeni, sınıf öğretmeni adayları

Corresponding Author: FATİH SELİM SELLÜM

Abstract Id: 20261269

TÜRKİYE’DE 2020–2026 YILLARI ARASINDA İLKOKUL DÜZEYİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA YÖNELİK ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi AYŞEGÜL BÜYÜKKARCI - Süleyman Demirel Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 2020–2026 yılları arasında ilkokul düzeyinde yapay zekâ kullanımına yönelik gerçekleştirilen araştırmaların sistematik olarak incelenmesidir. Bu çalışma nitel bir sistematik derleme olarak yürütülmüştür. Veriler TR Dizin, DergiPark ve Google Scholar veri tabanlarından belirlenen anahtar kelimeler aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma kapsamında toplam 18 çalışma belirlenmiş, başlık ve özet incelemesi sonucunda araştırma kriterlerini karşılamayan 7 çalışma elenmiştir. Kalan 11 çalışma tam metin incelemesine alınmış ve analiz edilmiştir. İncelenen çalışmalar; araştırma yöntemi, örneklem grubu, amaç ve bulgular açısından analiz edilmiştir. Bulgular, çalışmaların büyük çoğunluğunun 2024 yılı ve sonrasında yoğunlaştığını göstermektedir. Araştırmalarda en sık ele alınan konuların, sınıf öğretmenleri ve öğretmen adaylarının yapay zekâyâ yönelik tutumları, farkındalık düzeyleri ve eğitimde kullanımına ilişkin görüşleri olduğu belirlenmiştir. Yöntem açısından hem nitel hem nicel çalışmaların bulunduğu, veri toplama aracı olarak çoğunlukla anket ve görüşme tekniklerinin kullanıldığı görülmüştür. Sonuç olarak, Türkiye’de ilkokul düzeyinde yapay zekâyâ yönelik çalışmaların giderek arttığı, ancak uygulama boyutunun sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Öğretmen ve öğretmen adaylarının yapay zekâyâ karşı genel olarak olumlu tutum sergiledikleri, ancak bu alanda daha fazla eğitim ve rehberliğe ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Bu doğrultuda, gelecekte yapılacak çalışmaların uygulamaya dönük ve deneysel tasarımlarla desteklenmesi önerilmektedir.

Keywords: yapay zeka, ilkokul, sistematik derleme

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi AYŞEGÜL BÜYÜKKARCI

Abstract Id: 20261273

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK UYGULAMA VE DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNİN ERDEM-DEĞER-EYLEM BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi ZEYNEP SUDE ÖZKAN - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan Erdem-Değer-Eylem çerçevesinin sınıf öğretmenleri tarafından nasıl anlamlandırıldığını ve öğretim sürecinde ne ölçüde uygulamaya yansıtıldığını incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2025-2026 eğitim öğretim yılında görev yapan 21 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgular, öğretmenlerin değerler eğitimi çoğunlukla Hayat Bilgisi ve Türkçe dersleri kapsamında ele aldığını, bununla birlikte bir kısmının disiplinler arası bir yaklaşımla tüm derslerle ilişkilendirdiğini göstermektedir. Öğretim sürecinde drama, rol oynama, örnek olay ve hikâye anlatımı gibi aktif ve yaşantısal öğrenmeyi destekleyen yöntemlerin öne çıktığı; soru-cevap ve tartışma tekniklerinin de sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Değerlerin içselleştirilmesi sürecinin en çok öğrencilerin davranış ve tutumlarındaki değişim, empati kurma becerisi ve doğal ortamlardaki davranışlar üzerinden değerlendirildiği görülmüştür. Değerlerin davranışa yansması bağlamında ise yardımlaşma, sorumluluk alma, empati kurma, kurallara uyma ve iş birliği gibi davranışların öne çıktığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğretmenler, değerlerin yalnızca aktarılmasının yeterli olmadığını; yaşantıya dayalı öğrenme, aktif katılım ve gerçek yaşamla ilişkilendirme ile desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ölçme ve değerlendirme sürecinde gözleme dayalı ve süreç odaklı yaklaşımların benimsendiği; ancak yapılandırılmış değerlendirme araçlarının sınırlı düzeyde kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca aile desteği yetersizliği, program yoğunluğu ve zaman sınırlılığı gibi faktörlerin değerlerin içselleştirilmesi ve davranışa dönüşmesini zorlaştırdığı görülmüştür. Sonuç olarak öğretmenlerin erdem-değer-eylem yaklaşımını büyük ölçüde benimsediği; ancak uygulama boyutunda çeşitli sınırlılıklar bulunduğu ve bu yaklaşımın etkililiğinin artırılabilmesi için okul-aile iş birliğinin güçlendirilmesi ve yaşantıya dayalı öğrenme ortamlarının geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Değerler Eğitimi, Sınıf Öğretmenleri, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, Maarif Modeli

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ZEYNEP SUDE ÖZKAN

Abstract Id: 20261274

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ: BÜTÜNCÜL EĞİTİM ANLAYIŞI

¹ CELALETTİN AKDENİZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. İSA KORKMAZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dünyada, teknolojik ve toplumsal değişimler olduğunda fazla hız kazanarak farklı boyutlar kazanmıştır. Bu boyutlardan biri de eğitim ve eğitim programlarıdır. Teknolojik ve toplumsal değişimler; eğitimi sadece bilgiyi aktaran bir organizma olmaktan çıkarıp, insanın bütüncül bir yaklaşımla ele alınma sürecini zorunlu hale getirmiştir. Günümüzde toplumlar, bilginin yanı sıra erdemli duruş, eleştirel düşünme becerisi ve toplumsal sorumluluk bilinciyle ayakta kalmaktadır. TYNM, bilgiyi beceriye, beceriyi görgüye dönüştürmeyi hedeflerken, bireyi zihinsel, ruhsal ve fiziksel bir bütün olarak kabul etmektedir. Kâmil insan, yetiştirmeyi amaçlar. ‘Köklerden Geleceğe’ sloganıyla geçmiş ve gelecek arasındaki bağı kuvvetlendirmek olarak hayata geçirilmiştir. TYMM, öğrenciyi “erdem, bilgi, beceri ve eylem” bütünlüğü içinde çağın gereksinimlerini karşılamayı hedefleyen geniş kapsamlı bir çerçevedir. TYMM raporunda “öğrenciyi hem akademik hem kişisel hem de toplumsal açıdan donanımlı bir birey olarak yetiştirmeyi amaçlayan, değer merkezli bir eğitim sistemi” olarak tanımlanmaktadır. TYMM’nin asıl amacı, sadece akademik başarıya odaklanan bir anlayışın sınırlılıklarını aşarak, bireyi zihinsel, bedensel, ruhsal ve sosyal açılardan bir bütün olarak geliştirmektir. Bu çalışma, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hayata geçirilen TYMM’nin temel felsefesini, değişen toplumsal yapı içindeki yerini ve geleceğin inşasındaki kritik rolünü irdelemeyi, TYMM’nin yapılandırıcı yaklaşımdan farklı olarak “bütüncül (holistik) eğitim” anlayışını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Sonuç olarak, TYMM’nin eğitim sistemindeki sonuç değerlendirme odaklı yaklaşımların bireyde yarattığı bakıyı azaltarak, bireyi her yönüyle değerlendirebilen, süreç odaklı, dinamik ve esnek bir yapı olarak vaadini tamamlamaya çalışmaktadır.

Keywords: Bütüncül Eğitim, Erdem-Değer-Eylem, Türkiye Yüzyılı, Sadeleştirilmiş Müfredat

Corresponding Author: CELALETTİN AKDENİZ

Abstract Id: 20261275

STRUCTURAL ANALYSIS OF PEER INTERACTION IN DIGITAL LEARNING ENVIRONMENTS: A STUDY ON PRE-SERVICE TEACHERS

¹ Doç. Dr. PUSAT PİLTEN - Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

² Doç. Dr. GÜLHİZ PİLTEN - Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

³ Dr. Öğr. Üyesi NİHAN ŞAHİNKAYA - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

⁴ BÜŞRA YILDIZ - Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

The aim of this study is to examine the structural characteristics of peer interaction among pre-service teachers in digital learning environments. In this study, peer interaction is conceptualized as a multidimensional construct encompassing role distribution, interaction patterns, cognitive contribution, decision-making processes, and the level of digital mediation. The study further analyzes how this structure is shaped within the context of different digital tools. The research was conducted as a qualitative case study. The study group consists of third-year pre-service teachers enrolled at Hoca Ahmet Yesevi International Kazakh-Turkish University during the 2025–2026 academic year. The dataset comprises a total of 33 instructional materials developed by the participants using seven different digital tools. Data were collected through multiple sources, including the content development process, presentation processes, and the final products. Structured observations, artifact analysis, and semi-structured interviews were employed as data collection methods. The data were analyzed using thematic analysis based on eight predefined dimensions of peer interaction: role distribution, interaction patterns, cognitive contribution, decision-making processes, digital mediation, instructional design, metacognitive awareness, and presentation interaction. The results indicate that peer interaction varies depending on the digital tools used, with leader-centered, task-divided structures and limited deep engagement during content development, and more balanced interaction during presentations. In AI-supported environments, decision-making was partially guided by the tools, while metacognitive awareness remained low. Overall, digital tools function not only as supports but as active agents that reshape peer interaction.

Keywords: Peer interaction, digital learning environments, pre-service teachers, digital mediation, collaborative learning

Corresponding Author: Doç. Dr. PUSAT PİLTEN

Abstract Id: 20261277

IDENTIFYING AI-GENERATED TEXTS THROUGH PEER ASSESSMENT: AN ANALYSIS OF PRE-SERVICE TEACHERS' REASONING AND PERCEPTION PATTERNS

¹ Doç. Dr. GÜLHİZ PİLTEN - Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi

² Doç. Dr. PUSAT PİLTEN - Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

³ Dr. Öğr. Üyesi NİHAN ŞAHİNKAYA - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

⁴ BÜŞRA YILDIZ - Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi

The aim of this study is to examine how pre-service teachers identify AI-generated texts through peer assessment and what types of reasoning patterns they employ in this identification process. Rather than focusing on the direct detection of AI-generated content, the study aims to reveal the indicators through which students make sense of such texts. In this context, students' perceptions of AI-generated content are analyzed across linguistic, cognitive, and intuitive dimensions. The study was conducted as a qualitative case study. The participants consisted of pre-service teachers enrolled at Hoca Ahmet Yesevi International Kazakh-Turkish University during the 2025–2026 academic year. The dataset included 700 individual assignments produced by the same group of students across two different semesters, along with peer evaluations of these assignments. All assignments were included in the evaluation process and distributed among 119 pre-service teachers. Each participant evaluated multiple assignments, making judgments about whether the texts were generated by artificial intelligence and providing justifications through a structured peer assessment form. The data collection tool consisted of two complementary justification prompts: "This assignment was generated by AI because..." and "This assignment was not generated by AI because...". The data were analyzed using thematic analysis, and the indicators used by students in their evaluation processes were categorized accordingly. The findings indicate that pre-service teachers primarily relied on linguistic fluency, perceived naturalness, structural patterns, and intuitive impressions—rather than technical criteria—when evaluating AI-generated texts, often describing them as overly fluent, general, formulaic, and lacking human nuance, with limited cognitive depth and critical evaluation.

Keywords: AI-assisted writing, peer assessment, pre-service teachers, perceived artificiality, reasoning patterns

Corresponding Author: Doç. Dr. PUSAT PİLTEN

Abstract Id: 20261278

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNDE DİJİTAL FARKINDALIK VE VERİMLİ EKRAN KULLANIMI: OKUL-AİLE TEMELLİ BİR PEDAGOJİK ÇERÇEVE ÖNERİSİ

¹ CİHANGİR KASABOĞLU - Eskişehir Özel Şehir Koleji İlkokulu

² Prof. Dr. HÜSEYİN ANILAN - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Dijital teknolojiler, ilkokul çağındaki çocukların günlük yaşamında giderek daha merkezi bir yer edinmekte; oyun, iletişim ve öğrenme süreçleri büyük ölçüde ekran temelli ortamlarda şekillenmektedir. Bu durum, öğrencilerin yalnızca boş zaman alışkanlıklarını değil, aynı zamanda dikkat, özdüzenleme, görev tamamlama, yönerge takibi ve ekran etkileşimleri gibi sınıf içi öğrenme davranışlarını da etkilemektedir. Buna karşın ekran kullanımına ilişkin mevcut tartışmalar çoğunlukla sınırlayıcı ve yasaklayıcı bir çerçevede kalmakta; ekranın pedagojik olarak nasıl düzenlenebileceğine ilişkin okul-aile bütünlüğü taşıyan uygulamaya dönük modeller sınırlı görünmektedir. Bu çalışma, ilkokul öğrencilerinin ekran kullanım alışkanlıklarını yasaklayıcı bir yaklaşım yerine dijital farkındalık, verimli kullanım ve özdüzenleme becerileri ekseninde yeniden yapılandırmaya yönelik okul-aile temelli bir pedagojik çerçeve önermeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, ilgili alan yazın, sınıf öğretmeni gözlemleri ve okul-aile iş birliği ekseninde geliştirilen Dijital Farkındalık ve Verimli Ekran Kullanımı Modeli (DFVEK) tanıtılmaktadır. Model; yasaklama yerine düzenleme, dışsal kontrol yerine içsel farkındalık, tüketimden üretime geçiş, okul-aile bütünlüğü ve sarmal ilerleyiş ilkeleri üzerine kurulmuştur. DFVEK; tüketimin görünür kılınması, farkındalık ve anlamlandırma, davranışın düzenlenmesi ve özdüzenleme ile üretim, transfer ve alışkanlık geliştirme olmak üzere dört temel evreden oluşmaktadır. Modelin, öğrencilerin ekran kullanım örüntülerini fark etmelerine, kullanım amacı üzerine düşünmelerine, süre yönetimi ve özdüzenleme becerileri geliştirmelerine, sınıf içi dikkat ve katılım düzeylerini desteklemelerine ve ev ortamında daha tutarlı kullanım alışkanlıkları oluşturmalarına katkı sunabileceği değerlendirilmektedir. Sonuç olarak çalışma, ekran kullanımını yalnızca süre temelli bir risk alanı olarak değil, öğretmen rehberliği ve veli katılımı ile pedagojik olarak düzenlenebilecek bir öğrenme alanı olarak ele almakta; ilkokul düzeyinde uygulanabilir, düşük maliyetli ve sürdürülebilir bir okul-aile temelli model önermektedir.

Keywords: dijital farkındalık, ekran kullanımı, özdüzenleme, okul-aile iş birliği, ilkokul

Corresponding Author: CİHANGİR KASABOĞLU

Abstract Id: 20261280

3. SINIF HAYAT BİGİSİ DERS KİTABI METİNLERİNDE YER ALAN ETİK İKİLEMLERİN ANALİZİ

¹ RABİA AKGÜL CERİT - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi SULTAN AKDEMİR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

İlkokul dönemi, öğrencilerin ahlaki ve sosyal değerleri kazanmaya başladıkları kritik bir süreçtir. Bu süreçte Hayat Bilgisi dersi, öğrencilerin günlük yaşam ile ilişkilendirebilecekleri temel değerleri kazanmalarını sağlayan önemli derslerden biridir. Derslerde kullanılan Hayat Bilgisi ders kitapları; öğrencilerin toplumsal yaşamda karşılaşabilecekleri durumları anlamlandırmalarına ve farklı değerler arasında değerlendirme yapmalarına olanak sağlayan öğretim materyalleridir. Değerleri anlamlandırmalarına yardımcı olabilecek bir kavram olarak ise etik ikilemler, bireyin toplumsal koşullar ve durumlar karşısında iki taraftan, bazen iki doğrudan birini tercih etmek zorunda kaldığı karar verme süreçlerini ifade eder. Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metinlerde yer alan etik ikilemler öğrencilerin ahlaki sorgulama becerilerinin gelişmesine, empati kurmalarına ve değer temelli kararlar almalarına katkı sağlayabilecek öğrenme durumları sunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, 2025/2026 eğitim-öğretim yılında okutulmakta olan ilkokul üçüncü sınıf Hayat Bilgisi ders kitabında yer alan metinlerde bulunan etik ikilemleri belirlemek ve söz konusu ikilemlerin hangi değerlerle ilişkilendirildiğini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan üçüncü sınıf Hayat Bilgisi ders kitabında yer alan metinler oluşturmaktadır. Etik ikilem içeren metinler belirlenerek, elde edilen veriler içerik analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına ilişkin; ders kitabında yer alan bazı metinlerde temel veya kök değerler olarak adlandırabileceğimiz değerlerle ilişkili etik ikilem ilişkisi görülmektedir. Bununla birlikte bazı metinlerde etik ikilemlerin açık ve belirgin bir biçimde yapılandırılmadığı ve öğrencilerin ahlaki sorgulama becerilerini geliştirmeye yönelik tartışma fırsatlarının da sınırlı olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda ders kitaplarında etik ikilem içeren metinlerin artırılmasının ve değer temelli tartışma ortamlarını destekleyen içeriklerin geliştirilmesinin öğrencilerin ahlaki gelişimine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Keywords: hayat bilgisi, etik ikilem, değerler

Corresponding Author: SULTAN AKDEMİR

Abstract Id: 20261281

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OKUL OLGUNLUĞUNUN BELİRLEYİCİLERİ: DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER VE ERKEN EĞİTİM DENEYİMLERİNİN YORDAYICI ROLÜ

¹ Dr. Öğr. Üyesi MİHRİBAN ÖZCAN - Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönemdeki çocukların okul olgunluğu düzeylerini demografik özellikler ve erken eğitim deneyimleri bağlamında incelemek ve bu değişkenlerin okul olgunluğunu yordama gücünü belirlemektir. Araştırma, korelasyonel modele dayalı olarak yürütülmüştür. Çalışma grubunu 48–72 ay aralığında bulunan 182 çocuk oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde Demografik Bilgi Formu ile Özcan ve Kandır (2026) tarafından geliştirilen Okul Olgunluğu Değerlendirme Aracı (Çocuk Formu) kullanılmıştır. Veri analizinde öncelikle normallik varsayımları test edilmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu doğrultuda bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve çoklu doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Bulgular, okul olgunluğu düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı biçimde farklılaştığını ve kız çocuklarının erkek çocuklara kıyasla daha yüksek puanlara sahip olduğunu göstermektedir. Buna karşın kardeş sayısı ve doğum sırasının okul olgunluğu üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamıştır. Birinci sınıfa devam eden kardeşe sahip olma durumunun ise okul olgunluğu ile anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın en dikkat çekici bulgularından biri, okul öncesi eğitime devam süresinin okul olgunluğu üzerindeki güçlü ve anlamlı etkisidir. Bulgular, eğitim süresi arttıkça okul olgunluğu düzeyinin anlamlı biçimde yükseldiğini ortaya koymaktadır. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları, okul öncesi eğitime devam süresinin okul olgunluğunu yordayan en güçlü değişken olduğunu; bunun yanı sıra birinci sınıfa giden kardeşe sahip olma durumunun da anlamlı bir yordayıcı olarak modele katkı sağladığını göstermektedir. Elde edilen bulgular, okul olgunluğunun yalnızca demografik özelliklerle açıklanamayacağını; aksine erken eğitim deneyimlerinin belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, erken çocukluk döneminde eğitime erişimin ve sürekliliğin artırılmasının çocukların okul olgunluğu gelişimi açısından kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Keywords: Okul olgunluğu, erken çocukluk eğitimi, okul öncesi eğitim süresi, erken eğitim deneyimi

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi MİHRİBAN ÖZCAN

Abstract Id: 20261284

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARINA İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENİ ADAYI GÖRÜŞLERİ: AÇIK VE KAPALI ALAN DENEYİMLERİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi ÖZLEM SİNEM USLU - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Amaç: Bu araştırma sınıf öğretmeni adaylarının geleneksel çocuk oyunlarına ilişkin görüşlerini açık ve kapalı alan deneyimleri temelinde eğitim öncesi ve eğitim sonrası boyutlarıyla incelemek amacıyla tasarlanan bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. **Yöntem:** Nitel araştırma yaklaşımıyla tasarlanan çalışmada bütüncül tek durum çalışması deseni benimsenmiştir. Çalışma grubu, 2025–2026 bahar döneminde Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programında "Geleneksel Çocuk Oyunları" dersini alan 29 dördüncü sınıf öğretmen adayından oluşmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmış; dersi fiilen almış olmak ve araştırmaya gönüllü katılmak temel ölçütler olarak belirlenmiştir. Veriler eğitim öncesi ve eğitim sonrası yazılı görüşme formları ile video kayıtları aracılığıyla toplanmış; yazılı görüşme formları betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. **Bulgular:** Betimsel analiz sonucunda 10 ana tema ve 39 alt tema/kod belirlenmiştir. Eğitim öncesinde katılımcıların büyük çoğunluğu geleneksel oyunları kültürel miras çerçevesinde tanımlamış; açık alanı geniş hareket alanıyla, kapalı alanı ise kısıtlılıkla özdeşleştirmiştir. Eğitim sonrasında kapalı alan deneyimi önemli bir bölüm tarafından kontrol ve güvenlik hissi olarak yeniden anlamlandırılmıştır. Tüm katılımcılar iki ortamın pedagojik işlev bakımından eşdeğer, hareket alanı açısından ise farklı olduğu görüşünde uzlaşmıştır. Katılımcıların %72,4'ü ileride açık alan oyunlarını öncelikli kullanmayı planladığını ifade etmiştir. **Sonuç:** Deneyimsel öğrenmenin mekânsal algıları dönüştürdüğünü ve her iki alan türünü kapsayan uygulamalı eğitim deneyimlerinin öğretmen yetiştirme programlarına sistematik biçimde dahil edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Keywords: açık alan oyunları, geleneksel çocuk oyunları, kapalı alan oyunları, nitel araştırma, sınıf öğretmeni adayları

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ÖZLEM SİNEM USLU

Abstract Id: 20261291

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ HAZIRLIK SORULARININ SİNAPTİK PLASTİSİTE BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: YEDİİKLİM ÖRNEĞİ

¹ HAVVA NUR USLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. DİLEK CERAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Nöroplastisite, beyin edindiği yeni deneyimlerle veya bu deneyimlere göre fizyolojik veya yapısal ve dolayısıyla işlevsel değişikliklere uğrayabilme ve adaptasyon yeteneğidir. Nöroplastisitenin iki boyutundan biri sinaptik plastisitedir ki bu öğrenme ve işlevsellikle doğrudan ilişkili plastisitedir. Sinaptik plastisitenin temel yürütücü işlevlerinden “problem çözme”, “aktivasyon dağılımı” ve “geri alma” aynı zamanda öğretim programlarında öğrencilerin geliştirilmesi hedeflenen beceriler arasında yer almaktadır. Dolayısıyla öğretim süreçleri planlanırken gerek sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerle gerekse başta ders kitapları olmak üzere kullanılacak materyallerle beyin söz konusu bölgesini aktifleştirmesine çaba gösterilmelidir. Bu bakış açısından yola çıkılarak bu çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında kullanılan Yediiklim ders kitabı hazırlık sorularının sinaptik plastisitenin söz konusu üç yürütücü işlevi (problem çözme, aktivasyon dağılımı ve geri alma) bağlamında incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, Yediiklim B2 ders kitabı hazırlık soruları yaygın nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılarak incelenecektir. Bu noktada bu çalışmanın materyali olarak seçilen hazırlık sorularının nörobilimsel açıdan uygunluğunun belirlenmesi hedeflenmiştir. Hedeflere ulaşmak için yapılan incelemelerde, analizlerde ve değerlendirmelerde araştırmacılar tarafından yapılandırılacak tablolardan yararlanılarak bulgular sunulacaktır. Geçerlik ve güvenirlik için nitel araştırmalarda sıkça başvurulmuş teyit edilebilirlik ilkesine başvurulacaktır ve bu bağlamda farklılıkların ortaya çıkacağı durumlarda uzman görüşü alınacaktır. Sonuç olarak seçilen çalışma materyalinin hazırlık sorularının, ele alınan üç kavram bağlamında uygun nitelikler taşıdığı veya uygun nitelikler taşımadığı saptanacaktır. Bu sonuç doğrultusunda bir tartışma konusu olarak soruların üç kavram bağlamında ele alınarak hazırlanmış olduğunun bilinmemesi alan açısından bir tartışma konusu oluşturacaktır ve bu açıdan etkinlikler hazırlanırken bu kavramlar göz önünde bulundurularak nörobilimsel faaliyetlerden yararlanılması öneri olarak sunulacaktır.

Keywords: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Nöroplastisite, Aktivasyon dağılımı, Geri alma, Problem çözme

Corresponding Author: HAVVA NUR USLU

Abstract Id: 20261003

TUĞBA COŞKUNER'İN 'DUVARIN ARDI' ADLI ÇOCUK KİTAPINDA SÖZ VARLIĞI UNSURLARI

¹ FEYZA YILDIZ BİŞKİN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. ŞERİFE AKPINAR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Söz varlığı bir dildeki atasözleri, deyimler, ikilemeler, kalıp (ilişki) sözler, kalıplaşmış ifadeler, terimler, yabancı sözcükler ve çeviri sözcükleri içeren bir kavramdır. Bu çalışmanın amacı, Tuğba Coşkun'er'ın Türkiye Yazarlar Birliği 2021 Yılı'nın Yazar, Fikir Adamı ve Sanatçıları Çocuk Edebiyatı Ödülünü almış "Duvarın Ardı" isimli çocuk kitabındaki söz varlığı unsurlarını tespit etmektir. Yapılan çalışma nitel bir araştırma olup tarama modelinde doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma materyalini Tuğba Coşkun'er'ın "Duvarın Ardı" isimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada incelenen söz varlığı unsurları atasözleri, deyimler, ikilemeler, kalıp (ilişki) sözler, kalıplaşmış ifadeler, terimler, yabancı sözcükler ve çeviri sözcüklerdir. Doküman incelemesi sonucu elde edilen verilerin çözümlenmesinde "kategorisel içerik analizi yöntemi" kullanılmıştır. Adı geçen kitaptaki kelimeler ayrı ayrı incelenmiş ve kullanılan söz varlığına ait unsurlar kendi içinde gruplanmıştır. İncelenen söz varlığı unsurlarının doğruluğu Türkçe Sözlük ile Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü'nden kontrol edilmiştir. Tespit edilen söz varlığı unsurları, incelenen eserdeki kullanım sıklıkları ve varsa ilgili olduğu alt gruba göre sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulgular tablo halinde sunulup kitaptan cümlelerle örneklenmiştir. İncelenen eserde elde edilen bulgulara göre 1.485'i farklı olmak üzere toplam 6.198 söz varlığı unsuru tespit edilmiştir. Toplam söz varlığı içerisinde en büyük paya 1.031'i farklı toplam 5.084 sözcükle yabancı sözcükler sahiptir. Yabancı sözcüklerden kaynak dil bakımından en sık kullanılanı 2.860 sözcükle Arapçadır. En az tespit edilen söz varlığı ise 3'ü farklı toplam 5 adetle çeviri sözcüklerdir. İncelenen eserde atasözlerine ve kalıplaşmış ifadelerle yer verilmediği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara dayanarak Tuğba Coşkun'er'ın incelenen eserinin söz varlığı unsurları açısından zengin olduğu ve çocukların söz varlığını geliştirmeye katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır.

Keywords: Duvarın Ardı, Tuğba Coşkun'er, Türkçenin söz varlığı

Corresponding Author: FEYZA YILDIZ BİŞKİN

Abstract Id: 20261024

2010 SONRASI TÜRK ŞİİRİNDE KONU

¹ HATİCE NUR ULUS - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. DERYA YILDIZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Edebiyatın en güçlü türlerinden biri olan şiir duygu ve düşüncelerin dil yoluyla ahenkle buluşturulmasıdır. Şairler söylemek istediklerini, kimi zamansa söyleyemediklerini şiir aracılığıyla ifade etmişlerdir. Bu bağlamda şiirler toplumun bakış açısını ve önceliklerini gösterir. Bu araştırmanın amacı, 2010 sonrasında yayımlanan şiirlerde ele alınan konuları tespit etmek ve güncel Türk şiirinin tematik yönelimlerini belirlemektir. Böylece güncel Türk şiirini hangi konular etrafında şekillendiği ortaya konulmuştur. Çalışmada; İbrahim Tenekeci'nin "Kimsenin Kalbi", Murathan Mungan'ın "Gelecek", Şükrü Erbaş'ın "Yaşıyoruz Sessizce" Kadir Zorlu'nun "Bıraktığın Ne Varsa", İbrahim Eşmeli'nin "Gözlerine Bakınca" kitapları incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırmalarda kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, basılı şiir kitaplarından elde edilmiştir. İncelenen şiir kitapları, yayınevlerinden temin edilmiş ve güvenilir baskılar esas alınmıştır. Dokümanların seçim ölçütü kitapların; yayımlanmış, erişilebilir olması ve çağdaş Türk şiirini temsil eden şairlerden oluşmasıdır. Veri toplama sürecinde şiirler, bağlamlarından koparılmadan ele alınmış; tekil dizeler yerine şiirin bütüncül yapısı dikkate alınmıştır. Şiirlerin yazıldığı bağlam, şairin poetik anlayışı ve şiirin genel atmosferi göz önünde bulundurularak konu tespiti yapılmıştır. Araştırmada veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiş, şiirlerde ele alınan konular kodlanarak tematik kategoriler altında sınıflandırılmıştır. Böylece 2010 sonrasındaki şiirlerde konu ve bu konuların nasıl ifade edildiği şiirlerden örneklerle belirtilmiştir.

Keywords: Şiir, Türk Şiiri, Şiirde Konu, Modern Şiir

Corresponding Author: Prof. Dr. DERYA YILDIZ

Abstract Id: 20261027

WEB 2.0 ARAÇLARIYLA KÜLTÜREL AKTARIM UNSURLARINA YÖNELİK METİN VE ETKİNLİKLER OLUŞTURMA

¹ NESİBE ÖKSÜZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Prof. Dr. DERYA YILDIZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmada Canva, Leonarda.ai, Wordwall ve Learning Apps gibi web 2.0 araçları kullanılarak Konya konulu B1 seviyesinde bulunan kazanımlara uygun metin ve etkinlikler tasarlanarak kültürel aktarım unsurlarının Türkçe öğretimine nasıl dahil edilebileceği ortaya konacaktır. Araştırmada kültürel unsur olarak Konya'nın tarihi mekanları, doğal güzellikleri, şehirle özdeşmiş yazar ve şairler ile geleneksel yaşam öğeleri metinlerde ele alınacaktır. Araştırmada Konya'da bulunan doğal güzellikler, tarihi eserler ve yazarlar tek tek incelenip görsellerle desteklenerek anlatılacaktır. Öğrencilerde kalıcılığı ve kültürel etkileşimi sağlamak amacıyla web 2.0 araçlarıyla etkinlikler tasarlanıp derslerde materyal olarak kullanılması amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesi ve materyal geliştirme yöntemlerinden faydalanılacaktır. Öncelikle B1 seviyesindeki dil öğrencilerin ihtiyaçları ve kazanımları analiz edilecek ve ardından metinler akademik bilgiler dahilinde açıklayıcı bir şekilde yazılacaktır. Hazırlanan bu metinler, öğrencilerin okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirecek şekilde web 2.0 araçlarıyla desteklenecektir. Etkinlik hazırlıklarında etkileşim, görsellik, çoklu ortam ve öğrenci merkezli öğrenme ilkeleri temel alınacaktır. Bu sayede öğrencilerin hem Konya'ya ait kültürel değerleri tanımaları hem de Türkçeyi gerçek yaşam bağlamında kullanmaları istenmektedir. Bu çalışmanın yabancılara Türkçe öğretiminde yerel kültür unsurlarının web tabanlı uygulamalarla bütünleştirilmesine yönelik örnek bir model olması ve Konya konulu hazırlanan dijital içeriklerin yabancılara Türkçe öğretiminde kültür-dil bütünlüğünü güçlendiren işlevsel bir araç olarak kullanılabilmesi hedeflenmiştir.

Keywords: Yabancılara Türkçe öğretimi, Web 2.0 araçları, Kültürel aktarım, Etkinlik.

Corresponding Author: Prof. Dr. DERYA YILDIZ

Abstract Id: 20261028

MERT ARIK'IN “ÇANTAMDAN FİL ÇIKTI” ADLI ESERİNİN ÇOCUK EDEBİYATI YAPITLARINDA BULUNMASI GEREKEN TEMEL İLKELER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. DİLEK CERAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² SELİME GİZEM ŞENER - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Çocuk edebiyatı ürünleri çocuklara kitap okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırma hususunda önem arz eden bir alandır. Bu sevgi ve alışkanlığın kazandırılması için çocukları nitelikli eserlerle buluşturmak gerekir. Ortaya konulan ürünleri nitelikli eserler bağlamında değerlendirebilmek için bu ürünlerin biçimsel ve içerik açıdan alan yazında kabul görmüş bazı temel ilkelere uygun olması gerekmektedir. Bu çalışmada güncel ve ödüllü çocuk edebiyatı yazarlarından Mert Arık'ın çocuklar için kaleme aldığı “Çantamdan Fil Çıktı” adlı kitabının çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken temel özelliklere göre incelenmesi amaçlanmaktadır. İncelemede Sever(2017) tarafından oluşturulan “Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Bulunması Gereken Temel İlkeler” esas alınacaktır. Bu bağlamda söz konusu kitap; iç yapı, dış yapı ve eğitsel özellikleri açısından değerlendirilmeye çalışılacaktır. İç yapı başlığı altında eser; konu, karakterler, izlek, dil ve anlatım bağlamında değerlendirilecektir. Dış yapı incelemesi sırasında ise eser, kapak, kâğıt türü, sayfa düzeni, harf karakteri ve büyüklüğü, ciltleme, boyut ve resim açısından ele alınacaktır. Ayrıca yine Sever tarafından belirlenen sorulardan hareketle eserin eğitsel açıdan çocuklara uygunluğu üzerinde durulacaktır. Eserin incelenmesinde nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılacaktır. Elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla çözümlenecektir. Bu sayede “Çantamdan Fil Çıktı” kitabının çocuk edebiyatının temel ilkelerine ne derecede uyum sağladığı ortaya konulacaktır. Çalışmanın, çocuk edebiyatı alanında farklı eserler ve farklı yazarlar üzerinden yapılacak çalışmalara katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Keywords: Çocuk, Çocuk Edebiyatı, Kitap, Okuma

Corresponding Author: SELİME GİZEM ŞENER

Abstract Id: 20261062

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN DERS KİTAPLARINDA SESLETİM ETKİNLİKLERİNİN İNCELENMESİ

¹ ESRA ÖZDEN - Niğde Üniversitesi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ders kitapları öğretim sürecinde en yaygın kullanılan temel materyaller arasında yer almaktadır. Ders kitapları, dil becerilerinin geliştirilmesinde öğretmen ve öğrencilere yön veren önemli araçlar olmakla birlikte dil öğretiminin çeşitli bileşenlerinin nasıl ele alındığını da ortaya koymaktadır. Bu bileşenlerden biri olan sesletim, özellikle konuşma becerisinin anlaşılır ve etkili bir şekilde kullanılabilmesi açısından önemli bir role sahiptir. Bununla birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesletim öğretiminin ders kitaplarında nasıl ele alındığı ve bu doğrultuda ne tür etkinliklere yer verildiği önemli bir inceleme alanı oluşturmaktadır. Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan sesletim etkinliklerini incelemektir. Araştırmada ders kitaplarında bulunan sesletim etkinliklerinin türü, kapsamı ve dağılımı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüş olup veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan ders kitaplarının A1, A2, B1 ve B2 seviyeleri oluşturmaktadır. İnceleme sürecinde ders kitaplarında yer alan sesletim etkinlikleri; etkinlik türü, ele alınan sesletim unsurları ve konuşma becerisiyle ilişkisi bakımından analiz edilmiştir. Sesletim etkinliklerinin konuşma becerisinin geliştirilmesiyle ne ölçüde ilişkilendirildiğine yönelik bulguların ortaya konulmasının, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hazırlanan ders kitaplarında sesletim etkinliklerinin daha işlevsel biçimde planlanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Keywords: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, sesletim öğretimi, ders kitapları, sesletim etkinlikleri, konuşma becerisi

Corresponding Author: ESRA ÖZDEN

Abstract Id: 20261109

İLKOKULDA KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞININ İNCELENMESİ

¹ ZEYNEP SAYAR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. İSA KORKMAZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, ilkokulda kitap okuma alışkanlığının önemini ve bu alışkanlığın gelişimini etkileyen temel faktörleri alan yazın doğrultusunda incelemektir. Okuma, bireyin bilgiye ulaşmasını, anlam kurmasını ve düşünsel gelişimini destekleyen temel bir dil becerisidir. İlkokul dönemi ise öğrencilerin okuma becerilerinin geliştiği ve kitapla kurdukları ilişkinin şekillendiği kritik bir eğitim kademesi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle kitap okuma alışkanlığının erken yaşlarda kazandırılması, öğrencilerin akademik başarıları ve yaşam boyu öğrenme süreçleri açısından büyük önem taşımaktadır. Çalışmada, kitap okuma alışkanlığını etkileyen faktörler öğrenci, öğretmen, aile ve okul ortamı bağlamında ele alınmıştır. Öğrencilerin ilgi ve motivasyonları, öğretmenlerin sınıf içi okuma uygulamaları, ailelerin ev ortamında sundukları okuma olanakları ve okulun okuma kültürünü destekleyen uygulamaları, öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanma sürecinde belirleyici unsurlar olarak değerlendirilmektedir. Alan yazında yer alan araştırmalar, özellikle öğretmen rehberliği ve aile desteğinin güçlü olduğu ortamlarda öğrencilerin kitap okumaya yönelik daha olumlu tutumlar geliştirdiklerini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak ilkokulda kitap okuma alışkanlığının geliştirilmesi için öğretmen, aile ve okul ortamını kapsayan bütüncül uygulamalara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin ilgi ve düzeylerine uygun kitaplarla buluşturulmaları, sınıf içi okuma etkinliklerinin artırılması ve okul-aile iş birliğinin güçlendirilmesi önerilmektedir.

Keywords: kitap okuma alışkanlığı, ilkokul, okuma kültürü, okuma motivasyonu, eğitim ortamı

Corresponding Author: ZEYNEP SAYAR

Abstract Id: 20261115

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ İLKOKUL TÜRKÇE PROGRAMI HAKKINDA YAPILAN MAKALELERİN İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. EMRE ÜNAL - Niğde Üniversitesi
² NİSA EROĞLU - Niğde Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan ilkökul Türkçe dersi öğretim programına yönelik yapılan akademik çalışmaların incelenmesi ve bu çalışmalar doğrultusunda programın temel özelliklerinin ortaya konulmasıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu, 2024 Türkçe dersi öğretim programı üzerine yapılmış güncel akademik makaleler oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde ilgili makaleler sistematik biçimde incelenmiş; elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Bu kapsamda çalışmalar; programın yaklaşımı, içerik yapısı, öğretim süreçleri ve ölçme-değerlendirme anlayışı açısından değerlendirilmiştir. İncelenen çalışmalar, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak beceri temelli ve öğrenci merkezli bir yapı sunduğunu ortaya koymaktadır. Programda değerler eğitiminin “Erdem-Değer-Eylem” çerçevesiyle sistematik bir şekilde ele alındığı, dil becerilerinin bütüncül bir yaklaşımla yapılandırıldığı ve öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerinin birlikte desteklenmesinin hedeflendiği anlaşılmaktadır. Ayrıca programın bireysel farklılıkları dikkate alan esnek yapısı ve farklılaştırılmış öğretim uygulamalarına yer vermesi önemli bir özellik olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte uygulama sürecine ilişkin sınırlılıklara kısaca değinilmekle birlikte, genel olarak programın yenilikçi, geliştirilebilir ve Türkçe öğretiminde niteliği artırmaya yönelik güçlü bir çerçeve sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu yönüyle programın, eğitim sisteminde önemli bir dönüşümü temsil ettiği düşünülmektedir.

Keywords: TYMM, İlkokul Türkçe Programı, Makale analizi

Corresponding Author: NİSA EROĞLU

Abstract Id: 20261123

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ' NE GÖRE HARFLERİN YAZILIŞI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

¹ HALİME BULUT - Niğde Üniversitesi
² Prof. Dr. EMRE ÜNAL - Niğde Üniversitesi

Eğitim sistemleri, bilimsel gelişmeler ve toplum ihtiyaçlarının zaman içinde değişmesi sebebiyle dinamik bir yapıya sahip olmalıdır. Bu dinamizmin en güncel somut yansımalarından olan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğrenciyi yalnız zihinsel olarak değil, sosyal, duygusal yönleriyle de bir bütün olarak ele alan bütüncül bir yaklaşıma sahiptir. Bireylerin bilgilerini becerilere dönüştürmeyi ve her yönüyle erdemli insanlar yetiştirmeyi amaç edinmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde düzenlenen Türkçe Dersi Öğretim Programı' nda temel becerilerin başlangıcı olan okuma yazma öğretiminde ve harf yazım standartlarında önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu çalışma, modelin sahadaki uygulayıcıları olan sınıf öğretmenlerinin yeni programla gelen değişikliklere bakış açılarını ve yeni harf yazım standartlarına dair öznel deneyimlerini öğrenmeyi, uygulamaların saha içindeki yansımalarını belirleyebilmeyi amaçlamaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim deseniyle tasarlanmıştır. Araştırma kapsamında 2025- 2026 eğitim öğretim yılında farklı şehirlerde görev yapan ve kıdemleri farklılık gösteren, 1. ve 2. sınıf okutan/okutmakta olan 300 sınıf öğretmenin görüşüne başvurulmuştur. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen 12 açık uçlu sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Toplanan verilerin içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilecek bulguların, yeni yazı standartlarının sahadaki uygulanabilirliğine dair ışık tutması ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli' nin ‘bütüncül anlayış’ ilkesinin sınıf içi yansımalarını ortaya koyması beklenmektedir.

Keywords: harf yazım standartları, okuma- yazma eğitimi, sınıf öğretmenleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

Corresponding Author: HALİME BULUT

Abstract Id: 20261124

DİJİTAL KÜLTÜRÜN EDEBİYAT ÖĞRETİMİNE ENTEGRASYONU: "DİJİTAL KİTAP ELÇİLERİ" MODELİNDE KİTAP TANITIM VİDEOLARI VE YAZAR KATILIMLI PODCAST SERİLERİ

¹ BILLUR GÖKPINAR - Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Bu çalışma, ortaokul düzeyindeki öğrencilerin okuma alışkanlıklarını ve dil becerilerini geliştirmek amacıyla yapılandırılan "Dijital Kitap Elçileri" modelini ve bu modelin çok boyutlu uygulama çıktılarını incelemektedir. MEB "Dilimizin Zenginlikleri" projesi hedefleriyle eşgüdümlü olarak kurgulanan bu yaklaşım; edebi metin analizini görsel ve etkileşimli dijital içerik üretimine dönüştürerek öğrenciyi aktif birer içerik üreticisi ve dijital elçi konumuna taşımaktadır. Çalışma kapsamında uygulanan metodoloji iki ana eksenle yapılandırılmıştır: 1. Görsel-Dijital Analiz: Öğrenciler, popüler bir dijital içerik formatı olan "kutu açılımı" (unboxing) yöntemini edebi metne uyarlayarak; kitap kahramanlarını ve olay örgüsünü dijital video prodüksiyonları aracılığıyla derinlemesine analiz etmişlerdir. 2. Etkileşimli İşitsel Üretim: Belirlenen tematik izlekler üzerinden kurgulanan podcast serileri aracılığıyla, incelenen eserler üzerine "kitap sohbetleri" gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte yazarların da dijital platformlar üzerinden sürece dâhil edilmesiyle etkileşimli bir yazar-okur buluşması zemini oluşturulmuştur. Hazırlanan sesli içerikler okulun genel yayın ağı üzerinden paylaşılarak geniş bir yaygın etki alanı yaratılmıştır. Saha uygulamalarından elde edilen bulgular; yazar katılımlı podcast yayıncılığı ve dijital video üretiminin, öğrencilerin ifade becerilerini geliştirdiğini, metni içselleştirme düzeyini artırdığını ve okuma eylemini toplumsal bir paylaşım deneyimine dönüştürdüğünü göstermektedir. Bu bildiri, teorik bilgiyi dijital aktivizm ve çok boyutlu öğrenme araçlarıyla birleştirerek özgün bir dil öğretim modeli sunmaktadır.

Keywords: Türkçe Eğitimi, Podcast Serileri, Dijital Hikâye Anlatıcılığı, Okuma Kültürü, Yazar-Okur Buluşması, Dilimizin Zenginlikleri

Corresponding Author: BILLUR GÖKPINAR

Abstract Id: 20261145

DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİNDE DİJİTAL İÇERİK KULLANIMI

¹ SARENUR DEMİRKOL - Milli Eğitim Bakanlığı

² Prof. Dr. HÜSEYİN ANILAN - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Dil, bireyler arasında iletişimi sağlayan, kurallara dayalı bir işaretler sistemi olup anlama ve anlatma becerilerinin bütününden oluşmaktadır. Bu bağlamda anlama becerilerinden olan dinleme, bireyin edindiği ilk dil becerisi olarak dikkat, algılama, anlamlandırma ve zihinsel yapılandırma süreçlerini içeren aktif bir beceri olarak tanımlanmaktadır. Dinleme yalnızca işitme eylemi değil; seçme, yorumlama ve tepki verme gibi bilişsel süreçleri de kapsayan çok boyutlu bir yapıdır. Anlatma becerilerinden olan konuşma ise dinleme becerisinin devamında gelişen ve bireyin duygu, düşünce ve bilgilerini sözlü olarak ifade etmesini sağlar. Planlama, düzenleme ve ifade etme aşamalarını içeren konuşma süreci, hem bilişsel hem de fiziksel süreçlerin birlikte işlenmesini gerektirmektedir. Bu yönüyle dinleme ve konuşma becerileri birbirini tamamlayan ve karşılıklı etkileşim içinde gelişen temel dil becerileri olarak değerlendirilmektedir. Dijital içerikler, eğitim ortamlarında kullanılan yazı, ses, video, animasyon, infografik, dijital öykü, sanal ve artırılmış gerçeklik gibi çoklu ortam unsurlarını içeren materyaller olarak tanımlanmaktadır. Bu içerikler, öğrenme sürecini zenginleştirerek öğrencilerin dikkatini artırmakta, soyut kavramların somutlaştırılmasını kolaylaştırmakta ve öğrenmeyi daha kalıcı hâle getirmektedir. Özellikle görsel ve işitsel unsurların birlikte sunulması, öğrencilerin dinleme sürecinde daha etkin olmalarını sağlarken; etkileşimli uygulamalar ve dijital ortamlar, öğrencilere konuşma pratiği yapma fırsatı sunarak anlatma becerilerini desteklemektedir. Sonuç olarak, dijital içeriklerin anlama ve anlatma becerilerinde önemli bir araç olduğu görülmektedir.

Keywords: Dijital içerik, Dinleme, Konuşma

Corresponding Author: SARENUR DEMİRKOL

Abstract Id: 20261193

ORTAOKUL TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMALAR, METİN TÜRLERİ VE SAYILARI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

¹ Prof. Dr. MEHMET ALVER - Giresun Üniversitesi

² ESRA ÖZBEY - Giresun Üniversitesi

Cumhuriyet'ten günümüze yayımlanan ilkökul ve ortaokul Türkçe dersi öğretim programları temelde iki yaklaşım benimsenerek hazırlanmıştır. 2004 öncesi hazırlanan programlar genel olarak geleneksel ve davranışçı yaklaşıma uygun iken, 2004 sonrası hazırlanan programlar yapılandırmacı yaklaşımı benimsemiştir. Aynı zamanda 2004 sonrası hazırlanan programlarda çoklu zekâ, tematik, bütüncül, beceri, etkinlik temelli yaklaşım ve modellerden de yararlanılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşım esas alınarak hazırlanan 2006 İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı ile kendinden önceki programlardan farklı olarak tematik bir anlayış benimsenmiş ve Türkçe ders kitaplarında metinler zorunlu ve seçmeli temalar altında yer almıştır. Aynı zamanda 2006 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda hangi sınıf seviyesinde hangi temaların yer alacağı da belirtilmiştir. Yine program doğrultusunda Türkçe ders kitaplarında temalarda bulunması gereken metin türleri ve sayıları da ortaya konulmuştur. 2015, 2019 ve son olarak yayımlanan 2024 ortaokul Türkçe dersi öğretim programlarında da temalar, metin tür ve sayıları ile ilgili bilgiler yer almıştır. Bu çalışmanın amacı da 2006, 2015, 2019 ve 2024 ortaokul Türkçe dersi öğretim programlarını temalar, metin tür ve sayıları açısından karşılaştırmalı olarak incelemek ve değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda 2006 ve sonrası hazırlanan programlarda tema, metin tür ve sayıları açısından yaşanan benzerlik ve değişiklikler tespit edilmiştir. Çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile elde edilmiş, doküman analizi ile çözümlenmiş, veriler tablo ve görsellerle değerlendirilip yorumlanmıştır. Çalışmanın sonucunda 2006 ve sonrası hazırlanan ortaokul Türkçe dersi öğretim programlarında temalar, metin tür ve sayıları açısından önemli değişikliklerin yaşandığı görülmüştür.

Keywords: Türkçe dersi öğretim programları, tema, metin türü

Corresponding Author: Prof. Dr. MEHMET ALVER

Abstract Id: 20261205

PIRLS 2021 TÜRKİYE VERİLERİNE GÖRE OKUMA BAŞARISINI YORDAYAN FAKTORLERİN ANALİZİ: EV ORTAMI VE OKUMA TUTUMU

¹ SEMA BELİİNCE - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi HAYDAR KARAMAN - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

PIRLS 2021 Türkiye Verilerine Göre Okuma Başarısını Yordayan Faktörlerin Analizi: Ev ortamı ve Okuma Tutumu Bu çalışmanın amacı, PIRLS 2021 Türkiye verileri kullanılarak öğrencilerin okuma başarısını yordayan faktörlerin incelenmesidir. Özellikle ev ortamı özellikleri (evdeki eğitim kaynakları, ebeveyn eğitim düzeyi, kitap sayısı vb.) ile öğrencilerin okuma tutumlarının, okuma başarı düzeyi üzerindeki etkisinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Günümüzde okuma becerisi, bireyin akademik başarısının yanı sıra yaşam boyu öğrenme süreçlerinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, öğrencilerin içinde bulundukları sosyo-kültürel çevre ve okuma ile ilgili tutumlarının başarı üzerindeki belirleyici rolünün ortaya konulması, eğitim politikaları ve uygulamaları açısından önem taşımaktadır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeline dayalı olarak yürütülmüştür. Bu doğrultuda değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiş ve bağımsız değişkenlerin (ev ortamı ve okuma tutumu) bağımlı değişken olan okuma başarısını ne ölçüde yordadığı değerlendirilmiştir. Araştırmanın evrenini, 2021 yılında Türkiye’de PIRLS uygulamasına katılan tüm öğrenciler oluşturmaktadır. Bu geniş veri seti, öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal özelliklerini çok boyutlu olarak analiz etme imkânı sunmaktadır. Araştırmada veri analizi sürecinde öncelikle tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Bu kapsamda ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak değişkenlerin genel dağılımı ortaya konulacaktır. Bunun yanı sıra, öğrencilerin okuma başarısını yordayan değişkenlerin etkisini belirlemek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analiz yöntemi kullanılacaktır. Elde edilen bulguların, öğrencilerin okuma başarısını etkileyen temel faktörlerin anlaşılmasına katkı sağlaması ve özellikle aile temelli destek mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik öneriler geliştirilmesine zemin oluşturması beklenmektedir. Ayrıca çalışmanın, okuma alışkanlıklarının geliştirilmesine yönelik eğitim politikalarının oluşturulmasına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Keywords: PIRLS 2021, Okuma Başarısı, Ev Ortamı, Okuma Tutumu

Corresponding Author: SEMA BELİİNCE

Abstract Id: 20261211

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HİKAYELERİNDE EN SIK KULLANDIĞI SÖZCÜKLER: BİR DERLEM ANALİZİ

¹ Prof. Dr. TURAN TEMUR - Anadolu Üniversitesi

² SONGÜL ÇAMLİBEL - Anadolu Üniversitesi

Bu çalışma, ilkokul ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin hikâye edici metinlerinde kullandıkları sözcüklerin sıklık, çeşitlilik ve dağılım özelliklerini derlem tabanlı yöntemlerle incelemeyi amaçlamaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimini sözcüksel düzeyde anlamak, etkili yazma öğretimi programlarının tasarlanması açısından önem taşımaktadır. Araştırma, nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Çalışma grubu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Eskişehir il merkezindeki devlet okullarında öğrenim gören ikinci (n=265), üçüncü (n=265) ve dördüncü (n=265) sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak hikâye yazma formu kullanılmış olup ve öğrencilerden kendi isteklerine dayalı hikâye yazmaları istenmiştir. Toplanan 795 hikâye metni dijital ortama aktararak Türkçe ilkokul öğrenci hikâye derlemi oluşturulmuştur. Verilerin analizinde AntConc yazılımı kullanılmış, kelime sıklığı, tür-örnek oranı (TTR), sözcüksel yoğunluk ve en sık kullanılan sözcükler belirlenmiştir. Bulgular, sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin kullandıkları farklı sözcük sayısında anlamlı artış olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda elde edilen bulgular, sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin hikayelerinde kullandıkları sözcük çeşidinde de artış olduğunu göstermektedir. Sözcüksel yoğunluk analizi, üst sınıf düzeylerinde içerik sözcüklerinin oranının yükseldiğini ortaya koymaktadır. Araştırma, ilk kapsamlı ilkokul öğrenci hikâye derlemi sunması ve sınıf düzeylerine göre sözcüksel gelişimin ayrıntılı profilini çıkarması açısından alana özgün katkı sağlamaktadır.

Keywords: Yazma becerisi, hikâye edici metin, derlem dilbilimi, ilkokul öğrencileri, nitel araştırma

Corresponding Author: SONGÜL ÇAMLİBEL

Abstract Id: 20261257

BEHİÇ AK'IN ÇOCUK KİTAPLARININ ÇOCUK EDEBİYATININ ESTETİK ÖLÇÜTLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

¹ AYŞENUR AK - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi ALİYE NUR ERCAN GÜVEN - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Çocuklar için hazırlanan, onların gelişim ve dil düzeylerine uygun, ilgilerini çeken konularda yazılmış edebî eserler çocuk edebiyatı ürünlerini oluşturmaktadır. Çocuk edebiyatı içerisinde ele alınan yazılı ve sözlü eserlerin incelenmesi ve değerlendirilmesi çocukların nitelikli eserlerle karşılaşması açısından önemlidir. Çocuk edebiyatı içerisinde yer alan çocuk kitapları erken çocukluk döneminden başlayarak lise dönemine kadar olan süreçte, çocukların dil gelişimi başta olmak üzere bilişsel ve duyuşsal gelişimlerini destekleyen edebî yazınlardır. Çocukların yaşamlarının ilk yıllarından itibaren karşılaştıkları bu eserlerde olması gereken özellikler farklı açılardan ele alınmaktadır. Estetik açıdan incelenen çocuk kitaplarının, estetik bir nitelik taşıması ve çocuklara katkı sağlaması beklenmektedir. Behiç Ak okul öncesi, ilkokul ve ortaokul dönemindeki çocuklara yönelik birçok kitap yazan, öğrenciler ve öğretmenler tarafından sıklıkla tercih edilen bir yazardır. Bu çalışmada Behiç Ak'a ait dört kitabın (Postayla Gelen Deniz Kabuğu, Bulutlara Şiir Yazan Çocuk, Çatıdaki Gezegen ve Güneşi Bile Tamir Eden Adam) çocuk edebiyatının estetik ölçütleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Kitapların seçiminde, ülke genelinde görev yapmakta olan Türkçe öğretmenlerinden öğrencilerine tavsiye ettikleri kitaplara ilişkin alınan görüşlerde, en sık tekrar edilen eserlerden olmaları belirleyici olmuştur. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi ve betimsel analiz kullanılmıştır. Kitaplar, Dedeoğlu-Orhun (2019) tarafından geliştirilen “Çocuk Edebiyatında Estetik Ölçütler Kontrol Listesi” ile değerlendirilmiştir. İncelemeler iki ayrı araştırmacı tarafından farklı yer ve zamanlarda yapılarak, bulgular netleştirilmiştir ve kitaplardan yapılan alıntılarla desteklenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, kitapların çocuk edebiyatının estetik ölçütlerine büyük oranda uygun olduğu görülmüştür.

Keywords: Behiç Ak, çocuk edebiyatı, çocuk kitapları, estetik ölçütler

Corresponding Author: AYŞENUR AK

Abstract Id: 20261276

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ HAZIRLIK SORULARININ SİNAPTİK PLASTİSİTE BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: YEDİİKLİM ÖRNEĞİ

¹ Prof. Dr. DİLEK CERAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² HAVVA USLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Nöroplastisite, beynin edindiği yeni deneyimlerle veya bu deneyimlere göre fizyolojik veya yapısal ve dolayısıyla işlevsel değişikliklere uğrayabilme ve adaptasyon yeteneğidir. Nöroplastisitenin iki boyutundan biri sinaptik plastisitedir ki bu öğrenme ve işlevsellikle doğrudan ilişkili plastisitedir. Sinaptik plastisitenin temel yürütücü işlevlerinden “problem çözme”, “aktivasyon dağılımı” ve “geri alma” aynı zamanda öğretim programlarında öğrencilerin geliştirilmesi hedeflenen beceriler arasında yer almaktadır. Dolayısıyla öğretim süreçleri planlanırken gerek sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerle gerekse başta ders kitapları olmak üzere kullanılacak materyallerle beynin söz konusu bölgesini aktifleştirmesine çaba gösterilmelidir. Bu bakış açısından yola çıkılarak bu çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında kullanılan Yediiklim ders kitabı hazırlık sorularının sinaptik plastisitenin söz konusu üç yürütücü işlevi (problem çözme, aktivasyon dağılımı ve geri alma) bağlamında incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, Yediiklim B2 ders kitabı hazırlık soruları yaygın nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Bu noktada bu çalışmanın materyali olarak seçilen hazırlık sorularının nörobilimsel açıdan uygunluğunun belirlenmesi hedeflenmiştir. Hedeflere ulaşmak için yapılan incelemelerde, analizlerde ve değerlendirmelerde araştırmacılar tarafından yapılandırılan tablolardan yararlanılarak bulgular sunulmuştur. Geçerlik ve güvenirlik için nitel araştırmalarda sıkça başvurulanan teyit edilebilirlik ilkesine başvurulmuştur ve bu bağlamda farklılıkların ortaya çıktığı durumlarda uzman görüşü alınmıştır. Sonuç olarak seçilen çalışma materyalinin hazırlık sorularının, ele alınan üç kavram bağlamında uygun nitelikler taşıdığı saptanmıştır. Bu sonuç doğrultusunda bir tartışma konusu olarak soruların üç kavram bağlamında ele alınmış ve hazırlanmış olduğunun bilinmemesi, alan açısından bir tartışma konusu oluşturmuştur. Bu açıdan ele alındığında etkinlikler hazırlanırken ve yapılandırılırken bu kavramlar göz önünde bulundurularak nörobilimsel faaliyetlerden yararlanılması öneri olarak sunulmuştur.

Keywords: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Nöroplastisite, Aktivasyon dağılımı, Geri alma, Problem çözme

Corresponding Author: HAVVA NUR USLU

Abstract Id: 20261297

STORYBOARD WEB ARACIYLA OKUMA-YAZMA ETKİNLİKLERİ BAĞLAMINDA ÖZERK ÖĞRENME VE UYGULAMA STRATEJİLERİ

¹ Doç. GÖNÜL KARASU - Anadolu Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi ŞERİFE ÇELİKKAYA - Anadolu Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının okuma becerisi dersinde farklı sözcük öğrenme stratejileriyle edindikleri sözcük bilgisini, kendi oluşturdukları yeni metinlere Storyboard uygulaması ile nasıl aktardıklarını incelemektir. Çalışma grubunu “Okuma Becerileri I” dersine kayıtlı 45 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın alt amacı, öğretmen adaylarının ön görüşme sonrasında oluşturdukları metinler incelenerek özerk öğrenme becerilerinde (planlama, taslak oluşturma, paylaşma, değerlendirme, düzeltme ve düzenleme) (Alderson, 2000, Erice & Ertaş, 2011) yaşanan gelişim süreçleri değerlendirilmiştir. Bunu takiben süreci bir son görüşme formu ile değerlendirmeleri istenmiştir. Uygulama sürecinde katılımcılardan önce ders kapsamında öğrenilen sözcükleri kullanarak özgün metinler oluşturmaları istenmiş; ardından bu metinleri sınıf dışındaki farklı bir gruba sunarak okuma-anlama etkinliği gerçekleştirmeleri sağlanmıştır. Bu süreçte yapılan sunumlar görüntü kaydıyla belgelendirilmiş ve öğretmen adayları tarafından oluşturulan metinler Storyboard uygulamasıyla özgün tasarımlara dönüşmüştür. Veriler araştırmacı gözlem notları, yarı açık uçlu ön ve son görüşme formları ve video kayıtları aracılığıyla toplanmış; bütüncül bir yaklaşımla eylem araştırması desenine dayanarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, Storyboard kullanımının okuma becerisini destekleyici yönlerinin yanı sıra geliştirilmesi gereken noktaları da ortaya koymaktadır. Araştırmanın özgün yönlerinden biri, eylem araştırması kapsamında öğretmen adayları tarafından geliştirilen ürünlerin geleneksel sınıf içi eğitim öğretim ortamından çıkıp farklı bir sınıfta ve öğrenci grubuna sunulmasıdır. Bu durum, Okuma Becerileri dersinde hem okuma-anlama süreçleri hem de öğretmen adaylarının pedagojik farkındalıklarında yeni bir öğrenme deneyimi sunabilecek niteliktedir.

Keywords: Storyboard, okuma-yazma becerisi, eylem araştırması, Alman Dili Eğitimi, özerk öğrenme.

Corresponding Author: Doç. Dr. GÖNÜL KARASU

Abstract Id: 20261054

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKUL DÜZEYİNDE ANA DİLİ VE HEDEF DİL KULLANIM DURUMLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

¹ MERVE YAVAŞ - Anadolu Üniversitesi
² Prof. Dr. TURAN TEMUR - Anadolu Üniversitesi

Yabancı dil öğretimi, farklı yaklaşım ve stratejilerle sürdürülen dinamik bir süreçtir. İlkokul dönemi, öğrencilerin temellerinin atıldığı ve dil becerilerinin geliştirildiği kritik bir evredir. Bu bağlamda, İngilizce öğretmenlerinin ilkökul düzeyindeki ana dili ve hedef dil kullanımına dair görüşlerinin incelenmesi, dil öğretimi sırasında karşılaşılan zorlukları ve uygulanan yöntemlerin etkilerini anlamada önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada, ilkökul düzeyinde İngilizce dersi veren öğretmenlerin sınıf içi ana dili ve hedef dil kullanımına ilişkin görüşlerinin derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, keşfedici sıralı karma desen yöntemi tercih edilmiştir. Nitel aşamada, öğretmenlerin sınıf içi dil tercihlerine yönelik içsel çatışmalarını ortaya koymak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşmelerden yararlanılmıştır. Bu süreçten elde edilen bulgular temel alınarak, 29 maddelik "Ana Dili ve Hedef Dil Kullanım Anketi" (AHKA) geliştirilmiştir. Nicel aşamada, geliştirilen bu ölçme aracı kullanılarak geniş bir öğretmen grubundan veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 27 yazılımı aracılığıyla betimsel istatistikler ve Ki-Kare analizleri ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler, hedef dil kullanımını dil gelişimi için temel bir gereklilik olarak görmekte; ancak soyut kavramların öğretimi, dil bilgisi açıklamaları ve sınıf yönetimi gibi durumlarda Türkçe kullanımına başvurmaktadırlar. Öğretmenlerin Türkçe kullanımı sırasında mesleki suçluluk ve vicdan azabı hissettikleri, bu durumun mesleki tatmin düzeylerini olumsuz etkilediği saptanmıştır. Sonuç olarak, sınıf mevcudu ve öğrenci hazırbulunuşluğu gibi çevresel faktörler dikkate alınarak, esnek ve öğrenci merkezli bir dil dengesinin kurulması önerilmektedir.

Keywords: İngilizce Öğretimi, Ana Dili ve Hedef Dil Kullanımı, İlkokulda Yabancı Dil Eğitimi, Öğretmen Deneyimleri, Sınıf İçi Dil Tercihleri

Corresponding Author: MERVE YAVAŞ

Abstract Id: 20261176

ELMA SUYU VE ELMA SİRKESENDE KUERSETİN'İN ELEKTROKİMYASAL PARMAK İZİ: YENİ KARBONSU NANOKOMPOZİT SENSÖRLER KULLANILARAK ASETİK FERMANTASYONUN ANTİOKSİDAN TÜRLENMESİ ÜZERİNE ETKİSİ

¹ NAGİHAN DURMUŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² ŞEYMA KORKMAZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ Prof. Dr. İBRAHİM ENDER MÜLAZIMOĞLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Günümüzde fonksiyonel beslenmenin temel taşlarından biri olan kuersetin (3,3',4',5,7-pentahidroksiflavon), güçlü anti-kanserojen ve bağışıklık sistemini düzenleyici etkileri nedeniyle bilimsel araştırmaların odağında yer almaktadır. Ancak, elma suyunun fermente edilerek elma sirkesine dönüştürülmesi sürecinde (asetik fermantasyon), ortamın kimyasal yapısında meydana gelen köklü değişimler, bu değerli antioksidanın hassas analizini oldukça güçleştirmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, elmanın meyve suyundan sirkeye olan biyotransformasyon yolculuğunda, kuersetin miktarındaki değişimleri ve türlenmesini yüksek doğrulukla izleyebilecek, matris girişimlerinden etkilenmeyen yeni bir elektroanalitik analiz yöntemi geliştirmektir. Araştırmada, karbon nanomalzemeler ve özel seçilmiş modifikasyon ajanları kullanılarak hazırlanan ileri bir karbonsu nanokompozit sensör tasarlanmıştır. Bu sensörün kuersetine karşı olan duyarlılığı ve elektrot yüzeyindeki redoks davranışları; Diferansiyel Puls Voltametri (DPV) ve Kare Dalga Voltametri (SWV) gibi hassas tekniklerle incelenmiştir. Geliştirilen nanokompozit sensör elektrot, modifiye edilmemiş elektrotlara kıyasla çok daha geniş bir elektroaktif yüzey alanı ve üstün elektron transfer hızı sergilemiştir. Analitik performans testlerinde; 1.0×10^{-7} M ile 1.0×10^{-4} M arasında son derece geniş bir doğrusal çalışma aralığı elde edilmiş, gözlenebilirlik sınırı (LOD) ise 1.48×10^{-8} M olarak hesaplanmıştır. Elma suyunun şekerli yapısından sirkenin yüksek asiditeli yapısına geçişte, matris etkisine bağlı olarak pik potansiyellerinde hafif kaymalar gözlenirse de, sensörün "kirlenme karşıtı" özelliği sayesinde duyarlılığında bir kayıp yaşanmamıştır. Gerçek numune analizlerinde elde edilen %98.6 ile %102.4 arasındaki geri kazanım oranları, yöntemin ticari ürünlerde güvenle kullanılabileceğini göstermiştir. Bu çalışma, asetik fermantasyon gibi karmaşık süreçlerde biyoaktif bileşenlerin izlenmesi için sürdürülebilir, düşük maliyetli ve çevre dostu "yeşil" bir analitik yöntem sunmaktadır. Geliştirilen bu teknoloji, laboratuvar ortamındaki temel araştırmalar ile gıda endüstrisindeki gerçek zamanlı kalite kontrol uygulamaları arasındaki boşluğu doldurarak, fonksiyonel içeceklerin standardizasyonuna önemli bir katkı sağlamaktadır.

Keywords: Karbonsu Nanokompozit Sensörler, Asetik Fermantasyon Etkisi, Kuersetin Türlenmesi, Anti-fouling Voltametri, Elma Kaynaklı Fonksiyonel İçecekler

Corresponding Author: ŞEYMA KORKMAZ

Abstract Id: 20261192

ÜRİK ASİT TAYİNİ İÇİN KALEM GRAFİT TABANLI YENİ BİR SENSÖR ELEKTRODUNUN GELİŞTİRİLMESİ

¹ ŞEYMA KORKMAZ - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² FEYZA NUR ÇOŞKUN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

³ Prof. Dr. AYŞEN DEMİR MÜLAZIMOĞLU - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmada, ürik asidin (UA) voltametrik tayini için treneksamik asit (TXA) ile modifiye edilmiş kalem grafit elektrot (TXA/PGE) tabanlı yeni bir sensör elektrodu geliştirilmesi ve bu elektrodun analitik performansının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Kalem grafit elektrotların (PGE'lerin) düşük maliyetli, kolay temin edilebilir ve yüzeyi kolay yenilenebilir olması, onları elektroanalitik uygulamalar açısından cazip hâle getirmektedir. **Yöntem:** PGE yüzeyinin treneksamik asit (TXA) ile modifikasyonu, fosfat tamponu (pH 7,2) ortamında hazırlanan 1 mM TXA çözeltisinde, +0,5 ile +1,9 V potansiyel aralığında, 100 mV s⁻¹ tarama hızında ve 10 döngü uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Modifikasyon sonrasında indirgeme işlemi, 0,1 M HCl çözeltisinde, 0 ile -1,3 V potansiyel aralığında, 100 mV s⁻¹ tarama hızında ve 5 döngü kullanılarak yapılmış; ardından elde edilen TXA/PGE karakterize edilmiştir. UA tayini için deneysel koşullar optimize edilmiş ve doğrusal çalışma aralığının belirlenmesi amacıyla kalibrasyon grafiği oluşturulmuştur. **Bulgular:** Gerçekleştirilen optimizasyon ve karakterizasyon çalışmaları sonucunda, TXA/PGE'nin UA tayini için uygun olduğu belirlenmiştir. Voltametrik tekniklerin karşılaştırılmasıyla performans açısından en uygun yöntem seçilmiş; pH, biriktirme süresi, frekans ve puls genliği gibi parametrelerin yanıt üzerindeki etkileri ortaya konmuştur. Kalibrasyon grafiği ile sensörün doğrusal çalışma aralığı belirlenmiş ve elde edilen bulgular, TXA/PGE sensör elektrodunun özellikle düşük derişimlerde güvenilir sonuçlar verdiğini göstermiştir. **Sonuç:** Elde edilen bulgular, TXA/PGE'nin UA tayininde seçici, duyarlı ve güvenilir sonuçlar veren umut verici bir sensör elektrodu olduğunu göstermiştir.

Keywords: Ürik Asit, Modifikasyon, Elektrokimyasal Sensör, Kalem Grafit Elektrot, Voltametri

Corresponding Author: ŞEYMA KORKMAZ

Abstract Id: 20261262

TÜRKÇE SÖZLÜKLERDE KÜLTÜREL BELLEĞİN İZLERİ: “SOFRA, MİSAFİR, OCAK VE BAYRAM”

¹ Prof. Dr. BURAK TELLİ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
² SİMGE ABIKA - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sözlükler, bir dilin söz varlığını tanımlamanın ötesinde, toplumların kültürel belleğini yansıtan önemli kaynaklardır. Bu bağlamda Türkçe sözlüklerde yer alan “sofra, misafir, ocak ve bayram” gibi sözcükler, Türk kültürünün tarihsel ve toplumsal değerlerini anlama noktasında ipuçları sunmaktadır. Bu çalışma, söz konusu kavramların bilimsel referans olarak kabul edilen Türkçe sözlüklerdeki tanımlarını ve çağrışımlarını inceleyerek kültürel bellekteki yerlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. “Sofra” kavramı, sözlüklerde yemek yeme işleviyle tanımlanmakla birlikte, Türk kültüründe paylaşım, birliktelik ve misafirperverliğin sembolü olarak geniş bir anlam alanına sahiptir. Sofra etrafında toplanma, aile bağlarını ve toplumsal dayanışma be birlikteliği güçlendiren bir kültürel kavramı ifade eder. “Misafir” ise yalnızca konuk anlamına gelmeyip Türk toplumunda kutsal bir değere karşılık gelir. Misafire gösterilen saygı ve ikram geleneği, kültürel bellekte köklü bir yer edinmiştir. “Ocak” sözcüğü, fiziksel bir nesne olmanın yanında aile, soy ve süreklilik kavramlarını ifade eder. “Ocağın tütürülmesi” ifadesi, ailenin devamlılığını ve kültürel sürekliliği simgeler. Bu yönüyle ocak, aidiyet ve köklerle ilişkilendirilir. “Bayram” ise toplumsal birlik ve dayanışmanın yoğun olarak yaşandığı, sevinç ve paylaşımın öne çıktığı özel günleri ifade eder. Sözlüklerde dinî ve millî boyutlarıyla yer alan bayramlar, kültürel bellekte toplumsal barışın ve ortak değerlerin bir göstergesidir. Bu durum, sözlüklerin kültürel çözümleme açısından da önemli kaynaklar olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmada başta Türk Dil Kurumu baskısı olmak üzere Ötüken ve Akçağ yayınlarına ait farklı Türkçe sözlüklerden hareketle söz konusu kültürel kavramların kavram alanı incelenmiştir. Sonuç olarak bu dört kavram Türkçe sözlüklerde sadece anlam bilimsel birer söz varlığı olarak değil, aynı zamanda kültürel belleği günümüze aktaran göstergeler olarak değerlendirilmiştir.

Keywords: Türkçe sözlük, kültürel bellek, sofras, misafir, ocak, bayram.

Corresponding Author: Doç. Dr. BURAK TELLİ

Abstract Id: 20261142

HAZÂ KİTÂBU KISÂSÜ'L ENBİYÂ ÜZERİNE İNCELEME

¹ ÜMMÜHAN UĞURLU - Selçuk Üniversitesi

Bu çalışma, Konya İzzeddin Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi'nde 13765 arşiv numarasıyla kayıtlı bulunan Hazâ Kitâbu Kısâsü'l Enbiyâ adlı eserin 2b-40b varakları arasında yer alan bölümünü konu edinmektedir. Hicrî 934 (M.1528) yılında istinsah edilen bu anonim eser, klasik Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış olup, hem içerik hem dil özellikleri bakımından döneminin karakteristiklerini yansıtan önemli bir metindir. Çalışmanın amacı, söz konusu bölümün çeviri yazımını yapmak; kelime dağarcığı, fiil yapısı, anlatı biçimleri ve sözdizimi başta olmak üzere dilsel unsurlar açısından kapsamlı bir çözümleme sunmaktır. Araştırma üç aşamalı bir yöntemle yürütülmüştür. İlk aşamada, Arap harfli orijinal metin Latin harflerine aktarılmış, çeviri yazım sürecinde metne sadakat ilkesi gözetilmiştir. İkinci aşamada, bağlamsal dizin yöntemiyle kelimeler yalnızca biçimsel değil, metin içindeki bağlamlarıyla birlikte değerlendirilmiştir. Üçüncü aşamada ise metindeki fiil kipleri, zaman kullanımı, cümle yapıları ve anlatım teknikleri ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Bulgular, eserin dilinde geçmiş zaman kiplerinin yoğun kullanımına işaret etmektedir. Geniş zaman kipleri evrensel dini mesajlar için tercih edilirken; şart, emir ve dilek kipleri ise öğüt, ilahi sesleniş ve duaların aktarımında etkili olmuştur. Arapça kökenli terimler metne hâkimdir; Farsça sözcükler anlam yoğunluklu olarak kullanılmış, Türkçe ise daha çok yardımcı unsurlarda yer almıştır. . Bu çalışmada, 16. yüzyıl sonlarına tarihlenen ve mensur bir Kısasü'l Enbiyâ örneği olan Hâzâ Kısasü'l Enbiyâ adlı eser ses ve biçim özellikleri bakımından incelenmiştir. Eser, Klasik Osmanlı Türkçesi dönemine ait olmakla birlikte Eski Anadolu Türkçesinden izler taşıması bakımından dikkat çekicidir.

Keywords: Kısâsü'l Enbiyâ, Osmanlı Türkçesi, Çeviri Yazı, Dil İncelemesi, Bağlamsal Dizin, Fiil Kipleri, Klasik Metinler

Corresponding Author: ÜMMÜHAN UĞURLU

Abstract Id: 20261231

GELENEKSELDEN MODERN SANATA TOPLUMSAL BİR OKUMA: KADIN EMEĞİ VE NAKIŞ

¹ Prof. Dr. MİNE CAN - Kocaeli Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmanın temel amacı, nakış sanatını kadın emeği bağlamında ele alarak, geleneksel üretim pratiklerinden çağdaş sanat alanına uzanan dönüşümünü toplumsal bir perspektif açısıyla incelemektir. **Yöntem:** Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada, nakışın tarihsel süreç içerisindeki dönüşümü, toplumsal cinsiyet, emek ve sanat ilişkileri bağlamında değerlendirilmiştir. Konuya ilişkin literatür taraması yapılarak yerli ve yabancı akademik kaynaklar, sanat tarihi çalışmaları, sergi katalogları ve sanatçı metinleri incelenmiştir. Ayrıca, geleneksel nakış pratiğini çağdaş sanat üretiminde yeniden yorumlayan sanatçıların eserleri örnek olay incelemesi yaklaşımıyla ele alınmış; eserler içerik ve bağlamsal analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir. Böylece nakışın zanaatten çağdaş sanatsal ifade alanına dönüşüm süreci disiplinler arası bir perspektifle analiz edilmiştir. **Sonuç:** Araştırma sonucunda, nakışın tarihsel olarak yalnızca kadın emeği ve ev içi üretimle özdeşleştirilemeyeceği; farklı dönemlerde ve üretim bağlamlarında değişen toplumsal anlamlar taşıdığı görülmüştür. Özellikle feminist sanat pratikleriyle birlikte nakış, geleneksel sınırlarının ötesine geçerek kimlik, hafıza, göç, kültürel aidiyet ve toplumsal cinsiyet meselelerinin görünür kılındığı güçlü bir ifade aracına dönüşmüştür. İncelenen sanatçı ve eserler, nakışın günümüzde hem bireysel hem de kolektif deneyimlerin aktarılmasında etkili bir sanatsal dil olarak kullanıldığını göstermektedir. Bu bağlamda nakış, zanaat ve sanat arasındaki hiyerarşik ayrımları sorgulayan, emek ve toplumsal cinsiyet tartışmalarına katkı sunan çok katmanlı bir üretim alanı olarak değerlendirilebilir.

Keywords: Kadın emeği, nakış, tekstil sanatı, çağdaş sanat

Corresponding Author: Doç. Dr. MİNE CAN

Abstract Id: 20261203

ATIK AHŞAPLA ÜRETİLEN MÜZİK ÇALGILARIN YENİ AHŞAPLA ÜRETİLEN ÇALGILARA GÖRE KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

¹ ABDULLAH ÇOLAK - Konya Bilim ve Sanat Merkezi

² AYŞEGÜL ÇOLAK - Karatay Bilim ve Sanat Merkezi

³ KORAY KORKMAZ - Konya Bilim ve Sanat Merkezi

Çalgı bilimi (organoloji) literatüründe, ladin ve maun gibi yüksek rezonanslı ahşapların çalgı yapımındaki kritik rolü bilinmektedir. Bu çalışma, geri dönüştürülmüş atık ahşaplardan üretilen bir bağlamanın, yeni kesilmiş yüksek kaliteli ahşaptan üretilmiş standart bir bağlamaya kıyasla çevresel, ekonomik, akustik ve ergonomik parametreler bağlamında karşılaştırmalı analizini sunmayı amaçlamaktadır. Araştırma, enstrüman üretiminde çevresel sürdürülebilirliği ve döngüsel ekonomiyi destekleyecek inovatif bir altyapı oluşturmayı hedeflemektedir. Yarı deneysel araştırma deseninin uygulandığı çalışmada, yeni ahşaptan üretilmiş hazır bağlama (Grup A) ile araştırma kapsamında atık ahşaptan üretilen bağlama (Grup B) karşılaştırılmıştır. Değerlendirme kriterleri olarak; çevresel/ekonomik verimlilik, zaman verimliliği, akustik performans (spektrogram ile ses rengi analizi ve desibel ölçümü) ve kullanılabilirlik (estetik, ergonomi, pazar potansiyeli) belirlenmiştir. Veriler; sessiz ortam testleri, üretim içi deney/gözlem, literatür taraması ve uzman görüşleri aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler, atık ahşapla üretilen çalgının (Grup B) maliyet etkinliği ve çevresel sürdürülebilirlik bağlamında Grup A'ya belirgin bir üstünlük sağladığını göstermektedir. Atık ahşapların hâlihazırda kuru olması, geleneksel yapım sürecindeki en uzun aşama olan "kurutma" süresini ortadan kaldırarak yüksek zaman verimliliği sağlamıştır. Akustik testlerde, her iki bağlamanın desibel ve ses kalitesi açısından birbirine oldukça yakın performans sergilediği saptanmıştır. Uzman değerlendirmeleri, atık ahşaptan üretilen çalgının estetik ve pazar potansiyelini de doğrulamıştır. Atık ahşap kullanımı; hammadde israfını önleme, atık oranını düşürme ve enerji gerektiren işçilik maliyetlerini minimize etme noktalarında çalgı yapımına önemli avantajlar sunmaktadır. Bu inovatif yaklaşım, akustik kaliteden ödün vermeden döngüsel ekonomi prensiplerini hayata geçirmekte ve geleneksel üretime sürdürülebilir bir alternatif oluşturmaktadır. Ek olarak, üretime katılan öğrencilerin uygulama becerileri ve ekolojik duyarlılıkları artmıştır.

Keywords: Atık ahşap, Çalgı, Çalgı yapımı, Sıfır atık, Sürdürülebilirlik

Corresponding Author: ABDULLAH ÇOLAK

Abstract Id: 20261156

MÜZİK ALANINA İLİŞKİN MESLEKİ ALGI VE YÖNELİMLER: GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİ VE MÜZİK ÖĞRETMEN ADAYLARI

¹ NEBİ TAMER BAYSAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. NURTUĞ BARIŞERİ AHMETHAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) müzik bölümü öğrencileri ile müzik öğretmen adaylarının mesleki algı ve yönelimlerini nitel veriler doğrultusunda incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Konya ilinde öğrenim gören Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) 11. ve 12. sınıf öğrencileri ile Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında lisans 3. ve 4. sınıf müzik öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) öğrencilerinin müzik alanı ile ilgili mesleklere yönelik algı, tutum ve yönelimleri üç temel başlık altında tartışılmıştır. Birincisi; Bireysel eğilimler şeklinde olup 'Meslek Tercihine Etki Eden Unsurlar', 'Mesleğe İlişkin Kimlik Oluşturma' ve 'Mesleki Gelişim'. İkincisi; Müzik Alanındaki Meslekleri Diğer Alan Meslekleri ile Karşılaştırma. Üçüncüsü; Mesleki Yönlendirme. Müzik Öğretmeni Adaylarının müzik öğretmenliği mesleğine yönelik algı, tutum ve yönelimleri iki temel başlık altında tartışılmıştır. Birincisi; Uyum Düzeyleri ve Mesleki Kimlik Gelişimleri. İkincisi; Müzik Öğretmen Adaylarının Mesleki Beklentileri, Kariyer Kaygıları, Toplumsal Algı, Zorluklar ve Mesleki Gelişim Faaliyetleri. Araştırmada katılımcıların mesleğe ilişkin bazı kaygılar taşıdığı belirlenmiştir. Özellikle istihdam olanaklarının sınırlı olması, ekonomik belirsizlikler mesleğin zorlayıcı yönleri arasında ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra müzik alanındaki mesleklerin toplumdaki itibarının yeterli düzeyde olmadığı yönünde görüşler de dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, müzik alanında eğitim gören bireylerin mesleki yönelimlerinin büyük ölçüde içsel motivasyonlara dayandığı ve mesleğin geleceğine yönelik çeşitli kaygılar taşıdıkları görülmektedir. Bu doğrultuda müzik eğitimi alan bireyler için kariyer rehberliği hizmetlerinin artırılması, istihdam olanaklarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Keywords: Güzel Sanatlar Lisesi, Mesleki Beklenti, Müzik Öğretmenliği, Öğretmen Adayları, Tarama Modeli

Corresponding Author: NEBİ TAMER BAYSAN

Abstract Id: 20261239

ÇAĞDAŞ BASKİRESİMDE "ZEHİRSİZ (NON-TOXIC)" UYGULAMALAR

¹ Doç. Dr. BUSE KIZILIRMAK ÇEKİNMEZ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Geleneksel özgün baskıresim teknikleri; nitrik asitler, ağır kimyasal çözücüler, havaya karışan reçine tozları ve petrol bazlı mürekkeplerin yoğun kullanımı nedeniyle tarihsel süreçte sanatçı sağlığını ve ekolojik dengeyi doğrudan tehdit eden bir disiplin haline gelmiştir. Bu toksik maddelere kontrolsüz ve uzun süreli maruziyet, sanatçılarda geri dönülemez kronik rahatsızlıklara ve çeşitli mesleki sağlık sorunlarına yol açabilmektedir. Bu bildiri, çağdaş sanat ekosisteminde söz konusu tehlikelere karşı güvenli bir alternatif olarak geliştirilen zehirsiz (non-toxic)" baskıresim uygulamalarının tarihsel gelişimini ve teknik altyapısını akademik bir yaklaşımla incelemektedir. Bu bağlamda, özgün baskı alanında geleneksel yöntemlerden çevre dostu ve sürdürülebilir pratiklere geçiş süreci ayrıntılı bir biçimde aktarılırken; modern atölye standartları, yeni nesil sürdürülebilir malzemeler ve literatürdeki en güncel teorik bilgilere de kapsamlı bir şekilde yer verilmektedir. Çalışmanın temel amacı, özgün baskıresimde ekolojik ve sanatçı dostu malzemelere yönelmenin, geleneksel baskı tekniklerinin sahip olduğu estetik kaliteden, görsel zenginlikten ve sanatsal derinlikten ödün vermeden mümkün olduğunu bilimsel bir perspektifle ortaya koymaktır. Zehirsiz uygulamalar, çağdaş baskıresim sanatçıları için bir sağlık sorunların engellenmesinin yanı sıra teknik sınırları genişleten yenilikçi ve sürdürülebilir bir sanat pratiği olarak da değerlendirilmektedir.

Keywords: Baskıresim, Non Toxic, Zehirsiz Baskı, Sürdürülebilir Sanat

Corresponding Author: Doç. Dr. BUSE KIZILIRMAK ÇEKİNMEZ

Abstract Id: 20261041

BASKİRESİMDE DENEYSELLİĞİN DOĞUŞU: ATÖLYE 17¹ Doç. Dr. BUSE KIZILIRMAK ÇEKİNMEZ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, tarihsel süreçte ağırlıklı olarak bilginin görselleştirilmesi, inanç sistemlerinin yaygınlaştırılması ve kitlesel bir dokümantasyon aracı olarak konumlandırılan baskiresmin, 20. yüzyıla birlikte deneysel bir sanat disiplinine dönüşümünü Atölye 17 ekseninde incelemektir. Yüzyıllar boyunca yalnızca bir zanaat ve seri üretim nesnesi olarak görülen baskiresmin, teknolojinin ve modern sanat akımlarının etkisiyle geleneksel kurallarından sıyrılarak yaratıcı, bağımsız ve özgün bir ifade biçimi haline geldiğinin ortaya konması hedeflenmektedir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniğinin kullanıldığı çalışmada; Atölye 17'nin hiyerarşiden uzak, yenilikçi laboratuvar ortamı ve geliştirdiği teknik yaklaşımlar sanatçı yapıtları üzerinden analiz edilmiştir. Başlangıçta kâğıt üzerinde bir yeniden üretim aracı olarak uygulanan geleneksel baskı yöntemleri, Atölye 17'nin sunduğu usta-çırak hiyerarşisinden uzak, yenilikçi laboratuvar ortamı sayesinde köklü bir değişime uğramıştır. Bu süreçte, tek kalıpla çok renkli baskı tekniği bulunmuş; alışılmışın dışındaki aletler ve dokusal materyaller kullanılarak kalıplar üzerinde kolaj etkileri yaratılmıştır. Önceleri hata olarak görülen rastlantısallık ve kusur, bu deneysel arayışlarla birlikte eserin özgünlüğünü artıran estetik bir değer olarak kabul görmüştür. Sınırları kesin çizgilerle belirlenmiş bir çoğaltım tekniği olan baskiresim, Atölye 17'nin öncü ve kuralsız yaklaşımlarıyla çağdaş sanatın dinamik bir parçası olmuştur. Sanatsal ifadenin sınırlarını genişleten bu deneysel adımlar günümüz sanatına da yön vermiştir. Şu an geline nokta deneysel baskiresim; dijital olanaklar, heykel, enstalasyon ve mekânsal uygulamalarla bütünleşerek çerçevenin dışına çıkmış, izleyiciyi de içine alan disiplinlerarası ve çok boyutlu bir pratik haline gelmiştir.

Keywords: Baskiresim, Deneysel Baskiresim, Atölye 17**Corresponding Author:** Doç. Dr. BUSE KIZILIRMAK ÇEKİNMEZ**Abstract Id:** 20261042**“ÇAĞDAŞ TÜRK RESİM SANATINDA MİTOLOJİK BİR İFADE ŞEKLİ OLARAK HAYAT AĞACI İMGESİ İLE DOĞA UNSURU OLARAK AĞAÇ FIGÜRÜNÜN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ”**¹ ÖMER ŞAHANBAZ - Karabük Üniversitesi² Dr. Öğr. Üyesi SERDAR KUL - Karabük Üniversitesi

Tarih boyunca mitolojik unsurlar, toplumların düşünsel ve kültürel evrenlerini yansıtan güçlü simgeler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. “Hayat ağacı” imgesi hem evrensel mitolojilerde hem de Türk kültür tarihinde özel bir yere sahip olmuş; varoluş, yeniden doğuş, süreklilik ve düzenin sembolü olarak farklı dönemlerde sanatın çeşitli ifade biçimlerine yansıtılmıştır. Doğa unsuru olarak ağaç figürü ise hem gündelik yaşamın bir parçası hem de kültürel hafızanın taşıyıcısı olarak resim sanatında kendine özgü bir temsil alanı bulmuştur. Bu iki kavramın, yani mitolojik bir imge olan hayat ağacı ile doğayı temsil eden ağaç figürünün sanat eserlerindeki karşılaştırmalı analizi, çağdaş Türk resim sanatında sembolik aktarımın nasıl şekillendiğini anlamak bakımından önemlidir. Türk sanat ve kültürünün gelişim süreci, inanç sistemleri ve toplumsal değerler ekseninde biçimlenmiştir. Bu süreçte mitoloji, estetik değerlerin yanı sıra kimlik oluşturu bir unsur olarak da işlev görmüştür. Hayat ağacı motifi, Orta Asya’dan Anadolu’ya uzanan geniş bir coğrafyada, kültürel süreklilik sağlayan sembollerden biri olmuş; İslamiyet öncesi inanç sistemlerinden Osmanlı’ya, oradan da günümüz çağdaş sanatına uzanan çok katmanlı bir ağ kurmuştur. Buna karşılık, doğadaki ağaç figürünün sanat eserlerindeki temsili daha çok çevresel gözlem, estetik duyarlılık ve sanatçının bireysel ifade biçimleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu çalışmanın temel amacı, çağdaş Türk resim sanatında mitolojik bir ifade biçimi olarak hayat ağacı imgesi ile doğa unsuru olarak ağaç figürünün karşılaştırmalı bir çözümlemesini yapmaktır. Bu doğrultuda, öncelikle hayat ağacının mitolojik ve kültürel kökenleri üzerinde durulmuş; Türk resim sanatında tarihsel süreç içinde kazandığı anlamlar incelenmiştir. Ardından, farklı dönemlerden ve sanatçılardan seçilen eser örnekleri üzerinden bu iki unsurun sanatsal yansımaları değerlendirilmiştir.

Keywords: Resim Sanatı, Ağaç İmgesi, Hayat Ağacı**Corresponding Author:** ÖMER ŞAHANBAZ**Abstract Id:** 20261104

EVALUATION OF AGRICULTURAL SMART IRRIGATION SYSTEMS USING PICTURE FUZZY MULTIMOORA

¹ Dr. Öğr. Üyesi HALİL ŞEN - Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

The efficient use of water resources in agricultural production has become a strategic priority due to climate change, drought risk, and increasing food demand. In this context, smart irrigation systems, which provide higher water efficiency, energy savings, and operational convenience compared to conventional irrigation practices, have become one of the key components of sustainable agriculture. However, selecting the most suitable alternative from among irrigation systems with different technical specifications, cost structures, and application levels requires the simultaneous evaluation of multiple, and often conflicting, criteria. Therefore, this problem should be addressed within a multi-criteria decision-making framework. This study aims to evaluate agricultural smart irrigation systems in terms of water efficiency, cost, technical adequacy, and applicability. Within the scope of the study, six alternative systems are considered: conventional drip irrigation, automatic time-controlled drip irrigation, soil moisture sensor-based drip irrigation, weather-supported smart drip irrigation, IoT-based remotely controlled drip irrigation, and solar-powered IoT-based smart drip irrigation. In the evaluation process, twelve criteria are used: initial investment cost, operating cost, maintenance and repair cost, water-saving level, energy consumption, irrigation precision, system reliability, ease of installation, ease of use, level of technological integration, environmental sustainability, and land adaptability. In the decision-making process, expert judgments are used to evaluate alternatives in linguistic terms, and these assessments are converted into picture fuzzy numbers. The Picture Fuzzy MULTIMOORA method is then applied in the analysis. In this way, not only positive and negative evaluations of decision makers, but also their hesitation levels, are incorporated into the model. The study is expected to contribute to the literature by enabling a comprehensive comparison of agricultural irrigation technologies, integrating uncertain expert judgments into the decision model, and providing practitioners with an analytical decision support framework for system selection.

Keywords: Agricultural smart irrigation systems, multi-criteria decision making, Picture Fuzzy MULTIMOORA, irrigation technology selection, sustainable agriculture

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi HALİL ŞEN

Abstract Id: 20261085

GIDALARDA BULUNAN BİYOJENİK AMİNLER

¹ İŞİL İLTER BAYSAN - Celal Bayar Üniversitesi

² ULAŞ BAYSAN - Dokuz Eylül Üniversitesi

³ İDİL TEKİN - Dokuz Eylül Üniversitesi

Gıdalarda bulunan biyojenik aminler, aminoasitlerin mikroorganizmalar tarafından gerçekleştirilen dekarboksilasyon reaksiyonları sonucunda oluşan organik bileşiklerdir ve özellikle fermente gıdalar, et ürünleri, balık, peynir, sebzeler ile bazı içeceklerde farklı düzeylerde birikebilmektedir. Histamin, tiramin, putresin ve kadaverin en yaygın biyojenik aminler olup; bu maddelerin gıdalarda yüksek miktarlarda bulunması hem ürünün mikrobiyal kalitesinin düşmesi hem de insan sağlığı için risk oluşturması açısından önem taşımaktadır. Biyojenik amin oluşumu; gıdanın içerdiği serbest aminoasit miktarı, amin üretebilen mikroorganizmaların varlığı, ortam sıcaklığı, asitlik derecesi, tuz oranı ve depolama koşulları gibi çok sayıda etkenden etkilenmektedir. Bu aminlerin yüksek düzeyde tüketimi baş ağrısı, sindirim sistemi bozuklukları, kan basıncı değişimleri ve alerjik reaksiyonlara benzer rahatsızlıklara neden olabilmektedir. Gıdalarda biyojenik amin birikiminin kontrolü için yüksek kaliteli hammadde kullanımı, üretim ortamında hijyenin sağlanması, uygun fermentasyon koşullarının oluşturulması ve amin üretmeyen starter kültürlerin tercih edilmesi temel stratejilerdir. Bu çalışma gıdalarda bulunan biyojenik aminlere odaklanmakta olup, bu aminlerin oluşumunu, çeşitli gıda gruplarındaki varlığını ve gıda güvenliği açısından taşıdığı önemi kapsamlı bir biçimde değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Keywords: Biyojenik aminler, Gıda güvenliği, Fermente gıdalar, Gıda grupları

Corresponding Author: İŞİL İLTER BAYSAN

Abstract Id: 20261069

SENSORY CHARACTERISTICS OF GLUTEN-FREE CREPES

¹ Doç. Dr. SEDA YALÇIN - Afyon Kocatepe Üniversitesi

The aim of this study is to develop a new product for celiac patients. In the study, 3 types of crepes were produced using wheat flour, soy flour, and chickpea flour. The sensory characteristics of gluten-free crepes were tested and compared with those of wheat-flour crepes. Softness, appearance, shape, stickiness, aroma, and overall acceptability were evaluated through sensory analysis. The crepes were scored on a scale from 1 (lowest quality) to 5 (highest quality). As a result of the study, the crepe made from wheat flour received the highest score. The crepe made with chickpea flour received a higher score than the one made with soy flour. Since gluten-free crepes received a score above 3, they are of good quality. This study indicates that gluten-free crepes are novel products.

Keywords: soybean, chickpea, crepe

Corresponding Author: Doç. Dr. SEDA YALÇIN

Abstract Id: 20261197

COMPARISON OF CAKES MADE FROM SOY FLOUR AND CHICKPEA FLOUR WITH CAKES MADE FROM WHEAT FLOUR

¹ Doç. Dr. SEDA YALÇIN - Afyon Kocatepe Üniversitesi

The aim of this study is to produce gluten-free cakes using legume flours with high protein content. In this study, baking losses, index values, and sensory characteristics of cakes made from soy flour and chickpea flour were determined and compared with those of cakes made from wheat flour. In the sensory analysis, the appearance, color, aroma, softness, odor, and overall acceptability of the cakes were determined. The cakes were scored on a scale of 1 (lowest quality) to 5 (highest quality). The baking losses, index values, and sensory characteristics of the gluten-free cakes were found to be close to those of the control cake. It was concluded that high-quality gluten-free cakes can be made from soy and chickpea flour for celiac patients.

Keywords: soybean, chickpea, cake

Corresponding Author: Doç. Dr. SEDA YALÇIN

Abstract Id: 20261198

ÇOCUK ERGEN PSİKİYATRİ POLİKLİNİĞİ ÇOCUK GELİŞİM BİRİMİNE BAŞVURAN 0-6 YAŞ ARASINDAKİ ÇOCUKLARIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE GELİŞİMSEL AÇIDAN İNCELENMESİ

¹ Doç. Dr. FATMA ÜLKÜ YILDIZ - Selçuk Üniversitesi
² Doç. Dr. YEKTA ÖZKAN - Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi
³ GÜL ERGÜNDÜZ - Selçuk Üniversitesi

Bu çalışma Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversite Hastanesi Çocuk Gelişimi birimine yönlendirilen 0-6 yaş arasındaki çocukların geriye dönük değerlendirilmesini ve verilen hizmetin profilini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma 01.06.2023-01.03.2024 tarihleri arasında Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversite Hastanesi çocuk gelişimi birimine yönlendirilen 0-6 yaş arasındaki 405 çocuğun arşiv kayıtlarının geriye dönük olarak incelenmesini içermektedir. Veriler çocuklara ait yaş, cinsiyet, gelişim dönemi, doğum zamanı ve şekli, doğum sırası, kardeş sayısı, anne-baba yaşı, eğitim durumu, mesleği, akraba evliliği durumu, gebeliğin istenip istenmediği gibi sosyodemografik bilgiler; yönlendirme nedenleri, uygulanan testler ve alınan tanımlar gibi değişkenler göre analiz edilmiştir. Toplanan veriler, SPSS 27.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, sürekli değişkenler için ortalama ve standart sapma; kategorik değişkenler için ise frekans (n) ve yüzde (%) değerleri raporlanmıştır. Çalışmada yönlendirmelerin büyük ölçüde 3-6 yaş aralığında yoğunlaştığı, yönlendirilen çocukların çoğunlukla zamanında doğdukları, çoğunlukla ilk veya ikinci çocuk oldukları, çoğunlukla 1-2 kardeşe sahip oldukları, ebeveynlerin büyük ölçüde 30'lu yaşlar civarında oldukları, annelerin büyük çoğunluğunun ev hanımı, babaların ise memur olduğu, çocukların %84,7'sinin akraba evliliği olmayan grupta yer aldığı saptanmıştır. Yönlendirme nedenleri içinde en çok gelişimsel değerlendirme amaçlı başvurular oluşturmaktadır. Bununla birlikte dikkat bozukluğu, otizm şüphesi, konuşma gecikmesi ve bilişsel gelişim geriliği riski gibi durumlar da görülmüştür. En sık kullanılan gelişimsel testin Denver II Gelişimsel Tarama Testi olduğu, en yaygın tanımların ise gelişim takibi, davranışsal ve emosyonel sorunlar, gelişim geriliği ve otizm spektrum bozukluğu çevresinde yoğunlaştığı saptanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda 0-6 yaş kapsayan erken çocukluk dönemi kritik süreçleri içerdiği için gelişimlerinin değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Keywords: Çocuk, Kritik Süreç, Hastane, Gelişimsel Değerlendirme
Corresponding Author: GÜL ERGÜNDÜZ
Abstract Id: 20261015

MEDİKAL OZON TERAPİNİN BİYOKİMYASAL ETKİ MEKANİZMALARI VE KLİNİK UYGULAMA ALANLARI

¹ BETÜL DEMİRCİLER YAVAŞ - Afyon Kocatepe Üniversitesi

² Doç. Dr. ESRA ASLAN - Afyon Kocatepe Üniversitesi

Giriş: Ozon (O₃), üç oksijen atomundan oluşan, kararsız ve oldukça güçlü oksidatif özelliklere sahip doğal bir gazdır. Tıbbi kullanımı, vücutta kontrollü ve geçici bir "terapötik oksidatif stres" oluşturma prensibine dayanır. Bu çalışma, ozon terapinin moleküler düzeydeki etki mekanizmalarını ve güncel klinik uygulama esaslarını özetlemeyi amaçlamaktadır. Yöntem ve Mekanizma: Ozon, vücut sıvılarıyla (plazma, lenf) temas ettiğinde doymamış yağ asitleri ile reaksiyona girerek ikincil haberciler olan reaktif oksijen türlerini (ROS) ve lipid oksidasyon ürünlerini (LOP) açığa çıkarır. Bu süreç; eritrositlerde 2,3-DPG miktarını artırarak doku oksijenlenmesini iyileştirir, Nrf2 yolağı üzerinden endojen antioksidan enzimleri (SOD, CAT, GSH-Px) aktive eder ve sitokin modülasyonu ile immün sistemi düzenler. Klinik Uygulamalar: Medikal ozon; Major Otohemoterapi (MOH), Multipass Serum (MPSO) Ozonlama, Minor Otohemoterapi (MİH) ve Rektal İnsüflasyon gibi sistemik yöntemlerin yanı sıra yara torbalama, burun, kulak gibi bölgesel ozonlamalar ve ozonlu yağlar gibi lokal yöntemlerle de hastalığa göre uygulanır. Özellikle diyabetik ayak yaraları, kronik iyileşmeyen ülserler, vasküler bozukluklar, üst solunum yolları enfeksiyonlarında destekleyici bir tedavi modalitesi olarak kabul görmektedir. Sonuç: Ozon terapi, Madrid Ozon Deklarasyonu standartlarında uygulandığında güvenli bir yöntemdir; ancak G6PD enzim eksikliği (Favizm) ve kontrolsüz hipertiroidi gibi durumlarda kesinlikle kontrendikedir. Ayrıca, ozon gazının doğrudan solunması akciğer dokusu için toksik etkiler barındırır. Sonuç olarak ozon terapi, kanıta dayalı tıp ilkeleriyle uygulandığında multidisipliner tedavi süreçlerine önemli katkılar sağlayan etkin bir yöntemdir.

Keywords: ozon terapi, antioksidan yanıt, immün sistem

Corresponding Author: BETÜL DEMİRCİLER YAVAŞ

Abstract Id: 20261055

RESEARCH TRENDS IN OBJECTIVE STRUCTURED CLINICAL AND PRACTICAL EXAMINATIONS IN DENTAL EDUCATION: A BIBLIOMETRIC STUDY

¹ Dr. Öğr. Üyesi ZEYNEP ÖZTÜRK - Abant İzzet Baysal Üniversitesi

² Doç. Dr. BÜŞRA TOSUN - Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Purpose: To evaluate the global research landscape of Objective Structured Clinical Examination (OSCE) and Objective Structured Practical Examination (OSPE) by identifying the most productive countries, institutions, authors, and journals, as well as the most cited publications and commonly used keywords in the field. **Methods:** A comprehensive bibliometric search was conducted in the Web of Science database on April 20, 2026, using the search query “objective structured clinical and practical examination dentistry.” Only publications written in English were included. A total of 128 records related to OSCE and OSPE were identified and analyzed. Bibliometric indicators—including publication year, citation count, country, institution, author, journal, and keywords—were evaluated using VOSviewer to visualize collaboration networks and keyword co-occurrence patterns. **Results:** The annual publication output demonstrated a fluctuating trend, with the highest number of publications recorded in 2025 (12 publications), followed by 2020 (10 publications) and both 2012 and 2024 (9 publications each). Journal distribution analysis revealed that Journal of Dental Education (19 publications) and European Journal of Dental Education (6 publications) were the most productive journals, followed by British Dental Journal, BMC Medical Education, and Medical Education. At the country level, the United States produced the highest number of publications, followed by England, Germany, and Canada. Keyword co-occurrence analysis identified 8 frequently used keywords, with “dental education,” “assessment,” “OSCE,” and “dental students” emerging as the most common terms. Citation analysis identified 50 publications with at least one citation, with the most cited article being the 2016 study by Mays et al., which received 77 citations. **Conclusion:** Research on OSCE and OSPE has expanded over time, particularly within medical and dental education. The concentration of publications in a limited number of journals and the presence of international collaboration networks indicate sustained academic interest in structured clinical assessment methods.

Keywords: Bibliometric analysis, clinical assessment, dental education, OSCE, OSPE

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ZEYNEP ÖZTÜRK

Abstract Id: 20261103

EFFECTS OF RHODIOLA ROSEA ON CELL VIABILITY IN ISHIKAWA CELLS: A TIME- AND DOSE-DEPENDENT STUDY

¹ Doç. Dr. ESRA ASLAN - Gaziantep Islam Science and Technology University

² Dr. Öğr. Üyesi ÇİĞDEM KARACA - Gaziantep Islam Science and Technology University

³ BETÜL DEMİRCİLER YAVAŞ - Private Practice - Traditional and Complementary Treatment Center

⁴ MANOLYA SANCAKTAR - Gaziantep City Hospital

⁵ KATARZYNA CZARNEK - The John Paul II Catholic University of Lublin

⁶ Doç. Dr. ILONA SADOK - The John Paul II Catholic University of Lublin -

⁷ AGNIESZKA KRZYSZCZAK-TURCZYN - The John Paul II Catholic University of Lublin

⁸ PAWEŁ KUBICA - Jagiellonian University

⁹ MAŁGORZATA TATARCZAK-MICHALEWSKA - Medical University of Lublin

¹⁰ Doç. Dr. ELİZA BLICHARSKA - Medical University of Lublin

¹¹ WOJCIECH MAKOWSKI - University of Agriculture in Krakow

¹² PATRYCJA FIDELUS - Zawadka 105, 32-435 Tokarnia, Poland -

¹³ JAN ORZECZOWSKI - Zawadka 105, 32-435 Tokarnia, Poland

¹⁴ Prof. Dr. MEHMET BİLGEHAN PEKTAŞ - Afyonkarahisar Health Sciences University

¹⁵ Prof. Dr. NAZIM ŞEKEROĞLU - Gaziantep University

¹⁶ Prof. Dr. AGNIESZKA SZOPA - Jagiellonian University

Background: Rhodiola rosea is a medicinal plant with reported antioxidant, anti-inflammatory, and adaptogenic and cytomodulatory properties. Although its effects on various cell types have been studied, its influence on human endometrial adenocarcinoma Ishikawa cells remains unclear. **Objective:** This study aimed to evaluate the time- and dose-dependent effects of Rhodiola rosea on the viability of Ishikawa cells using the MTT assay. **Materials and Methods:** Ishikawa cells were cultured in 96-well plates and treated with varying concentrations of R. rosea for 24, 48, and 72 hours. Cell viability was assessed by the MTT assay, and results were expressed as a percentage of untreated controls. **Results:** At 24 hours, cell viability decreased at 90 µM but increased at higher concentrations, followed by a decline at 540 µM. At 48 hours, a progressive increase in viability was observed. At 72 hours, cell viability showed a marked increase at 90 µM and 180 µM, followed by a reduction at higher concentrations. Overall, R. rosea exhibited a biphasic and time-dependent effect on cell viability. **Conclusion:** Rhodiola rosea demonstrates dose- and time-dependent biphasic effects on Ishikawa cells viability, suggesting potential cytomodulatory activity. Further studies are required to elucidate the underlying molecular mechanisms.

Keywords: Rhodiola rosea, Ishikawa cells, MTT assay, cell viability, adaptogen

Corresponding Author: Doç. Dr. ESRA ASLAN

Abstract Id: 20261167

KURULUŞTAN 50. YILINA YÜKSEKÖĞRETİM KURULU (YÖK)¹ SELÇUK KILINÇ

Türkiye’de yükseköğretim sistemi, tarihsel süreç içerisinde farklı yasal düzenlemeler ve kurumsal yapılanmalar doğrultusunda gelişim göstermiştir. Bu gelişim süreci, üniversitelerin yönetim yapısı, akademik özerklik anlayışı ve devletin yükseköğretim üzerindeki düzenleyici rolü açısından önemli dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yükseköğretim sisteminin kurumsal kimliğinin oluşum sürecini ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) sisteminin tarihsel gelişimini incelemektir. Çalışmada özellikle yükseköğretim alanını düzenleyen temel mevzuatın ortaya çıkışı, yükseköğretim yönetimindeki kurumsal dönüşümler ve merkeziyetçilik ile üniversite özerkliği arasındaki ilişki ele alınmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın veri kaynaklarını Türkiye’de yükseköğretim sistemini düzenleyen yasal metinler ve akademik literatür oluşturmaktadır. Bu kapsamda özellikle 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu, 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile yükseköğretim alanına ilişkin yönetmelikler incelenmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiş ve yükseköğretim sisteminin tarihsel gelişimi, mevzuat değişiklikleri ve kurumsal yapıdaki dönüşümler tematik bir çerçevede ele alınmıştır. Araştırma bulguları, Türkiye’de yükseköğretim sisteminin tarihsel süreç içerisinde farklı yönetim modelleri doğrultusunda şekillendiğini göstermektedir. 1946 yılında yürürlüğe giren 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu ile üniversitelerde akademik özerklik anlayışı güç kazanmış, ancak sonraki dönemlerde yükseköğretim sisteminin planlanması ve koordinasyonu amacıyla devletin rolü giderek artmıştır. Özellikle 1981 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile kurulan Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim sisteminin planlanması, koordinasyonu ve denetimi açısından merkezi bir yapı oluşturmuştur. Sonuç olarak araştırma, Türkiye’de yükseköğretim sisteminin gelişiminde üniversite özerkliği ile merkezi yönetim anlayışı arasında sürekli bir denge arayışının bulunduğunu ortaya koymaktadır. Yükseköğretim sisteminin gelecekteki gelişiminde kurumsal koordinasyonu güçlendiren, aynı zamanda üniversitelerin akademik özgürlüğünü destekleyen düzenlemelerin önemini koruyacağı değerlendirilmektedir.

Keywords: yükseköğretim sistemi, YÖK, üniversite özerkliği, yükseköğretim politikaları, Türkiye.

Corresponding Author: SELÇUK KILINÇ

Abstract Id: 20261097

AKÖREN İLÇESİ MAHALLELERİNİN NÜFUS GELİŞİMİ VE MAHALLELERİN YER ADLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

¹ Prof. Dr. TAHSİN TAPUR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Akören İlçesi Mahallelerinin Nüfus Gelişimi ve Mahallelerin Yer Adları Açısından Değerlendirilmesi adlı çalışma ile Akören ilçesinin mahalle yerleşmelerindeki nüfusun cumhuriyet dönemindeki gelişimi ve mahalle yerleşmelerinin adlarının kökeninin coğrafi bakış açısıyla değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma hazırlanırken doküman analizi veri toplama tekniği ile saha çalışması yöntemlerinden faydalanılmıştır. İç Anadolu Bölgesinin güneybatısında Konya iline bağlı Akören ilçesi tarihi dönemlerde Hitit, Bizans, Selçuklu ve Osmanlıların egemenliğinde kalmıştır. Akören ilçesi sınırlarında yaşayan nüfusun büyük bir kısmı Oğuz Türklerinin Kayı boyundandır. Cumhuriyet döneminde Çumra ilçesine bağlı bir bucak merkezi olan Akören, 1987 yılında ilçe statüsü kazanmıştır. 2026 yılı itibarıyla Akören ilçesinde 4'ü ilçe merkezi, 10'u kırsal olmak üzere toplam 14 mahalle yerleşmesi vardır. Akören ilçesindeki mahallelerde 31 Aralık 2025 itibarıyla 2882'si erkek, 2862'si kadın olmak üzere toplam 5.744 nüfus vardır. 1935 yılı genel nüfus sayımına göre 6.264 kişi olan Akören ilçe sınırları içinde nüfus 1945 yılında 6.618 kişiye, 1950 yılında 7.001 kişiye, 1960 yılında 7.885 kişiye, 1970 yılında 8.671 kişiye, 1980 yılında 7.154 kişiye, 1990 yılında 14.637 kişiye, 2000 yılında da 17.230 kişiye ulaşmıştır. Akören ilçe nüfusu 2007 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 6.899 kişiye düşmüştür. 2008 yılında 7.519 kişiye çıkmış olsa da daha sonraki sayım yıllarında da tedrici olarak düştüğü (2010 yılında 7.099 kişiye, 2015 yılında 6.409 kişiye, 2020 yılında 5.766 kişiye, 2025 yılında da 5.744 kişiye) görülmektedir. Akören ilçesi yerleşme adlarının kökeni açısından bakıldığında 5 mahallede boy, oymak kişi ve şahıs ile ilgili isimlendirme (Ağalar, Ahmediye, Hacılar, Orhaniye, Süleymaniye), 4 mahallede hidrolojik özellikleriyle ilgili isimlendirme (Belkuyu, Dutlu, Kayasu, Tülce), 3 mahallede arkeolojik ve tarihi niteliği ile ilgili isimlendirme (Akören, Çatören, Karahüyük), 1 mahallede morfolojik özellikleri ile ilgili isimlendirme (Alanköy), 1 mahalle av yapılan yer anlamında isimlendirme (Avdan), 1 mahallede de kuruluş zamanı (Yeni) olarak yerleşme isimleri verildiği tespit edilmiştir.

Keywords: Konya, genel nüfus sayımı, 1945 nüfus sayımı, nüfus özellikleri.

Corresponding Author: Prof. Dr. TAHSİN TAPUR

Abstract Id: 20261034

1945 GENEL NÜFUS SAYIMI VERİLERİNE GÖRE KONYA İLİ NÜFUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

¹ Prof. Dr. TAHSİN TAPUR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

1945 Genel Nüfus Sayımı Verilerine Göre Konya İli Nüfusunun Değerlendirilmesi adlı çalışma ile Cumhuriyet döneminde yapılan genel nüfus sayımlarının dördüncüsü olan 1945 Genel Nüfus Sayımına Göre Konya İli Nüfusu doküman analizi veri toplama tekniğinden faydalanılarak incelenecektir. Çalışmada Konya ilinin idari sınırlar itibarıyla nüfusu, yaş ve cinsiyet itibarıyla nüfusu, sakatlık itibarıyla nüfusu, medeni durum itibarıyla nüfusu, konuşulan ana dil itibarıyla nüfusu, doğum yerleri itibarıyla nüfusu, dinler itibarıyla nüfusu, eğitim durumu itibarıyla nüfusu, tabiiyet itibarıyla nüfusu, meslekler itibarıyla nüfusu Excel tablolar haline getirilerek ve bu tablolar üzerinden değerlendirmeler yapılacaktır. 1945 yılı Konya ilinin toplam nüfusu 325.452'si erkek ve 336.425'i kadın olmak üzere toplam 661.877 kişiye ulaşmıştır. Konya il nüfusunun 139.877'i il merkezi ve 13 ilçe merkezinde, 522. ise köy ve kasabalarda ikamet ettiği görülmektedir. İlçeler bazında ise en fazla nüfusa sahip ilçe 72.116 nüfus ile Akşehir ilçesi iken, en az nüfusa sahip ilçe 21.157 kişi ile Karapınar ilçesi olmuştur. Konya il nüfusunun %98.6'sı Türkiye'de, %1.4'ü yabancı memleketlerde doğmuştur. Nüfusun %99.9'u (661.083 kişi) Müslüman, %0.1'i (643 kişi Hristiyan, 148 kişi Musevi) ve diğer dinlere inandıklarını belirtmişlerdir. 1945 yılı Konya ili nüfusunun %77.3'ü okuma-yazma bilirken, %22,7'si okuma-yazma bilmemektedir. 1945 yılı Konya ili nüfusunun %41'i 0-14 yaş grubunda, %56'sı 15-64 yaş grubunda ve %3'ü 65 ve daha yuksekteki yaş grubundadır. 661.877 kişilik Konya il nüfusunun %53.4'ü bekar, %40.2'si evli, %6.0'sı dul, %0.2'si boşanmış nüfustur. 1945 yılı Konya il nüfusunun %6.7'si (4460 kişi) engelli iken, geriye kalan nüfusun %93.3'ü ise sağlam bireylerdir. 1945 yılı Konya ili nüfusunun meslek gruplarına bakıldığında 209.550 kişi ile toprak mahsulleri, 18.119 kişi sanayi ve küçük sanatlar, 10.252 kişi genel idare ve hizmetler, 6.918 kişi ticaret, 707 kişi ev iktisadı ve 413.158 kişinin mesleksiz veya mesleği bilinmeyenlerden oluşmaktadır.

Keywords: Konya, genel nüfus sayımı, 1945 nüfus sayımı, nüfus özellikleri.

Corresponding Author: Prof. Dr. TAHSİN TAPUR

Abstract Id: 20261050

KURUM BAKIMINDAN EBEVEYNLİĞE: DEVLET KORUMASINDA YETİŞMİŞ BİREYLERİN EBEVEYNLİK ALGILARI

¹ NUR AHSEN İŞERİ - Karatay Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi YASEMİN YÜZBAŞIOĞLU - Karatay Üniversitesi

Bu çalışma, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde devlet koruması altında yetişmiş, kurum bakımından ayrıldıktan sonra ebeveyn olmuş bireylerin ebeveynlik deneyimlerini, algılarını ve baş etme süreçlerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Devlet koruması altında yetişen bireylerin yaşam öykülerinin, bağlanma örüntülerinin ve duygusal deneyimlerinin, kendi ebeveynlik pratiklerine nasıl yansıdığı bu araştırmanın temel problematiğini oluşturmaktadır. Alanyazında kurum bakımında yetişen bireylerin yetişkinlik uyumları ve psikososyal özellikleri ele alınmakla birlikte, ebeveynlik deneyimlerine odaklanan nitel çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda çalışma, hem kuramsal hem de uygulamaya dönük önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşım temelinde yürütülmüştür. Çalışma grubunu, çocukluk döneminde devlet koruması altında yetişmiş, kurumdan ayrılmış ve hâlihazırda ebeveynlik rolünü üstlenmiş bireyler oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme soruları; katılımcıların çocukluk ve kurum deneyimleri, ebeveynlik algıları, bağlanma ve duygusal yakınlık süreçleri, disiplin ve sınır koyma yaklaşımları, rol model alma deneyimleri, güçlü yönler ve baş etme becerileri ile destek ihtiyaçlarını kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır. Görüşmeler etik ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, katılımcı onamları alınmıştır. Araştırma verilerinin analizi süreci devam etmekte olup, elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmektedir. Ön bulguların, katılımcıların ebeveynlik rollerini büyük ölçüde kendi çocukluk deneyimleri üzerinden yeniden anlamlandırdıklarını, duygusal yakınlık kurma ve sınır koyma süreçlerinde hem güçlendirici hem de zorlayıcı deneyimler yaşadıklarını ortaya koyması beklenmektedir. Çalışmadan elde edilecek bulguların, devlet koruması altında yetişmiş bireylere yönelik ebeveynlik destek programlarının geliştirilmesine ve sosyal politika uygulamalarına katkı sağlaması öngörülmektedir.

Keywords: Devlet koruması, ebeveynlik deneyimleri, baş etme becerileri, duyguları yönetme

Corresponding Author: NUR AHSEN İŞERİ

Abstract Id: 20261012

BİRLİKTE KULLANIM VE TEKNOFERANS BAĞLAMINDA DİJİTAL TEKNOLOJİLERİN ANNE-BEBEK ETKİLEŞİMİNE YANSIMALARINA BOYLAMSAL BİR BAKIŞ

¹ DİLARA HARMANDAR ERGÜL - Pamukkale Üniversitesi

² Prof. Dr. NESRİN IŞIKOĞLU - Pamukkale Üniversitesi

Bu çalışma, annelerin bakış açısıyla dijital teknoloji kullanımının anne-bebek etkileşimi üzerindeki etkilerini ve bu etkilerin bebeklik dönemi boyunca gösterdiği değişimi derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel durum çalışması desenindeki çalışmada, ebeveyn-bebek etkileşimi gibi sınırlı bir durum, bir buçuk yıl süren boylamsal bir yaklaşımla incelenmiştir. Çalışma grubu amaçlı örneklemeyle belirlenerek “bebeğiyle birlikte dijital teknoloji kullanma” ölçütünü karşılayan anne ve bebekler dâhil edilmiştir. Başlangıçta bebekleri 8-18 aylık olan 15 anne ile yola çıkılmış; sürecin sonunda bebekleri 24-36 ay bandına ulaşan 8 anne-bebek çifti ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri; Ebeveyn-Bebek Etkileşimi Gözlem Formu (EBEG) ve yarı yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Görüşmeler annelerle boylamsal sürecin başında ve sonunda toplam iki kez, ebeveyn-bebek etkileşimi gözlemleri ise altı aylık periyotlarla toplam dört kez yapılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Bulgular, annelerin dijital teknolojinin etkileşim üzerindeki olumsuz etkilerine dair endişe taşıdıklarını göstermektedir. Buna karşın, annelerin büyük çoğunluğu (f=12) erken dönemden itibaren teknoloji kullanımı sırasında bebekle aktif etkileşim kurmaya özen gösterdiklerini belirtmiştir. Süreç sonunda ise tüm katılımcı annelerin (f=8), dijital teknoloji kullanımı sırasında aktif bir ebeveyn-bebek etkileşimi sergiledikleri saptanmıştır. Bu bulgular gözlem bulgularıyla örtüşmektedir. Bebekler büyüdükçe; annelerin sürece katılımlarının arttığı, rehberlik davranışlarının çeşitlendiği ve daha fazla sözel ifade kullandıkları görülmüştür. Bu olumlu bulguların aksine, özellikle bebekler küçükken annelerin büyük çoğunluğunun (f:10) kendi teknoloji kullanımları arasındaki etkileşimlerine yeterli önem vermedikleri saptanmıştır. Teknoferansa ilişkin bu sınırlı farkındalık bebekler büyüdüğünde görece artmasına rağmen annelerin ifadeleri yeterli düzeyi erişmediğini ortaya koymuştur. Sonuç olarak; annelerin küçük bebekleriyle birlikte ekran kullanırken nasıl etkileşim kuracaklarına ve özellikle teknoferansa ilişkin farkındalıklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesinin önemli olduğu söylenebilmektedir.

Keywords: Anne-bebek etkileşimi, Dijital teknoloji kullanımı, Teknoferans, Boylamsal araştırma, Durum çalışması

Corresponding Author: DİLARA HARMANDAR ERGÜL

Abstract Id: 20261036

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DİL GELİŞİMİ, DİJİTAL OYUN VE EKRAN SÜRESİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ: DİJİTAL ÇAĞ PERSPEKTİFİNDE BİBLİYOMETRİK BİR İNCELEME

¹ FARUK TAYMAN - Selçuk Üniversitesi

² Prof. Dr. GÖKHAN KAYILI - Selçuk Üniversitesi

Okul öncesi dönem, yaşam boyu öğrenmenin temellerinin atıldığı kritik bir süreçtir. Günümüzde değişen sosyokültürel koşullar ve artan ebeveyn koruyuculuğu, geleneksel oyunların yerini dijital medyaya bırakmasına yol açmıştır. Dijital araç kullanım sıklığı çocuk gelişiminde belirleyici olurken; denetimsiz ekran maruziyeti risk oluşturmakta, bilinçli ebeveyn gözetimi ise gelişimi olumlu destekleyebilmektedir. Bu bağlamda, alandaki bilimsel üretimin yapısal ve tematik özelliklerini ortaya koymak amacıyla bibliyometrik analizlere ihtiyaç duyulmaktadır. Çalışmanın amacı, dijital medya, oyun bağımlılığı ve dil gelişimi alanlarındaki bilimsel üretimi bibliyometrik analizle incelemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli temel alınmıştır. Veriler Web of Science, Scopus ve Lens.org veri tabanlarından "language development", "digital game" ve "preschool" anahtar kelimeleriyle taranmıştır. 2005-2025 yılları arasında İngilizce yayımlanmış, 0-6 yaş grubunu örnekleyen çalışmalar dahil edilmiştir. Başlangıçta 1803 makale belirlenmiş; filtreleme ve duplikasyon işlemlerinin ardından 127 makale nihai analize dahil edilmiştir. Verilerin analizinde R Studio ve VOSviewer yazılımları kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde en fazla atıf alan yazarlar Andrew A., Cooper N.R., Kostyrka-Allchorne K. ve Simpson olarak belirlenmiştir. Kurumsal olarak en üretken kurum Boston University öne çıkmaktadır. Araştırmaların yayımlandığı dergiler arasında Frontiers in Psychology, BMC Pediatrics ve BMC Public Health yer almaktadır. Ülke düzeyinde ABD en yüksek toplam atıf sayısı ile listenin başında bulunmakta; onu Birleşik Krallık, Avustralya, Çin ve Kanada izlemiştir. Güncel anahtar kelimeler; ekran süresi, dil gelişimi, ebeveynlik, okuryazarlık, bilişsel gelişim, okul öncesi çocuklar, teknoloji ve medya temaları etrafında kümelenmiştir. Ortak atıf ağları, alanın entelektüel yapısının Linebarger, Madigan ve Zimmerman'ın çalışmaları etrafında örüntülendiğini göstermektedir. Bu çalışmanın, ileride benzer konularda araştırma yürütmeyi planlayan araştırmacılar için metodolojik ve içeriksel bir yol haritası sunacağı değerlendirilmektedir.

Keywords: Dil Gelişimi, Dijital Oyun, İçerik Analizi, Bibliyometri

Corresponding Author: FARUK TAYMAN

Abstract Id: 20261053

ERKEN ÇOCUKLUKTA REGÜLASYON SÜREÇLERİ: ÖZ-DÜZENLEME VE EŞ-DÜZENLEMeye YÖNELİK SİSTEMATİK BİR DERLEME

¹ FATMANUR ÇALER - Ankara Üniversitesi

² Prof. Dr. NERİMAN ARAL - Ankara Üniversitesi

Erken çocukluk döneminde regülasyon, çocuğun yalnızca bireysel kontrol becerileriyle sınırlı olmayan; bakım veren etkileşimleri, çevresel düzenleyiciler ve ilişkisel bağlam içinde şekillenen çok boyutlu bir gelişim sürecidir. Öz-düzenleme bireyin içsel düzenleme kapasitesini ifade ederken, eş-düzenleme bu kapasitenin sosyal etkileşimler aracılığıyla yapılandırılmasını tanımlamaktadır. Son yıllarda gelişimsel literatürde bu iki sürecin birlikte ele alındığı bütüncül yaklaşımlar giderek önem kazanmaktadır. Bu çalışmada, erken çocukluk döneminde özdüzenleme ve eş-düzenleme süreçlerini konu alan güncel literatürün sistematik derleme yöntemiyle incelenmesi ve alandaki kavramsal eğilimlerin, araştırma odaklarının ve kuramsal yönelimlerin ortaya konması amaçlanmaktadır. Araştırma kapsamında Web of Science (WoS), PubMed ve Scopus veri tabanlarında sistematik literatür taraması yapılacaktır. Veri seti “özdüzenleme,” “eş-düzenleme” ve “erken çocukluk” kavramlarını kapsayan anahtar sözcük kombinasyonları kullanılarak oluşturulacaktır. Elde edilen yayınlar, dahil edilme ve dışlama ölçütleri doğrultusunda seçilecek; seçilen çalışmalar sistematik sentez ve betimsel analiz yaklaşımıyla değerlendirilecektir. Derleme sonucunda elde edilecek bulguların, erken çocuklukta regülasyon süreçlerinin statik ve bireysel bir beceri setinden, dinamik, ilişkisel ve ekolojik temelli modellere doğru evrildiğini göstermesi beklenmektedir. Ayrıca, literatürde son yıllarda nörobiyolojik temelli açıklamaların arttığı ve regülasyonun yalnızca davranışsal değil, fizyolojik ve sosyal bileşenleriyle birlikte bütüncül bir yaklaşımla ele alındığının görünür hale gelmesi beklenmektedir. Bu çerçevede elde edilecek sonuçların, güncel erken müdahale programlarının yapılandırılması, ebeveyn temelli destek modellerinin geliştirilmesi ve eğitim ortamlarında regülasyonu destekleyici uygulamaların güncel bilimsel eğilimlerle uyumlu biçimde tasarlanmasına rehberlik etmesi hedeflenmektedir.

Keywords: Erken Çocukluk, Eş-Düzenleme, Öz-Düzenleme, Regülasyon Süreçleri, Sistematik Derleme

Corresponding Author: FATMANUR ÇALER

Abstract Id: 20261061

PRE-ERGENLİK DÖNEMİNDE DİJİTAL BAĞIMLILIK DÜZEYİNİN SOSYAL DİŞLANMA VE SOSYAL KAYGI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

¹ AYŞE SENA BİLGİN - KTO Karatay Üniversitesi

² Doç. Dr. FATMA ÜLKÜ YILDIZ - Selçuk Üniversitesi

Günümüzde dijital teknolojilerin hızlı gelişimi, çocuk ve ergenlerin günlük yaşamında dijital araç kullanımını önemli ölçüde artırmıştır. Özellikle pre-ergenlik dönemi, bireyin sosyal ilişkilerinin şekillendiği ve psikososyal gelişimin hız kazandığı kritik bir dönemdir. Bu araştırmanın amacı, pre-ergenlik dönemindeki bireylerde dijital bağımlılık düzeyinin sosyal dışlanma ve sosyal kaygı üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu pre-ergenlik döneminde bulunan öğrenciler oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde Demografik Bilgi Formu, Çocuklar İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği (ÇİDBÖ), Çocuklar İçin Sosyal Dışlanma Ölçeği (ÇİSDÖ) ve Sosyal Kaygı Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel analiz yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Bulgular, katılımcıların dijital bağımlılık düzeyleri ile sosyal dışlanma ve sosyal kaygı düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir. Dijital bağımlılık düzeyi arttıkça sosyal dışlanma algısının ve sosyal kaygı düzeyinin de yükseldiği görülmüştür. Ayrıca bazı demografik değişkenlerin dijital bağımlılık ve sosyal ilişkiler üzerinde farklılaşmalara yol açtığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçları, dijital teknolojilerin kontrolsüz kullanımının pre-ergenlerin sosyal ilişkilerini ve psikososyal gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda dijital araç kullanımının dengeli ve bilinçli biçimde düzenlenmesi, çocukların sosyal etkileşimlerinin desteklenmesi ve aile ile eğitim kurumlarının bu süreçte rehberlik edici rol üstlenmesi önem taşımaktadır. Çalışmanın bulguları, dijital bağımlılığın çocuk ve ergen gelişimi üzerindeki etkilerine ilişkin literatüre katkı sağlamakta ve erken dönem önleyici müdahalelerin önemini vurgulamaktadır.

Keywords: dijital bağımlılık, pre-ergenlik, sosyal dışlanma, sosyal kaygı, çocuk gelişimi

Corresponding Author: AYŞE SENA BİLGİN

Abstract Id: 20261071

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE EBEVEYNLERİN DUYGU SOSYALİZASYONU: ANNE VE BABALARIN DUYGU SOSYALLEŞTİRME STRATEJİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

¹ Dr. Öğr. Üyesi AYBER ACAR - Karatay Üniversitesi

² ÜMİT TAŞKIN - Karatay Üniversitesi

³ ELİF TUNÇEZ - Karatay Üniversitesi

⁴ SEMA ÇELİK - Karatay Üniversitesi

Erken çocukluk döneminde çocukların duygusal gelişiminde ebeveynlerin duygu sosyalleştirme davranışları önemli bir rol oynamaktadır. Ebeveynlerin çocukların duygularına verdikleri tepkiler ve kullandıkları stratejiler, çocukların duygu düzenleme becerilerinin gelişimini doğrudan etkileyebilmektedir. Bu araştırma, okul öncesi dönem çocuğu olan anne ve babaların duygu sosyalleştirme stratejilerini çeşitli değişkenler açısından incelemeyi ve ebeveynlerin stratejileri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır. İlişkisel tarama modelinde gerçekleştirilen çalışmanın örneklemini, okul öncesi dönem çocuğu olan 160 anne ve 160 baba oluşturmaktadır. Veriler “Kişisel Bilgi Formu” ve “Çocukların Olumsuz Duygularıyla Baş etme Ölçeği” aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, annelerin duygu sosyalleştirme stratejilerinin çalışma durumu, yaş, çocuk sayısı, gelir düzeyi ve eğitim seviyesine göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Çalışan annelerin küçümseme stratejisini daha az kullandığı; 30-40 yaş grubundaki annelerin duygu ifadesini kolaylaştırıcı stratejiyi diğer yaş gruplarına göre daha fazla kullandığı belirlenmiştir. Çocuk sayısı arttıkça küçümseme stratejisinin kullanımının arttığı; eğitim ve gelir düzeyi yükseldikçe ise destekleyici stratejilerin arttığı, destekleyici olmayan stratejilerin azaldığı görülmüştür. Babaların duygu sosyalleştirme stratejilerinde ise çalışma durumu, yaş, çocuk sayısı, gelir düzeyi ve eğitim seviyesine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Çalışmayan babaların sıkıntı ve ceza stratejilerini daha fazla kullandığı; 30-40 yaş grubundaki babaların küçümseme stratejisini, 40-50 yaş grubundaki babaların ise duyguya odak ve problem odak stratejilerini daha fazla kullandığı bulunmuştur. Tek çocuk sahibi babaların destekleyici stratejileri daha fazla kullandığı; eğitim düzeyi yükseldikçe destekleyici stratejilerin arttığı gözlenmiştir. Korelasyon analizi sonuçları, anne ve babaların duygu sosyalleştirme stratejileri arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Özellikle küçümseme, duyguya odak ve problem odak stratejilerinde ebeveynler arasında orta ve yüksek düzeyde pozitif ilişkiler bulunmuştur. Araştırma sonuçları, ebeveynlerin duygu sosyalleştirme stratejilerinin çeşitli demografik değişkenlerden etkilendiğini ve anne ile babaların stratejilerinin birbiriyle ilişkili olduğunu göstermektedir.

Keywords: duygu sosyalleştirme, ebeveyn stratejileri, okul öncesi dönem

Corresponding Author: ÜMİT TAŞKIN

Abstract Id: 20261094

ALERJİ NEDENİYLE BEBEKLERİNİ EMZİREMİYEN ANNELERE İLİŞKİN SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN GÖZLEMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

¹ Dr. Öğr. Üyesi AYŞEGÜL SARIKAYA - Selçuk Üniversitesi

Alerjiye bağlı olarak emzirememesi durumu, anneleri yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik ve sosyal açıdan da etkileyebilen zorlu bir deneyimdir. Bu çalışma, alerji nedeniyle bebeklerini emziremeyen annelere ilişkin ortak özellikleri, sağlık profesyonellerinin gözlemlerine dayanarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma nitel desende yürütülmüştür. Veriler; aile hekimi, çocuk hastalıkları uzmanı, hemşire ve emzirme danışmanlarından oluşan toplam on sağlık profesyonelinden elde edilmiştir. Katılımcılardan, bu annelerde gözlemledikleri ortak özellikleri kısaca belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Açık kodlama yapılmış, benzer kodlar temalar altında toplanmış ve kod ile temaların frekansları belirlenmiştir. Analiz sonucunda en belirgin temanın psikolojik faktörler olduğu görülmüştür. Yüksek düzeyde kaygı ve endişe en sık ifade edilen bulgular olup, bunu suçluluk, yetersizlik ve özgüven eksikliği duyguları izlemektedir. Emzirememesi ve sütün yetersiz olacağına yönelik korkular da dikkat çekmiştir. Kişilik özellikleri açısından mükemmeliyetçilik, kontrol ihtiyacının yüksek olması ve kendini geri plana atma eğilimi öne çıkmaktadır. Davranışsal olarak annelerin bebeklerini sürekli gözlemledikleri ve kızarıklık, döküntü gibi fiziksel belirtilere aşırı odaklandıkları belirlenmiştir. Ayrıca özellikle aile büyüklerinden kaynaklanan çevresel baskılar da ifade edilmiştir. Bir katılımcı ise ailede alerjik yatkınlığa dikkat çekmiştir. Sonuç olarak, alerji nedeniyle emziremeyen annelerin yoğun psikolojik zorlanma yaşadığı, bu durumun bireysel özellikler ve sosyal etkilerle şekillendiği görülmektedir. Bulgular, sağlık hizmetlerinde yalnızca tıbbi değil, psikososyal destek yaklaşımlarının da önemini ortaya koymaktadır.

Keywords: Emzirme, alerji, anne deneyimi

Corresponding Author: AYŞEGÜL SARIKAYA

Abstract Id: 20261122

ÇOCUKLARDA SOSYAL YOKSUNLUK KONULU ARAŞTIRMALARIN EVRİMİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

¹ TEVİK GÜNDOĞMUŞ - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

² MUSTAFA TURAN KESKİN - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

³ Prof. Dr. MÜNEVVER CAN YAŞAR - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, çocuklarda sosyal yoksunluk konulu bilimsel araştırmaların gelişimini, eğilimlerini ve tematik odaklarını bibliyometrik yöntemle incelemektir. Araştırma verileri, dünyanın en yaygın akademik veri tabanlarından biri olan Web of Science (WoS) üzerinden elde edilmiştir. WoS'un SCI-Expanded, SSCI, ESCI ve A&HCI indeksleri 02.01.2026 tarihinde taranmış ve "social deprivation" ve "child" anahtar sözcükleri "AND" bağlacıyla topic alanında birleştirilerek 1981–2026 yılları arasındaki yayınlar incelenmiştir. Tarama sonucunda ulaşılan 3399 yayından yalnızca açık erişimli, İngilizce dilinde ve araştırma makalesi türünde olan 1601 araştırma analiz kapsamına alınmıştır. Veriler R yazılımı kullanılarak Bibliometrix paketi ve Biblioshiny arayüzü aracılığıyla analiz edilmiştir. Bulgular, incelenen dönemde yayın sayısının yıllık ortalama %6,5 oranında artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Araştırmaların büyük bölümünün ABD ve Birleşik Krallık merkezli olduğu ve en fazla yayının 2025 yılında gerçekleştirildiği belirlenmiştir. En üretken dergiler ise BMC Public Health, PLOS ONE, BMJ Open ve International Journal of Environmental Research and Public Health şeklindedir. Anahtar sözcük analizleri, literatürün "children", "deprivation", "health", "risk" ve "poverty" kavramları etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Tematik ağ analizi ise araştırmaların dört temel araştırma alanında toplandığını ortaya koymuştur: çocuk sağlığı ve sosyoekonomik koşullar, psikososyal sağlık ve ruhsal sorunlar, sosyal eşitsizlikler ve sosyal belirleyiciler ile fiziksel sağlık ve yaşam tarzı faktörleri. Elde edilen bulgular, çocuklarda sosyal yoksunluk literatürünün giderek artan bir akademik ilgiye sahip olduğunu ve özellikle sağlık, sosyoekonomik eşitsizlikler ve psikososyal riskler bağlamında çok disiplinli bir araştırma alanı olarak geliştiğini göstermektedir.

Keywords: Sosyal yoksunluk, sosyoekonomik koşullar, psikososyal sağlık, bibliyometrik analiz

Corresponding Author: TEVİK GÜNDOĞMUŞ

Abstract Id: 20261139

DİJİTAL OYUN EBEVEYN REHBERLİK STRATEJİLERİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARININ DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIK EĞİLİMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

¹ HALİME TANKUT KARAGÖZ - KTO Karatay Üniversitesi

² Prof. Dr. FİLİZ ERBAY - KTO Karatay Üniversitesi

Amaç: Araştırmanın amacı annelerin dijital oyun ebeveyn rehberlik stratejilerinin (aktif, dijital yönlendiren, serbest ve teknik ebeveyn rehberlik stratejileri alt boyutlarının) 36-72 aylık çocukların dijital oyun bağımlılık eğilimleri üzerindeki etkilerini incelemektir. **Yöntem:** Araştırma ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Örneklemi, Konya ili merkez ilçelerinde okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 36-72 aylık 95'i erkek, 117'si kız olmak üzere toplam 212 çocuk ve annelerinden oluşmaktadır. Veriler; etik kurul izni (KTO-Karatay Üniversitesi Tıp Fakültesi İlaç ve Tıbbi Cihaz Dışı Araştırmalar Etik Kurulu 16.06.2025 tarihli ve E.111913 sayılı), Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü izinleri ve ebeveyn onamları doğrultusunda, Kişisel Bilgi Formu, Dijital Oyun Bağımlılık Eğilimi Ölçeği ve Dijital Oyun Ebeveyn Rehberlik Stratejileri Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizi JASP 19 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. **Bulgular:** Dijital oyun bağımlılığı eğilimi ile dijital oyun ebeveyn rehberlik stratejileri alt boyutlarından aktif, dijital yönlendiren ve serbest ebeveyn rehberlik stratejileri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ancak dijital oyun bağımlılığı eğilimi ile teknik ebeveyn rehberlik stratejileri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Dijital yönlendiren, serbest ve aktif ebeveynlik stratejilerinin çocukların dijital oyun bağımlılığı eğilimindeki toplam varyansın yaklaşık %56'sını ($R^2 = 0.560$) açıkladığı yönündedir. Kız çocuklarının dijital oyun bağımlılığı eğilimleri, erkek çocuklarına göre anlamlı düzeyde yüksektir; ancak cinsiyet ebeveyn rehberlik stratejilerinde anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. 36-48 ay çocuklarında dijital oyun bağımlılık eğilimi en yüksek düzeydedir. **Sonuç:** Araştırma sonuçları ebeveynlerin dijital oyun süreçlerinde sergiledikleri rehberlik stratejilerinin, çocukların dijital oyun bağımlılık eğilimlerini belirlemede güçlü bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır.

Keywords: dijital ebeveynlik, dijital oyun bağımlılığı, ebeveyn rehberliği, erken çocukluk

Corresponding Author: HALİME TANKUT KARAGÖZ

Abstract Id: 20261140

ÇOCUK MÜZELERİ ARAŞTIRMALARINDA KÜRESEL EĞİLİMLER: BİBLİYOMETRİK BİR HARİTALAMA ANALİZİ (2010-2026)

¹ Dr. Öğr. Üyesi EMİNE ARSLAN KILIÇOĞLU - KTO Karatay Üniversitesi

² Prof. Dr. NERİMAN ARAL - Ankara Üniversitesi

Çocuk müzeleri, oyun temelli öğrenme ve aile etkileşimini birleştiren hibrit yapısıyla okul dışı öğrenme ortamlarının merkezine yerleşmiştir. Bu çalışma, çocuk müzeleri literatürünün son 16 yıldaki akademik gelişimini, bibliyometrik analiz teknikleriyle görselleştirerek alanın entelektüel yapısını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmanın verileri, Web of Science (Core Collection) veri tabanından "children's museum", "museum education" ve "informal learning" anahtar kelimeleri kullanılarak taranmıştır. Yapılan tarama sonucunda ulaşılan ve konuyla doğrudan ilgili olan 428 akademik yayın (makale ve tam metin bildiri) analiz kapsamına alınmıştır. Verilerin görselleştirilmesi ve ağ analizleri (yazarlı atıf, ortak anahtar kelime, ülke iş birliği) için VOSviewer (v.1.6.20) yazılımı kullanılmıştır. Analiz süreci 2010-2026 yıllarını kapsayan geniş bir zaman dilimini temel almaktadır. Analiz sonuçları, yıllık yayın sayısının özellikle 2018 ve 2022 yıllarında ivme kazandığını, alanın merkezinde Journal of Museum Education ve Child Development gibi prestijli dergilerin yer aldığını göstermektedir. Catherine A. Haden ve David M. Sobel gibi isimlerin araştırmalara öncülük ettiği, anahtar kelime kümelenmelerinin ise "oyun" (play), "öğrenme" (learning) ve son yıllarda "oyunlaştırma" (gamification) ile "özel gereksinimli gruplar" (autism vb.) ekseninde yoğunlaştığı saptanmıştır. Ülke bazında ABD'nin (USA) %60'ın üzerinde bir üretim payıyla domine ettiği, ancak Çin ve İngiltere ile olan kurumsal iş birliklerinin arttığı görülmektedir. Çalışma, çocuk müzeleri literatürünün klasik müze eğitiminden, teknoloji destekli ve kapsayıcı tasarım modellerine evrildiğini kanıtlamaktadır. Gelecek araştırmaların, dijital dönüşümün müze deneyimi üzerindeki etkisi ve sürdürülebilir müze modelleri üzerine odaklanması önerilmektedir.

Keywords: Çocuk müzeleri, bibliyometrik analiz, VOSviewer, informal öğrenme, erken çocukluk eğitimi.

Corresponding Author: EMİNE ARSLAN KILIÇOĞLU

Abstract Id: 20261160

ÇOCUKLUK DÖNEMİ STRES YÖNETİMİ VE UYKU RUTİNLERİNDE GİYİLEBİLİR TEKNOLOJİ KULLANIMI: SİSTEMATİK İNCELEME

¹ Dr. Öğr. Üyesi EMİNE ARSLAN KILIÇOĞLU - KTO Karatay Üniversitesi

² Prof. Dr. NERİMAN ARAL - Ankara Üniversitesi

Dijital sağlık teknolojilerindeki hızlı gelişim, çocukluk dönemi stres yönetimi ve uyku rutinlerinin takibinde "biyometrik veri temelli" yeni bir izleme modeli sunmaktadır. Bu çalışma, giyilebilir sensörlerin çocuklarda fizyolojik stres göstergelerini döküman etme ve uyku hijyenini optimize etme potansiyelini güncel literatür ışığında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında, 2015-2026 yılları arasında yayımlanan, çocuklarda giyilebilir teknoloji kullanımı ile stres ve uyku değişkenlerini odağına alan nitel ve nicel araştırmalar kapsamlı bir literatür süzgeciyle analiz edilmiştir. İncelemede, cihazların teknik kapasitelerinin yanı sıra bu verilerin çocuk gelişimindeki yansımalarına odaklanılmıştır. Literatür verileri, akıllı saat ve biyometrik bant gibi araçların, kalp atış hızı değişkenliği (HRV) üzerinden stresin erken saptanmasında proaktif rol oynadığını göstermektedir. Uyku rutinleri açısından ise bu teknolojilerin uyku mimarisini çözümleyerek kişiselleştirilmiş müdahalelere olanak tanıdığı saptanmıştır. Ancak, veri gizliliği ve ebeveynlerin dijital sağlık okuryazarlığı gibi unsurların kullanım sürecinde kritik sınırlılıklar olduğu belirlenmiştir. Giyilebilir teknolojiler, çocukluk dönemi stres ve uyku takibinde "gözlemden veriye" geçişi sağlayan devrimsel araçlardır. Bu inceleme, söz konusu teknolojilerin pedagojik bir denetimle ve etik protokollerle desteklenerek kullanılmasının çocuk esenliği için kritik olduğunu vurgulamaktadır. Gelecekteki araştırmaların, bu cihazların çocukların öz-düzenleme becerileri üzerindeki uzun vadeli etkilerini boylamsal yöntemlerle incelemesi önerilmektedir.

Keywords: Giyilebilir teknoloji, çocukluk dönemi stres yönetimi, uyku rutinleri, dijital sağlık

Corresponding Author: EMİNE ARSLAN KILIÇOĞLU

Abstract Id: 20261161

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN GÜNLÜK STRES DENEYİMLERİNİN BABA-ÇOCUK UYKU ETKİLEŞİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. FİLİZ ERBAY - KTO Karatay Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi CANAN KELEŞ ERTÜRK - KTO Karatay Üniversitesi

³ ALEYNA MUTLU - KTO Karatay Üniversitesi

⁴ ESRA ATA - KTO Karatay Üniversitesi

Erken çocukluk döneminde stres, çocukların bilişsel, duygusal ve davranışsal gelişimlerini etkileyen önemli bir faktör olup, aile içi etkileşimler bu süreçte belirleyici rol oynamaktadır. Özellikle son yıllarda babaların çocuk bakımına katılımının artması, baba-çocuk etkileşiminin farklı boyutlarının incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda araştırma, okul öncesi dönem çocuklarının günlük stres deneyimlerini baba-çocuk uyku etkileşimi bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın etik kurul izni KTO Karatay Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 11.02.2026 tarihli ve E.130666 sayılı karar ile alınmıştır. Çalışma grubunu, Kırşehir ilinde okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 60-72 aylık çocuklar arasından seçilen 354 çocuk, bu çocukların ebeveynleri ve öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, “Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Günlük Stres Yaşantıları Ölçeği Ebeveyn Formu”, “Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Günlük Stres Yaşantıları Ölçeği Öğretmen Formu” ve “Aile Çocuk Uyku Etkileşimi Ölçeği” ve “Demografik Bilgi Formu” ile toplanmıştır. Analizler sonucunda ebeveyn değerlendirmesine göre çocukların günlük stres deneyimleri toplam puanları ve baba çocuk uyku etkileşimi toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu ve baba-çocuk uyku etkileşiminin ebeveyn bildirimli çocukların günlük stres deneyimlerinin anlamlı bir açıklayıcısı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmen değerlendirmesine göre çocukların günlük stres deneyimleri toplam puanları ve baba-çocuk uyku etkileşimi toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Araştırma sonuçları baba-çocuk uyku etkileşiminin çocukların günlük stres düzeyleri üzerindeki etkisinin ortaya konulması ve erken çocukluk dönemine yönelik aile temelli müdahale ve destek programlarına katkı sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Keywords: Çocukların Stres Deneyimi, Baba-Çocuk Uyku Etkileşimi, Okul Öncesi Dönem

Corresponding Author: ALEYNA MUTLU

Abstract Id: 20261195

ÇOCUK ODAKLI ONARICI ADALET SİSTEMİ ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

¹ Prof. Dr. MÜNEVVER CAN YAŞAR - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Onarıcı adalet, bir adaletsizliği tartışmak ve işlenen yanlışları kabul etmek suretiyle adaletsizliği gidermeye yönelik bir girişimdir. Yönlendirme ve onarıcı adalet yoluyla uzlaşma, çocukları adli sistemden ve damgalanmadan uzak tutmak için kullanılır; bu yaklaşımın amacı, çocukların sosyal bağlarına adil bir şekilde geri dönmelerini sağlamaktır. Çocuk odaklı onarıcı adalet konusundaki araştırmalar birçok disiplin için yenidir ve bu alanın geliştirilmesine gereksinim duyulmaktadır. Çocuk odaklı onarıcı adalet araştırmalarının mevcut durumunun ve bu konuda yapılan etkili araştırmaların belirlenmesi alana rehberlik etmesi açısından önemlidir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Web of Science veri tabanında çocuklar için onarıcı adalet üzerine yayımlanmış araştırmaların bibliyometrik analizini gerçekleştirmektir. Araştırmada betimsel yöntemlerden tarama modeli kullanılmış ve bibliyometrik ile içerik analiz teknikleri uygulanmıştır. Araştırmada 1997-2025 yılları arasında yayımlanan 333 akademik yayın analiz edilmiştir. Analizler sonucunda, çocuklar için onarıcı adalet yaklaşımı ile ilgili akademik araştırmalar 2007 yılı sonrasında artmış ve 2023 yılında zirveye ulaşmıştır. En çok yayın yapan kurumlar Australian National University, University of Auckland, Monash University ve University of Cambridge olarak belirlenmiştir. En çok yayın yapan araştırmacılar arasında Lynch N., Braithwaite V., Daly K., McAlinden A.M. ve Smith R. dikkat çekmektedir. En fazla akademik yayının bulunduğu dergiler International Journal of Children's Rights, Youth Justice: An International Journal, Restorative Justice: An International Journal ve Safer Communities olarak belirlenmiştir. ABD, Birleşik Krallık, Avustralya ve Yeni Zelanda en çok akademik yayın üreten ülkelerdir. Alan, yıllık ortalama atıf açısından 2000 yılında en yüksek seviyeye ulaşmış, sonraki yıllarda ise daha düşük seviyelerde seyretnmiştir. İncelenen akademik yayınlarda en çok kullanılan anahtar sözcükler “onarıcı adalet (restorative justice)”, “çocuk” ve “adalet” tir.

Keywords: Çocuk odaklı onarıcı adalet, uzlaştırma, mağdur hakları, çocuk dostu adalet, bibliyometrik analiz

Corresponding Author: Prof. Dr. MÜNEVVER CAN YAŞAR

Abstract Id: 20261201

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SU TÜKETİM TERCİHLERİNİN İNCELENMESİ

¹ Doç. Dr. BURÇİN AYSU - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

² Prof. Dr. NERİMAN ARAL - Ankara Üniversitesi

³ SENA AYDIN ARSLAN - İstanbul Medipol Üniversitesi

⁴ Doç. Dr. FATİH AYDOĞDU - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Araştırmada üniversite öğrenimine devam eden üniversite öğrencilerinin su tercihlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma, betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Öğrencilerin basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2025 yılı bahar döneminde bir üniversitenin sağlık ile ilgili iki yıllık bölümlerinde öğrenim gören su tüketimini etkileyen kronik hastalığı olmayan 207 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan anket formu kullanılmıştır. Veriler frekans ve yüzde dağılımları hesaplanarak öğrencilerin en çok tercih ettikleri su türleri, musluk suyu, ambalajlı su ve arıtılmış suyu daha az tercih etme nedenleri ve ambalajlı suyu kullanırken dikkat ettikleri faktörler özetlenmiştir. Cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi ve konaklama yeri gibi kategorik değişkenlere göre su tercih türleri, kullanmama nedenleri ve ambalajlı su satın alırken dikkat edilen faktörler arasındaki farklılıklar Ki-Kare Testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların cinsiyetleri ve konaklama türü ile en çok tercih ettikleri su türleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş, kız öğrencilerin büyük çoğunluğunun ambalajlı suyu daha çok tercih ettikleri, erkek öğrencilerin ise en çok musluk suyunu tercih ettikleri, yurttaki konaklayan öğrencilerin büyük çoğunluğunun daha çok ambalajlı su tüketmeyi tercih ettiği, evde kalan ve ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin ise daha çok musluk suyunu tercih ettikleri saptanmıştır. Öğrencilerin cinsiyetleri ile musluk suyunu daha az tercih etme nedenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuş, kız öğrencilerin musluk suyunu daha az tercih etme nedenlerinde özellikle “tat” ve “hijyen” faktörlerini erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek oranda ifade ettikleri görülmüştür.

Keywords: Su tüketimi, Üniversite, Sağlık Profesyoneli Adayları

Corresponding Author: Doç. Dr. BURÇİN AYSU

Abstract Id: 20261240

DİJİTAL ÇAĞDA ÖĞRENME: TEKNOLOJİ DESTEKLİ ORTAMLAR VE ÇOCUK GELİŞİMCİNİN ROLÜ

¹ Doç. Dr. BURÇİN AYSU - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

² Prof. Dr. NERİMAN ARAL - Ankara Üniversitesi

Dijital çağda öğrenme ve öğretim, son yıllarda araştırmacılar tarafından giderek artan bir ilgi görmektedir. Gelişmiş eğitim teknolojilerinin hızlı büyümesi nedeniyle, öğrenme ortamlarının özellikleri önemli ölçüde değişmiştir. Örneğin, internet teknolojisi, bilgi oluşturmaya ve anlamlı öğrenmeyi teşvik etmek için işbirlikçi, uzaktan, etkileşimli ve sorgulamaya dayalı etkinliklerin sağlandığı bir ortam oluşturmaktadır. Çalışmalar, öğrenme ortamlarının simülasyonlar, probeware, artırılmış gerçeklik ve sanal gerçeklik uygulamaları gibi gelişmiş bilgisayar teknolojisiyle geliştirilebileceğini ve öğretim uygulamalarını şekillendirebileceğini göstermiştir. Teknoloji destekli öğrenme ortamları, çocukların geleneksel öğrenme ortamlarında elde edilebilecek bilgi ve becerileri daha verimli bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Dahası, teknolojiyi bir öğrenme ortamına entegre etmek, geleneksel öğrenme ortamlarında geliştirilemeyen yeni bilgi, beceri veya hatta tutumları kolaylaştırabilecek yeni olanaklar sunmaktadır. Bu nedenle belirli bir öğrenme ortamının özelliklerini anlamak, eğitim uygulamalarını şekillendirmek için büyük bir potansiyel sunabilmektedir. Tanım gereği bir öğrenme ortamı, fiziksel ortamı, öğretmenlerin ve öğrencilerin rollerini, öğrenme hedeflerini, öğretim yöntemlerini ve materyallerini ve ayrıca öğrencilerin görevlerini içermekte, teknolojiyi içeren bir öğrenme ortamı ise bu fiziksel ortamı, öğretim yöntemlerini, öğretmenlerin rollerini vb. değiştirerek öğretme ve öğrenme uygulamalarında değişikliklere yol açabilmektedir. Teknoloji destekli öğrenme ortamları, öğrencilerin öğretmenler, akranlar, destekleyici araçlar ve teknolojik kaynaklar yardımıyla öğrenme etkinliklerini yürüttüğü teknoloji içeren öğretim sistemleridir. Çocuk ve aile ile çalışan profesyoneller, verimli ve etkili öğretme ve öğrenme için teknolojinin sunduğu olanaklardan en iyi şekilde yararlanmak üzere farklı öğretim yöntemlerini uyarlayabilmektedir. Bu anlamda çocuk gelişimcilere önemli görevler düşmektedir. Bu çalışmada teknoloji destekli öğrenme ortamları ve çocuk gelişimcinin rolü konuları ele alınarak irdelenecektir.

Keywords: Öğrenme, Teknoloji Destekli Ortamlar, Çocuk Gelişimci

Corresponding Author: Doç. Dr. BURÇİN AYSU

Abstract Id: 20261241

FARKLI KÜLTÜREL BAĞLAMLARDA YAŞAYAN TÜRK ANNELERİN ÇOCUK SOSYALLEŞTİRME HEDEFLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

¹ Prof. Dr. ZELİHA YAZICI - Akdeniz Üniversitesi

Sosyalleşme, bireyin toplumsal değerler ve davranış kalıplarıyla uyum içinde toplumda yer almasını sağlayan bir süreçtir. Bu süreçte aile, çocuğun ilk ve en yakın sosyal çevresi olarak önemli bir yer tutmaktadır. Ebeveynlerin benimsedikleri değerler ve öncelikler, içinde yaşadıkları kültürel yapı ile şekillenmektedir. Kültür, ebeveynlerin çocuklarına yönelik beklentilerini, yönlendirmelerini ve çocuk yetiştirme anlayışlarını etkileyerek kazandırılmak istenen özellikleri farklılaştırabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, farklı kültürel bağlamlarda yaşayan Türk annelerin sosyalleştirme hedeflerini karşılaştırmalı olarak incelemektir. Araştırma, okul öncesi dönemde çocuğu bulunan toplam 120 anne ile yürütülmüştür (Türkiye=60; yurt dışı=60). Veriler Sosyalleştirme Amaçları Ölçeğiyle toplanmıştır. Analizlerde betimsel istatistikler ve gruplar arası karşılaştırma analizleri ile değerlendirilmiştir. Bulgular, annelerin sosyalleştirme hedeflerinin yaşadıkları çevreye göre farklılaştığını göstermektedir. Türkiye’de yaşayan annelerin uyum ve sosyal ilişkilere daha fazla ağırlık verdikleri, yurt dışında yaşayan annelerin ise bağımsızlığa ve bireysel gelişime daha fazla önem verdikleri görülmüştür. Ayrıca, her iki grubun da sosyal becerilere önem verdiği belirlenmiştir. Family plays a significant role as the child’s first and closest social environment. Parents’ values and priorities are shaped by the cultural context in which they live. Culture influences parents’ expectations, guidance, and child-rearing practices, thereby differentiating the characteristics they aim to foster in their children. This study aims to compare the socialisation goals of Turkish mothers living in different cultural contexts. The study was conducted with a total of 120 mothers who have preschool-aged children (Türkiye = 60; abroad = 60). The Socialisation Goals Scale was used as a data collection tool. The data were analysed using descriptive statistics and comparative analyses between groups. The findings indicate that mothers’ socialisation goals vary depending on the cultural context in which they live. Mothers living in Türkiye place greater emphasis on goals related to compliance and social relationships, whereas mothers living abroad prioritise independence and individual development. However, both groups attach importance to social skills.

Keywords: çocuk yetiştirme, ebeveynlik, sosyalleştirme hedefleri, kültürlerarası karşılaştırma

Corresponding Author: Prof. Dr. ZELİHA YAZICI

Abstract Id: 20261243

ÇOKKÜLTÜRLÜ SINIFLARDA SOSYAL UYUM SÜRECİ: ÖĞRETMEN VE EBEVEYN DENEYİMLERİ

¹ NARGİZA BAHRİ - Akdeniz Üniversitesi
² Prof. Dr. ZELİHA YAZICI - Akdeniz Üniversitesi

Son yıllarda artan göç hareketleri ve kültürel çeşitlilik, Türkiye’de erken çocukluk eğitim ortamlarını giderek daha çokkültürlü hale getirmektedir. Bu durum, farklı dil ve kültürel geçmişe sahip çocukların erken yaşlarda sosyal uyum süreçlerinin anlaşılmasını önemli kılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, farklı göçmenlik geçmişine sahip ebeveynler ile çokkültürlü sınıflarda görev yapan öğretmenlerin sosyal uyum sürecine ilişkin deneyimlerini incelemektir. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu, devlet anaokullarında görev yapan 10 öğretmen ile farklı ülkelerden gelen 10 yabancı uyruklu ebeveyn oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin sosyal uyum sürecine sınıf içi iletişim, pedagojik uygulamalar ve kurumsal destekler bağlamında yaklaştıklarını; ebeveynlerin ise süreci dil, iletişim ve kültürel farklılıklar üzerinden ele aldıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin uyum sürecinde daha çok oyun, sözsüz iletişim ve akran desteği kullandıkları; ebeveynlerin ise çeviri uygulamaları, tekrar ve medya kullanımına yöneldikleri saptanmıştır. Bu süreçte öğretmenlerin meslektaş desteğinden yararlandıkları; ebeveynlerin ise teknoloji, aile ve sosyal çevreden destek aldıkları görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin sosyal uyum sürecinde mesleki kaygı ve yetersizlik yaşadıkları; ebeveynlerin ise kaygıyı çocuklarının sosyal kabulü üzerinden yaşadıkları belirlenmiştir.

Keywords: çokkültürlülük, sosyal uyum, erken çocukluk, ebeveyn deneyimleri, öğretmen görüşleri
Corresponding Author: Prof. Dr. ZELİHA YAZICI
Abstract Id: 20261246

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN METABİLİŞSEL DÜŞÜNME BECERİLERİNE İLİŞKİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

¹ AYŞE ULUSOY - Necmettin Erbakan Üniversitesi
² Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Çalışmanın amacı okul öncesi dönemdeki çocukların metabilşsel düşünme becerilerine ilişkin ebeveyn görüşlerini incelemektir. Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmada fenomenoloji (olgu bilim) deseni kullanılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme ile belirlenen okul öncesi dönemde çocuğu bulunan ebeveynler çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Sorulara verilen cevaplar için tema ve kategoriler oluşturularak bulgulara eklenmiştir. Araştırma sonucunda; ilgili soruya cevap veren katılımcıların tamamı çocuklarının kendi düşünme süreçlerini ifade ettiklerini belirtmişlerdir. Ebeveynlerden birçoğu çocuklarının plan yapma davranışı gösterdiğini, bir problemle karşılaştığında farklı çözüm yolları aradığını ve kendi performanslarını değerlendirdiklerini yine katılımcılar, çocukları hata yaptığında fark edip düzeltme yoluna gittiklerini belirtmişlerdir. Çalışmada çocukların aktivite sonrasında kendi performanslarını değerlendirdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun yanında katılımcılardan bir kısmı çocuklarının metabilşsel becerilerinin gelişimini desteklemek amacıyla farklı uygulamalar gerçekleştirirken bir kısmı böyle bir girişimlerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların, çocukların metabilşsel düşünme becerilerinin gelişiminde ailelerin önemli rol oynadığı düşüncesine sahip oldukları belirlenmiştir.

Keywords: metabilş, okul öncesi, ebeveyn, metabilşsel beceri, çocuk
Corresponding Author: Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER
Abstract Id: 20261285

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ARTAN AKADEMİK BEKLENTİLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

¹ HİLAL BEYZA KARTAL - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin artan akademik beklentilere ilişkin deneyimlerini derinlemesine incelemek ve bu beklentilerin eğitim süreçlerine, öğretmenlerin mesleki ve sınıf içi uygulamalarına etkilerini ortaya koymaktır. Çalışma, öğretmenlerin bu duruma yönelik algılarını, karşılaştıkları zorlukları ve geliştirdikleri baş etme stratejilerini anlamayı hedeflemektedir. Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji yaklaşımıyla tasarlanmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme ile belirlenen okul öncesi öğretmenleri çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Görüşmelerde, öğretmenlerin artan akademik beklentilere ilişkin kişisel deneyimleri, veli ve yönetim baskıları, müfredat uygulamalarındaki değişiklikler ve bu durumun çocukların gelişimine etkileri gibi konulara odaklanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve temalar ile kategoriler oluşturulmuştur. Araştırmanın bulguları, velilerin akademik başarı odaklı taleplerinin, müfredatın yoğunlaşmasının ve oyun zamanının azalmasının öğretmenlerin kendilerini “akademik bir yarış” içerisinde hissettiklerini göstermektedir. Öğretmenler, okuma-yazmaya hazırlık ve matematik gibi akademik becerilere ayrılan sürenin artmasının; serbest oyun, yaratıcılık ve sosyal-duygusal becerilerin gelişimini kısıtladığını ifade etmişlerdir.

Keywords: Okul öncesi eğitim, akademik beklentiler, öğretmen deneyimleri, öğretmen, çocuk

Corresponding Author: Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER

Abstract Id: 20261286

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ İLE ÜRETİLEN DİJİTAL HİKAYELERİN ÇOCUKLARIN YARATICILIK VE MERAK DUYGULARINA ETKİSİ: ÖĞRETMEN GÖZLEMLERİ

¹ HİLAL BEYZA KARTAL - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dijital dönüşümün okul öncesi eğitim kademesine yansımalarıyla birlikte, yapay zekâ (YZ) destekli araçlar hikâye anlatıcılığına yeni bir boyut kazandırmıştır. Dijital hikâyeler, çocukların hayal gücünü, dil gelişimini ve sosyal-duygusal becerilerini destekleyen etkili bir pedagojik araç olarak kabul edilmektedir. Bu çalışma, okul öncesi eğitim ortamlarında yapay zekâ (YZ) araçlarıyla üretilen dijital hikâyelerin çocukların yaratıcılık ve merak duygularına olan etkisini, öğretmenlerin gözlemleri üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji yaklaşımıyla tasarlanmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme ile belirlenen okul öncesi öğretmenleri çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, eğitim süreçlerinde en az bir dönem boyunca YZ destekli dijital hikâyeleri kullanan okul öncesi öğretmenleri oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgulara göre, yapay zekâ destekli dijital hikâyeler çocukların hikâye oluşturma sürecinde özgün fikirler üretmelerini teşvik etmekte, görsel ve işitsel zenginlik sayesinde meraklarını artırmakta ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmektedir. Öğretmenler, bu hikâyelerin sınıf etkinliklerinde çocukların dil gelişimine, problem çözme yeteneklerine ve duygusal ifade becerilerine olumlu katkı sağladığını belirtmişlerdir.

Keywords: Yapay zekâ, okul öncesi eğitim, dijital hikâye, yaratıcılık, merak, öğretmen

Corresponding Author: Doç. Dr. CANAN YILDIZ ÇİÇEKLER

Abstract Id: 20261287

OECD ÜLKELERİNDE BEBEK ÖLÜM ORANLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN PANEL VERİ YÖNTEMİYLE BELİRLENMESİ

¹ SENA KORKMAZ - Cumhuriyet Üniversitesi

Bu çalışma, OECD ülkelerinde bebek ölüm oranlarını belirleyen ekonomik ve sağlık göstergelerini panel veri analizi çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Analizde 38 ülkeye ait yıllık veriler kullanılmış; bebek ölüm oranı bağımlı değişken olarak modele dâhil edilmiştir. Bağımsız değişkenler ise kişi başına gelir (GSYH), işsizlik oranı, aşı oranı, hava kirliliği, kadın işgücüne katılım oranı ve kişi başına sağlık harcamasından oluşmaktadır. Panel veri setinde yapılan ön testler sonucunda eğim katsayılarının heterojen olduğu ve ülkeler arasında yatay kesit bağımlılığı bulunduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle analiz sürecinde ikinci nesil panel veri yöntemleri tercih edilmiştir. Serilerin durağanlığı CIPS birim kök testi ile sınanmış ve aşı oranı seviyede durağan (I(0)) ve diğer değişkenlerin birinci farkta durağan (I(1)) olduğu belirlenmiştir. Uzun dönemli ilişkinin varlığı panel eşbütünleşme testi ile araştırılmış ve panel genelinde anlamlı bir eşbütünleşme ilişkisi tespit edilmiştir. Nihai aşamada, yatay kesit bağımlılığını dikkate alan CS-ARDL yöntemi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, sağlık göstergelerinin uzun dönemde bebek ölüm oranlarını anlamlı ve kalıcı biçimde azalttığını ortaya koymaktadır. Özellikle aşı oranındaki iyileşmelerin hem kısa hem uzun vadede istatistiksel olarak anlamlı etkisi bulunmaktadır. Ekonomik büyüme değişkeninin etkisi ise ağırlıklı olarak kısa dönem dinamiklerinde ortaya çıkmaktadır. Hata düzeltme katsayısının negatif ve anlamlı bulunması, sistemin uzun dönem dengesine hızlı biçimde yakınsadığını göstermektedir. Sonuç olarak, sürdürülebilir bebek sağlığı iyileşmesinin yalnızca ekonomik büyümeye değil, güçlü ve kapsayıcı sağlık altyapısına dayandığı anlaşılmaktadır. Bulgular, politika tasarımı koruyucu sağlık hizmetlerine ve özellikle aşılama programlarına öncelik verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Keywords: Bebek ölüm oranı, Panel veri analizi, OECD ülkeleri

Corresponding Author: SENA KORKMAZ

Abstract Id: 20261056

FİNANSIN YEŞİL DÖNÜŞÜMÜ: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN YENİ DİNAMİĞİ

¹ SELİN AYDEMİR - Selçuk Üniversitesi

² Doç. Dr. GAMZE ŞEKEROĞLU - Selçuk Üniversitesi

Çalışmanın amacı, yeşil finans ve sürdürülebilirlik kavramlarını teorik ve pratik boyutlarıyla inceleyerek, finansal sistemlerin çevresel ve toplumsal sorumluluklar doğrultusunda nasıl dönüşüm geçirdiğini ortaya koymaktır. Çalışma, yeşil finansın tarihsel gelişimini, uluslararası çevresel sözleşmelerle olan etkileşimini ve sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle olan ilişkisini analiz ederek; çevre dostu finansal araçların ekonomik kalkınmaya entegre edilme sürecini değerlendirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, ESG kriterlerinin yatırım kararlarına etkisi, yeşil tahvil ve sürdürülebilir kredilerin yaygınlaşması ile bu alandaki fırsatlar ve karşılaşılan zorluklar da çalışmanın kapsamındadır. Çalışma sonucunda, yeşil finansın çevresel sürdürülebilirliği destekleyici etkisinin giderek arttığı, ancak uygulama aşamasında bazı yapısal engellerin devam ettiği tespit edilmiştir. Yeşil tahvillerin ve sürdürülebilir kredilerin gelişimi umut verici olmakla birlikte, yatırımcı güveni, yüksek maliyetler ve belirsiz geri dönüşler önemli sınırlayıcı unsurlar olarak belirlenmiştir. Ayrıca, ESG derecelendirme sistemlerinin standardize edilmemiş yapısı, yatırımcı kararlarında belirsizlik yaratmaktadır. Dijital teknolojilerin de bu finansal dönüşümü destekleyici potansiyeli öne çıkmaktadır. Çalışma, yeşil finansın yalnızca çevre dostu projelerin finansmanını sağlamakla kalmayıp, sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik ve sosyal boyutlarını da destekleyen stratejik bir araç olduğunu göstermektedir. Ancak, bu potansiyelin tam anlamıyla hayata geçirilebilmesi için politika yapıcılarının, finansal kuruluşların ve yatırımcıların ortak bir vizyonla hareket etmesi gerekmektedir. Standartlaşmış ESG uygulamaları, teşvik edici düzenlemeler ve dijital altyapının güçlendirilmesi, yeşil finansın gelecekteki etkisini artıracak başlıca unsurlar arasında yer almaktadır.

Keywords: Finansal Dönüşüm, İklim Değişikliği, Sürdürülebilir Kalkınma, Yeşil Finans, ESG kriterleri

Corresponding Author: Doç. Dr. GAMZE ŞEKEROĞLU

Abstract Id: 20261162

ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI OLAN YETİŞKİNLERDE EMDR TERAPİSİNİN BENLİK SAYGISI VE ÖZ-ŞEFKAT DÜZEYLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ:YARI DENEYSEL BİR ÇALIŞMA

¹ ALEN RASİNLİC - Yıldız Teknik Üniversitesi
² Doç. Dr. BEĞÜM SATICI - Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu araştırma, çocukluk çağı travma öyküsüne sahip yetişkin bireylerde Göz Hareketleriyle Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme (EMDR) terapisinin benlik saygısı ve öz-şefkat düzeyleri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, deney ve kontrol gruplu ön test–son test yarı deneysel desenle yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini toplam 15 gönüllü yetişkin birey (6 erkek, 9 kadın) oluşturmuş; katılımcılar rastgele deney (n=10) ve kontrol (n=5) gruplarına atanmıştır. Deney grubuna 8 hafta boyunca haftada bir kez EMDR terapisi uygulanırken, kontrol grubuna herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Veri toplama sürecinde Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve Öz-Şefkat Ölçeği kullanılmıştır. Çocukluk çağı travmaları ise araştırmada bir sonuç değişkeni olarak değil, katılımcıların travma öyküsünü belirlemek ve çalışma grubunu oluşturmak amacıyla tarama/dâhil edilme ölçütü olarak değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, ön test puanlarında gruplar arasında Rosenberg benlik saygısı açısından kontrol grubu lehine anlamlı farklılık bulunmuş; öz-şefkat ön test puanlarında ise anlamlı farklılık saptanmamıştır. Başlangıç düzeyindeki farklılıkları kontrol etmek amacıyla son test puanları, ön test puanları kovaryat alınarak ANCOVA ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları, ön test düzeyi kontrol edildiğinde deney grubunun benlik saygısı son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı biçimde daha yüksek olduğunu göstermiştir ($F(1,12) = 17,071$; $p = .001$; $\eta^2 = .587$). Benzer şekilde deney grubunun öz-şefkat son test puanlarının da kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($F(1,12) = 50,413$; $p < .001$; $\eta^2 = .808$). Bu bulgular, sınırlı örneklem kapsamında, EMDR terapisinin çocukluk çağı travma öyküsüne sahip yetişkin bireylerde benlik saygısı ve öz-şefkat düzeyleri üzerinde potansiyel olarak olumlu etkileri olabileceğine işaret etmektedir.

Keywords: EMDR Terapisi, Çocukluk Çağı Travmaları, Öz-Şefkat, Benlik Saygısı, Yarı Deneysel Desen

Corresponding Author: ALEN RASİNLİC

Abstract Id: 20261013

DECISION-MAKING IN THE AGE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE: DELEGATION, SUBJECTIVITY, AND THE FUTURE OF AGENCY

¹ Dr. Öğr. Üyesi ÇİĞDEM DEMİR ÇELEBİ - İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Artificial intelligence systems are increasingly used not only to access information but also to guide human decision-making. Individuals frequently consult AI tools when making choices about work, relationships, daily planning, and personal dilemmas. This growing reliance raises important questions about autonomy, responsibility, and the nature of human decision-making. The aim of this conceptual study is to examine the implications of relying on AI in decision-making processes, particularly in relation to executive functions such as planning, prioritizing alternatives, evaluating consequences, and committing to action. This study approaches decision-making through a psychoanalytic and critical theoretical framework. Freud's notion of responsibility suggests that individuals remain accountable for their choices even when motivations are not fully conscious. Lacanian theory conceptualizes desire and choice as structured through the presence of the Other within the symbolic order. In contemporary contexts, AI systems may increasingly function as an "algorithmic Other" that participates in structuring and validating decisions. In addition, Žižek's critique of the illusion of freedom highlights how individuals may experience a sense of autonomy while their choices are subtly shaped by external systems. While AI systems can reduce cognitive load and enhance efficiency, increasing reliance on algorithmic guidance may also foster new forms of dependency and diffusion of responsibility. As AI becomes more integrated into everyday life, it may increasingly function as a cognitive extension that co-structures human decision processes and reshapes how autonomy and agency are experienced.

Keywords: artificial intelligence, decision-making, executive functions, agency, algorithmic authority

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi ÇİĞDEM DEMİR ÇELEBİ

Abstract Id: 20261058

AKRAN ZORBALIĞINI ANLAMAK: ZORBALIKTA PSİKOLOJİK VE GELİŞİMSEL FAKTÖRLER

¹ NAZLI DEMİR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. ZELİHA TRAF - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışma, zorbalık davranışını çok boyutlu bir perspektiften ele alarak; tanımı, nedenleri, özellikleri ve psikolojik-gelişimsel belirleyicileri kapsamında incelemeyi amaçlamaktadır. Literatür taramasına dayalı olarak yürütülen bu çalışmada, zorbalığın yalnızca bireysel özelliklerle açıklanamayacak kadar karmaşık bir yapı sergilediği görülmüştür. Bulgular, bireyin sahip olduğu kişisel özelliklerin yanı sıra aile içi etkileşimler, akran ilişkileri ve okul ortamı gibi çevresel faktörlerin zorbalık davranışının ortaya çıkmasında ve sürdürülmesinde belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Bununla birlikte erken çocukluk döneminde gözlenen davranış örüntülerinin ve bu süreçte gelişen psikososyal becerilerin, bireyin ilerleyen yaşlardaki zorbalık eğilimleri üzerinde önemli etkileri olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle öz düzenleme, empati, duygusal farkındalık ve sosyal problem çözme becerilerinin gelişim düzeyi, zorbalık davranışlarının ortaya çıkışını ve sürekliliğini açıklamada önemli değişkenler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, söz konusu becerilerin desteklenmesine yönelik önleyici ve geliştirici müdahale programlarının, zorbalık davranışlarının azaltılmasında etkili olabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca, zorbalık davranışının yalnızca bireysel değil, aynı zamanda sosyal bağlam içerisinde şekillenen bir olgu olduğu dikkate alındığında, okul temelli programların aile katılımını da içerecek şekilde planlanmasının önem taşıdığı görülmektedir. Sonuç olarak, zorbalığın önlenmesine yönelik çalışmaların gelişimsel süreçleri dikkate alan, çok boyutlu ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasının daha etkili ve sürdürülebilir sonuçlar sağlayacağı düşünülmektedir.

Keywords: akran zorbalığı, zorba, mağdur

Corresponding Author: NAZLI DEMİR

Abstract Id: 20261150

ERGENLERDE YALNIZLIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

¹ ÖZGÜR KIR - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. ZELİHA TRAF - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokula devam eden 7. ve 8. sınıf ergenlerin yalnızlık düzeylerinin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında öğrenimine devam eden 220' si kız (%41.8) ve 306' sı erkek (%58.2) olmak üzere toplam 526 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Ortaokul öğrencilerinin yaş ortalaması 13.5 olarak hesaplanmıştır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları olarak kişisel bilgi formu ve UCLA Yalnızlık Ölçeği (UCL-8) kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanı sıra bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi uygulanmıştır. Anlamlı farklılıkların tespit edildiği değişkenlerde varyanslar homojen olduğundan dolayı farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey post hoc testi kullanılmıştır. Araştırma bulguları; çekirdek aile yapısına sahip ergenlerin yalnızlık düzeylerinin geniş aile yapısına sahip ergenlere göre daha düşük olduğunu göstermiştir. Ayrıca düşük ve orta akademik başarı algısına sahip ergenlerin yalnızlık düzeyleri yüksek akademik başarı algısına sahip ergenlere göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte ergenlerin yalnızlık düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, anne-baba durumu ve kardeş sayısı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ilgili alan yazın doğrultusunda tartışılmıştır. Son olarak çalışma bulgularına dayalı olarak önerilere yer verilmiştir.

Keywords: Yalnızlık, Ortaokul Öğrencileri, Ergenler

Corresponding Author: ÖZGÜR KIR

Abstract Id: 20261221

PARASOCIAL INTERACTION IN PODCAST MEDIA: A REVIEW OF AUDIENCE ENGAGEMENT IN DIGITAL AUDIO ENVIRONMENTS

¹ Doç. Dr. EDA SEZERER ALBAYRAK - Karatay Üniversitesi

This study aims to examine the relationship established between podcasts and their audiences within the conceptual framework of parasocial interaction. The concept of parasocial interaction, first introduced by Donald Horton and R. Richard Wohl, refers to the one-sided yet subjectively perceived reciprocal relationships that media users develop with media figures. Originally conceptualized in the context of traditional mass media, this phenomenon has been reconfigured in diverse ways within contemporary digital media environments. In this context, podcasts emerge as a distinctive medium in which parasocial interaction processes are intensified due to their audio-based structure, intimate narrative styles, and individualized listening experiences. This study adopts a narrative review methodology and systematically examines relevant literature indexed in Google Scholar and Scopus using the keywords “parasocial interaction,” “podcast,” and “digital media intimacy.” The reviewed studies indicate that podcast listeners are able to develop strong emotional bonds with content creators, and that these bonds play a significant role in fostering trust, loyalty, and sustained content consumption. Furthermore, it is argued that the purely auditory nature of podcasts, independent of visual elements, can generate a heightened sense of intimacy, authenticity, and belonging among listeners. The literature suggests that, compared to other media forms such as television and social media, podcasts possess a greater potential to facilitate deeper and more enduring parasocial relationships. In conclusion, this study provides a comprehensive evaluation of podcasts within the parasocial interaction literature and contributes to ongoing theoretical discussions by proposing a conceptual framework for future research.

Keywords: Parasocial interaction, podcast, digital media

Corresponding Author: Doç. Dr. EDA SEZERER ALBAYRAK

Abstract Id: 20261136

THE ROLE OF INFLUENCERS IN SHAPING YOUTH CONSUMPTION PATTERNS

¹ Doç. Dr. EDA SEZERER ALBAYRAK - Karatay Üniversitesi

This study is a review that examines the impact of influencer behaviors on the consumption habits of young individuals. With the rapid advancement of digitalization, social media platforms have become a central factor in shaping young people’s daily practices and consumption behaviors. In this context, influencers have emerged as key actors in marketing communication through the interaction and trust-based relationships they establish with their followers. In this study, the concept of influencers is first addressed, followed by an examination of their emergence and development process. Subsequently, the main characteristics determining influencers’ effectiveness—namely credibility, physical attractiveness, social attractiveness, attitudinal similarity, and opinion leadership—are analyzed. Findings in the literature indicate that these characteristics enhance influencers’ persuasive power and significantly affect young consumers’ brand perceptions, purchase intentions, and consumption preferences. In particular, credibility and opinion leadership play a critical role in the adoption of influencer recommendations, while physical and social attractiveness, along with attitudinal similarity, strengthen follower–influencer interaction. Moreover, the literature highlights that influencer content can encourage impulsive buying behaviors among young individuals and reinforce consumption-oriented tendencies. This underscores the need to consider not only the economic but also the social and ethical dimensions of influencer marketing. In conclusion, influencer behaviors and characteristics are considered significant factors that shape young consumers’ consumption habits in a multidimensional manner. Future research is recommended to examine the long-term effects of this influence and its reflections in different cultural contexts.

Keywords: Influencer marketing, young consumers, consumption habits, social media, purchasing behavior

Corresponding Author: Doç. Dr. EDA SEZERER ALBAYRAK

Abstract Id: 20261220

KAMU KURUMLARINDA SESSİZ İSTİFA NEDEN OLAN UNSURLARA İLİŞKİN BİR İNCELEME

¹ ZEYNEP EYLÜL GEZER - Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Bu kavramsal derleme; pandemi sonrası çalışma yaşamının öne çıkan davranışlarından sessiz istifa olgusunu, kamu kurumları bağlamına odaklanarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Kavramın tanımsal gelişimi, kamu sektörü açısından önemi ve bu davranışa zemin hazırlayan öncül koşullar bütüncül bir çerçevede ele alınmaktadır. Yöntem: Çalışma, kavramsal derleme yaklaşımıyla desenlenmiştir. Web of Science, Scopus, Google Scholar, DergiPark ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarından 2022-2026 döneminde yayımlanmış ampirik ve kavramsal kaynaklar ile konunun kuramsal zeminini oluşturan öncül eserler taranmıştır. Seçilen kaynaklar tematik sentez mantığıyla çözümlenmiş; İş Talepleri-Kaynakları modeli, sosyal mübadele kuramı, psikolojik sözleşme kuramı ve Hirschman'ın çıkış-ses-sadakat çerçevesi kavramsal mercek olarak kullanılmıştır. Bulgular: Kamu sektöründe sessiz istifanın öncülleri dört düzeyli bir tipoloji altında kümelenmektedir: ekonomik güvencesizlik ile pandemi sonrası iş değerlerinin yeniden yapılanmasını kapsayan makro düzeydeki koşullar; kırtasiyecilik, hiyerarşik katılık ve sınırlı kariyer hareketliliğini içeren kurumsal-yapısal koşullar; zayıf lider-üye etkileşimi ile yetersiz takdir mekanizmalarını kapsayan yönetsel koşullar; tükenmişlik ve algılanan psikolojik sözleşme ihlalini içeren bireysel düzeydeki etkenler. Hirschman'ın çerçevesi açısından değerlendirildiğinde, çıkış ve sesin görece sınırlı olduğu kamu örgütlerinde sessiz istifa, iş görenler için en ulaşılabilir uyum tepkisi olarak belirmektedir. Sonuç: Kamu sektöründe sessiz istifa; bireysel bir sapma ya da kuşaksal bir eğilim olmaktan çok, süregelen örgütsel dengesizliğe karşı geliştirilen uyum tepkisi olarak değerlendirilmektedir. Etkili müdahaleler; yönetsel uygulama kalitesi, insan kaynakları politikaları ve makro düzeyde yönetim düzlemlerinde eşgüdümlü bir eylemi gerektirmektedir.

Keywords: İşe tutulma, kamu çalışanları, örgütsel geri çekilme, psikolojik sözleşme, sessiz istifa

Corresponding Author: ZEYNEP EYLÜL GEZER

Abstract Id: 20261294

ALTIN PİYASASINDA FİYAT BALONLARININ VARLIĞI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ ÜZERİNE SADF VE GSADF TESTİ YAKLAŞIMIYLA BİR İNCELEME

¹ Doç. Dr. ERHAN İŞCAN - Çukurova Üniversitesi

Fiyat balonu herhangi bir varlığın fiyatının temel ve içsel değerinin çok üzerine hızlı bir şekilde yükselmesi sonucunda oluşmaktadır. Spekülatif piyasalarda oldukça sıklıkla görülen bu fiyat yükselişlerinin neden olduğu fiyat balonları makroekonomik ve finansal istikrarı etkileyen en önemli risklerden birisi olarak değerlendirilmektedir. Özellikle yatırımcıların hızlı ve yüksek kar elde etme isteğinin desteklediği bu fiyat artışlarına aşırı iyimserlikten spekülatif analiz raporları ve haberlere kadar bir çok neden etki etmektedir. Herhangi bir varlık grubu için fiyat balonunun patlaması ise yatırımcı güvenini veya piyasaya olan güveni aşındırması nedeniyle finansal piyasaların istikrarını etkilemekte ve daha da önemlisi yüksek finansal kayıplara yol açmaktadır. Yüksek ve yaygın finansal kayıplar ise tasarrufların azalmasına neden olmaktadır. Birçok farklı finansal krizde görüldüğü üzere fiyat balonları halihazırda yaşanan makroekonomik ve finansal istikrarsızlığın arttığı dönemlerde krizi tetikleyen önemli etkenlerden birisi olmuştur. Bu çerçevede varlık fiyatlarında balon olup olmadığının tespit edilmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmanın temel amacı ise ülkemiz altın piyasasında fiyat balonunun varlığını araştırmaktır. Diğer taraftan literatürde bulunan birçok çalışmada farklı yöntemler fiyat balonunun tespit edilmesi için kullanılmıştır. Fiyat balonunun tespit edilmesi için geleneksel yöntemler kullanılmış olmasına rağmen bu yöntemlerin fiyat balonlarını tespit etmek için uygun olmadığı ayrıca uzun dönemli örneklem kullanıldığında da fiyat balonlarının tespit edilemediği literatürde ifade edilmektedir. Bu amaçla çalışmada, altın piyasasındaki olası fiyat balonlarının varlığı, 02.01.2018 – 25.03.2026 dönemine ait altın fiyatları üzerinden SADF (Sup Augmented Dickey-Fuller) ve GSADF (Generalized Sup Augmented Dickey-Fuller) testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Her iki testten elde edilen sonuçlara göre altın piyasasında fiyat balonu bulunmaktadır. Aşırı likidite, sürü psikolojisi veya güvenli liman gibi etkenler Altın piyasasında fiyat balonlarının oluşumunda rol oynamış olabileceği düşünülmektedir. Politika yapıcılar ise yatırımcıların güvenini azaltacak bu fiyat balonlarına yönelik politika tercihinde bulunması makroekonomik ve finansal istikrara katkıda bulunacaktır.

Keywords: Altın Fiyatları, Fiyat Balonları, SADF Testi, GSADF Testi

Corresponding Author: Doç. Dr. ERHAN İŞCAN

Abstract Id: 20261188

BİLİŞSEL ESNEKLİK VE MENTALİZASYON KAPASİTESİNİN BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK ÜZERİNE ETKİSİ

¹ FATMA DİLARA AK - Karatay Üniversitesi

² ZEYNEP ŞİMŞEK - Karatay Üniversitesi

AMAC İnsan psikolojisinin çevresine uyum sağlama süreci bilişsel esneklik, mentalizasyon kapasitesi ve belirsizliğe tahammülsüzlük gibi kavramlar etrafında şekillenmektedir. Bilişsel esneklik kişilerin beklenmedik koşullar sonucunda uyum sağlayabilme becerisidir. mentalizasyon kapasitesi, bireyin hem kendisinin hem de başkalarının davranışlarını, onların altında yatan zihni durumları anlama yeteneğidir. (Fonagy & Target, 1997). Belirsizliğe tahammülsüzlük, kaygı kavramının alt unsuru olarak kabul edilmiştir. Bu çalışma, bilişsel esneklik ve mentalizasyon kapasitesinin, belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyi üzerindeki etkisini ampirik olarak test ederek anlaşılmasında önemli bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır. **YÖNTEM** Bu çalışma 18-28 yaş aralığında bulunan 289 genç yetişkin ile yapılmıştır. Araştırma, değişkenler arasındaki mevcut ilişkileri betimlemeye yönelik ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Veri toplama sürecinde Bilişsel Esneklik Envanteri, Zihinsel Durumları Belirleme Ölçeği ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği kullanılmıştır. **BULGULAR** Verilerin istatistiksel analizleri IBM SPSS 27.0 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Normal dağılım sergileyen veriler üzerinde parametrik analiz yöntemleri uygulanmıştır. Katılımcıların bilişsel esneklikleri yüksek, mentalizasyon kapasiteleri orta-üst, belirsizliğe tahammülsüzlükleri orta düzeydedir. Cinsiyet, yaş ve medeni durumun değişkenler üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamıştır ($p>.05$). Bilişsel esneklik; mentalizasyon ile pozitif, belirsizliğe tahammülsüzlük ile negatif ilişkili saptanmıştır. Çoklu regresyon analizi, modelin belirsizliğe tahammülsüzlükteki varyansın %11'ini açıkladığını göstermiştir. **SONUÇ** Araştırma sonucunda elde edilen veriler, bilişsel esnekliğin belirsizliğe tahammülsüzlük anlamlı ve negatif yönlü bir yordayıcı olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu, bireylerin olaylara farklı perspektiflerden bakabilme becerisi arttıkça, belirsizliğin yarattığı kaygı etkisinin azaldığını göstermektedir. Öte yandan, mentalizasyon kapasitesinin belirsizliğe tahammülsüzlük üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi saptanmamıştır.

Keywords: Belirsizliğe Tahammülsüzlük, Bilişsel Esneklik, Mentalizasyon Kapasitesi

Corresponding Author: ZEYNEP ŞİMŞEK

Abstract Id: 20261101

DİJİTAL AKTİVİZM VE MARKA EKONOMİSİ: SOSYAL MEDYA TEMELLİ BOYKOTLARIN FİRMALARIN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE YANSIMASI

¹ Doç. Dr. EMİNE NİHAN CİCİ KARABOĞA - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, İsrail'in Filistin'e yönelik uyguladığı ve 7 Ekim 2023 sonrası dönemde “tam abluka” olarak nitelendirilen süreçte, sosyal medya üzerinden gelişen boykot hareketlerinin hedefinde yer alan küresel markaların finansal performans ve marka değeri göstergeleri üzerindeki olası etkilerini incelemektir. Bu kapsamda McDonald's, Starbucks, Coca-Cola, Puma ve Nestlé markaları araştırma örneklemini oluşturmuştur. Araştırma, ikincil veriye dayalı nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Çalışmada, söz konusu markalara ait yıllık raporlar, çeyreklik finansal sonuç açıklamaları, yatırımcı sunumları ve marka değeri raporları doküman analizi yöntemiyle incelenmektedir. Veri analizi sürecinde, boykot öncesi dönem (2022 yılı ve 2023 yılı ilk yarısı) ile boykot sonrası dönem (2023 yılı son çeyreği, 2024 yılı ve mevcut olması durumunda 2025 yılı verileri) karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. Elde edilen veriler, betimsel karşılaştırma yöntemi ile analiz edilmektedir. Çalışma kapsamında, tam abluka döneminde boykot çağrılarının maruz kalan markaların finansal göstergelerinde dikkat çeken değişimlerin olup olmadığı ve bu değişimlerin markalar arasında farklılaşıp farklılaşmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca, şirketlerin yayımladıkları raporlarda boykot, tüketici tepkileri veya jeopolitik gelişmelere ilişkin açıklamaların yer alıp almadığı da analiz edilmektedir. Bu çalışma, politik tüketim ve boykot literatürüne, sosyal medya temelli tüketici tepkilerinin marka performansına yansımalarını ikincil veri üzerinden inceleyerek katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, algısal boykot ile finansal performans arasındaki ilişkinin değerlendirilmesine yönelik ampirik bir zemin sunmaktadır.

Keywords: sosyal medya, boykot, marka değeri

Corresponding Author: Doç. Dr. EMİNE NİHAN CİCİ KARABOĞA

Abstract Id: 20261237

REKLAMCILIKTA STREİSAND ETKİSİ

¹ Doç. Dr. BURÇE AKCAN - Selçuk Üniversitesi

Bu çalışma, dijital iletişim ortamlarında markaların içerik kontrolü ve kriz yönetimi pratiklerinin beklenmedik biçimde tersine işleyebildiği durumları, “Streisand Etkisi” kavramsallaştırması çerçevesinde incelemektedir. Streisand Etkisi, bir içeriğin bastırılmaya, gizlenmeye ya da kaldırılmaya çalışılması sonucunda daha geniş kitlelere ulaşarak görünürlüğünün artması olarak tanımlanmaktadır. Sosyal medya platformlarının algoritmik yapıları, etkileşim odaklı dağıtım mantıkları ve kullanıcıların içerik çoğaltma kapasiteleri bu etkiyi güçlendiren temel unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, reklamcılık ve marka iletişimi açısından içerik üzerindeki kontrol girişimleri, yalnızca iletişimsel bir müdahale değil, aynı zamanda görünürlük ekonomisi içinde yeniden dolaşıma sokulan bir tetikleyici işlevi görmektedir. Araştırma, nitel bir literatür taraması ve seçilmiş güncel vaka analizleri üzerinden yürütülmüştür. Analizler, markaların olumsuz içerikleri silme, kullanıcı yorumlarını kısıtlama ya da hukuki yollarla içerik kaldırma girişimlerinin, çoğu durumda kullanıcılar tarafından dikkat çekici ve paylaşılmaya değer bir olay olarak çerçevelendiğini göstermektedir. Bu süreçte kullanıcılar yalnızca pasif alıcılar değil, aynı zamanda içeriklerin yeniden üreticisi ve dağıtıcısı olarak konumlanmakta; platformlar arası dolaşım yoluyla içeriklerin erişim alanı genişlemektedir. Özellikle duygusal tepki uyandıran içeriklerin, algoritmik sistemler tarafından daha görünür kılınması, Streisand Etkisi'nin dijital ortamlarda yapısal bir karakter kazandığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, reklamcılık bağlamında içerik kontrolüne dayalı müdahalelerin, çoğu zaman öngörülen aksine, olumsuz içeriklerin viral yayılımını hızlandırdığını göstermektedir. Bu durum, marka iletişimde şeffaflık, açıklık ve diyalog odaklı stratejilerin önemini artırmakta; kontrol temelli yaklaşımların ise platform dinamikleri ve kullanıcı pratikleri dikkate alınmaksızın sürdürülebilir olmadığına işaret etmektedir.

Keywords: Streisand Etkisi, Dijital Reklamcılık, Algoritmik Görünürlük, Kriz İletişimi, Kullanıcı Katılımı

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi BURÇE AKCAN

Abstract Id: 20261248

AKRAN ZORBALIĞININ ÖNLENMESİNDE OKUL SOSYAL HİZMETİNİN ROLÜ¹ KEYSER SERT - Necmettin Erbakan Üniversitesi² Prof. Dr. KÜBRA KÜÇÜKŞEN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı günümüzde okullarda önemli bir sorun haline gelen akran zorbalığının önlenmesinde okul sosyal hizmetinin rolünü tartışmaktır. Akran zorbalığı sorununun çözümünde eğitimin tüm paydaşlarının yanı sıra sosyal hizmet uzmanlarının okullardaki rollerini araştırmak bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Çalışmanın yöntemi alan yazınında konu ile ilgili belirlenmiş eserlerin literatür taraması ile gerçekleştirilen betimsel bir çalışmadır. Akran zorbalığı çocuklar arasında çok yaygın görülen bir davranış problemidir. Okul ikliminde şiddet içeren davranışların önemli bir bölümünü oluşturan akran zorbalığı çocukların sağlığını ve psiko-sosyal gelişimini tehdit eden, etkileri okul dönemi ile sınırlanamayan, birey üzerinde yaşam boyu izlerini sürdüren travmatik bir olaydır. Özellikle kurban olarak tanımlanan, zorbalığa uğrayan çocuklarda ruhsal, fiziksel birçok sorun görülebilmektedir. Zorbaca eylemlerin mağduru olan öğrencilerin akademik başarılarında düşüş yaşandığı, sosyal yeteneklerini tam anlamı ile kullanamadıkları rahatlıkla gözlenebilmektedir. Bu doğrultuda gerçekleşen birçok araştırmada, kurban öğrencilerin okul etkinliklerine motive olamadıkları, devamsız oldukları ya da okula devam konusunda isteksiz oldukları saptanmıştır. Okul sosyal hizmeti ise sosyal hizmet disiplini altında, çocukların bulundukları sosyal çevrede karşılaştıkları sorunlara mikro, mezzo ve makro düzeyde müdahaleler geliştirmeyi amaçlayan önemli bir uygulama alanıdır. Sonuç: Okul sosyal hizmeti, çocukların sosyal becerilerini düzenler ve çocuklara toplumsal yaşamda işlevsellik kazandırmayı hedefler. Literatür taraması ile elde edilen bulgular neticesinde dünyada olduğu gibi ülkemizde de yeni bir alan olan okul sosyal hizmetinin akran zorbalığının önüne geçmek adına uygun müdahale ve önleme stratejilerinin planlanması, geliştirilmesi ve sunulması açısından önemli katkılar sunabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords: Zorbalık, Akran zorbalığı, Okul Sosyal Hizmeti**Corresponding Author:** Prof. Dr. KÜBRA KUCUKSEN**Abstract Id:** 20261014

AİLE VE OKUL İKLİMİNDEKİ OLUMSUZLUKLARIN CİNSEL KOMPULSİYONLAR ÜZERİNDEKİ TETİKLEYİCİ ROLÜ: YAPISAL BİR MODEL

¹ SÜHA TOPÇU - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² Dr. Öğr. Üyesi ZERRİN BÖLÜKBAŞI MACİT - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Literatürde cinsel kompulsiyonların etiyolojisinde duygu düzenleme eksiklikleri ve erken dönem travmalarının rolü tartışılrsa da, gelişim sahneleri olan aile ve okul iklimindeki olumsuz deneyimlerin bu patolojiyi nasıl tetiklediğine dair ampirik modeller sınırlıdır. Çalışmanın amacı, çocukluk dönemindeki olumsuz aile ve okul yaşantılarının, yetişkinlikteki cinsel davranışlara yoğunlaşma ve cinsel dürtüleri kontrolde başarısızlık (cinsel kompulsiyon) üzerindeki yordayıcı etkisini incelemektir. Kesitsel ve betimsel-ilişkisel desende yürütülen araştırmanın örneklemini, yaşları 20-41 arasında değişen 498 kadın ve 150 erkek toplam 648 yetişkin oluşturmaktadır. Veriler; Sosyodemografik Bilgi Formu, Çocukluk Yaşantıları Ölçeği ve Cinsel Kompulsiyon Ölçeği ile toplanmıştır. Çocukluk çağı mikro ve mezo sistem deneyimlerinin yetişkinlikteki dürtü kontrol süreçlerine etkisini test etmek amacıyla Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) ve yol analizi kullanılmıştır. YEM analizinden elde edilen bulgular, kurulan teorik modelin toplanan verilerle iyi düzeyde uyum sağladığını göstermiştir. Yol analizi sonuçlarına göre; çocukluk dönemindeki olumsuz aile yaşantıları, yetişkinlikte hem cinsel davranışlara yoğunlaşmayı ($\beta=0.103$, $p<0.05$) hem de cinsel dürtüleri kontrolde başarısızlığı ($\beta=0.087$, $p<0.05$) anlamlı düzeyde pozitif yönde yordamaktadır. Benzer şekilde, olumsuz okul yaşantılarının da cinsel davranışlara yoğunlaşma ($\beta=0.108$, $p<0.05$) ve cinsel dürtülerde başarısızlık ($\beta=0.130$, $p<0.01$) üzerinde istatistiksel olarak anlamlı tetikleyici rolü saptanmıştır. Bu bulgular, dürtü kontrol bozukluklarının kökeninin büyük ölçüde çocukluk çağındaki sistemsel ihmal, sevgisizlik ve dışlanmaya dayandığını ampirik şekilde kanıtlamaktadır. Aile ve okul ortamında güvenli bağlanma geliştiremeyen bireylerin, içsel boşluk ve olumsuz duygulanımla başa çıkabilmek adına cinselliği kompulsif rahatlatma aracı olarak kullandıkları anlaşılmaktadır. Araştırma, erken dönem travmalarını hedef alan travma-bilgili klinik müdahalelerin gerekliliğini kesinlikle vurgulamaktadır.

Keywords: Cinsel Kompulsiyon, ICD-11, Çocukluk Yaşantıları, Okul İklimi, Yapısal Eşitlik Modeli

Corresponding Author: SÜHA TOPÇU

Abstract Id: 20261082

İLK CİNSEL İLİŞKİ ZAMANLAMASINI YORDAYAN FAKTÖRLER: OKUL YAŞANTISI VE EBEVEYNLEŞMENİN ROLÜ

¹ Dr. Öğr. Üyesi ZERRİN BÖLÜKBAŞI MACİT - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

² SÜHA TOPÇU - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Ergenlik dönemi, fiziksel ve psikososyal değişimlerle cinsel gelişimin ön plana çıktığı kritik bir evredir. Erken yaşta yaşanan cinsel deneyimler, bireylerin ilerleyen yaşamlarında çeşitli sağlık riskleri ile karşılaşma olasılığını artırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, bireylerin çocukluk dönemine ait okul yaşantıları ile aile sisteminde bakımverenlerine veya kardeşlerine yönelik üstlendikleri ebeveynleşme rollerinin ve bu süreçten algıladıkları yararların, ilk cinsel ilişki zamanlaması üzerindeki yordayıcı etkisini yapısal bir model üzerinden incelemektir. Betimsel-ilişkisel tarama modeline göre tasarlanan bu çalışmanın örneklemini, basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenen 20-41 yaş aralığındaki 498 kadın ve 150 erkek toplam 648 yetişkin oluşturmaktadır. Veriler; Çocukluk Yaşantıları Ölçeği (okul yaşantısı alt boyutu), Ebeveynleşme Envanteri ve sosyodemografik bilgi formuyla toplanmıştır. Modelin test edilmesinde Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) ve yol analizi kullanılmıştır. Yol analizi sonuçlarına göre, çocukluk dönemindeki olumsuz okul yaşantılarının bireyin ilk cinsel ilişki yaşını anlamlı ve negatif yönde yordadığı tespit edilmiştir ($\beta = -0.199$, $p < 0.01$). Ebeveyn odaklı ebeveynleşme düzeyi arttıkça ilk cinsel ilişki yaşının anlamlı düzeyde düştüğü görülmüştür ($\beta = -0.090$, $p < 0.05$). Buna karşın, üstlenilen bu yetişkin rollerinden algılanan psikolojik yararlar, cinsel deneyim yaşını pozitif yönde yordayarak erteleyici bir etki sergilemiştir ($\beta = 0.100$, $p < 0.05$). Kardeş odaklı ebeveynleşmenin doğrudan anlamlı bir etkisi bulunmamıştır. Bulgular, okul iklimindeki olumsuzlukların ve çocuğa kapasitesini aşan ebeveyn rollerinin yüklenmesinin, sahte bir olgunluk hissi yaratarak ergenleri erken cinsel eylemlere itebileceğini göstermektedir. Ancak, zorlu ebeveynleşme sürecinin birey tarafından bir kazanım olarak anlamlandırılması koruyucu işlev görmektedir. Sonuçlar, okullardaki önleyici danışma hizmetlerinin ve ebeveynlere yönelik müdahalelerin yapılandırılmasında ruh sağlığı uzmanları için önemli veriler sunmaktadır.

Keywords: İlk Cinsel İlişki Zamanlaması, Ebeveynleşme, Okul Yaşantısı, Riskli Davranışlar, Yapısal Eşitlik Modeli

Corresponding Author: SÜHA TOPÇU

Abstract Id: 20261083

THE INTERPERSONAL DEPENDENCY SCALE (IDS): A DEVELOPMENT AND VALIDATION STUDY

¹ ABDULLAH TUNÇ - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Aim: The aim of this study is to develop a valid and reliable measurement tool to assess individuals' levels of dependency in interpersonal relationships. **Method:** The research was conducted in two stages. In the first stage, the factor structure of the scale was determined using an item pool developed in line with the literature; in the second stage, confirmatory factor analysis was applied to validate the structure obtained. Exploratory and confirmatory factor analyses were conducted to examine the construct validity of the scale; Cronbach's alpha coefficients were examined for reliability. Within the scope of criterion validity, the relationship with concepts potentially related in the literature was examined. **Findings:** The analyses resulted in a two-factor structure comprising 10 items. It was determined that the first factor had an eigenvalue of 3.615, explaining 32.861% of the total variance, whilst the second factor had an eigenvalue of 2.945, explaining 26.773%; the total explained variance was found to be 59.663%. The scale's overall Cronbach's alpha coefficient was found to be .79, whilst the values for the sub-dimensions were determined to be .83. In terms of criterion validity, significant negative correlations were found with self-esteem and positive correlations with interpersonal dependency, which measures similar characteristics. The results of the confirmatory factor analysis demonstrated that the model is acceptable and exhibits a high level of fit. **Conclusion:** Based on the findings, it was concluded that the scale developed to measure the level of interdependence in interpersonal relationships is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: dependence in interpersonal relationships, scale development, validity, reliability, factor analysis

Corresponding Author: ABDULLAH TUNÇ

Abstract Id: 20261158

POSITIVE AND NEGATIVE EFFECTS OF SOCIAL MEDIA USE ON PSYCHOLOGICAL WELL-BEING IN ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS

¹ SEDA SUR - Karatay Üniversitesi

² Prof. Dr. ABDULLAH TOPCUOĞLU - Karatay Üniversitesi

This review aims to systematically examine the multidimensional effects of social media use on the psychosocial development of adolescents and young adults. A narrative review design was adopted, synthesizing theoretical frameworks and empirical findings from the existing literature. Studies indicate that conscious and intentional social media use contributes positively to social connectedness and provides educational opportunities. In contrast, excessive and passive engagement is associated with serious psychological risks, including depression, anxiety, low self-esteem, Fear of Missing Out (FOMO), sleep disturbances, and cyberbullying. The nature of these effects varies according to individual characteristics, usage patterns (active vs. passive), and the structural features of platforms such as visual orientation and algorithmic design. Social media platforms can also serve as spaces for identity construction, self-expression, and accessing information, particularly during crisis periods such as the COVID-19 pandemic, when they functioned as critical bridges for social support and psychological resilience. However, the same platforms may reinforce pathological patterns through social comparison mechanisms, compulsive use, and cognitive fragmentation. To minimize the negative effects of social media, this review recommends increasing digital literacy, promoting ethical platform design, and developing multi-stakeholder intervention strategies grounded in family-school collaboration.

Keywords: Social media, psychosocial development, digital literacy, cyberbullying, mental health.

Corresponding Author: SEDA SUR

Abstract Id: 20261171

THE ROLE OF THE FAMILY IN PREVENTING JUVENILE DELINQUENCY: A REVIEW OF RISK FACTORS, PROTECTIVE FACTORS, AND INTERVENTION STRATEGIES

¹ SEDA SUR - Karatay Üniversitesi

² LATİFE ESRA CANDAN - Konya Bilim ve Sanat Merkezi

This study aims to systematically synthesize family-related risk factors, protective factors, and evidence-based intervention strategies in the prevention of juvenile delinquency. The methodology of the study was determined according to the systematic review of theoretical frameworks and empirical findings obtained from national and international literature using the document analysis technique. Literature review reveals that familial risk factors such as inconsistent discipline, inadequate parental supervision, exposure to domestic violence, and parental criminality are in a strong relationship with delinquent behavior. In contrast, warm and responsive parenting, secure attachment, consistent discipline, and strong parent-child communication are observed to exhibit significant protective effects. Theoretical frameworks such as Social Control Theory, Social Cognitive Learning Theory, Ecological Systems Theory, and General Strain Theory reveal the central role of the family in children's behavioral development from a holistic perspective. When intervention programs are evaluated, the effectiveness of especially early-onset parent training and multisystemic therapy has been proven. Consequently, it is recommended that policies and practices for the prevention of juvenile delinquency should disseminate these evidence-based, family-oriented interventions at an early stage with cultural sensitivity and a multidisciplinary approach based on cooperation between families, schools, and relevant public institutions.

Keywords: Family, juvenile delinquency, risk factors, protective factors, family-oriented interventions.

Corresponding Author: SEDA SUR

Abstract Id: 20261172

AİLE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞI VE MERHAMET ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

¹ MERAL AKSOY - KTO Karatay Üniversitesi

² Doç. Dr. HATİCE BUDAK - KTO Karatay Üniversitesi

Aile, bireyin kişilik gelişiminin, değer sistemlerinin ve duygusal düzenleme becerilerinin şekillendiği temel bir sosyal kurumdur. Ailenin stres ve travmalar karşısında gösterdiği dayanıklılık, bireylerin yardım etme motivasyonu ve başkalarının acılarına duyarlılık geliştirmesi ile yakından ilişkilidir. Bu araştırmanın amacı, aile psikolojik sağlamlığı ile bireylerin merhamet düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu yapıların sosyo-demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Araştırma, ilişkisel tarama modeline dayalı betimleyici bir çalışmadır. Örneklemi, Türkiye genelinde yaşayan ve kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılan 387 yetişkin oluşturmaktadır. Veriler çevrim içi anket yoluyla toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak sosyo-demografik bilgi formu, Aile Psikolojik Sağlamlık Ölçeği-Kısa Formu ve Merhamet Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS programı ile analiz edilerek; betimsel istatistikler, Pearson korelasyon, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve çoklu doğrusal regresyon analizleri uygulanmıştır. Bulgular, aile psikolojik sağlamlığı ile merhamet arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir ($r=0.376$; $p<0.01$). Regresyon analizi, aile psikolojik sağlamlığının merhamet düzeyindeki varyansın %18.6'sını açıkladığını ortaya koymuştur. Sosyo-demografik değişkenlere göre, cinsiyet açısından psikolojik sağlamlık puanları arasında anlamlı fark bulunmazken, merhamet puanlarının erkekler lehine farklılaştığı belirlenmiştir. Eğitim ve gelir düzeyi arttıkça hem aile psikolojik sağlamlığı hem de merhamet puanlarının yükseldiği, yaş arttıkça aile psikolojik sağlamlığının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulguları aile içi iletişim, karşılıklı destek ve güven ortamının bireylerin sosyal-duygusal gelişimi ile merhamet duygusunun gelişiminde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu sonuçlar, aile sisteminin psikolojik dayanıklılığının bireylerin prososyal eğilimlerini güçlendiren önemli bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda aile psikolojik sağlamlığını güçlendirmeye yönelik aile danışmanlığı uygulamalarının yaygınlaştırılması, aile içi iletişim ve destek mekanizmalarını geliştiren psikoeğitim programlarının artırılması ve sosyal politikaların aile dayanıklılığını destekleyecek biçimde yapılandırılması önerilmektedir."

Keywords: Aile, Aile psikolojik sağlamlığı, merhamet, psikolojik iyi oluş.

Corresponding Author: MERAL AKSOY

Abstract Id: 20261181

SOSYAL EŞİTSİZLİĞİN TÜRLERİ VE BİÇİMLERİ: AİLE VE ÇOCUKLARIN YAŞAM PERSPEKTİFLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ (AZERBAYCAN ÖRNEĞİNDE)

¹ Doç. Dr. YAGUT ALİYEVA - Bakü Devlet Üniversitesi

² SEVİNC ALİYEVA - Bakü Devlet Üniversitesi

Sosyal eşitsizlik, modern toplumların temel sorunlarından biri olup, aile yapısının gelişimi ve çocukların yaşam perspektiflerinin şekillenmesi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Azerbaycan'da süregelen sosyo-ekonomik dönüşümler bağlamında ekonomik, bölgesel, eğitimsel ve dijital eşitsizlik gibi farklı eşitsizlik türleri varlığını sürdürmekte; bu durum, bireylerin temel fırsatlara erişiminde belirgin farklılıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu eşitsizlikler, yalnızca bireysel düzeyde değil, aynı zamanda toplumsal bütünleşme ve sürdürülebilir kalkınma açısından da önemli sonuçlar doğurmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, sosyal eşitsizliğin başlıca biçimlerini ortaya koymak ve bu eşitsizliklerin aile ortamı ile çocukların gelecekteki yaşam olanakları üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Ayrıca, bu etkilerin uzun vadede toplumsal yapı ve fırsat eşitliği üzerindeki sonuçlarını analiz etmek de çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır.

Yöntem

Bu çalışma aşağıdaki yöntemlere dayanmaktadır:

- sosyal eşitsizliğin incelenmesine yönelik bilimsel yaklaşımların teorik olarak genellenmesi;
- farklı eşitsizlik türlerinin (ekonomik, bölgesel, eğitimsel ve dijital) karşılaştırmalı analizi;
- söz konusu eşitsizliklerin aile yapısı ve çocuk gelişimi üzerindeki etkilerinin mantıksal olarak değerlendirilmesi;
- sosyal sonuçların Azerbaycan'ın güncel sosyo-ekonomik koşulları çerçevesinde yorumlanması.

Bulgular ve Sonuç

1. Azerbaycan'da sosyal eşitsizlik çok boyutlu bir yapıya sahip olup, birbiriyle ilişkili çeşitli biçimlerde ortaya çıkmaktadır.
2. Ekonomik eşitsizlik, ailelerin eğitim, sağlık hizmetleri ve çocukların gelişimine yönelik kaynaklara erişimini sınırlandırmaktadır.
3. Bölgesel farklılıklar, kentsel ve kırsal alanlar arasındaki eşitsizlikleri derinleştirmektedir.
4. Eğitimsel ve dijital eşitsizlik, eğitimin kalitesini düşürmekte ve modern teknolojilere erişimi kısıtlamaktadır.
5. Bu durum aileler açısından refah düzeyinin azalmasına, sosyal kırılganlığın artmasına ve psikolojik yükün ağırlaşmasına yol açmaktadır.
6. Çocuklar açısından ise eğitim başarısının düşmesi, sağlık durumunun olumsuz etkilenmesi ve kariyer fırsatlarının sınırlanması gibi sonuçlar doğurmaktadır.
7. Ayrıca, sosyal eşitsizliğin nesiller arası yeniden üretilmesi riski devam etmektedir.

Sonuç olarak, aileleri desteklemeye ve eşit fırsatlar sağlamaya yönelik yürütülen devlet sosyal politikalarına rağmen sosyal eşitsizlik sorunu önemini korumaktadır. Mevcut dengesizlikler, eğitim, kaynaklar ve gelişim olanaklarına eşit erişimin sağlanması için sosyal politikaların daha da geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, ancak bütüncül ve sistemli bir yaklaşım tüm çocuklar için eşit başlangıç koşullarının oluşturulmasına ve ülkedeki sosyal eşitsizliğin azaltılmasına katkı sağlayabilir. Bu süreçte, kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi de büyük önem taşımaktadır.

Keywords: aile, çocuklar, sosyal eşitsizlik, sosyal politika

Corresponding Author: Doç. Dr. YAGUT ALİYEVA

Abstract Id: 20261186

ULUSLARARASI TİCARETTE DİJİTAL DÖNÜŞÜM LİTERATÜRÜNÜN YAPISI VE GELİŞİMİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

¹ AZAM SOODTALAB - Selçuk Üniversitesi
² Doç. Dr. ESRA KIZILOĞLU - Selçuk Üniversitesi

Dijital teknolojilerde yaşanan hızlı gelişmeler, uluslararası ticaretin yapısını, süreçlerini ve aktörlerini önemli ölçüde dönüştürmektedir. Dijital dönüşüm, dijital ekonomi, e-ticaret, yapay zekâ ve blokzincir gibi kavramlar; ticaret maliyetleri, küresel değer zincirleri, hizmet ticareti ve rekabet dinamikleri üzerinde giderek daha belirleyici hale gelmektedir. Bu gelişmelere paralel olarak uluslararası ticarete dijital dönüşüm konusuna yönelik akademik ilgi artmakta; ancak literatürün genel yapısını, gelişim yönünü ve öne çıkan temalarını bütüncül biçimde ortaya koyan çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın amacı, uluslararası ticarete dijital dönüşüm literatürünün yapısını ve zaman içindeki gelişimini bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemektir. Bu kapsamda Scopus veri tabanında “digital transformation” AND “trade” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmış; yalnızca İngilizce dilinde yayımlanmış, hakemli dergi makaleleri analize dâhil edilmiştir. Belirlenen kriterler doğrultusunda 2010–2026 dönemini kapsayan toplam 433 makale incelenmiştir. Verilerin analizinde bibliometrix R paketi kullanılmış; performans analizi, bilimsel üretim eğilimleri, kaynak, yazar, ülke, anahtar kelime ve tematik haritalama analizleri gerçekleştirilmiştir. Bulgular, literatürün özellikle 2019 sonrasında hızlı bir gelişim gösterdiğini ve yıllık büyüme oranının %25,73 olduğunu ortaya koymaktadır. Dijital dönüşüm ve uluslararası ticaret kavramlarının alanın temel araştırma eksenini oluşturduğu; yapay zekâ ve blokzincir gibi teknolojilerin ise yükselen temalar arasında yer aldığı belirlenmiştir. Ayrıca literatürün yalnızca ekonomi ve ticaret alanında değil, sürdürülebilirlik, teknoloji ve çevre odaklı dergilerde de yoğunlaştığı görülmektedir. Ülke dağılımı açısından Çin’in öne çıktığı, Türkiye’nin ise alana sınırlı fakat gelişmekte olan bir katkı sunduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak çalışma, uluslararası ticarete dijital dönüşüm literatürünün hızlı büyüyen, disiplinlerarası ve tematik açıdan gelişmeye açık bir araştırma alanı olduğunu göstermektedir.

Keywords: Dijitalleşme, Uluslararası Ticaret, Yapay Zekâ, Bibliyometri

Corresponding Author: Doç. Dr. ESRA KIZILOĞLU

Abstract Id: 20261141

FROM TRADE ROUTES TO ALGORITHMS: THE HISTORICAL EVOLUTION AND DIGITAL TRANSFORMATION OF INTERNATIONAL TRADE

¹ Dr. Öğr. Üyesi GÖKÇE BAHAR GÜRBÜZER - KTO Karatay Üniversitesi
² Prof. Dr. ATEŞ BAYAZIT - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

International trade, which originated in barter in its early stages, has existed throughout human history and has undergone a significant transformation through its interaction with the economic, political, and cultural structures of nations. This study examines how the process that began with early trade routes has evolved into contemporary digital trade ecosystems. Methodologically, the study is designed as a conceptual inquiry based on secondary sources. In this context, the historical development of international trade is first analyzed within the framework of traditional trade routes, geographical discoveries, the Industrial Revolution, globalization, and post-war institutional arrangements. It then evaluates the digital trade ecosystems that have emerged through advances in internet and information and communication technologies, with particular reference to e-commerce platforms, digital payment systems, logistics digitalization, and the transformation of customs procedures. The study also discusses the effects of digital marketing practices and AI-driven export strategies on international trade, highlighting their contributions to target market selection, demand forecasting, customer targeting, process automation, and competitive advantage. Ultimately, the study argues that the historical evolution of international trade has given way to a new structure shaped by data, platforms, and artificial intelligence, creating both new opportunities and new adaptation requirements for businesses.

Keywords: International trade, Digital transformation, Digital trade ecosystems, Digital marketing, AI-driven export strategies

Corresponding Author: GÖKÇE BAHAR GÜRBÜZER

Abstract Id: 20261283

BELİRSİZLİKLE YAŞAMAK: MULTİPL SKLEROZ HASTALARININ PSİKOSOSYAL DENEYİMLERİ

¹ GİZEM MOROĞLU - Yalova Üniversitesi
² Dr. Öğr. Üyesi NESLİHAN BALCI - Yalova Üniversitesi

Kronik ve belirsizliklerle seyreden nörolojik bir hastalık olan Multiple Skleroz (MS), bireylerin yalnızca fiziksel sağlıklarını değil; psikolojik uyumlarını, sosyal ilişkilerini ve yaşam kalitelerini de derinden etkileyen çok boyutlu bir yaşantı sürecini beraberinde getirmektedir. Bu çok katmanlı etkiler, MS tanısı alan bireylerin hastalık deneyimlerinin yalnızca tıbbi değil, aynı zamanda psikososyal bir uyum süreci olarak ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu araştırmanın amacı da Türkiye’de yaşayan ve en az bir yıl önce Multiple Skleroz (MS) tanısı almış bireylerin tanı sonrasındaki deneyimlerini ve hastalıkla başa çıkma süreçlerini derinlemesine incelemektir. Bu doğrultuda çalışmada, bireylerin tanı sonrası geliştirdikleri algı ve tutumların iyi oluş düzeyleriyle ilişkisi ele alınmakta; söz konusu psikososyal değişkenlerin yaşam kalitesi ve hastalıkla uyum süreçleri üzerindeki etkileri, katılımcıların öznel deneyim ve değerlendirmeleri temelinde analiz edilmektedir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenolojik desen çerçevesinde yürütülmüştür. Çalışmanın katılımcılarını, Türkiye’de yaşayan, en az bir yıl önce Multiple Skleroz (MS) tanısı almış, yaşları 36–60 arasında değişen ve kartopu örnekleme yöntemiyle belirlenen 10 birey (4 kadın, 6 erkek) oluşturmaktadır. Veriler, katılımcıların tanı sonrası yaşantılarını ve hastalıkla başa çıkma süreçlerini derinlemesine ortaya koymak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Analizler neticesinde, “Hastalıkla İlk Karşılaşma ve Tanıya Giden Yol, Hastalıkla Anlamlandırma ve Psikolojik Konumlanma, Algılanan Sosyal Destek Eksikliği ve Yalnızlaşma Deneyimi, Kronik Hastalıkla Yaşamın Çok Boyutlu Zorlukları, Psikolojik Dayanıklılığı Besleyen Koruyucu Kaynaklar, Yaşamı Sürdürme ve İyi Hâlini İnşa Etme Çabaları” olmak üzere altı tema belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, MS tanısı almış bireylerin yalnızca fizyolojik değil; aynı zamanda duygusal ve sosyal boyutlarda da çok yönlü destek gereksinimi içinde olduklarını ortaya koymaktadır.

Keywords: Multipl Skleroz, Psikososyal Uyum, Hastalık Deneyimi, Başa Çıkma, Yaşam Kalitesi, Sosyal Destek

Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi NESLİHAN BALCI

Abstract Id: 20261060

DUYGUSAL İSTİSMAR VE BENLİK SAYGISI: YETİŞKİNLERDE PSİKOLOJİK ETKİLER VE ÖNLEYİCİ MÜDAHALE STRATEJİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

¹ SEDA TAN - Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi

² Doç. Dr. HATİCE HARMANCI - Konya Gıda Tarım Üniversitesi

Duygusal istismar, bireyin psikolojik bütünlüğünü ve benlik algısını zedeleyen ancak çoğu zaman fiziksel iz bırakmadığı için fark edilmesi güç olan bir şiddet türüdür. Literatürde duygusal istismarın uzun vadeli psikolojik etkileri giderek daha fazla araştırılmasına rağmen, benlik saygısı üzerindeki etkileri ve koruyucu müdahale stratejileri yeterince bütüncül biçimde ele alınmamaktadır. Bu çalışmanın amacı, duygusal istismarın yetişkin bireylerin benlik saygısı üzerindeki etkilerini incelemek ve benlik saygısının korunmasına yönelik müdahale ve önleme stratejilerini değerlendirmektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde literatür incelemesi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında psikoloji, psikiyatri ve sosyal hizmet alanlarında yayımlanmış ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar incelenmiş ve duygusal istismarın bireylerin psikolojik gelişimi üzerindeki etkileri tematik olarak değerlendirilmiştir. İncelenen çalışmalar duygusal istismarın bireylerde düşük benlik saygısı, depresyon, kaygı bozuklukları, sosyal izolasyon ve travma sonrası stres belirtileri ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle çocukluk döneminde maruz kalınan duygusal istismarın yetişkinlik döneminde benlik algısının zedelenmesine, kişilerarası ilişkilerde güvensizlik gelişmesine ve psikolojik dayanıklılığın azalmasına yol açabildiği belirlenmiştir. Ayrıca duygusal istismarın çoğunlukla güç ve kontrol dengesizliğinin bulunduğu aile ilişkileri, romantik ilişkiler ve bakım ilişkileri gibi bağlamlarda ortaya çıktığı görülmektedir. Bulgular, duygusal istismarın etkilerini azaltmak amacıyla erken müdahale programlarının geliştirilmesi, psikoeğitim çalışmalarının yaygınlaştırılması ve psikososyal destek hizmetlerinin güçlendirilmesinin önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak duygusal istismarın önlenmesi ve bireylerin psikolojik iyi oluşunun desteklenmesi için disiplinler arası iş birliğine dayalı koruyucu ruh sağlığı programlarının geliştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Keywords: benlik saygısı, duygusal istismar, müdahale programları, psikolojik şiddet

Corresponding Author: SEDA TAN

Abstract Id: 20261068

RUH SAĞLIĞI PROFESYONELLERİNDE KÜÇÜK T TRAVMA YAŞANTILARI, BİLİNÇLİ ÖZ-BAKIM VE PSİKOLOJİK KATILIMIN İKİNCİL TRAVMATİK STRES ÜZERİNDEKİ ROLÜ

¹ SERGEN SIRMACI - İzmir Bakırçay Üniversitesi

² Prof. Dr. FATMA SAPMAZ - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Ruh sağlığı profesyonelleri, mesleki doğaları gereği dolaylı travmatik yaşantılara en fazla maruz kalan gruplardandır. Bu durum, ikincil travmatik stres (İTS) görülme olasılığını artırmakta ve bu süreci açıklayan değişkenlerin incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu çalışmada, ruh sağlığı çalışanlarının İTS düzeylerinde küçük 't' travmaları, bilinçli öz-bakım ve psikolojik katılım düzeylerinin yordayıcı rolleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, Türkiye'deki 370 uzman (192 psikolog, 67 psikolojik danışman, 45 psikiyatrist, 46 sosyal hizmet uzmanı, 20 psikiyatri hemşiresi) oluşturmaktadır. İlişkisel tarama modelindeki veriler; İTS, Küçük "t" Travma, Bilinçli Öz-Bakım ve Kabul ve Eylem Formu-2 ölçekleriyle toplanmıştır. Analizlerde Pearson korelasyon katsayısı ve aşamalı regresyon kullanılmıştır. Korelasyon analizi sonucunda, İTS ile küçük "t" travmalar ($r = .55, p < .001$) ve psikolojik katılım ($r = .37, p < .001$) arasında pozitif; bilinçli öz-bakım ($r = -.48, p < .001$) ile negatif anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Aşamalı regresyon analizinde, kontrol değişkenleri (yaş, cinsiyet, danışan sayısı) İTS'yi anlamlı yordamazken ($R^2 = .01, F(3, 366) = 1.75, p > .05$); üç aşamalı modelde bilinçli öz-bakımın varyansın %37'sini ($R^2 = .38, F(4, 365) = 56.20$), küçük "t" travmaların %21'ini ($R^2 = .59, F(5, 364) = 104.05$) ve psikolojik katılımın %5'ini ($R^2 = .64, F(6, 363) = 106.85, p < .001$) açıkladığı saptanmıştır. Sonuçlar, İTS'yi açıklamada en güçlü koruyucu değişkenin bilinçli öz-bakım olduğunu; buna karşın küçük 't' travmalar ve psikolojik katılımın İTS düzeyini artıran bir role sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, TÜBİTAK BİDEB 2210-A kapsamında desteklenmekte olup birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Keywords: Bilinçli öz-bakım, İkincil travma, Küçük t travma, Psikolojik katılım

Corresponding Author: SERGEN SIRMACI

Abstract Id: 20261146

BİLİNÇLİ FARKINDALIK VE ÖZ ANLAYIŞ İLE YAŞAM ANLAMI ARASINDAKİ İLİŞKİDE SANAT İLGİSİNİN ARACI ROLÜ

¹ ECE EYLÜL AYVAZ - Yıldız Teknik Üniversitesi

² Prof. Dr. MEHMET ENGİN DENİZ - Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu araştırma, yetişkin bireylerde bilinçli farkındalık ve öz anlayışın yaşam anlamı üzerindeki etkisini incelemek ve bu ilişkide sanat ilgisinin aracı rolünü belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmanın örneklemini, uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılan 18-65 yaş aralığındaki 515 (315 kadın, 200 erkek) yetişkin birey oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında "Bilinçli Farkındalık Ölçeği", "Öz Anlayış Ölçeği", "Sanat İlgisi Ölçeği" ve "Yaşamın Anlamı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Pearson Korelasyon Analizi ve PROCESS Makrosu (Model 4) kullanılmıştır. Yapılan t-testi sonucunda kadınların yaşam anlamı puanlarının erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. ANOVA sonuçları; ekonomik durumun, eğitim düzeyinin ve sanatla ilgilenme sıklığının yaşam anlamı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğunu ortaya koymuştur. Korelasyon analizi sonuçları; tüm temel değişkenler arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur. Aracılık analizi bulgularına göre; hem öz anlayışın yaşam anlamı üzerindeki etkisinde hem de bilinçli farkındalığın yaşam anlamı üzerindeki etkisinde sanat ilgisinin kısmi aracı rol üstlendiği belirlenmiştir. Araştırmanın temel hipotezlerini test etmek amacıyla kurulan aracılık modellerinde, yaş değişkeni kontrol altında tutulmuştur. Elde edilen bulgular, bireylerin kendilerine yönelik şefkatli bir tutum sergilemelerinin ve anlık farkındalıklarını artırmalarının, sanata duyulan ilgiyi beslediğini; bu ilginin ise yaşamı daha anlamlı algılamaya katkı sağladığını göstermektedir. Araştırma sonuçları, yetişkinlerde psikolojik iyi oluşu ve yaşamın anlamlandırılmasını desteklemek amacıyla sanatsal faaliyetlerin ve psikolojik danışma ve rehberlik uygulamalarında sanatın önemli birer müdahale aracı olarak kullanılabileceğine işaret etmektedir.

Keywords: Bilinçli Farkındalık, Öz Anlayış, Sanat İlgisi, Yaşam Anlamı

Corresponding Author: ECE EYLÜL AYVAZ

Abstract Id: 20261265

A HYBRID MACHINE LEARNING APPROACH FOR SPAM REVIEW DETECTION ON TURKISH E-COMMERCE PLATFORMS

¹ MUHAMMET BURAK KILIÇ - Konya Gıda Tarım Üniversitesi

² İSMAIL HAKKI BİRGEZ - Konya Gıda Tarım Üniversitesi

³ Prof. Dr. ALİ KILIÇ - Konya Gıda Tarım Üniversitesi

Aim: The rise of e-commerce has amplified the importance of user reviews for decision-making. However, the occurrence of spam reviews has compromised the integrity of online review sites. Detecting spam reviews written in Turkish is difficult due to the scarcity of labeled datasets and the complexities of the Turkish language. This research proposes an effective spam detection framework by utilizing weak supervision-based labeling along with a hybrid machine learning approach. **Method:** The dataset used is 203,266 unlabeled product reviews in Turkish gathered from different e-commerce websites. A weak supervision approach was used with rule-based signals such as text length, repetition of characters, punctuation, capitalization, sentiment-related keywords, the presence of emojis, and external links. TF-IDF (Term Frequency-Inverse Document Frequency) alongside contextual embeddings from the BERTurk model were used as features; specifically, BERTurk was utilized to capture semantic anomalies and identify contextually unrelated words within the reviews. PCA (Principal Component Analysis) was used to reduce the dimensionality, and the resulting vectors were concatenated with the TF-IDF features to form a 756-dimensional feature representation. Machine learning algorithms were implemented to test their performance. **Findings:** This hybrid feature architecture greatly improved spam detection performance. The best performance was achieved by the ANN (Artificial Neural Network) classifier, with an F1-score of 90.26%, accuracy of 93.7%, and AUC (Area Under the Curve) of 97.6%. **Conclusion:** The developed framework provides a crucial tool for consumer protection associations and major e-commerce platforms to proactively protect customers, prevent the spread of deceptive information, and maintain a secure online shopping ecosystem.

Keywords: Artificial Neural Networks, Hybrid Feature Extraction, Spam Detection, Turkish Natural Language Processing, Weak Supervision

Corresponding Author: MUHAMMET BURAK KILIÇ

Abstract Id: 20261065

ATÇILIK İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMLERİNİN UYGULANABİLİRLİĞİNDE SEKTÖREL ZORLUKLAR

¹ TUBA KALDIRIM - Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

² Prof. Dr. ABDULLAH ENGİN ÖZÇELİK - Selçuk Üniversitesi

Atçılık işletmeleri, genellikle büyük alanlarda faaliyet gösterir ve çeşitli risk faktörleri barındırır. Bu riskler, atların bakımı, eğitimi ve taşınması gibi süreçlerde ortaya çıkabilir. Ayrıca, çalışanların fiziksel yaralanma riski, hayvan davranışları ve ekipman kullanımı gibi unsurlar da göz önünde bulundurulmalıdır. İş sağlığı ve güvenliği, çalışanların karşılaşabileceği tehlikelerin önceden belirlenmesi, risklerin en aza indirilmesi ve güvenli bir çalışma ortamının sağlanmasını hedefler. Ancak atçılık sektörünün doğası gereği, çalışanlar öngörülemez hayvan davranışları, ağır iş yükleri ve çevresel koşullardan kaynaklanan çeşitli risklerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum, sektörde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Sektörel zorluklar arasında, atçılık işletmelerinin genellikle mevsimsel iş gücüne dayanması ve çalışanların sürekli değişen bir ortamda çalışması da yer alır. Bu durum, İSG uygulamalarının sürekliliğini ve etkinliğini olumsuz etkileyebilir. Ayrıca, sektördeki standartların ve düzenlemelerin yetersizliği, işletmelerin İSG yönetim sistemlerini kurma ve sürdürme konusundaki çabalarını zorlaştırabilir. Sonuç olarak, atçılık işletmelerinde İSG yönetim sistemlerinin uygulanabilirliği, sektörel zorluklarla birlikte ele alınması gereken karmaşık bir meseledir. Bu bağlamda, hem işletmelerin hem de çalışanların güvenliğini sağlamak için etkili stratejilerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, atçılık işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin uygulanabilirliği incelenmiş ve sektöre özgü zorluklar değerlendirilmiştir. At-insan etkileşiminden kaynaklanan riskler, ağır fiziksel koşullar, geleneksel çalışma yöntemleri ve mevzuatın uygulanabilirliği ele alınmıştır. Çalışmada ayrıca Türkiye’de yürürlükte olan 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmeliklerin atçılık sektöründeki yeri tartışılmış, hipodrom, binicilik tesisleri ve küçük ölçekli işletmelerden örnekler sunulmuştur. Bulgular, İSG uygulamalarının hem çalışan güvenliği hem de hayvan refahı açısından kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Keywords: Atçılık, iş sağlığı, güvenlik, yönetim

Corresponding Author: Prof. Dr. ABDULLAH ENGİN ÖZÇELİK

Abstract Id: 20261017

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YABANCI DİL ÖĞRENME VE ÖĞRETMEME İLİŞKİN MOTİVASYON VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

¹ Prof. Dr. BEYHAN NAZLI KOÇBEKER EİD - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, “ilkokulda yabancı dil öğretimi” dersini alan sınıf öğretmeni adaylarının yabancı dil (İngilizce) öğrenme ve öğretmeye yönelik motivasyon ve görüşlerini belirlemek ve incelemektir. Eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği programlarında 2021-2022 akademik yılından itibaren zorunlu alan dersi olarak verilen “ilkokulda yabancı dil öğretimi” dersi ile sınıf öğretmeni adaylarının atama sonrası İngilizce öğretmeni bulunmayan ilkokullarda İngilizce öğretmeni ihtiyacını karşılaması ve yabancı dil öğretimi alanında da yetişmesi hedeflenmektedir. Araştırmanın katılımcılarını; Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi Bölümünde son sınıf öğrencisi olan 59 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Gönüllü olan öğretmen adayları bu form aracılığıyla çalışmaya katılım sağlamıştır. Çalışmada temel nitel araştırma modeli kullanılmış, veriler yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler betimsel ve içerik analizi teknikleriyle çözümlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; katılımcı öğretmen adayları gerek öğretmenlik mesleği gerekse lisansüstü çalışmaları ve uluslararası alanda kendilerini ifade edebilme becerileri için yabancı dil bilmenin önemini vurgulamışlardır. Yabancı dil öğrenme ve öğretme ile ilgili motivasyonlarının da iyi olduğunu belirtmişlerdir. Ancak yabancı dille (çoğunlukla İngilizce) geçmişteki öğrenme deneyimlerinin olumsuz / yetersiz olmasından kaynaklı bazı problemlerle karşılaşabileceklerini ifade etmişlerdir. Sonuç olarak, sınıf öğretmeni adaylarının yabancı bir dili bilme ve öğrenmede isteklilik sergilemelerine rağmen, motivasyonlarını arttırmada alanla ilgili daha fazla çalışmalarının ve deneyim kazanmalarının etkili olabileceği görülmektedir. Bu nedenle sınıf öğretmeni yetiştirmede yabancı dil eğitimine daha fazla ağırlık verilmesi, bu alanda nitelikli öğretmen ihtiyacının karşılanması ve öğretmenlere uluslararası platformlarda ve akademik çalışmalarında destek sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Keywords: Sınıf Eğitimi, Yabancı Dil Öğretimi, İlkokul, Nitel Araştırma, Motivasyon

Corresponding Author: Prof. Dr. BEYHAN NAZLI KOÇBEKER EİD

Abstract Id: 20261242

KADIN FUTBOL OYUNCULARININ OLANAKLARIN ALGISI: DURARAK VE KOŞARAK TAÇ ATMA GÖREVLERİ

¹ ABDULLAH ARGUZ - Selçuk Üniversitesi

² RAMAZAN GÖĞEBAKAN - Selçuk Üniversitesi

³ Prof. Dr. NURTEKİN ERKMEN - Selçuk Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı kadın futbol oyuncularını ve spor deneyimi olmayan kadın bireylerin durarak ve koşarak taç atışı olanaklılık algılarının incelenmesidir. araştırmanın yöntemi, araştırmada katılımcılar hem durarak hem de koşarak taç atışı görevinde maksimum fırlatabileceği mesafeyi değerlendirdi. Tahmin değerlerden sonra durarak ve koşarak taç atışı görevlerin gerçek performansları alındı. Tahminler ve gerçek performans sonrası futbolcular (Ort. = 19,63 ± 1,36 years) ve spor deneyimi olmayanlar (Ort. = 19,63 ± 1.75 years) karşılaştırıldı. Araştırma sonunda beklenildiği gibi katılımcılar durarak taç atma görevine karşı koşarak taç atma görevinde daha fazla mesafeye top fırlattılar ($p < 0,05$). Fakat grup ana etkisi anlamlı değildi ($p > 0,05$). Tahminlerin (gerçek performansa göre) sabit hata ve mutlak hata analizlerini ayrı ayrı incelendi. Futbol oyuncularını durarak ve koşarak taç atma görevinde genellikle performanslarını küçümseme eğilimindeydi. Spor deneyimi olmayanlar ise genellikle performanslarını abartma eğiliminde olduğu belirlendi. Mutlak hata, futbolcuların görevler arasında anlamlı farklılık gösterdi ($p < 0,05$), ancak spor deneyimi olmayanlar görevler arasında farklı değildi ($p > 0,05$). Sonuç olarak deneyim, algı-eylem uyumunun kalibrasyonunu artırarak, bireyin kendi eylem kapasitesine ilişkin daha doğru yargılarda bulunmasını sağladığı söylenebilir.

Keywords: Futbol, Kadın, Olanaklılık, Taç atışı

Corresponding Author: ABDULLAH ARGUZ

Abstract Id: 20261029

KADIN VOLEYBOL VE HENTBOL OYUNCULARINDA ISINMA SONRASI GÖRSEL TEPKİ SÜRESİ: BASKIN VE BASKIN OLMAYAN EL ETKİSİ

¹ Prof. Dr. DEDE BAŞTÜRK - Ahi Evran Üniversitesi

² Prof. Dr. NURTEKİN ERKMEN - Selçuk Üniversitesi

Amaç: Kadın voleybol ve hentbol oyuncularında ısınma sonrası baskın ve baskın olmayan elin görsel tepki süresine etkisinin incelenmesidir. Araştırmaya voleybol ve hentbol branşlarında aktif spor yapan toplam 26 kadın sporcu gönüllü olarak dahil edildi. **Yöntem:** Araştırmada Light Trainer ölçüm cihazı kullanıldı. Basit tepki süresinde katılımcılardan rastgele yanan yeşil ışığı söndürmeleri istendi. Işıklı 6 adet diskler yarım daire şeklinde duvara yerleştirilerek kullanıldı. Katılımcılardan disklerin yerleştirildiği duvara yüzleri dönük bir kol mesafesi uzaklıkta durması istendi. Katılımcılar 30 sn süre ile rastgele sırasıyla yanan sensörlü ışıkları dokunmadan ellerini üzerlerine götürüp söndürülmesi istendi. **Bulgular:** Görsel tepki sürelerinin branşlara göre karşılaştırılmasında hentbol ve voleybol oyuncularının ısınma öncesi baskın, baskın olmayan ve çift el görsel tepki sürelerinde anlamlı farklılık tespit edilmedi ($p>0,05$). Isınma sonrası ise baskın el görsel tepki süresinde anlamlı farklılık bulunmazken ($p>0,05$), baskın olmayan el ve çift el görsel tepki sürelerinde anlamlı farklılık saptandı ($p<0,05$). Hentbol oyuncularının ısınma öncesi ve ısınma sonrası baskın el görsel tepki sürelerinin karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p<0,05$). Buna karşın baskın olmayan ve çift el görsel tepki sürelerinin karşılaştırılmasında anlamlı farklılık tespit edilmedi ($p>0,05$). Voleybol oyuncularının ısınma öncesi ve ısınması sonrası baskın el ve baskın olmayan el görsel tepki sürelerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edildi ($p<0,05$). Ancak çift el görsel tepki süresinin karşılaştırılmasında anlamlı farklılık olmadığı belirlendi ($p>0,05$). **Sonuç:** Isınmanın görsel tepki süreleri üzerindeki etkisinin branşa ve el baskınlığına bağlı olarak değişebileceği söylenebilir.

Keywords: Hentbol, Tepki süresi, Voleybol, Isınma

Corresponding Author: Doç. Dr. DEDE BAŞTÜRK

Abstract Id: 20261030

ÇIPLAK AYAK VE AYAKKABILI KOŞULLARIN MAKSİMAL KUVVET VE DİNAMİK DENGEE ETKİSİ

¹ HASAN ALTUNEL - Selçuk Üniversitesi

² Prof. Dr. NURTEKİN ERKMEN - Selçuk Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, ayakkabılı ve ayakkabısız koşulların maksimal kuvvet (1 Tekrar Maksimum [1TM] squat ve deadlift) ile dinamik denge performansı üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırmaya yaş ortalaması $22,18\pm2,72$ yıl, boy uzunluğu ortalaması $179,46\pm5,32$ cm ve vücut ağırlığı ortalaması $83,68\pm12,14$ kg olan, düzenli olarak direnç antrenmanı yapan 28 sağlıklı erkek birey gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada çapraz deneysel desen kullanılmış ve katılımcılar ayakkabılı ve ayakkabısız koşullarda 1TM squat ve deadlift testleri ile Yıldız Denge Testi'ne (YDT) tabi tutulmuştur. Elde edilen verilerin analizi sonucunda, ayakkabılı ve ayakkabısız koşullar arasında 1TM squat ($109,64\pm22,28$ kg ve $108,48\pm22,44$ kg; $p=0,252$) ve 1TM deadlift ($149,38\pm30,58$ kg ve $148,57\pm29,44$ kg; $p=0,407$) performansları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Dinamik denge değerlendirmesinde, YDT'nin posterior yönünde ayakkabısız koşul lehine anlamlı bir artış tespit edilirken ($p<0,05$), diğer tüm uzanma yönleri ve genel denge skorları açısından koşullar arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$). Sonuç olarak, ayakkabı kullanımının maksimal kuvvet performansı üzerinde belirleyici bir etkisinin olmadığı, ancak ayakkabısız koşulun belirli yönlerde proprioseptif avantaj sağlayabileceği görülmüştür. Bu bulgular, kuvvet antrenmanlarında ayakkabı tercihinin performanstan ziyade bireysel konfor ve teknik gerekliliklere göre yapılabileceğini, dinamik denge gelişimini hedefleyen çalışmalarda ise ayakkabısız uygulamaların destekleyici bir yaklaşım olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir.

Keywords: Ayakkabı, maksimal kuvvet, dinamik denge, squat, deadlift

Corresponding Author: Prof. Dr. NURTEKİN ERKMEN

Abstract Id: 20261031

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNE İLİŞKİN DENEYİMLERİ: TEMATİK ANALİZ

¹ ŞİNASI ÖZSAYDI - Osmaniye Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

² Dr. Öğr. Üyesi ÖZLEM SİNEM USLU - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Amaç: Bu araştırma, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (BESYÖ) programı öğretmen adaylarının fiziksel aktivite temelli Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersine ilişkin deneyimlerini nitel araştırma yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. **Yöntem:** 2025–2026 öğretim yılında Selçuk Üniversitesi BESYÖ programında THU dersini tamamlamış 17 ikinci sınıf öğrencisi (7 kız, 10 erkek) ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Katılımcılar dört hedef kitle grubuna çocuklar, yaşlılar, engelli bireyler ve genel toplum yönelik projeler yürütmüştür. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış; Braun ve Clarke'ın (2006) altı aşamalı tematik analiz yaklaşımıyla çözümlenmiştir. **Bulgular:** Analiz sonucunda dört ana tema ve on altı tema belirlendi: (1) Tutum Dönüşümü ve Mesleki Kimlik Gelişimi, (2) Pedagojik Yetkinlik Kazanımları, (3) Projelerin Toplumsal Yansımaları ve (4) Engeller ve Destekler. Katılımcıların tamamının projeye ilişkin beklentilerinde belirgin bir dönüşüm yaşandığı görülmüştür. Fiziksel aktivite, motor kazanımın yanı sıra sosyal bütünleşme ve izolasyonun azaltılması için işlevsel bir temas zemini olarak deneyimlenmiştir. Yapısal engellerin türü ve destek kaynaklarının niteliği hedef kitle grubuna göre farklılaşmış; engelli bireylerle çalışan adaylar fiziksel erişilebilirlik sorunlarını, yaşlı grupla çalışanlar sağlık personeli desteğini, genel toplum projelerinde görev alanlar ise bütçe ve salon erişimini öne çıkarmıştır. **Sonuç:** Araştırma, fiziksel aktivite temelli THU projelerinin BESYÖ öğretmen adaylarında lisansın erken döneminde mesleki kimlik dönüşümü ve pedagojik yetkinlik kazanımı sağladığını ortaya koymaktadır. Fiziksel aktivitenin hedef kitlelerde yalnızca motor gelişimi değil, sosyal bütünleşmeyi de işlevsel biçimde desteklediği görülmüştür. Altyapı yetersizliği ve kurumsal desteğin aynı proje içinde eş zamanlı var olabildiği bulgusu, program tasarımcıları için gerçekçi bir politika çerçevesi sunmaktadır.

Keywords: Beden eğitimi öğretmen adayı, topluma hizmet uygulamaları, hizmet öğrenmesi, mesleki kimlik, tematik analiz

Corresponding Author: ŞİNASI ÖZSAYDI

Abstract Id: 20261290

ERKEN SORGULAMA BECERİLERİ TESTİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

¹ MERVE TEMEL - Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Prof. Dr. ADALET KANDIR - Gazi Üniversitesi

Bu araştırmanın amacı, 48–72 aylık çocukların sorgulama becerilerini değerlendirmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Erken çocukluk döneminde sorgulama becerileri, çocukların merak etme, gözlem yapma, ilişkiler kurma ve alternatif çözümler üretme süreçleri üzerinden gelişen çok boyutlu bir yapı göstermesine rağmen, bu becerileri gelişimsel açıdan uygun ve bütüncül biçimde değerlendiren ölçme araçlarının sınırlı olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen araştırma, betimsel araştırma modeli çerçevesinde yürütülen bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Araştırmanın örneklemini 48–72 ay aralığında bulunan toplam 579 çocuk oluşturmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla 320 çocuk üzerinde açımlayıcı faktör analizi (AFA), elde edilen yapının doğrulanması amacıyla ise 259 çocuk üzerinde doğrulayıcı faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. AFA ve paralel analiz sonuçları, ölçme aracının üç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Bu faktörler sorgulamaya yönelik farkındalık, ilişkisel ve nedensel sezgi ile alternatif ve keşfe açık yönelim olarak adlandırılmıştır. Üç faktörün birlikte toplam varyansın %41.10'unu açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeğin güvenirliği Cronbach alfa, KR-20 ve McDonald omega katsayıları ile incelenmiş ve toplam ölçek için .70'in üzerinde güvenirlik değerleri elde edilmiştir. Madde analizleri sonucunda maddelerin ayırt ediciliklerinin genel olarak kabul edilebilir ve iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmazken, yaş değişkenine göre özellikle ilişkisel ve nedensel sezgi boyutunda ve toplam puanda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Araştırma bulguları, geliştirilen Erken Sorgulama Becerileri Testi'nin erken çocukluk dönemindeki çocukların sorgulama becerilerini çok boyutlu, gelişimsel olarak uygun ve güvenilir biçimde değerlendirebilen bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, alan yazındaki ölçme aracı eksikliğini gidermeye katkı sağlamaktadır.

Keywords: sorgulama becerileri, erken çocukluk, test geliştirme

Corresponding Author: MERVE TEMEL

Abstract Id: 20261292

SOSYAL GÜVENLİKTE KADINLARA YÖNELİK POZİTİF AYRIMCILIK: KADINLARIN İŞ GÜCÜNE KATILIMIN ARTIRILMASI

¹ AYŞE YALDIZ - KTO Karatay Üniversitesi

Kadınların işgücü piyasasına katılımı, ekonomik kalkınma, toplumsal refah ve sürdürülebilir büyüme açısından temel belirleyicilerden biri olarak kabul edilmektedir. Buna karşın, kadınların emek piyasasındaki konumu tarihsel, kültürel ve yapısal faktörlerin etkisiyle erkeklere kıyasla daha dezavantajlı bir görünüm arz etmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde kadınlara yüklenen bakım, ev içi sorumluluklar ve annelik görevleri, kadınların istihdam süreçlerine katılımını sınırlamakta; bu durum hem işgücü arzını hem de istihdam kalitesini doğrudan etkilemektedir. İşgücü piyasasında kadınların karşılaştığı eşitsizlikler istihdam oranlarıyla sınırlı kalmamakta; mesleki ayrışma, ücret farklılıkları, terfi engelleri ve kayıt dışı çalışma biçimleri gibi yapısal sorunlar şeklinde ortaya çıkmaktadır. Yatay ve dikey mesleki ayrışma, kadınların belirli sektörlerde yoğunlaşmasına ve karar alma mekanizmalarında daha az yer almalarına yol açarken, cam tavan olgusu kadınların kariyer ilerlemesini görünmez engeller aracılığıyla sınırlandırmaktadır. Bununla birlikte eğitim düzeyi, medeni durum, çocuk sahibi olma ve bakım yükümlülükleri gibi faktörler de kadınların işgücü piyasasındaki konumunu belirleyen önemli değişkenler arasında yer almaktadır. Bu noktada sosyal güvenlik sistemi, kadınların karşılaştığı dezavantajların azaltılmasında kritik bir rol üstlenmektedir. Doğum izni, analık sigortası, emzirme ödenekleri, kreş hizmetleri ve esnek çalışma modelleri gibi uygulamalar, kadınların iş ve aile yaşamı arasında denge kurmalarına katkı sağlamakta ve işgücüne katılımı teşvik etmektedir. Ayrıca ulusal ve uluslararası düzeyde geliştirilen eşitlik politikaları, kadınların ekonomik ve sosyal hayatta daha güçlü bir şekilde yer almasını hedeflemektedir.

Keywords: sosyal güvenlik; pozitif ayrımcılık; kadın istihdamı; iş gücüne katılım; çalışma hayatı; prim teşvikleri; erken emeklilik; çocuk bakımı; kadın hakları; ekonomik büyüme

Corresponding Author: AYŞE YALDIZ

Abstract Id: 20261299

AN EXAMINATION OF PRESCHOOL TEACHERS' VIEWS ON OUT-OF-SCHOOL LEARNING IN EARLY CHILDHOOD

1 Assoc. Prof. Dr. SÜMEYRA AKKAYA - İnönü University

2 Dr. DEMET GÜLTEKİN - Malatya Provincial Directorate of National Education

The aim of this study is to examine preschool teachers' views on out-of-school learning in early childhood. The study was conducted using a qualitative case study design. The participants consisted of 27 preschool teachers working in central districts of Malatya during the 2025–2026 academic year. Data were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers and analyzed using content analysis. The findings revealed that teachers conceptualize out-of-school learning environments from a broad perspective, including not only physical settings such as parks, museums, and natural environments, but also home and online contexts. Out-of-school learning was found to play a significant role in supporting social, cognitive, and emotional development, promoting experiential learning, enhancing retention, and fostering curiosity and exploration. However, several challenges were also identified, including safety concerns, classroom management difficulties, procedural barriers, financial constraints, and limited parental involvement. The results further indicated that teachers' perceived competence in implementing out-of-school learning activities varies depending on factors such as experience, institutional support, and schoolfamily collaboration. Based on these findings, it is recommended to expand in-service training opportunities, improve safe and well-equipped learning environments, strengthen parental awareness, and enhance institutional support mechanisms.

Keywords: Out-of-school learning, early childhood, preschool teachers, teacher perspectives

Corresponding Author: Assoc. Prof. Dr. SÜMEYRA AKKAYA

Abstract Id: 20261267

THE MOST CRITICAL SKILL FOR PRE-SERVICE TEACHERS: PRIORITIZATION OF 21ST-CENTURY SKILLS BY PRE-SERVICE PRIMARY AND PRESCHOOL TEACHERS

1 Assoc. Prof. Dr. SÜMEYRA AKKAYA – İnönü University

2 Res. Assist. ZEYNEP KISAK – İnönü University

3 Dr. DEMET GÜLTEKİN – Malatya Provincial Directorate of National Education

The aim of this study is to examine the prioritization of 21st-century skills among pre-service primary and preschool teachers across individual, professional, and student-centered contexts. The study was conducted within a mixed-methods research approach using an explanatory sequential design. The participants consisted of pre-service teachers enrolled in the primary education and preschool education programs at the faculty of education of a state university in Türkiye. Data were collected through the “21st-Century Skills Prioritization Form,” developed by the researchers. Participants were asked to rank 12 different 21st-century skills from 1 to 12 in terms of their importance for themselves, their future teaching roles, and their future students. They were also asked to explain the reasons for the three skills they ranked highest. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were examined through content analysis. The findings revealed that the participants’ skill priorities varied across contexts. From an individual perspective as pre-service teachers, creativity and innovation ranked first, followed by critical thinking and problem solving and AI literacy. From the perspective of their future teaching roles, critical thinking and problem solving ranked first, followed by AI literacy and creativity and innovation. In terms of primary school students, AI literacy was prioritized first, followed by creativity and innovation and communication and collaboration. Overall, AI literacy emerged as a prominent skill across all three contexts, while communication and collaboration maintained its importance, particularly from a student-centered perspective. The findings indicate that pre-service teachers’ prioritization of 21st-century skills is context-dependent and that AI literacy has increasingly emerged as a significant skill in teacher education in the era of artificial intelligence. Accordingly, it is recommended that 21st-century skills, particularly AI literacy, be systematically integrated into teacher education curricula.

Keywords: 21st-century skills, AI literacy, pre-service teachers, primary education, preschool education, teacher education

Corresponding Author: Assoc. Prof. Dr. SÜMEYRA AKKAYA

Abstract ID:

AN EXAMINATION OF PRE-SERVICE PRIMARY TEACHERS' VIEWS ON THEIR READINESS FOR THE TEACHING PROFESSION

1 Assoc. Prof. Dr. SÜMEYRA AKKAYA – İnönü University

2 Res. Assist. ZEYNEP KISAK – İnönü University

The aim of this study is to examine pre-service primary teachers' views on their readiness for the teaching profession in depth and to provide recommendations for improving teacher education processes. The study was conducted within a qualitative research approach using a phenomenological design. The study group consisted of 10 pre-service teachers enrolled in the third and fourth years of a primary education program. Participants were selected through purposive sampling. Data were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers, consisting of demographic questions and 10 open-ended questions. The data were analyzed using content analysis. The findings revealed that pre-service teachers primarily associated readiness for the teaching profession with communication skills, classroom management, understanding students, and pedagogical competence. Participants indicated that undergraduate education provided essential professional knowledge and a theoretical foundation; however, they perceived the practical component and opportunities for authentic classroom experience as limited. Internship experiences emerged as an important contributor to professional preparation, and most participants reported feeling partially or largely prepared to teach in a real classroom environment. Nevertheless, participants perceived various areas of inadequacy, particularly in classroom management, lack of experience, working with students with special educational needs, and adapting to students with different learning levels. The primary sources of motivation for the teaching profession were identified as love of children and the desire to contribute to society, whereas the education system, violence against teachers, declining respect for the teaching profession, and concerns about appointment were reported as factors negatively affecting motivation. The participants emphasized the need for more practice-oriented courses, authentic classroom experiences, and higher-quality internship opportunities within undergraduate teacher education. Overall, the findings indicate that although pre-service teachers demonstrate high motivation toward the teaching profession, limited practical experience and insufficient opportunities for authentic classroom practice constrain their perceptions of professional readiness. Accordingly, it is recommended that teacher education programs strengthen the integration of theory and practice, initiate internship experiences at earlier stages, improve the quality and duration of practicum opportunities, strengthen practice-based training in classroom management and special education, and provide professional guidance and support during the transition to the teaching profession.

Keywords: Pre-service teachers, readiness for the teaching profession, primary education, teacher education, professional competence

Corresponding Author: Assoc. Prof. Dr. SÜMEYRA AKKAYA

Abstract ID: